CASA DE PE COLINĂ

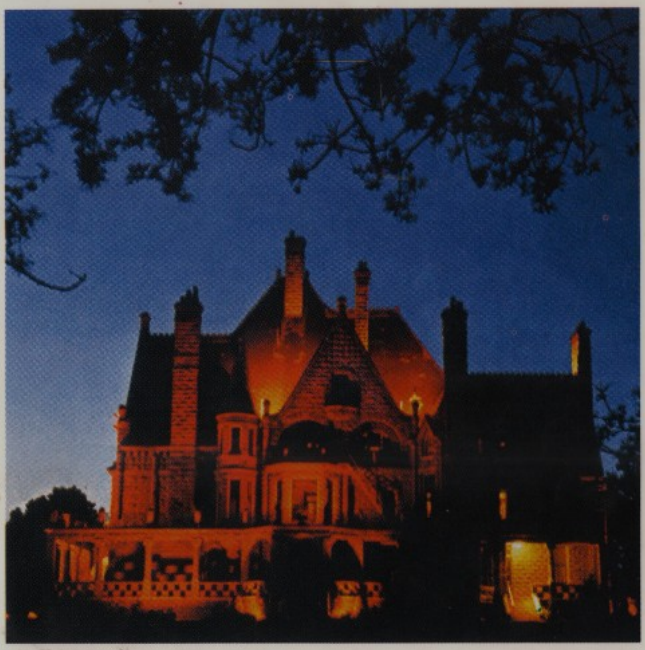

AUTORUL ROMANELOR **DOCTORUL** ȘI **SAMAN**

NOAH GORDON

Cu acest roman, Noah Gordon îşi încheie marea trilogie ce urmăreşte generaţiile dinastiei medicale Cole.

Începând cu Robert J. Cole, legendarul doctor din secolul al XI-lea, fiecare fiu întâi născut va purta acelaşi nume şi iniţială iar unii dintre ei vor fi înzestraţi cu tulburătorul simţ cunoscut sub numele de **Darul:** certitudinea teribilă şi instinctivă a morţii apropiate. **Darul** apare din nou în CASA DE PE COLINĂ, dar de data aceasta în premieră la o fiică, Roberta Jeanne d'Arc Cole, mai pe scurt R.J.

R.J. îşi sfidează pentru prima oară părintele iubit la naştere, când se dovedeşte a fi fată; a doua oară, când alege să studieze dreptul şi nu medicina. Şi totuşi, destinul o ia în stăpânire atunci când R.J. îşi dă seama că a moştenit **Darul.**

Noah Gordon

Casa de pe colină

Traducerea: Ioana-Ruxandra Fruntelată

Editura Vivaldi,
Bucureşti, 1999

Versiunea V1.0
aprilie, 2016

Cartea aceasta este pentru Lorraine, iubirea mea, şi pentru copiii noştri – Michael Gordon, Lise Gordon şi Roger Weiss; şi pentru Jamie Beth Gordon, cea care a avut imaginaţia şi sensibilitatea de a vedea vraja din „pietrele-inimi”.

Într-o seară, glumind cu un pacient în vârstă, internat pentru o boală cardiacă, R.J. îi strânse amândouă mâinile în ale ei.

Şi nu mai putu să-i dea drumul.

Era ca şi cum ar fi fost uniţi de... ceva? Conştiinţa unui fapt de care nu ştiuse cu câteva clipe înainte o secătuia. Ar fi vrut să ţipe, să-l avertizeze. În loc de asta, murmură nişte consolări de convenienţă şi-şi petrecu următoarele patruzeci de minute cu analizele pacientului în faţă – numele lui era Bruce Weiler –, luându-i mereu pulsul şi tensiunea şi ascultându-l la inimă, în sinea ei, îşi spunea că suferea de o cădere nervoasă: nimic din fişa domnului Weiler sau din starea lui nu indica o alterare a sănătăţii acestuia, ci dimpotrivă.

Totuşi, era convinsă că omul era pe moarte.

Nu-i spusese nimic lui Fritzie Baldwin, şeful rezidenţilor. Nu-i putea da nici o explicaţie raţională şi ar fi ridiculizat-o nemilos.

Dar într-una din orele mici ale dimineţii, inima domnului Weiler explodă ca o conductă veche şi viaţa lui se sfârşi.

Note şi mulţumiri

În timpul elaborării romanului meu, o serie de medici mi-au acordat o parte din puţinul lor timp, mi-au răspuns la întrebări şi mi-au împrumutat cărţi şi materiale. Printre ei s-au aflat practicieni particulari – Dr. Richard Warner din Buckland, specialist; Dr. Barry Poret şi Dr. Nancy Bershof din Greenfield, specialişti; Dr. Christopher French din Shelburne Falls, specialist; şi Wolfgang G. Gilliar, inspector medical din San Francisco.

De asemenea, am primit ajutor de la medicii din spitale şi universităţi. Îi amintesc pe Dr. Louis R. Caplan, şeful departamentului de Neurologie de la Universitatea Tufts şi conducător al clinicii de specialitate al New England Medical Center din Boston; pe Dr. Charles A. Vacanti, profesor de anestezie-terapie intensivă şi preşedinte al departamentului de specialitate al Universităţii din Worcester, facultatea Massachusetts Medical Center; şi pe William F. Doyle, medicul-şef al departamentului de patologie al Centrului Medical Franklin din Greenfield.

Alte persoane care m-au ajutat au fost asist. Esther W. Purington, directoarea administrativă a Centrului Medical Franklin şi moaşa calificată Liza Ramlow. Susan Newsome, de la Liga Planificării Familiale din Massachusetts, a discutat cu mine despre avorturi; aceeaşi problemă am dezbătut-o cu asistentele Virginia A. Talbot, de la secţia de ginecologie din Hampden, Kathleen A. Mellen şi Polly Weiss din West Palm Beach, Florida, care mi-au oferit argumente serioase cu privire la mişcarea anti-avort.

Ca de obicei, am fost ajutat şi de oameni din oraşul meu. Margaret Keith mi-a furnizat informaţii antropologice despre oseminte, Don Buckloh de la Ministerul Agriculturii şi fermierul Ted Bobetsky mi-au povestit despre gospodărirea pământului; Suzanne Corbett a stat de vorbă cu mine despre

cai; lucrătorii serviciului medical de urgenţă, Philip Lucier şi Roberta Evans, mi-au împrospătat amintirile despre sistemul de ambulanţe al unui oraş de deal; şi Denise Jane Buckloh, fosta soră catolică Miriam, mi-a oferit o perspectivă catolică şi sociologică. Avocatul Stewart Eisenberg şi fostul şef al poliţiei din Ashfield, Gary Sibilia, mi-au descris cazurile de condamnare la închisoare şi Russell Fessenden mi-a povestit despre bunicul lui decedat, dr. George Russell Fessenden, fost doctor de ţară.

Roger L. West, medic veterinar, mi-a vorbit despre naşterea la bovine şi lăptarul David Thibault din Conway mi-a permis să asist la venirea pe lume a unui viţel.

Julie Reilly, restaurator la Muzeul Winterthur din statul Delaware, mi-a dat detalii despre datarea ceramicii şi am fost ajutat şi de Susan McGowan în aceeaşi problemă. De asemenea, sunt recunoscător bibliotecilor memoriale din Deerfield şi personalului bibliotecii memoriale Belding din Ashfield şi bibliotecilor din Amherst ale Universităţii din Massachusetts.

Îi mulţumesc agentului meu literar, Eugene H. Winick de la McIntosh & Otis, Inc., pentru prietenia şi sprijinul acordate.

În sfârşit, mulţumesc familiei mele. Lorraine Gordon are atâtea calităţi – îmi este soţie, director de afaceri şi îndrumător literar. Lise Gordon este preţioasa mea editoare şi fiică. Roger Weiss, specialist în informatică şi ginerele meu, mi-a menţinut computerul şi tehnologia în stare de funcţionare. Fiica mea, Jamie Beth Gordon, mi-a permis cu generozitate să le împărtăşesc personajelor şi cititorilor pasiunea ei creatoare pentru „pietrele-inimi” (termenul „Pietre-inimi”, în limba engleză *Heartrocks* (n.tr.), este protejat legal de ea şi poate fi folosit numai dacă ea acordă permisiunea). Michael Gordon, fiul meu, mi-a oferit sfaturi juridice în diferite situaţii; şi când o operaţie chirurgicală în urgenţă m-a împiedicat să accept personal premiul James Fenimore Cooper, el a luat parte la ceremonia de premiere

de la New York şi a transmis cuvintele mele.

Cartea aceasta le-o dedic lor, împreună cu dragostea mea.

Casa de pe colină este ultima carte a unei trilogii despre familia Cole, medici din generaţie în generaţie. Primele două romane din serie, *Doctorul şi Şaman,* au obţinut premii literare şi sunt *bestseller* internaţionale. Trilogia a umplut treisprezece ani din viaţa mea şi m-a purtat din secolul al XI-lea până în zilele noastre, într-un voiaj fascinant. Sunt recunoscător pentru că am reuşit să parcurg acest drum.

Ashfield, Massachusetts
Februarie, 1995

„Cel mai greu în viaţă este să alegi”
George Moore
Înclinarea ramului

„N-am profesat niciodată ca medic particular; mi-ar fi fost imposibil. Dar am căutat mereu să-i îngrijesc pe oameni, pe orice vreme şi în orice condiţii şi m-a atras întotdeauna pătrunderea în intimitatea vieţii lor, în clipele naşterii, în clipa morţii; i-am privit murind şi i-am privit însănătoşindu-se după boală.”

Dr. William Carlos Williams
Autobiografie

„Apropierea, siguranţa şi căldura atingerii doctorului, consolarea şi grija, discuţiile lungi, pe îndelete... dispar din practica medicinii şi aceasta ar putea constitui o mare pierdere... Dacă aş fi student la medicină sau stagiar, gata să pornesc la drum, m-ar îngrijora acest aspect al viitorului meu mai mult decât orice altceva. M-aş teme că meseria mea, aceea de a avea grijă de persoane bolnave, s-ar putea transforma în ocupaţia complet diferită de a supraveghea nişte aparate. Aş încerca să găsesc mijloace de a împiedica producerea acestei transformări.”

Dr. Lewis Thomas
„Ştiinţa cea mai tânără: Notele unui observator medical

I

REGRESUL

1

O întâlnire

R.J. se trezi.

Toată viaţa ei avea să deschidă din când în când ochii în puterea nopţii, cercetând întunericul încordată, convinsă că încă mai era o rezidentă surmenată la spitalul Lemuel Grace din Boston, furând câteva minute de somn într-un salon liber, în timpul unei gărzi de treizeci şi şase de ore.

Căscă şi începu să conştientizeze prezentul, dându-şi seama cu o mare uşurare că depăşise de mult perioada rezidenţiatului. Arătătoarele luminoase ale deşteptătorului o înştiinţau că mai avea încă două ore de somn şi anii rezidenţiatului o învăţaseră să savureze o asemenea comoară, aşa că închise din nou ochii.

Se ridică după două ore, când întunericul se diluase, şi se întinse şi apăsă alarma ceasului. Se trezea invariabil chiar înainte ca acesta să sune, dar îl punea întotdeauna cu o seară înainte, pentru orice eventualitate. Capul special al duşului îi răcori creştetul cu blândeţe, la fel de înviorător ca o oră de somn în plus. Săpunul alunecă pe un trup mai plin decât şi-ar fi dorit şi-i păru rău că nu avea timp să alerge puţin.

În timp ce-şi usca părul negru, tuns scurt, încă bogat şi frumos, îşi studie faţa în oglindă. Avea pielea albă şi netedă, nasul destul de lung şi îngust, gura mare, cu buze pline. Senzuale? Doar pline şi nesărutate de mult. Sub ochi avea pungi.

— Ia spune, R.J., ce vrei de fapt? o interpelă dur pe femeia din oglindă.

Nu pe Tom Kendricks, îşi spuse. De asta era sigură.

Îşi alesese hainele de seara şi o aşteptau, pe o uşă a

dulapului, o bluză şi pantaloni de stofă. Îşi puse pantofi frumoşi dar comozi. Din hol, văzu în dormitorul lui Tom, dincolo de uşa deschisă, că nu-şi ridicase de pe jos costumul pe care-l purtase cu o zi înainte. Se sculase înaintea ei şi plecase, pentru că trebuia să se spele şi să intre în sala de operaţii la 6,45.

Coborî la parterul casei, îşi turnă un pahar de suc de portocale şi se forţă să-l bea încet. Apoi îşi puse haina, îşi luă servieta şi trecu prin bucătăria nefolosită, spre garaj. Automobilul BMW roşu era răsfăţul ei, aşa cum capriciul lui Tom era casa veche şi mare. Iubea torsul motorului, sensibilitatea volanului.

În timpul nopţii ninsese puţin, dar echipajele de întreţinere a şoselelor făcuseră treabă bună şi trecu prin piaţa Harvard fără probleme, depăşind Bulevardul JFK. Dădu drumul la radio şi ascultă Mozart în timp ce urma traficul pe Şoseaua Memorial, traversa podul Boston University peste râul Charles şi ajungea pe partea cealaltă.

Cu toate că era devreme, parcajul personalului de la spital era aproape plin. Strecură BMW-ul lângă un zid, ca să reducă riscul de a-i fi zgâriat de vreun vecin neglijent şi se îndreptă rapid către clădire.

Paznicul dădu din cap către ea:

— ’Neaţa, doctor Cole.

— Bună, Louie.

Aşteptând liftul, salută mai multe persoane. Urcă la etajul trei şi intră repede în camera 308. Întotdeauna ajungea flămândă la lucru dimineaţa. Ea şi Tom luau rareori masa de prânz sau cina acasă şi niciodată micul dejun; frigiderul lor conţinea doar suc şi bere. Timp de patru ani, R.J. se oprise la bufetul aglomerat în fiecare dimineaţă, dar apoi Tessa Martula îi devenise secretară şi insistase să-i aducă ea de mâncare, un lucru pe care, fără îndoială, nu l-ar fi făcut pentru un bărbat.

— Tot mă duc acolo să-mi iau cafeaua mea, aşa că e firesc s-o iau şi pe a ta, repetase Tessa. Aşa că R.J. îşi puse un

halat curat şi începu să treacă în revistă fişele de pe birou, iar după şapte minute apăru şi Tessa, cu tava cu cornuri prăjite cu brânză topită şi cafea neagră.

În timp ce mânca, Tessa intră din nou cu agenda din ziua aceea.

— A sunat dr. Ringgold. Vrea să te vadă la prima oră.

Şeful clinicii medicale avea biroul la etajul patru, pe un colţ.

— Intră, te rog, dr. Cole. Te aşteaptă, îi spuse secretara.

Înăuntru, dr. Ringgold o salută, îi arătă un scaun şi închise bine uşa.

— Max Roseman a avut ieri un atac, în timp ce participa la reuniunea din Columbia, cea despre boli transmisibile. E internat la Spitalul central din New York.

— Vai, Sidney! Bietul Maxi Cum se simte?

— Supravieţuieşte, dar nu grozav. Are paralizie şi tulburări de sensibilitate ale hemicorpului opus, după primele analize. Vom mai vedea în următoarele ore. Tocmai m-a sunat Jim Jeffers din New York. A zis că o să mă ţină la curent, dar va dura mult până când Max se va întoarce la slujbă. La drept vorbind, ştiindu-i vârsta, mă îndoiesc că o va mai face.

R.J. dădu din cap, devenind atentă. Max Roseman era al doilea în rang după şeful clinicii.

— O persoană ca tine, doctoriţă bună şi cu pregătire juridică, ar contribui inovator la configuraţia clinicii, ca succesoare a lui Max.

Nu simţea nici o dorinţă de a deveni adjunctă; era o funcţie cu multe responsabilităţi şi libertate mică de decizie.

Sidney Ringgold părea să-i citească gândurile:

— Peste trei ani, voi împlini şaizeci şi cinci de ani, vârsta de pensionare obligatorie. Şeful-adjunct al clinicii va avea un avantaj uriaş în competiţia pentru a-mi ocupa locul.

— Îmi oferi mie postul, Sidney?

— Nu, R.J. De fapt, am de gând să discut cu mai multe

persoane pentru funcţia asta. Dar tu ai fi un candidat puternic.

— Corect, aprobă R.J. Mulţumesc pentru informare.

— Mai e ceva, o împiedică el să se ridice. Am reflectat de mai mult timp şi cred că ar trebui să avem un comitet de publicaţii care să încurajeze personalul medical să scrie mai multe articole. Mi-ar plăcea să conduci comitetul ăsta.

— Pur şi simplu nu pot, clătină ea din cap. Deja fac eforturi să-mi respect programul.

Era adevărat; ar fi trebuit s-o ştie şi el, gândi ea cu ciudă. Lunea, Marţea, Miercurea şi Vinerea se ocupa de pacienţi la spital. Marţi dimineaţa trecea strada până la Colegiul Medicilor şi Chirurgilor din Massachusetts şi preda un curs de două ore despre prevenirea maladiilor iatrogene, adică a bolilor sau vătămărilor cauzate de doctori sau de condiţiile de spitalizare. Miercuri după-amiaza, ţinea conferinţe la facultate pe tema evitării şi uşurării proceselor de contestare a dreptului de practică al medicilor. Joi mergea la Clinica de Planificare Familială Jamaica Plain şi executa chiuretaje în primul trimestru. Vineri după-amiaza lucra la o clinică de prevenţie, fondată în urma insistenţei ei asupra gravităţii bolilor iatrogenice, în ciuda obiecţiilor unor doctori mai conservatori.

Şi ea şi Sidney Ringgold ştiau cât îi datora acestuia. Şeful clinicii îi sponsorizase proiectele, deşi multe nu fuseseră acceptate de la început. Iniţial o privise cu suspiciune – era o avocată devenită medic, expertă în bolile cauzate de doctori şi spitalizare, o persoană obişnuită să-i judece pe cei din branşă, luându-le adesea banii. Unii colegi o numeau, înainte de a o cunoaşte, „Dr. Agent”, poreclă pe care ea o accepta cu mândrie. Şeful clinicii o urmărise pe Dr. Agent supravieţuind şi înflorind şi devenind Dr. Cole, un medic acceptat, cinstit şi rezistent. Astăzi, atât cursurile cât şi practica ei medicală erau prilej de mândrie pentru clinică, realizări care se răsfrângeau pozitiv şi asupra lui Sidney Ringgold.

— N-ai putea să renunţi la altă activitate?

Amândoi ştiau că se gândea la joile când lucra la clinica de planificare familială. Se aplecă spre ea:

— Aş vrea să faci lucrul ăsta, R.J.

— O să mă gândesc serios, Sidney.

Reuşi să se ridice de pe scaun şi, ieşind din cameră, se supără pe ea însăşi pentru că deja încerca să-i ghicească pe ceilalţi candidaţi la funcţia de şef-adjunct.

2

Casa de pe Strada Brattle

Încă înainte de a se mărita cu el, Tom încercase s-o convingă pe R.J. că ar trebui să-şi exploateze educaţia juridică şi medicală pentru a obţine un venit cât mai mare. Când, desconsiderându-i sfatul, ea întorsese spatele dreptului şi se concentrase asupra medicinei, o îndemnase să-şi deschidă un cabinet particular într-unul din cartierele prospere. După ce-şi cumpăraseră casa, bombănise mereu că salariul ei de la spital era prea mic, cu aproape 25 la sută mai mic decât dacă ar fi lucrat la un cabinet particular.

Îşi petrecuseră luna de miere – de fapt, doar o săptămână – în Insulele Virgine. La două zile după întoarcerea de acolo, începuseră să-şi caute casă şi aproape imediat, o agentă imobiliară îi dusese să vadă casa distinsă, dar prost întreţinută, de pe strada Brattle.

R.J. o vizitase fără interes. Era prea mare, prea scumpă, avea nevoie de prea multe reparaţii şi pe stradă circulau prea multe maşini.

— Ar fi o nebunie.

— Nu, nu, murmurase el.

Îşi amintea cât de bine arăta el în ziua aceea, cu părul blond ca grâul, tuns artistic, şi cu un costum nou, bine croit.

— N-ar fi deloc o nebunie.

Pentru Tom Kendricks, aceea era o casă frumoasă, în stil georgian, aşezată pe o stradă cu trotuare de cărămidă roşie, pe care călcaseră poeţi şi filosofi, oameni despre care citise în manualele de şcoală. La cinci sute de metri mai sus era casa solidă unde locuise Henry Wadsworth Longfellow. Dincolo de ea, seminarul teologic. Tom era deja contaminat de Boston, vorbea cu accentul perfect al oraşului şi-şi lucra hainele la tradiţionala firmă Brooks Brothers. Totuşi, în

realitate, era un ţăran din Vest care făcuse facultatea la Bowling Green şi gândul de a se afla în apropierea faimoasei Universităţi Harvard – de a face *parte* din atmosfera ei — îl fascina.

Şi era sedus de clădire – de exteriorul din cărămidă roşie cu ornamentaţii din marmură de Vermont, de coloanele subţiri ce încadrau uşile, de panourile vechi şi discrete de deasupra intrărilor, de zidul de cărămidă roşie, la fel ca pereţii, al grădinii.

Ea crezuse că glumeşte. Când fu limpede că vorbea serios, se nelinişti şi încercă să-l convingă să renunţe:

— Ar fi scump de tot. Pereţii şi fundaţia trebuie reconsolidate, trebuie zugrăvit. Agenţia imobiliară spune că unul din coşurile de pe acoperiş trebuie refăcut. Nu are rost, Tom.

— Ba, dimpotrivă. Asta e casa care li se potriveşte unor medici de succes ca noi. E o declaraţie de siguranţă.

Nici unul dintre ei nu economisise mult. R.J. absolvise dreptul înainte de a urma medicina şi câştigase ceva bani, destui pentru a-şi termina facultatea şi stagiul având doar o datorie mică. Dar Tom avea datorii înspăimântătoare. Cu toate acestea, insistă cu încăpăţânare şi îndelung să cumpere casa. Îi reaminti că deja începuse să câştige bani buni, fiind chirurg general şi, adăugându-se micul ei venit, îşi puteau permite să locuiască acolo. Îi repetă asta de nenumărate ori.

Abia se căsătoriseră şi ea era încă ameţită. Ca amant, era mai bun decât ca persoană, dar atunci ea nu ştia asta şi-l ascultase gravă şi respectuoasă. Până la urmă, fusese amăgită şi cedase.

Cheltuiră mulţi bani pe mobilă, cumpărând antichităţi sau piese vechi. La insistenţa lui Tom, cumpărară şi un pian, mai mult pentru că „dădea bine” în sala de muzică, decât pentru că R.J. ar fi fost cine ştie ce pianistă. Cam o dată pe lună, tatăl ei venea cu un taxi pe strada Brattle şi-l mituia pe şofer ca să-l ajute să urce în spate greoaia lui viola da gamba. Era

bucuros s-o vadă la casa ei şi cântau duete complicate şi lungi. Muzica acoperea multe răni deschise încă de la începutul căsniciei lor şi făcea locuinţa enormă să pară mai puţin pustie.

Şi ea şi Tom luau masa mai mult în oraş şi nu aveau o menajeră permanentă. O femeie taciturnă de culoare, Beatrix Johnson, venea în fiecare luni şi joi şi le făcea curat, fără să strice decât arareori ceva. Curtea era îngrijită de o agenţie de servicii de grădinărit. Nu primeau aproape deloc musafiri. Nu-şi puseseră la poartă o tăbliţă care să-i încurajeze pe pacienţi să le treacă pragul; totuşi, identitatea le era dezvăluită de nişte mici plăcuţe de aramă fixate de Tom lângă tocul uşii de la intrare, în partea dreaptă:

Dr. Thomas Allen Kendricks
şi
Dr. Roberta J. Cole

Pe atunci, îi spunea soţului ei Tommy.

După ce plecă de la dr. Ringgold, îşi făcu vizita de dimineaţă.

Din nefericire, în saloanele ei nu avea niciodată mai mult de unu-doi pacienţi. Era medic generalist şi interesată de medicina de familie într-un spital care nu avea departament specializat pentru aşa ceva. De aceea, ea era un fel de om-bun-la-toate, utilă şi neclasificabilă. Munca ei la spital şi la facultate nu putea fi precis circumscrisă: vedea paciente gravide, dar un medic de la Obstetrică asista efectiv naşterile; întotdeauna îşi trimitea bolnavii la chirurg, gastroenterolog sau la altul din cele peste douăsprezece specialităţi existente. De cele mai multe ori, nu-şi vedea şi a doua oară pacienţii, aceştia fiind preluaţi de specialist sau de doctorul de familie din oraşul lor de reşedinţă; de obicei, oamenii nu veneau la spital decât dacă aveau nevoie de analize pentru care era necesară o tehnologie medicală avansată.

Într-o vreme, conflictele de viziune şi sentimentul că era

deschizătoare de drumuri înviorase activitatea ei la Lemuel Grace, dar de atunci trecuse mult şi-şi pierduse bucuria de a practica medicina. Îşi petrecea o mare parte din timp citind şi semnând documente de asigurare – un formular special dacă cineva avea nevoie de oxigen, un lung formular pentru una, altul la fel de lung pentru alta, în două sau trei exemplare şi fiecare companie de asigurare avea tipuri diferite de formulare.

Vizitele la bolnavi erau scurte şi impersonale. Experţii necunoscuţi ai companiilor de asigurare determinaseră cât era de eficient să stea puţin cu un pacient, să-l consulte de cât mai puţine ori şi apoi să-l trimită repede la laborator, la radiografie, ultrasunete, rezonanţă magnetică nucleară – procedurile care suplineau în mare măsură diagnosticarea şi o scuteau de procese de contestare a dreptului de practică.

Se întreba adesea, cine erau pacienţii aceia care veneau la ea să-i ajute? Ce factori din vieţile lor, imposibil de sesizat de privirea ei superficială, contribuiseră la îmbolnăvire? Ce vor deveni? Nu avea nici timp şi nici condiţii pentru a-i trata ca pe nişte persoane, pentru a fi cu adevărat vindecătorul lor.

În seara aceea se întâlni cu Gwen Gabler la Gymnasiumul lui Alex, un select club de sănătate şi întreţinere din scuarul Kenmore. Gwen fusese colegă de grupă cu R.J. la facultate şi prietena ei cea mai bună. Devenise ginecolog şi obrăznicia şi limba ei ascuţită mascau faptul că trăia de azi pe mâine. Avea doi copii, un soţ agent de bursă imobiliară, care traversa o perioadă grea, un program supraaglomerat, idealuri ciobite şi suferea de depresie. Ea şi R.J. veneau la sala lui Alex de două ori pe săptămână să-şi pedepsească trupul cu o şedinţă lungă de gimnastică aerobică, să-şi elimine dorinţele prosteşti în aburul din saună, să-şi lepede regretele inutile într-o baie fierbinte, să bea un pahar de vin, să bârfească şi să discute medicină o parte din seară.

Distracţia lor cea mai răutăcioasă era să-i studieze pe

bărbaţii de la club şi să-i judece numai după înfăţişare. R.J. descoperi că ea avea nevoie de un chip cu aer cerebral, sugerând capacitatea de introspecţie. Gwen aprecia mai mult calităţile de animal ale bărbaţilor. Îl admira pe proprietarul clubului, un grec blond pe nume Alexander Manakos. Pentru Gwen era uşor să viseze o idilă musculoasă şi sentimentală şi apoi să se ducă acasă la Phil al ei pe care, deşi miop şi îndesat, îl aprecia foarte mult. R.J. ajungea acasă şi citea reviste medicale până adormea.

La suprafaţă, ea şi Tom împlineau visul american, aveau cariere strălucite, casa de pe strada Brattle şi o fermă în dealurile din Berkshire, unde se duceau foarte rar să petreacă un weekend sau o vacanţă. Dar căsnicia lor era pe butuci. Îşi spunea că ar fi putut fi altfel dacă ar fi avut un copil. În mod ironic, doctoriţa care trata infertilitatea altora era sterilă de ani de zile. Tom îşi făcuse analize, ea se supusese la tot felul de teste. Dar nu se descoperi nimic şi amândoi fură prinşi curând în vârtejul carierelor lor medicale. Erau atât de solicitaţi, încât se îndepărtară treptat unul de celălalt. Dacă mariajul ar fi fost mai solid, s-ar fi gândit la inseminare artificială sau la adopţie chiar. Dar, aşa cum stăteau lucrurile, nici unul din ei nu mai era interesat.

Cu mult timp în urmă, R.J. devenise conştientă de două lucruri: că se măritase cu un bărbat fără caracter şi că el se întâlnea cu alte femei.

3

Betts

R.J. ştia că Tom fusese la fel de surprins ca şi ea când Elizabeth Sullivan revenise în viaţa lui. Trăiseră împreună în Columbus, Ohio, timp de doi ani, când el şi Betts erau tineri. Pe atunci, numele ei de familie era Boshard. Din ceea ce auzise R.J. şi observându-l vorbind despre ea, Tom ţinuse foarte mult la Elizabeth, dar ea îl părăsise după ce-l întâlnise pe Brian Sullivan.

Se măritase cu Sullivan şi se stabiliseră la Haga, în Olanda, unde el era manager de marketing pentru compania IBM. După câţiva ani, fusese transferat la Paris, dar nu trecuseră nici nouă ani de la căsătoria lor când muri în urma unei comoţii cerebrale. La data aceea, Elizabeth Sullivan publicase deja două romane poliţiste şi se bucura de succes. Eroul ei era un programator de computere care călătorea în interes de serviciu şi fiecare carte avea acţiunea plasată într-o altă ţară. Călătorea şi ea pentru a se documenta pentru scris şi trăia un an sau doi în ţara aleasă pentru acţiunea cărţii.

Tom văzuse în *New York Times* anunţul mortuar pentru Brian Sullivan şi-i scrisese lui Betts o scrisoare de condoleanţe, la care primise răspuns. În afară de aceasta însă nu mai primise nici o carte poştală şi nici nu avusese veşti de la ea ani de zile, până în ziua când îi telefonă şi-i spuse că avea cancer.

— Am fost la doctori în Spania şi în Germania şi am aflat că boala e în stadiu avansat. M-am hotărât să mă întorc acasă. Doctorul din Berlin mi-a recomandat pe cineva de la spitalul Sloan-Kettering din New York, dar ştiam că tu profesezi la Boston, aşa că am venit aici.

Tom înţelegea. Nici Elizabeth nu avusese copii. Îşi

pierduse tatăl într-un accident, când avea opt ani, iar mama ei murise patru ani mai târziu de un cancer asemănător cu cel de care suferea Betts acum. Fusese crescută grijuliu de unica soră a tatălui ei, dar aceasta era infirmă într-un azil din Cleveland de câtva timp. Nu mai avea pe nimeni în afară de Tom Kendricks.

— Mi-e atât de greu, îi spuse lui R.J.

— E normal.

Problema depăşea cu mult competenţa unui chirurg generalist. Tom şi R.J. discutară despre cazul lui Betts; fu prima oară după multă vreme când gândurile lor se întâlniră. Apoi el aranjă ca Elizabeth să se trateze la Institutul Oncologic Dana-Farber şi vorbi cu Howard Fisher după ce fu consultată şi i se făcură analize.

— Cancerul e foarte avansat, spuse Fisher. Am văzut remisii şi la pacienţi mai bolnavi decât prietena dumitale, dar cred că-ţi dai seama că nu sunt mari speranţe.

— Sigur că da, răspunse Tom şi oncologul prescrise un tratament ce combina radiaţiile cu chimioterapia.

R.J. o plăcuse imediat pe Elizabeth; era o femeie plină, cu faţa rotundă, care, deşi se îmbrăca foarte rafinat, permisese vârstei mijlocii să-i împlinească trupul mai mult decât era la modă. Nu era pregătită să renunţe; era o luptătoare. R.J. o ajută să-şi găsească un apartament pe Bulevardul Massachusetts şi ea şi Tom o vizitau de câte ori puteau, în calitate de prieteni, nu de medici.

R.J. o duse să vadă baletul din Boston în *Frumoasa din Pădurea Adormită* şi merse cu ea la primul concert de toamnă al Orchestrei Simfonice, suindu-se la balcon şi cedându-i lui Betts locul ei rezervat în centru, pe rândul şapte.

— Nu aveţi decât un singur abonament?

— Tom nu vine. Avem interese diferite. Lui îi place să meargă la meciurile de hochei şi mie nu, explică R.J. iar Elizabeth dădu din cap gânditoare, apoi spuse că-i plăcuse

cum dirija Seiji Ozawa.

— O să-ţi placă şi concertul popular la vară. Stăm la măsuţe mici şi bem şampanie şi limonadă şi ascultăm muzică mai accesibilă. E foarte plăcut.

— Vai, trebuie să mergem! exclamă Betts.

Dar nu avea să mai apuce concertul popular. Abia începuse iarna când boala o luă în stăpânire; nu locuise în apartamentul ei decât şapte săptămâni. La Spitalul Memorial Middlesex, îi dădură o rezervă la etajul VIP-urilor, şi i se aplicară noi tratamente. Îi căzu părul şi începu să piardă în greutate.

Era foarte rezonabilă, extrem de calmă:

— Ar fi o carte interesantă, nu crezi? îi spuse lui R.J. Numai că nu am energia s-o scriu.

Între ele se crease o apropiere caldă, dar într-o seară târziu, când stăteau toţi trei în rezerva de spital, Tom fu cel pe care-l privi Betts:

— Vreau să-mi promiţi ceva. Vreau să-mi juri că n-o să mă laşi să sufăr şi să mă chinui.

— Da, rosti el, grav ca în faţa preotului.

Elizabeth dori să-şi revadă testamentul şi să adauge o clauză care prevedea că nu doreşte să i se prelungească artificial viaţa, prin medicamente sau aparatură. O rugă pe R.J. să-i aducă un avocat şi ea o chemă pe Suzanna Lorentz de la firma Wigoder, Grant & Berlow, unde lucrase şi ea pentru scurtă vreme.

După două seri, când R.J. se întoarse de la spital, văzu maşina lui Tom în garaj. Îl găsi la masa din bucătărie, bând o bere şi uitându-se la televizor.

— Bună. Te-a sunat femeia aia, Lorentz? şi închise televizorul.

— Bună. Suzanne? Nu, nu ştiu nimic.

— M-a sunat pe mine. Vrea să fiu agentul legal de îngrijire a sănătăţii pentru Betts. Dar nu pot. Sunt medicul ei consultant şi nu pot să mă şi supraveghez cu un ochi juridic

în acelaşi timp, nu?

— Aşa e.

— Atunci, vrei tu să fii agentul ei legal?

Se îngrăşase şi arăta obosit. Avea firimituri pe pieptul cămăşii. O întrista faptul că ceva foarte important din viaţa lui se stingea:

— Da, e-n regulă.

— Mulţumesc.

— Cu plăcere, îi răspunse, urcă în camera ei şi se culcă.

Max Roseman, confruntat cu perspectiva unei convalescenţe lungi, se hotărâse să iasă la pensie. R.J. nu află de la Sidney Ringgold; acesta nu făcu nici un anunţ oficial. Dar Tessa veni radioasă şi-i spuse noutatea. Nu vru să-i dezvăluie şi sursa, dar R.J. putea să parieze că aceasta era Bess Harrison, secretara lui Max Roseman.

— Umblă vorba că ai fi o candidată serioasă la funcţia domnului Roseman, continuă Tessa. Uraaa! Cred că ai şanse şi postul ăsta va fi pentru tine prima treaptă a unei scări foarte, foarte înalte. Ce-ai vrea să fii, decana facultăţii sau directoarea spitalului? Şi, oriunde vei ajunge, mă vei lua cu tine?

— Las-o baltă, n-o să iau postul. Dar o să te iau cu mine peste tot. Cine mai aude atâtea zvonuri ca tine şi cine-mi mai aduce cafeaua în fiecare dimineaţă, prostuţo?

Zvonurile începuseră să circule prin tot spitalul. Din când în când, cineva mai făcea o aluzie subtilă, pentru a o înştiinţa că lumea auzise de nominalizarea ei pe o listă. Dar ea nu era prea entuziasmată. Nici nu era sigură că-şi dorea postul atât de mult încât să-l accepte dacă i s-ar fi oferit.

Elizabeth pierdu mult în greutate şi, pentru o scurtă perioadă, R.J. întrezări în silueta ei tânăra fată zveltă pe care o iubise Tom. Ochii îi păreau mai mari, pielea îi devenise translucidă. R.J. ştia că prietena lor era în pragul prăbuşirii.

Între cele două femei se crease o intimitate ciudată, o

cunoaştere mai adâncă decât dacă ar fi fost surori. În parte, lucrul acesta se datora faptului că aveau amintiri despre acelaşi bărbat. Mintea lui R.J. nu-i îngăduia să şi-i imagineze pe Elizabeth şi Tom făcând sex. Avusese el aceleaşi obiceiuri amoroase? Îi cuprinsese lui Elizabeth fesele în palme, îi sărutase buricul după ce actul se consumase? Îşi dăduse seama că şi Elizabeth avea probabil aceleaşi gânduri când o privea pe ea. Totuşi, între ele nu era gelozie; trecutul le apropia. Chiar atât de bolnavă, Elizabeth era sensibilă şi vioaie.

— Tu şi Tom vă veţi despărţi? o întrebă într-o seară, când R.J. se oprise s-o vadă.

— Da. Foarte curând, cred.

Elizabeth dădu din cap:

— Îmi pare rău, găsi ea puterea s-o consoleze. Dar nu părea surprinsă. R.J. îşi dorea s-o fi cunoscut mai demult.

Ar fi fost prietene adevărate.

4

Moment decisiv

Ziua de joi.

Când era mai tânără, R.J. se implica în tot felul de mişcări sociale. Acum i se părea că avea numai joile.

Preţuia copiii şi nu-i plăcea să provoace avorturi. Era o tehnică urâtă şi murdară. Uneori, munca ei în sensul acesta îi submina alte activităţi profesionale, pentru că unii colegi o dezaprobau, iar soţul ei, din cauza temerii că şi-ar altera imaginea publică, ura implicarea ei în planificarea familială.

Dar războiul avortului se declanşase în America. Mulţi doctori erau îndepărtaţi cu forţa de clinici, intimidaţi de ameninţările urâte şi grosolane ale militanţilor împotriva avortului. R.J. credea că orice femeie are dreptul să decidă în privinţa corpului ei şi în fiecare joi dimineaţa pleca spre Jamaica Plain şi se strecura în clinica de planificare familială prin spate, evitând demonstranţii, placardele fluturate lângă capul ei, crucifixurile împinse în aer, sângele împroşcat, fetuşii conservaţi care i se vârau sub nas şi insultele.

În ultima joi din luna februarie, parcă pe aleea lui Ralph Aiello, un vecin plătit de clinică pentru spaţiul de parcare. În curtea din spate, zăpada era înaltă şi imaculată, dar Aiello croise cu lopata o potecă îngustă către gardul clinicii. Dincolo de gard, un alt drum tăiat prin zăpadă ducea către uşa din dos a clinicii.

R.J. făcea întotdeauna repede drumul de la maşină la clădire, înfricoşată că demonstranţii de pe trotuarul din faţă vor ţâşni înăuntru şi o vor înconjura, supărată şi ruşinată în mod iraţional că trebuie să se strecoare astfel pentru a-şi face meseria de doctor.

În joia aceea nu se auzea nici un zgomot, nici un ţipăt sau insultă, dar R.J. era foarte neliniştită, pentru că se oprise pe

la Elizabeth Sullivan înainte de a ajunge la lucru.

Elizabeth nu mai avea scăpare şi avea deja dureri insuportabile. Ori de câte ori îşi recăpăta cunoştinţa, suferea teribil şi Howard Fisher începuse să-i administreze doze foarte mari de morfină.

Cea mai mare parte a timpului, zăcea nemişcată în pat.

— Bună, Betts, zisese tare R.J.

Îşi pusese degetele pe gâtul cald, cu pulsul slab, al lui Elizabeth. Apoi, aproape împotriva voinţei ei, îi luase mâinile. De undeva din interiorul organismului bolnav, informaţia plutise către R.J. Ea devenise conştientă de epuizarea progresivă a slabei rezerve vitale rămase în prietena ei, scurgându-se în afară cu o lentoare infinitezimală. Ce rău îmi pare, Elizabeth, îi spusese în gând. Îmi pare atât de rău, draga mea.

Buzele lui Elizabeth fremătaseră. R.J. se aplecase spre ea, străduindu-se să înţeleagă.

— ... cel verde. Ia-l pe cel verde.

R.J. îi spusese cuvintele uneia dintre asistente, pe nume Beverly Martin.

— Domnul s-o aibă în pază, spusese aceea. De obicei, nu se trezeşte atât de bine ca să apuce să spună ceva.

În săptămâna aceea, şurubul se strânse pentru R.J., accentuându-i toate motivele de stres. O clinică de avorturi din statul New York fusese incendiată peste noapte şi acelaşi gust bolnav se răspândise şi în Boston. Demonstranţi numeroşi şi turbulenţi atacaseră două clinici din Brookline, conduse de companii serioase. Orice activitate medicală se suspendase, poliţia operase arestări masive şi se aştepta ca următoarea să fie clinica din Jamaica Plain.

În camera personalului, Gwen Gabler îşi sorbea cafeaua tăcută, contrar firii ei.

— S-a întâmplat ceva?

Gwen lăsă jos ceaşca şi-şi căută poşeta. Foaia de hârtie era împăturită. Despăturind-o, R.J. văzu un poster ca acelea

făcute pentru bandiţii căutaţi de poliţie. Avea numele lui Gwen, adresa, fotografia, programul ei săptămânal, menţiona că era specialistă în obstetrică-ginecologie şi că avusese un cabinet în Framingham, „ca să se îmbogăţească din avorturi” şi în final apărea crima pentru care era urmărită: uciderea pruncilor.

— Nu scrie „moartă sau vie”, comentă Gwen cu amărăciune.

— I-au făcut şi lui Les unul?

Leszek Ustinovich avea douăzeci şi şase de ani de experienţă ca ginecolog în Newton şi lucra la clinică. El şi Gwen erau singurii medici permanenţi de la planificarea familială.

— Nu, se pare că aici m-au ales ţap ispăşitor doar pe mine, dar am auzit că şi Walter Hearst de la Deaconess a fost onorat la fel.

— Ce-ai de gând să faci?

Gwen rupse posterul în bucăţi şi le aruncă la coşul de gunoi. Apoi îşi sărută buricele degetelor şi o înghionti prieteneşte pe R.J.:

— Nu ne pot goni de aici dacă rămânem pe poziţii.

R.J. îşi bău cafeaua gânditoare. Provoca avorturi în primul trimestru de sarcină, de doi ani. Avea o specializare în ginecologie şi Les Ustinovich, un profesor excelent şi cu multă experienţă, o iniţiase în procedura pentru primul trimestru. În această perioadă, avortul era absolut sigur dacă era efectuat cu grijă şi R.J. era atentă să procedeze întotdeauna corect. Totuşi, în fiecare joi dimineaţa era încordată de parcă ar fi trebuit să opereze pe creier în cursul zilei respective.

Oftă, îşi aruncă paharul de hârtie, se ridică şi se duse la treabă.

A doua zi de dimineaţă, din nou la spital, Tessa îi aduse micul dejun şi o privi solemn:

— Se apropie funia de par. Vorbesc serios. Se aude că dr.

Ringgold are pe listă patru nume şi tu eşti unul din ele.

R.J. înghiţi îmbucătura:

— Ceilalţi trei cine sunt? întrebă, incapabilă să se abţină.

— Încă nu se ştie. Am auzit doar că unul e de categorie grea, completă Tessa privind-o printre gene. Ştiai că nici o femeie n-a mai fost vreodată nominalizată pentru postul ăsta?

R.J. zâmbi fără bucurie. Nici măcar secretara ei n-o scutea de tensiune.

— Dar nu e surprinzător, nu? comenta ea.

— Nu e, aprobă Tessa.

În aceeaşi după-amiază, R.J. se întâlni cu Sidney în faţa biroului administrativ.

— Salut, zise el.

— Salut şi ţie.

— Ai hotărât ceva în legătură cu rugămintea mea?

Ea ezită. Adevărul era că se străduise să nu se gândească la cererea lui, incapabilă s-o analizeze. Dar era nedrept faţă de Sidney.

— Nu încă. Dar foarte curând îţi voi da un răspuns.

Sidney dădu din cap:

— Ştii cum se procedează în spitalele universitare? Când au nevoie de cineva pentru un post de conducere, caută un candidat care a stârnit deja interesul prin activitatea lui ştiinţifică trăsnet. Vor oameni care au publicat articole.

— Oameni ca tânărul Sidney Ringgold, cu lucrările lui despre scăderea greutăţii corporale, tensiunea arterială şi declanşarea bolilor.

— Da, ca tânărul fenomen Sidney Ringgold de atunci. Cercetarea m-a adus în postul ăsta, recunoscu el. E la fel de logic şi faptul că membrii comisiilor de atestare caută pentru funcţia de directori persoane cu aptitudini pedagogice. Aşa ca tine. Pe de altă parte, uită-te la tine. Ai câteva lucrări publicate, s-a vorbit despre vreo două din ele, dar eşti medic, nu cercetător ştiinţific. Personal, cred că a sosit

timpul ca un medic practicant să devină director adjunct, dar trebuie să fac o alegere care să întrunească aprobarea personalului şi a comunităţii medicale. Aşa că, dacă va fi numit un non-cercetător, persoana trebuie să fi avut multe funcţii de conducere în profesie, cât de multe e omeneşte posibil.

Ea îi zâmbi, conştientă că îi vorbise ca un prieten:

— Înţeleg, Sidney. Şi te voi anunţa foarte curând dacă mă decid să conduc comitetul de publicaţii.

— Mulţumesc, dr. Cole. Weekend plăcut, R.J.

— Şi ţie la fel, dr. Ringgold.

O furtună ciudat de caldă se abătu dinspre ocean, spălând Boston-ul şi Cambridge-ul cu ploi torenţiale şi dezgheţând ultima zăpadă a iernii. Peste tot erau numai bălţoace şi noroaie şi de sus, apa picura încontinuu.

Era sâmbătă dimineaţa, stătea întinsă în pat şi se gândea, ascultând zgomotele dezgheţului. Nu-i plăcea starea ei; era tot mai arţăgoasă şi ştia că asta i-ar fi afectat puterea de decizie, dacă se lăsa dominată de proasta dispoziţie.

N-o prea entuziasma ideea de a fi succesoarea lui Max Roseman. Dar nu-i plăcea nici situaţia ei profesională de moment şi o sensibiliza încrederea pe care i-o arăta Sidney Ringgold, faptul că el îi acordase mereu şanse pe care alţii i le-ar fi refuzat.

Şi se tot gândea la chipul Tessei când o anunţase că nici o femeie nu fusese vreodată în postul de adjunct al şefului.

Se sculă pe la jumătatea dimineţii şi-şi puse cel mai vechi trening, o bluză de vânt, cei mai ponosiţi adidaşi şi-şi trase peste urechi o şapcă. Afară, se udă zdravăn pe picioare înainte de a face măcar douăzeci de metri. În ciuda dezgheţului, vremea era iernatică în Massachusetts şi tremura pătrunsă de umezeală, dar, alergând, sângele începu să-i circule mai repede şi se încălzi. Avusese intenţia să meargă numai până la alee şi înapoi, dar alergarea era prea bună, aşa că o luă de-a lungul râului Charles, încă

îngheţat, privind cum ploaia cădea pe pojghiţa de gheaţă, până începu să obosească. Pe drumul de întoarcere, o stropiră două maşini, dar puţin îi păsa; era udă ca o înotătoare. Intră în casă pe uşa din dos şi-şi lăsă hainele ude pe gresia din bucătărie, ştergându-se cu un prosop de acolo, ca să nu ude covorul până la baie. Stătu sub jetul fierbinte al duşului până când oglinda se aburi de tot şi nu văzu nimic în ea în timp ce se ştergea.

Pe când se îmbrăca, se hotărâse să accepte să coordoneze comitetul lui Sidney. Dar fără să-şi scoată altceva din program. Joia avea să rămână la fel, dr. Ringgold.

Numai în chiloţi şi în tricou, luă telefonul portabil şi-l sună acasă:

— Aici R.J., zise când îi auzi vocea. Nu ştiam dacă sunteţi acasă.

Familia Ringgold avea o casă de vacanţă pe o plajă apropiată de pe insula Martha, iar Gloria Ringgold insista să-şi petreacă toate weekend-urile libere acolo.

— Ei, din cauza vremii mizerabile, spuse dr. Ringgold. Suntem nevoiţi să stăm aici. Ar trebui să fim idioţi să ieşim într-o zi ca asta.

R.J. se lăsă pe spate şi râse;

— Ai absolută dreptate, Sidney, îl aprobă ea.

5

O invitaţie la bal

Marţi ţinu la facultate un curs de maladii iatrogene şi-i făcu plăcere pentru că se creă o dezbatere aprigă pe marginea temei discutate. Câţiva studenţi mai urmau încă medicina cu ideea falsă că vor fi învăţaţi să fie zei ai vindecării şi educaţi să acţioneze infailibil. Respingeau faptul că era posibil ca doctorii, în încercarea de a-şi vindeca pacienţii, le puteau face rău. Totuşi, cei mai mulţi studenţi erau conştienţi de poziţia lor în societate şi sensibili la probabilitatea de a avea de-a face cu greşeli omeneşti, chiar într-o epocă de înflorire a tehnologiei. Considerau important să cunoască situaţiile care puteau duce la vătămarea sau la moartea pacienţilor şi, implicit, la cheltuirea banilor lor pe procese de contestare a dreptului de practică.

Formau o clasă bună. Pentru moment, fu mai mulţumită de meseria ei, pe drumul către spital.

Intrase de câteva minute în birou când Tessa i-l dădu la telefon pe Tom:

— Bună, R.J. Elizabeth s-a dus azi-dimineaţă devreme.

— Tom, îmi pare rău.

— Asta e. Măcar nu mai suferă.

— Ştiu. E bine aşa, Tom.

Dar îşi dădu seama că *el* suferea şi fu surprinsă de cât de tare suferea şi ea pentru el. Nu-l mai iubea cu pasiune, dar gândul la el o umplea încă de o emoţie vie. Poate că avea nevoie de cineva:

— Ascultă, vrei să luăm cina undeva? întrebă dintr-o răsuflare. Poate să mergem la North End?

— A, nu, eu..., păru el stânjenit. De fapt, am o acţiune pe care n-o pot contramanda în seara asta.

Îl consolează altcineva, gândi obosită şi nu fără regret. Îi

mulţumi că-i dăduse telefon şi se cufundă din nou în treburile ei.

În cursul după-amiezei, mai primi un telefon de la una din secretarele lui:

— Dr. Cole? Sunt Cindy Wolper. Dr. Kendricks m-a rugat să vă spun că nu vine acasă în noaptea asta. Trebuie să meargă la un consult la Worcester.

— Mulţumesc de telefon, spuse R.J.

Dar în sâmbăta următoare, Tom o rugă să ia o gustare cu el în Harvard Square. Faptul o surprinse. De obicei, sâmbăta făcea vizita de dimineaţă la Spitalul Memorial Middlesex, unde era chirurg consultant şi apoi juca tenis şi mânca la club.

Îi spuse în timp ce-şi ungea foarte precis grahamul cu unt:

.

— S-a înaintat un raport împotriva mea la Middlesex.

— De către cine?

— O asistentă de la rezerva lui Betts. Beverly Martin.

— Da, mi-aduc aminte de ea. Dar de ce...?

— A raportat că i-am administrat lui Elizabeth o doză „nepotrivit de mare” de morfină, provocându-i moartea.

— Vai, Tom!

El clătină din cap.

— Şi acum ce se va întâmpla?

— Raportul va fi discutat de comitetul spitalului pentru incidente medicale.

Chelneriţa trecu pe lângă ei şi Tom îi mai ceru cafea.

— Sunt sigur că nu-i mare lucru, o linişti el.

Dar am vrut să-ţi spun eu înainte să auzi din altă parte.

Luni, Elizabeth Sullivan fu incinerată, potrivit dorinţei ei testamentare. Tom, R.J. şi Suzanna Lorentz merseră la crematoriu şi Suzannei, în calitate de executor, i se dădu cutia pătrată cu cenuşa defunctei.

Luară masa la Ritz şi Suzanna le citi câteva părţi din

testamentul lui Betts. Betts lăsase o sumă considerabilă pentru îngrijirea mătuşii ei, doamna Sally Frances Bosshard, pacientă a căminului luteran pentru îngrijirea vârstnicilor din Cleveland Heights, Ohio.

După moartea doamnei Bosshard, banii rămaşi aveau să revină Societăţii Americane a Cancerului. Iubitului ei prieten, dr. Thomas A. Kendricks, Elizabeth îi lăsase amintirile frumoase şi o casetă audio cu vocile lor din tinereţe, cântând „Câmpuri cu căpşuni”. Pentru noua şi preţioasa ei prietenă, dr. Roberta J. Cole, alesese un serviciu de cafea din argint de fabricaţie franceză, din secolul al XVIII-lea. Serviciul de argint şi caseta audio urmau să vină de la Antwerp, unde mai erau depozitate şi alte lucruri de ale lui Betts, care aveau să fie vândute, sporind depozitul alocat mătuşii ei.

Elizabeth Sullivan mai ceruse de la dr. Cole o ultimă favoare: dorea ca prietena ei să-i depună urna cu rămăşiţele pământeşti într-un loc frumos ales de ea, fără nici o ceremonie.

R.J. fu uluită, atât de cerere, cât şi de responsabilitatea neaşteptată. Cu ochii înceţoşaţi, Tom comandă o sticlă de şampanie şi băură în memoria lui Betts.

În parcare, Suzanna îi dădu lui R.J. urna pătrată. Aceasta nu ştiu ce putea face cu ea. O puse pe bancheta BMW-ului şi demară către spitalul Lemuel Grace.

Miercurea următoare fu trezită la ora 5 şi 20 dimineaţa de sunetul pătrunzător al soneriei de la intrare.

Se strădui să se scoale şi să-şi pună repede un halat. Nu reuşi să-şi găsească papucii şi se duse desculţă să deschidă.

Înainte de a descuia, se uită pe geam. Era încă întuneric, dar desluşi două siluete.

— Ce doriţi? strigă.

— Poliţia statală.

Aprinse lumina şi se uită din nou afară, apoi trase iala, teribil de înfricoşată.

— S-a întâmplat ceva cu tatăl meu?

— A, nu doamnă. Am dori să discutăm ceva cu dr. Kendricks.

Era o poliţistă osoasă, în uniformă; alături de ea, un civil cu înfăţişare bovină. Amândoi iradiau un aer de competenţă rece.

— Ce e, R.J.? zise Tom. Stătea în capul scărilor, în pantalonii de la costumul albastru şi în maiou.

— Dr. Kendricks?

— Da. Ce doriţi?

— Sunt caporal Flora McKinnon, domnule. Şi acesta e soldatul Robert Travers. Suntem din C-PAC, Unitatea de Prevenire şi Control al Crimei de pe lângă biroul procurorului ţinutului Middlesex. Domnul procuror, Edward W. Wilhoit, ar dori să discute ceva cu dumneavoastră.

— Când?

— Păi, chiar acum, domnule. Ar dori să vă însoţim la biroul lui.

— Iisuse, vreţi să spuneţi că lucrează la cinci dimineaţa?

— Da, domnule, răspunse femeia.

— Aveţi mandat să mă arestaţi?

— Nu, domnule.

— Bine, atunci spuneţi-i domnului Wilhoit că i-am refuzat invitaţia atât de amabilă. Peste o oră voi fi în sala de operaţii de la Middlesex Memorial, pentru că soarta unui pacient depinde de mine. Spuneţi-i domnului Wilhoit că pot veni la biroul dumnealui la unu şi jumătate. Dacă nu-i convine, putem stabili împreună o oră potrivită pentru amândoi. Aţi priceput?

— Da, domnule, am înţeles, spuse femeia caporal, salutară amândoi şi plecară.

Tom rămăsese pe treptele scării interioare. R.J. nu se putea mişca din hol, înspăimântată pentru el.

— Doamne, Tom, ce se petrece?

— Poate ar fi bine să mergi şi tu cu mine, R.J.

— Eu nu sunt specialistă în astfel de cazuri. O să vin, dar

mai bine ar merge şi alt avocat, îl sfătui ea.

Îşi anulă cursul de miercuri şi stătu trei ore la telefon, vorbind cu avocaţi despre care ştia că-i vor da sfaturi bune, păstrând în acelaşi timp confidenţialitatea necesară. I se pomeni mereu acelaşi nume: Nat Rourke. Avea multă experienţă; nu era sclipitor, dar era foarte deştept şi foarte respectat. R.J. nu-l cunoştea. Îl sună la birou şi-i lăsă un mesaj şi după o oră, îi telefonă el.

În timp ce i se detalia cazul, avocatul nu spuse aproape nimic.

— A, nu, o contrazise el cu blândeţe la sfârşit. Nu veţi merge la Wilhoit la unu şi jumătate. Veniţi la birou la mine la unu şi jumătate. Trebuie să mă întâlnesc aici cu cineva la trei, durează puţin. Mergem la procuror la şaisprezece patruzeci şi cinci. Îl anunţ eu de schimbarea orei.

Biroul lui Nat Rourke era într-o clădire din spatele primăriei, solid şi confortabil, dar cam învechit. Avocatul părea şi el desprins dintr-un tablou vechi; era un bărbat mic de statură, gălbejit, cu trăsături pronunţate, îmbrăcat fără pretenţii, în haine închise la culoare, purtând o cămaşă foarte albă şi o cravată cu simbolul universităţii din Pennsilvania, după cum avea să afle R.J. mai târziu.

Rourke îl rugă pe Tom să-i relateze întâmplările care duseseră la moartea lui Elizabeth Sullivan. Îl ascultă cu atenţie, privindu-l încordat şi urmărind până la sfârşit firul povestirii. Apoi dădu din cap, îşi strânse buzele şi se lăsă pe spate în scaun, cu mâinile încrucişate pe burtă:

— Ai ucis-o, dr. Kendricks?

— Nu era nevoie s-o fac. Cancerul s-a ocupat de asta. Ar fi încetat să respire, era o chestiune de ore sau de zile, cel mult. Nu mai putea fi conştientă fără agonia durerii. Îi promisesem că nu va suferi. Primea deja doze foarte mari de morfină, l-am mărit dozajul ca să fiu sigur că nu va mai avea dureri. Dacă asta i-a provocat moartea mai devreme, nu mă consider vinovat.

— Cele 30 mg pe care le primea doamna Sullivan de două ori pe zi, pe cale bucală, erau o doză de morfină cu acţiune lentă? întrebă Rourke.

— Da.

— Şi cele 40 mg pe care i le-aţi administrat injectabil aveau acţiune rapidă, putând chiar să-i inhibe respiraţia?

— Da.

— Şi dacă i-ar fi inhibat-o suficient, i-ar fi provocat moartea.

— Da.

— Aveaţi o legătură amoroasă cu doamna Sullivan?

— Nu.

Discutară relaţia din tinereţe dintre Tom şi Elizabeth şi avocatul păru mulţumit.

— Aţi avut vreun beneficiu financiar în urma morţii doamnei Sullivan?

— Nu.

Tom îi relată ce conţinea testamentul lui Betts, apoi întrebă:

— Wilhoit poate să facă vreo murdărie din asta?

— Foarte posibil. E un tip ambiţios, interesat să avanseze în carieră, să ajungă vice-guvernator. Un proces senzaţional ar fi pentru el o rampă de lansare. Dacă v-ar putea acuza de crimă de gradul întâi, să vă condamne la închisoare necondiţionată pe viaţă, cu titluri mari în ziare şi aşa mai departe, ar fi un om făcut. Dar n-o să obţină gradul întâi în cazul acesta. Şi dl. Wilhoit e un politician prea bun ca să ajungă la proces fără să fie sigur că va obţine condamnarea. O să aştepte să primească verdictul de la comisia de incidente medicale a spitalului.

— Care e cel mai rău lucru care mi se poate întâmpla?

— Cel mai grav?

— Da.

— Nu garantez că am dreptate, bineînţeles. Dar bănuiesc că cel mai negru scenariu ar fi acuzare de omucidere. Aţi fi condamnat la închisoare. În cazul acesta, e probabil că

judecătorul ar simpatiza cu dvs. şi v-ar da ceea ce noi numim „o sentinţă Concord”. V-ar trimite la Instituţia Corecţională Concord din Massachusetts pentru douăzeci de ani, păstrându-şi reputaţia de judecător dur cu crimele. Dar puteţi ieşi condiţionat de la Concord după numai douăzeci şi patru de luni. Aţi putea, cât staţi acolo, să scrieţi o carte, să deveniţi faimos şi să câştigaţi o căldare de bani.

— Mi-aş pierde dreptul de a practica medicina, zise Tom cu voce albă şi R.J. aproape uită că încetase să-l mai iubească.

— Ţineţi minte că am discutat cel mai prost scenariu. Cel mai bun ar fi că nu veţi ajunge la Curtea cu Juri.

Pentru cel mai bun scenariu sunt eu plătit foarte bine, zise Rourke.

În continuare, le fu uşor să discute onorariul.

— Într-un caz ca acesta, se poate întâmpla orice sau nimic. În mod normal, dacă n-aţi fi o persoană extrem de respectabilă, aş cere un avans de douăzeci de mii. Dar sunteţi un profesionist de valoare şi un om serios. Cred că cel mai bine ar fi să mă plătiţi pentru timpul consumat. Două sute cincizeci ora.

Tom încuviinţă.

— Mi se pare un chilipir, zise el şi Rourke zâmbi.

Ajunseră la tribunal cu zece minute întârziere faţă de ora stabilită de Rourke. Era sfârşitul programului şi clădirea se golea treptat de funcţionari fericiţi ca nişte copii de şcoală la terminarea orelor.

— Nu vă grăbiţi, îi sfătui Rourke. E bine să se conformeze el la programul nostru. Să trimiţi jandarmii să-l ridice pe om în zori e o procedură de intimidare ieftină, dr. Kendricks. Un fel de invitaţie la bal, s-ar putea zice.

R.J. înţelese cutremurată că procurorul se ostenise să le afle programul, lucru pe care nu l-ar fi făcut pentru oricine.

Semnară în registrul paznicului din hol şi luară liftul până la etajul paisprezece.

Wilhoit era zvelt şi bronzat, un bărbat cu nasul mare care le zâmbi cordial ca un vechi prieten. R.J. îl verificase: făcuse colegiul la Harvard, facultatea la Boston şi fusese procuror, reprezentant al statului şi ales procuror general în 1988.

— Ce mai faci, domnule Rourke? E o plăcere să te revăd. Mă bucur să vă cunosc, dr. Kendricks, dr. Cole. Vă rog, luaţi loc.

Apoi trecu la afaceri, cu privirea rece şi vorba liniştită, punând întrebări la care Tom îi mai răspunsese o dată în după-amiaza aceea lui Nat Rourke.

Wilhoit le spuse că obţinuse şi studiase fişa medicală a lui Elizabeth Sullivan:

— Scrie că, la prescripţia doctorului Howard Fisher, pacienta din camera 208 de la Middlesex Memorial Hospital primea medicaţie orală pe bază de morfină, anume Contin, 30 mg de două ori pe zi. Să vedem... dr. Thomas A. Kendricks a scris în fişa pacientei o doză de 40 mg de sulfat de morfină, pentru a-i fi injectat intravenos. După spusele asistentei de serviciu, d-ra Beverly Martin, doctorul i-a spus că i-a făcut chiar el injecţia. După o oră, când a intrat la 208 să verifice semnele vitale ale pacientei, Martin a găsit-o moartă pe Elizabeth Sullivan. Dr. Kendricks stătea pe un scaun lângă patul ei, ţinând-o de mână.

Se uită la Tom:

— Sunt corecte faptele prezentate de mine, dr. Kendricks?

— Da, aş putea spune că da, domnule Wilhoit.

— Aţi omorât-o pe Elizabeth Sullivan, dr. Kendricks?

Tom se uită la Rourke. Acesta era atent, dar îi făcu semn din cap să răspundă.

— Nu, domnule. Cancerul a omorât-o pe Elizabeth Sullivan.

Wilhoit îşi lăsă bărbia în jos, le mulţumi politicos şi-i înştiinţă că întrevederea s-a sfârşit.

6

Adversităţi

Procurorul nu le mai trimise nici o hârtie, în ziare nu mai apăru nimic. R.J. ştia că tăcerea poate fi rău prevestitoare. Oamenii lui Wilhoit lucrau, discutau cu doctorii şi asistentele de la Middlesex, evaluând consistenţa cazului, cântărind dacă distrugerea dr. Thomas A. Kendricks ar fi ajutat sau ar fi dăunat carierei procurorului.

R.J. se concentra asupra profesiei. Lipi afişe în spital şi la facultate, anunţând crearea comitetului de publicaţii. Într-o marţi seara geroasă, la prima întâlnire, asistară paisprezece persoane. Se aşteptase ca anunţul să-i atragă pe medicii tineri şi pe rezidenţii fără articole publicate. Dar participară şi mai mulţi doctori cu experienţă. Faptul n-ar fi trebuit s-o surprindă. Cunoştea cel puţin un decan de facultate medicală care nu ştia să se exprime acceptabil în scris în limba engleză.

Stabili un orar lunar de conferinţe susţinute de redactori ai publicaţiilor medicale şi mai mulţi doctori se oferiră să-şi citească articolele în curs de elaborare, pentru a pune la dispoziţia conferenţiarilor material de critică. Fu nevoită să admită că ideea lui Sidney Ringgold era utilă.

Boris Lattimore, un medic mai în vârstă din corpul de consultanţi al spitalului, o luă deoparte pe R.J. la bufet şi-i şopti că are noutăţi pentru ea. Sidney îi spusese că viitorul adjunct va fi ori R.J., ori Alien Greenstein. Greenstein era un cercetător sclipitor, care elaborase un program foarte mediatizat referitor la monitorizarea genetică a nou-născuţilor. R.J. speră că zvonul era fals; Greenstein era un concurent copleşitor.

Obligaţiile de la comitetul de publicaţii nu erau dificile; îi

încărcau programul şi-i smulgeau momente din preţiosul ei timp liber, dar nu era niciodată tentată să-şi sacrifice joile. Era convinsă că în lipsa clinicilor moderne şi igienice de întrerupere a sarcinii, multe femei ar fi murit apelând la mijloace improvizate. Cele mai sărace, fără asigurări medicale, bani sau necunoscătoare ale posibilităţilor oferite de clinici, încă mai încercau să-şi întrerupă singure sarcina. Beau terebentină, amoniac, detergenţi şi-şi înfigeau obiecte în colul uterin – umeraşe, andrele, tacâmuri, orice ar fi putut provoca un avort. R.J. lucra la secţia de planificare familială pentru că simţea că era esenţial ca o femeie să aibă unde merge dacă avea nevoie de astfel de servicii. Dar personalul de la clinică lucra în condiţii tot mai grele. Mergând acasă după o zi de miercuri ocupată, R.J. auzi la radioul maşinii că o bombă explodase la o clinică de avorturi din Bridgeport, Connecticut, dărâmând o bucată din clădire, orbind un paznic şi rănind o secretară şi doi pacienţi.

A doua zi dimineaţa, la clinica de planificare familială, Gwen Gabler îi spuse că-şi dăduse demisia şi că pleca.

— Nu poţi face asta! exclamă R.J.

Ea, Gwen şi Samantha Potter fuseseră prietene apropiate încă din facultate. Samantha devenise un stâlp al Facultăţii de Medicină a Universităţii din Massachusetts; cursurile ei de anatomie intraseră în legendă şi nu aveau timp s-o întâlnească prea des. Dar ea şi Gwen se frecventaseră regulat timp de optsprezece ani.

Datorită lui Gwen îşi continuase munca la secţia de planificare familială, îndemnurile ei o urneau din loc când îi era greu. R.J. nu era vitează. I se părea că Gwen era curajul ei.

Acum, Gwen îi zâmbi nefericită:

— O să-mi fie îngrozitor de dor de tine.

— Atunci nu pleca.

— Trebuie. Phil şi băieţii sunt pe primul loc.

Ratele la ipotecă se măriseră şi situaţia era critică la bursa imobiliară. Phil Gabler avusese un an de afaceri

dezastruos şi familia se muta spre vest, în localitatea Moscow din Idaho. Phil urma să predea la facultate un curs de tranzacţii imobiliare şi Gwen negocia o slujbă de obstetrician-ginecolog cu o organizaţie de menţinere a sănătăţii.

— Phil adoră să predea. Şi organizaţiile de menţinere a sănătăţii sunt înfloritoare. Trebuie să schimbăm cumva sistemul, R.J. Nu mai e mult până când vom lucra toţi pentru OMS-uri.

Completase deja un prim contract cu OMS-ul din Idaho.

Se ţinură strâns de mâini şi R.J. se întrebă cum o să se descurce fără prietena ei.

După vizita de vineri dimineaţa, Sidney Ringgold se desprinse din aglomerarea de halate albe şi traversă holul către liftul în faţa căruia aştepta R.J.

— Voiam să-ţi spun că am numai ecouri pozitive despre comitetul de publicaţii.

R.J. deveni suspicioasă. De obicei, Sidney Ringgold nu venea să te bată amical pe spate, aşa, din senin.

— Ce mai face Tom? continuă el degajat. Auzeam ceva despre o plângere medicală în comisia de la Middlesex. Poate avea probleme cu asta?

Sidney obţinuse foarte mulţi bani pentru spital şi-i era teamă de publicitatea proastă, oricât ar fi fost ea de neînsemnată.

Toată viaţa, lui R.J. îi displăcuse profund postura de candidată la o funcţie. Nu cedă tentaţiei de a-i spune în faţă: *Mă doare în cot de numirea ta:*

— A, nu probleme serioase, Sidney. Tom spune că e doar o neplăcere, nimic îngrijorător.

El se înclină spre ea:

— Cred că nici tu nu ai de ce să te îngrijorezi. Nu-ţi promit nimic, dar lucrurile stau bine. Chiar foarte bine.

Încurajarea lui îi dădu o stare de inexplicabilă mohoreală.

— Ştii ce-aş vrea, Sidney? începu impulsiv. Aş vrea ca noi

doi să punem bazele unei clinici de medicina familiei, aşa încât şi cei fără asigurare să poată beneficia de îngrijire la nivelul cel mai înalt.

— Dar au deja unde să se ducă. Avem o clinică de urgenţă care adună mulţi pacienţi.

În vocea lui Sidney se simţea enervarea. Nu agrea discuţiile despre erorile de organizare a serviciului lui medical.

— Oamenii vin la urgenţă numai când nu mai au încotro. Şi mereu trebuie să apeleze la alt doctor, aşa că nu există nici o continuitate de tratament. Sunt trataţi pentru accidente sau crize de moment, nu se practică o medicină preventivă. Sidney, medicina familiei ar fi un început. Medicii de familie sunt foarte căutaţi.

Zâmbetul lui era acum forţat:

— Nici un spital din Boston nu are vreo clinică de medicina familiei.

— Şi nu e ăsta un motiv minunat de a-i pune noi bazele?

— Am obosit, clătină el din cap. Cred că m-am descurcat bine ca şef de clinică şi mai am doi ani şi ceva până la pensie. Nu sunt interesat să conduc o asemenea bătălie. Nu mai veni la mine cu cruciade, R.J. Dacă vrei să schimbi sistemul, singura posibilitate e să urci pe merit într-o poziţie puternică. După aceea, poţi să lupţi singură în războaiele tale.

În joia aceea, cărarea dosnică spre clădirea clinicii de planificare familială nu era protejată. Poliţiştii care-i ţineau de obicei pe demonstranţi la distanţă întârziaseră. R.J. parcase în curtea lui Ralph Aiello şi intra pe poartă când deveni conştientă de mulţimea care se revărsa pe lângă ziduri, din ambele părţi.

Toţi urlau, aveau pancarte şi o arătau cu degetul.

Nu ştia ce să facă.

Ştia că urma violenţa, ceva ce urâse întotdeauna. Se întări şi porni tăcută printre ei, stăpânindu-şi tremuratul.

Rezistenţă pasivă. *Gândeşte-te la Gandhi,* îşi spuse în gând, dar nu-şi putea aminti decât de clinicile atacate şi de doctorii mutilaţi sau ucişi. Lume nebună.

Unii alergară pe lângă ea şi intrară în curtea lui Aiello.

Să-şi păstreze demnitatea. *Gândeşte-te la pace. Gândeşte-te la Martin Luther King. Mergi printre ei. Mergi printre ei.*

Privi înapoi şi văzu că-i fotografiau maşina, o înconjuraseră. Se întoarse şi ieşi din nou pe poartă. Cineva o înghionti în spate.

— Dacă atingi maşina, îţi rup mâna! ţipă ea. Bărbatul cu aparatul se întoarse şi o fixă. Blitz-ul se aprinse şi începu să pâlpâie, lumina îi răsnea ochii, iar strigătele asurzitoare o sfâşiau ca o crucificare sonoră.

7

Voci

Îl sună imediat pe Nat Rourke şi-i spuse despre confruntarea de la clinică.

— M-am gândit că ar fi bine să ştiţi, în caz că încearcă să folosească activitatea mea împotriva lui Tom.

— Da. Vă mulţumesc foarte mult, dr. Cole.

Era foarte politicos. R.J. nu-şi putea da seama ce gândea de fapt.

În seara aceea, Tom veni acasă devreme. Ea stătea la masa din bucătărie cu nişte hârtii şi el intră să-şi ia o bere din frigider.

— Vrei una?

— Nu, mulţumesc.

El se aşeză în faţa ei. Simţea nevoia să se întindă şi să-l atingă. Arăta obosit şi odinioară s-ar fi dus să-i maseze gâtul. Cândva fuseseră foarte apropiaţi. Şi el o masa adesea pe ea. Mai târziu, se şicanaseră, dar cu toate astea, ea nu-i uitase calităţile.

— M-a sunat Rourke, începu Tom, şi mi-a zis ce s-a întâmplat la clinica din Jamaica Plain.

— Da?

— Mda. M-a..., m-a întrebat despre căsnicia noastră. I-am spus adevărul, cinstit.

Ea îl privi zâmbind. Ce fusese, fusese; acum era altfel.

— E lucrul cel mai bun.

— Da. Rourke zicea că dacă avem de gând să divorţăm, procedura trebuie instituită imediat, ca nu cumva controversele tale cu anti-aborţionişti să-mi prejudicieze apărarea.

R.J. dădu din cap:

— E normal. Căsnicia noastră s-a încheiat de mult, Tom.

— Da, aşa e, R.J., îi zâmbi el. Nu vrei totuşi o bere?

— Nu, mulţumesc, răspunse ea şi se întoarse la hârtiile de pe masă.

Tom îşi luă o parte din lucruri şi se mută imediat, aşa încât ea fu convinsă că era aşteptat undeva.

La început, nu simţi nici o schimbare în casa din strada Brattle, pentru că se obişnuise să fie singură acolo. Se întorcea seară de seară în aceeaşi casă goală, dar acum nu mai găsea nici un lucru mutat, nici un semn de-al lui care s-o enerveze. Experimenta o lărgire plăcută a spaţiului ei personal.

Totuşi, la opt zile după plecarea lui, începu să primească telefoane.

Erau voci diferite şi sunau toată seara, probabil se schimbau între ei.

— Omori bebeluşi, căţea ce eşti, şoptea o voce bărbătească.

— Ne spinteci copiii. Goleşti fiinţe umane de parcă ar fi lăzi de gunoi.

O femeie o anunţa compătimitor pe R.J. că se află sub puterea demonilor:

— Vei arde veşnic în focul iadului, încheia ea.

Avea o voce joasă, din gâtlej, şi un ton aproape amabil.

R.J. îşi schimbă numărul de telefon cu unul confidenţial. După două seri, când se întorcea acasă, văzu că în uşa ei georgiană fuseseră bătute cuie mari, pentru a ţintui un poster:

CĂUTATĂ
AVEM NEVOIE DE AJUTORUL TĂU
CA S-O OPRIM PE
DR. ROBERTA J. COLE

Fotografia, deloc măgulitoare, o arăta pe R.J. privind

furioasă, cu gura larg deschisă. Sub fotografie era un text mai lung:

Dr. Roberta J. Cote, rezidentă în Cambridge, îşi petrece aproape toată săptămâna pretinzând că e un medic respectabil al spitalului Lemuel Grace şi un profesor la Colegiul Medical din Massachusetts.

Dar face avorturi. În fiecare joi omoară între 10 şi 13 copii.

Vă rugăm să vă uniţi cu noi prin:

1. Rugăciuni şi post. — Domnul nu doreşte ca făpturile lui să piară. Rugaţi-vă pentru salvarea dr. Cole.

2. Scrieţi-i, daţi-i telefon şi împărtăşiţi-i ruga dumneavoastră ca s-o convingeţi să renunţe la profesie.

3. Cereţi-i să NU MAI FACĂ AVORTURI „Nu fiţi părtaşi la faptele sterpe ale întunericului, dar daţi-le în vileag." (Efeseni, 5:11).

Costul unui avort este de 250 dolari. Cei mai mulţi doctori în situaţia dr. Cole câştigă 50% din costul fiecărui avort. Din omoruri, venitul dr. Cole de anul trecut a fost de aproximativ 87.500 dolari.

În continuare, se descria cum poate fi găsită R.J., erau scrise programul ei de serviciu, adresele şi telefoanele de la spital, facultate şi clinici. Ultimul rând al posterului era din nou cu majuscule:

RECOMPENSĂ: VIEŢI SALVATE DACĂ O OPRIM!!!!

În săptămâna care urmă fu înconjurată de o tăcere ameninţătoare. Într-o dimineaţă, ziarul *Boston Globe* publică un reportaj cu citate din politicienii locali, care atestau faptul că procurorul districtual Edward W. Wilhoit viza postul de guvernator adjunct al regiunii. În aceeaşi duminică, o scrisoare în care un cardinal condamna avortul ca pe un păcat mortal fu citită în toate bisericile din

arhidioceza Boston. După două zile, în presă apăru o relatare despre o altă sinucidere a unui bolnav terminal, asistată de medicul Jack Kevorkian. Seara, deschizând televizorul, R.J. ascultă un discurs adresat de Wilhoit conducerii unei organizaţii cetăţeneşti. Acesta pleda pentru „stoparea nedreptăţii Antichristului dintre noi care, prin uciderea pruncilor ne născuţi, omor sau sinucideri, încearcă să surpe puterea Sfintei Treimi.”

— Sper că putem fi civilizaţi, zise Tom. Să nu ne certăm, să împărţim totul pe din două, bunurile şi datoriile în mod egal.

Ea fu de acord. Era sigură că dacă ar fi fost bani buni la mijloc, el s-ar fi certat şi ar fi vociferat, dar nu mai aveau mare lucru după achiziţionarea casei şi plata datoriilor lui de la facultate.

Tom îi spuse cam jenat că stătea la Cindy Wolper, şefa administraţiei biroului – o blondă durdulie apropiindu-se de treizeci de ani.

— O să ne căsătorim, continuă el, părând foarte uşurat că trecea în sfârşit de la stadiul de soţ care-şi înşeală nevasta la cel de logodnic.

Bietul de el, gândi ea, nu fără supărare.

În ciuda declaraţiilor lui de politeţe, Tom aduse cu el un avocat, pe Jerry Saltus, pentru a discuta separaţia de bunuri.

— Vrei să păstrezi casa? întrebă el.

R.J. îl privi uluită. Cumpăraseră casa la insistenţele lui şi neglijând obiecţiile ei. Din cauza obsesiei lui, locuinţa le înghiţise toţi banii.

— Nu vrei tu casa?

— Eu şi Cindy am hotărât să ne mutăm într-un apartament.

— Ei bine, nu vreau nici eu casa asta pretenţioasă. N-am vrut-o niciodată.

Îşi dădea seama că ridicase tonul şi că părea o scorpie, dar nu-i păsa.

— Dar casa de la ţară?

— Cred că trebuie vândută şi ea, spuse R.J.

— Dacă te ocupi de vânzarea ei, aranjez cu pentru casa de aici. O.K.

— O.K.

El spuse că dorea să ia panoul din lemn de cireş, sofaua, cele două chaiselonguri şi televizorul cu ecran mare. Ar fi vrut şi ea panoul, dar se învoi să ia în schimb pianul şi covorul persan, un Heriz de o sută de ani pe care-l preţuia mult. Celelalte mobile le împărţiră alegând pe rând. Înţelegerea se făcu iute şi paşnic şi avocatul o şterse înainte ca soţii să se răzgândească şi să devină meschini.

Duminică seara, R.J. merse la sala de gimnastică a lui Alex cu Gwen, care urma să plece în Idaho în două săptămâni. Înainte de ora de aerobică, îi povesti lui Gwen de Tom şi de viitoarea lui mireasă, apoi îl văzură pe Alexander Manakos intrând cu un meşter ca să repare un aparat de antrenament.

— Se uită încoace, zise Gwen.

— Cine?

— Manakos. S-a uitat la tine de mai multe ori.

— Lasă prostiile, Gwen.

Dar proprietarul sălii îl bătu pe meşter pe umăr şi porni către ele.

— Vin acum, trebuie să sun la serviciu, zise Gwen şi plecă.

Avea haine la fel de bine croite ca ale lui Tom, dar nu de la acelaşi croitor. Purta costume mai lejere, mai moderne. Era un bărbat foarte frumos.

— Dr. Cole?

— Da.

— Sunt Alex Manakos.

Îi strânse mâna impersonal, apoi continuă:

— Sunteţi mulţumită de serviciile oferite de clubul meu?

— Da, îmi place foarte mult aici.

— Mă bucur să aud asta. Aveţi vreo neplăcere pe care aş

putea-o remedia?

— Nu. De unde ştiţi cum mă cheamă?

— Am întrebat pe cineva. Mă gândeam să vă salut. Păreţi o persoană foarte drăguţă.

— Mulţumesc.

Nu prea se pricepea la astfel de relaţii şi-i părea rău că fusese abordată de el. De aproape, îi amintea de Redford tânăr. Avea un nas coroiat, care-l făcea să pară puţin crud.

— Luaţi masa cu mine într-o seară? Sau bem ceva, dacă preferaţi. Ar fi o şansă să stăm de vorbă, să ne cunoaştem.

— Domnule Manakos, eu nu...

— Alex. Mă cheamă Alex. V-aţi simţi mai bine dacă v-aş fi prezentat de o persoană cunoscută?

— Nu e nevoie, zâmbi ea.

— Ştii ce, te-am surprins venind aşa. Ştiu că ai venit la o oră de aerobică. Dă-mi de veste dacă accepţi, mai târziu.

Înainte ca ea să deschidă gura şi să protesteze, spunând că oricum n-ar fi avut importanţă, el îi întoarse spatele şi plecă.

— Ieşi cu el, nu-i aşa?

— Nu.

— De ce? Pare foarte drăguţ.

— Gwen, e un tip grozav, dar nu mă atrage deloc. Serios. Nu pot să-ţi spun de ce.

— Ei şi? Nu te cere de nevastă. Pur şi simplu te-a invitat în oraş.

Gwen nu se lăsă şi reveni la subiect de câte ori terminau un grup de exerciţii.

— Pare foarte drăguţ. De când n-ai mai ieşit cu un bărbat?

Mişcându-se în ritmul muzicii, R.J. recapitulă ce ştia despre el. Fost baschetbalist la colegiul Boston, provenea dintr-o familie de emigranţi. În hol era o fotografie de-a lui pe bulevardul mare din Boston: un puşti serios cu o cutie de lustruit pantofi. Când intră la facultate, avea un stand închiriat şi mai mulţi angajaţi. Pe măsură ce faima lui

atletică sporea, deveni la modă să-ţi faci pantofii la Alex şi în curând avea un salon de profil cu un bar cu răcoritoare. Nu era destul de bun pentru a intra în baschetul profesionist, dar termină facultatea cu o diplomă de afaceri şi suficient credit la orice bancă din Boston pentru a dobândi suma necesară deschiderii clubului de întreţinere, cu aparate Nautilus şi instructori calificaţi. De dragul trecutului, clubul avea şi un salon de lustruit pantofi, dar barul de răcoritoare era acum o cafenea adevărată. Alex Manakos era proprietarul, pe lângă club, al unui restaurant grecesc pe cheiul râului şi al altuia în Cambridge şi cine ştie ce alte proprietăţi mai avea.

Ştia şi că nu era căsătorit.

— Când ai avut ultima conversaţie cu un bărbat care nu era nici doctor, nici pacient? Pare drăguţ. Foarte drăguţ. *Ieşi cu el,* îi şoptea Gwen.

După ce făcu un duş şi se schimbă, R.J. intră în cafenea. Când îi spuse lui Alex Manakos că-i va face plăcere să iasă cu el într-o seară, acesta zâmbi:

— Mă bucur. Eşti medic, nu-i aşa?

— Da.

— N-am mai ieşit niciodată cu o doctoriţă.

În ce m-am băgat? gândi ea şi ripostă:

— Ieşi numai cu doctori?

— Ha, ha, ha, râse el, dar o privea cu interes.

Şi stabiliră să ia cina împreună sâmbătă.

În dimineaţa următoare, *Herald* şi *Tribune* publicară articole despre avort. Reporterii intervievaseră persoane de pe ambele laturi ale baricadei şi articolele erau însoţite de fotografii ale activiştilor. În plus, *Herald* reproducea două poze de pe posterele cu medici „căutaţi” pentru că provocau avorturi. Una era a doctorului James Dickenson, un ginecolog care lucra la clinica de planificare familială din Brookline. Cealaltă era a lui R.J. Cole.

Miercuri, dr. Alien Greenstein fu numit oficial în funcţia de director adjunct al departamentului medical al spitalului Lemuel Grace, înlocuindu-l pe dr. Max Roseman.

În zilele următoare, se transmiseră mai multe emisiuni televizate şi se publicară interviuri cu dr. Greenstein, în care acesta vorbi despre posibilitatea de a analiza copiii din punct de vedere genetic chiar înainte de a se naşte, pentru a-i preveni pe părinţi despre pericolele care le-ar putea ameninţa sănătatea şi a le spune şi cauzele posibile ale morţii lor.

R.J. şi Sidney Ringgold stătură alături de mai multe ori la vizitele medicale sau se intersectară pe coridoare. De fiecare dată, Sidney o privi în ochi şi o salută cu amabilitate şi căldură.

Lui R.J. i-ar fi plăcut să stea de vorbă cu el. Ar fi vrut să-i spună că nu-i era ruşine că executa chiuretaje, că era o sarcină pe care şi-o asumase pentru că era o doctoriţă bună.

Şi atunci de ce simţea nevoia să se furişeze pe coridoarele spitalului ca un câine de pripas? La naiba cu toţi!

Sâmbătă după amiaza veni acasă devreme, ca să facă duş pe îndelete şi să se îmbrace cu grijă. La şapte, intră în clubul lui Alex şi-l văzu stând la bar, de vorbă cu alţi doi bărbaţi. Se aşeză pe un taburet de la capătul celălalt al barului şi el veni imediat în întâmpinarea ei. Arăta chiar mai bine decât de obicei.

— Bună seara.

El dădu din cap. Avea în mână un ziar. Îl deschise şi ea văzu că era *Globe,* numărul de luni.

— E adevărat ce se spune? întrebă el. Că faci să se întâmple avorturi?

Ştia că nu aşa ar fi trebuit să înceapă conversaţia, îşi ridică bărbia şi se îndreptă, ca să-l poată privi în ochi:

— Da. E o procedură medicală legală şi etică şi e vitală pentru viaţa şi sănătatea pacientelor mele, spuse pe un ton

egal, şi o fac bine.

— Mă dezgusti. Nu te-aş atinge nici cu mănuşi.

Ce frumos!

— Ei, nici cu mâinile n-o să mă atingi, fii sigur de asta, îi spuse ea calmă.

Se ridică şi ieşi din clubul lui Alex, trecând pe lângă un separeu unde o femeie cu păr alb şi înfăţişare maternă o aplauda cu lacrimi în ochi. Gestul ar fi consolat-o mai mult dacă femeia n-ar fi fost beată.

— N-am nevoie de nimeni. Pot să-mi trăiesc viaţa de una singură. De una singură. N-am nevoie de nimeni, pricepi? Şi te rog să nu mă mai baţi ia cap, o repezi ea pe Gwen.

— O.K., O.K., oftă Gwen şi plecă de lângă ea cât putu de repede.

8

Un juriu de pairi

Întâlnirea comitetului de analiză a incidentelor medicale de la spitalul Middlesex Memorial era programată pentru aprilie, dar nu se ţinu din cauza unui vifor de primăvară care acoperi stratul vechi de zăpadă şi gheaţă cu unul alb şi proaspăt. În timpul iernii s-ar fi bucurat, dar acum R.J. bombăni în legătură cu ninsoarea. După două zile, temperatura aerului crescu şi zăpada cea veche se topi laolaltă cu cea nouă, formând băltoacele noroioase ale dezgheţului.

Comitetul pentru incidente medicale se întruni în săptămâna care urmă. Nu fu o şedinţă lungă. Având probe clare că Elizabeth Sullivan se stingea în dureri cumplite, luară unanim decizia să-l absolve pe dr. Thomas A. Kendricks de orice acuză de procedură neprofesională pentru administrarea sedativelor.

La câteva zile după aceea, Phil Roswell, unul dintre membrii comitetului, îi spuse lui R.J. că nu apăruseră conflicte.

— La naiba, să fim cinstiţi. Toţi facem asta ca să grăbim sfârşitul când moartea se apropie şi e inevitabilă, recunoscu Roswell. Tom n-a încercat să ascundă nimic, a scris prescripţia în fişa ei medicală. Dacă îl pedepseam, ar fi trebuit să-i pedepsim pe aproape toţi doctorii şi chiar şi pe unii dintre noi.

Nat Rourke avu o conversaţie discretă cu procurorul şi obţinu de la acesta informaţia că Wilhoit nu intenţiona să aducă moartea lui Elizabeth Sullivan în faţa curţii cu juri.

Tom exulta. Voia să întoarcă o filă apăsătoare din viaţa lui; era nerăbdător să termine divorţul şi să-şi înceapă noua căsnicie.

Dispoziţia proastă a lui R.J. era exacerbată de cerşetorii pe care-i întâlnea la tot pasul. Se născuse şi crescuse în Boston şi iubea oraşul, dar nu mai suporta să se uite la oamenii străzii. Aceştia cutreierau oraşul, căutând prin tomberoane şi gunoaie, înghesuindu-şi agoniseala în căruţuri furate din magazine, dormind în lăzi de ambalaj, pe docurile reci, stând la coadă la supa săracilor şi monopolizând băncile din parcurile Bostonului.

Pentru ea, cei fără cămin erau o problemă medicală. În anii ’70, psihiatrii făcuseră presiuni pentru eliberarea pacienţilor din imensele sanatorii de piatră, unde bolnavii mental erau înghesuiţi şi stăteau în condiţii ruşinoase. Ideea era ca pacienţii să fie redaţi comunităţii, să trăiască în armonie alături de cei sănătoşi, aşa cum se încercase în multe ţări europene, cu rezultate bune. Dar în America, centrele de sănătate mintală nu fuseseră subvenţionate suficient şi acţiunea lor eşuase. Pacienţii externaţi se împrăştiaseră. Lucrătorilor sociali din domeniul psihiatriei le era imposibil să supravegheze un bolnav care dormea o noapte într-o cutie de carton şi în noaptea următoare, într-un subsol aflat la depărtare de zeci de mile de cutia de carton. În Statele Unite, toţi alcoolicii, morfinomanii, schizofrenicii şi alte tipuri de bolnavi mental îngroşară rândurile celor fără adăpost. Mulţi se apucară să cerşească, unii spunând poveşti jalnice în metrou sau autobuze, alţii rezemaţi de clădiri, cu o ceaşcă sau o şapcă întoarsă alături de pancarte pe care scria: *Muncesc pe mâncare. Patru copii acasă.* R.J. citise un studiu în care se estima că 95 la sută din cerşetorii Americii sunt dependenţi de droguri sau alcool, că unii strâng banii pentru a-şi alimenta viciul. R.J. se gândea cu vinovăţie la cei 5 la sută care erau pur şi simplu săraci, fără slujbă şi casă. Totuşi, nu le dădea nimic cerşetorilor şi era furioasă pe cei care le aruncau câte un bănuţ, în loc să facă presiune politică pentru ca cei fără adăpost să fie luaţi de pe stradă şi să li se acorde îngrijirea adecvată.

Şi nu erau numai vagabonzii; toate elementele vieţii ei în oraş o călcau pe nervi – eşecul căsniciei, depersonalizarea profesiei, rutina zilnică a semnării şi completării formularelor, traficul, faptul că vrea să se ducă la slujbă într-un loc unde Alien Greenstein îi fusese preferat pentru funcţia de director adjunct.

Totul se amesteca şi dădea existenţei un gust amar. Începea să-şi dea seama că era momentul să-şi schimbe viaţa radical, să plece din Boston.

Cele două comunităţi medicale unde ar fi fost interesată să lucreze erau la Baltimore şi Philadelphia. Le scrise câte o scrisoare cunoscuţilor ei din cele două oraşe, Roger Carleton şi Irving Simpson, întrebându-i dacă i-ar fi putut oferi ceva.

Îşi pregătise de mult o săptămână liberă, visând să sărbătorească ziua sfântului Thomas. În loc de asta, însă, îşi împachetă câteva lucruri şi plecă la ţară, să rezolve vânzarea proprietăţii din Berkshires.

Tocmai voia să intre în maşină când îşi aminti de cenuşa lui Elizabeth, se întoarse şi luă urna din camera de oaspeţi, unde o păstrase.

Nu putu pune urna în portbagaj. Era într-o cutie mică de carton şi o aşeză pe bancheta de lângă ea, sprijinind-o tu pardesiul, ca să nu se răstoarne la vreo frână bruscă.

Apoi conduse până la bariera Massachusetts şi îndreptă BMW-ul roşu către vest.

9

Woodfield

Căsnicia ei şi a lui Tom începuse să se destrame încă dinainte ca locuinţa somptuoasă din strada Brattle să fie restaurată şi aranjată după gustul lor. Găsind o fermă încântătoare în zona muntoasă a ţinutului Berkshires, în orăşelul Woodfield, o cumpărară şi sperară că în această casă de vacanţă îşi vor reinventa intimitatea. Căsuţa galbenă avea în jur de optzeci şi cinci de ani şi rezista încăpăţânată lângă un depozit de tutun la fel de vechi, dar care începuse să se dărăpăneze urât, ca şi relaţia dintre ei. Aveau o bucată mărişoară de ogor şi una de pădure veche şi unul din cele trei râuleţe din Woodfield, numit Catamount, traversa şi pădurea şi restul proprietăţii lor.

Tom angajase o companie să sape un mic lac în locul unei mlaştini de pe pajişte şi buldozerul dezgropase rămăşiţele unui copil. Nu mai rămăseseră din el decât oasele mici, care ar fi putut fi confundate cu ale unui pui dacă n-ar fi fost craniul uman, delicat şi semănând cu o ciupercă întărită, secţionată în trei bucăţi. Nu avea nici un fel de stâlp funerar şi pământul era prea mlăştinos pentru a crede că fusese vreodată cimitir.

Descoperirea făcu vâlvă în oraş; nimeni nu ştia cine ar fi putut fi bebeluşul.

Poate că fusese odrasla unui indian. Medicul care examină micile oase spuse că fuseseră îngropate cu mult timp în urmă.

Deasupra oaselor, în pământ, găsiră o farfurioară de ceramică. Spălând-o, ieşiră la iveală mai multe litere, pe jumătate şterse. Nu mai putură citi inscripţia. Rămăseseră la iveală doar câteva silabe: *ah, od, o* şi din nou *od.* Cu toate că scormoniră locul, nu reuşiră să reconstituie tot scheletul.

Totuşi, medicul din localitate ajunse la concluzia că fusese un fetus care mai avea puţin până la termen, dar sexul îi era incert. Legistul luă oasele, dar R.J. îl rugă să-i lase ei farfuria şi acesta acceptă, ridicând din umeri. Ea o luă şi o puse pe peretele holului de la intrare.

Bariera Massachusetts nu oferă o privelişte prea interesantă, De cea mai mare parte a lungimii ei. Numai când o părăsi lângă Springfield şi o luă spre nord pe drumul I-91, îi apărură în faţa ochilor coamele blânde ale munţilor, transmiţându-i un sentiment de pace. Îmi voi ridica ochii către dealuri, de unde voi primi ajutor, îşi aminti un citat religios. După o jumătate de oră, urca pe drumuri şerpuitoare, trecând pe lângă ferme şi păduri. Coti la dreapta pe şoseaua Laurel Hill şi conduse până la căsuţa cu stâlpi de lemn de culoarea untului, aşezată în umbra pădurii, la capătul îndepărtat al poienii.

Nici ea, nici Tom nu mai fuseseră acolo din toamna precedentă. Ieşi din maşină şi respiră aerul curat, apoi pătrunse în casa cu miros de mucegai. Pe pervazul ferestrei din salon erau nişte rămăşiţe, excremente de şoarece probabil şi simţi că-i revine proasta dispoziţie. Dar găsi într-un colţ al bucătăriei cadavrul descompus al unui liliac. Luă o mătură şi un făraş şi duse totul afară. Porni frigiderul, deschise geamurile să se aerisească şi îşi aduse înăuntru proviziile, două pungi de zarzavaturi şi o cutie de alimente perisabile. Îi era foame şi îşi pregăti o cină dintr-o roşie tare şi fără gust de la supermarket, o chiflă cu şuncă, ceai şi fursecuri cu ciocolată.

Strângând firimiturile, simţi un ghimpe în inimă: uitase de Elizabeth.

Ieşi şi aduse urna, apoi o aşeză deasupra căminului. Urma să descopere un loc frumos, aşa cum o rugase prietena ei, şi să-i îngroape acolo cenuşa. Chiar se duse afară, încercând să se afunde în pădure, dar era prea întuneric. Ar fi trebuit să treacă pe sub copaci prăbuşiţi şi să se ferească de tufişuri,

lucru pentru care nu se simţea pregătită, aşa că se îndreptă spre şoseaua Laurel Hill, un drum pietruit de vreo trei kilometri, şerpuind printre dealuri. Mersul pe jos îi făcea bine. După ce parcursese o treime din drum, zări căsuţa albă şi hambarul roşu al lui Hank şi Freda Krantz, fermierii care le vânduseră pământul. Se întoarse înainte de a ajunge la uşa lor, pentru că nu dorea să dea explicaţii despre Tom şi căsnicia ei.

Când se întoarse acasă, soarele apusese şi aerul rece era tare şi proaspăt. Lăsă o singură fereastră deschisă. Avea lemne uscate în şopron şi făcu focul în cămin. În ţârâitul greierilor de la micul iaz, se aşeză pe canapea, bău cafea fierbinte, mai dulce decât era recomandată pentru a-şi păstra silueta şi urmări jocul flăcărilor.

A doua zi dormi până târziu, când se sculă îşi făcu nişte ouă şi apoi se lăsă cuprinsă de frenezia curăţeniei. Din cauza că nu făcea prea des asta, îi plăcea să dea cu aspiratorul, să mătură şi să şteargă praful. Spălă toate oalele şi tigăile, dar numai câteva farfurii şi tacâmuri pe care urma să le folosească acolo.

Ştia că familia Krantz lua masa la doisprezece fix, aşa că aşteptă până la unu şi un sfert şi apoi porni către ei.

— Ia te uită! tună Hank Krantz. Intră, poftim.

O primiră în bucătărie şi Freda Krantz îi turnă cafea şi-i tăie o felie de pandişpan.

R.J. nu-i cunoştea foarte bine, pentru că stătuse prea puţin cu ei, dar citi un regret sincer în ochii lor când le spuse despre divorţ şi-i întrebă la cine să apeleze ca să vândă casa şi pământul.

Hank Krantz se scărpină pe obraz:

— Te-ai putea duce la un agent imobiliar din Greenfield sau Amherst, dar oamenii de pe aici vând prin intermediul lui Dave Markus, care stă chiar la noi în oraş. El pune anunţuri şi obţine preţuri bune. Şi merge drept la ţintă. Nu-i rău pentru un tip venit de la New York.

Îi explicară cum să ajungă la casa Markus. R.J. conduse maşina pe nişte drumuri pline de hârtoape, în sus şi în jos pe dealuri. Într-un câmp de lucernă, un armăsar frumos, cafeniu cu botul alb, alergă pe lângă maşina ei în interiorul gardului, cu coama unduind. Apoi văzu o casă din buşteni, cu o privelişte încântătoare. Pancarta din faţa ei o făcu să zâmbească:

Eşti dulce ca
MIEREA

Pe prispă erau două rafturi pline cu borcane de miere chihlimbarie. Înăuntru se auzea radioul cântând tare. O adolescentă cu părul negru şi lung veni la uşă. Avea pistrui, pieptul plin şi un chip de înger în spatele ochelarilor cu lentile groase.

— Bună, zise ea, sunt Sarah, tata e plecat. Vine diseară.

Îşi notă numele şi telefonul lui R.J. şi-i promise că tatăl ei o va suna. Ea cumpără un borcan de miere şi auzi calul nechezând.

— Ce răsfăţat mai e! zise fata. Vreţi să-i daţi zahăr?

— Sigur.

Sarah Markus aduse două cuburi de zahăr şi i le dădu, apoi se îndreptară împreună către gard. R.J. întinse timid zahărul, dar calul n-o muşcă şi limba lui aspră o făcu să zâmbească:

— Cum îl cheamă?

— Chaim. E evreu. Tata l-a botezat aşa după un scriitor.

R.J. începea deja să se simtă mai bine. Îşi flutură mâna către fată şi cal şi se întoarse pe şoseaua străjuită de copaci înalţi şi borne vechi de piatră.

Pe strada principală din Woodfield se aflau Poşta, „La Hazel”, un local care nu se putea hotărî între a găzdui o fierărie sau un magazin de cadouri; Service-ul Auto Expert al lui Buell; Magazinul General al lui Sotheby şi „La Terry”, un magazin modern cu două pompe de benzină în faţă. R.J.

aprecia magazinul general. Frank Sotheby avea întotdeauna nişte roţi de caşcaval care făceau să-i lase gura apă. Vindea sirop de arţar, creştea animale pentru carne şi făcea singur cârnaţii, dulci şi buni.

— Îmi faci un sandviş cu o chiflă şi caşcaval?

— De ce nu? zise proprietarul.

Îi ceru un dolar şi jumătate pentru un suc natural de portocale. Ea îşi luă gustarea stând pe o bancă din faţa magazinului şi privind trecătorii. Apoi se întoarse înăuntru şi renunţă la dieta ei fără colesterol, cumpărând, într-un impuls nesăbuit, o friptură, cârnaţi şi o bucată de caşcaval.

În după amiaza aceea se îmbrăcă în nişte haine vechi, îşi trase cizme în picioare şi înfruntă pădurile. Abia păşise în ea când simţi că se află în altă lume, mai răcoroasă şi întunecoasă, tăcută în afară de foşnetul vântului printre miliarde de frunze. Foşnetul acela se transforma în murmur, apoi creştea, semănând cu zgomotul mării şi o făcea să se simtă aproape de Dumnezeu şi puţin speriată. Conta pe faptul că animalele mari vor fi şi ele speriate de zgomotul pe care-l făcea fără voie, călcând pe crengi uscate şi înaintând cu greutate pe cărările înecate de vegetaţie. Din când în când, dădea peste câte un luminiş, dar nici un loc nu o îmbiase până atunci la odihnă.

Merse pe firul unui pârâu care se vărsa în râul Catamount. Estimă că ajunsese în centrul proprietăţii ei şi porni în josul apei. Ţărmul era năpădit de ierburi, ca şi pădurea şi mergea cu greutate; în ciuda aerului rece, transpiră şi obosi, aşa că se aşeză pe o bucată mare de granit care ieşea din ţărm, către râu. Privi micul iaz şi zări păstrăvi mici alunecând printre pietre, la mijlocul distanţei dintre fundul apei şi suprafaţă, mişcându-se uneori la unison, ca un escadron de avioane de luptă. La capătul iazului, apa curgea rapid, umflată de zăpada topită. Se întinse pe piatra încălzită de soare şi urmări peştii. Din când în când, simţea pe obraz o boare de stropi, ca un evantai de ace de gheaţă.

Rămase mult în pădure, apoi îşi croi drum înapoi prin

pădure şi dormi pe canapea două ore. Când se sculă, prăji ceapă, ardei şi cartofi şi fripse şi carnea, nu prea tare, după care înghiţi tot, încheind ospăţul cu ceai îndulcit cu miere. Când lumina pierea cu totul din cadrul ferestrei, se aşeză să-şi bea cafeaua în faţa focului şi atunci sună telefonul.

— Dr. Cole, sunt Hank. Doamne Dumnezeule, Freda e rănită, mi s-a descărcat puşca...

— Unde e rana?

— Pe coapsă, sub şold. Sângerează îngrozitor, gâlgâie...

— Ia un prosop curat şi apasă tare rana. Vin imediat.

10

Vecini

Plecase ca într-o vacanţă, fără trusă medicală. Cauciucurile ei împrăştiară pietrişul şi farurile BMW-ului aruncară lumini bezmetice pe gazonul îngrijit atât de atent de Hank Krantz. Parcă în faţa uşii de la intrare şi deschise uşa fără să mai bată. Puşca era pe masa din bucătărie, pe nişte ziare, alături de cârlţi, o vergea şi o cutie mică de unsoare.

Albă la faţă, Freda zăcea pe partea stângă, plină de sânge. Ţinea ochii închişi, dar îi deschise când o auzi pe R.J. Hank îi scosese blugii pe jumătate. Stătea în genunchi şi-i apăsa coapsa cu un prosop îmbibat. Se mânjise şi el de sânge pe mâini şi pe manşete:

— Doamne sfinte, Doamne, uite ce i-am făcut.

Era disperat, dar se ţinea tare.

— Am chemat salvarea din oraş, zise el.

— Bine. Ia un prosop curat. Pune-l peste ăla ud şi apasă în continuare.

Spunându-i asta, se aplecă şi palpă carnea femeii la încheietura coapsei cu torsul, lângă părul pubian care se zărea prin chiloţii de bumbac ai Fredei. Când simţi pulsaţiile arterei femurale, îşi puse podul palmei pe ea şi apăsă. Freda era o femeie mare şi voinică şi anii de muncă grea la fermă o făcuseră musculoasă. R.J. trebui să facă un efort mare ca să-i comprime artera şi Freda deschise gura să strige, dar nu izbuti decât să scoată un geamăt.

— Îmi pare rău...

R.J. menţinea presiunea pe arteră cu mâna stângă, iar cu dreapta căuta locul pe unde ieşise glonţul. Când îl găsi, Freda se cutremură.

Tocmai îi lua pulsul la gât când se auziră vaietele sirenei.

În curând, două maşini opriră afară şi uşile se deschiseră, lăsând să intre trei oameni, un ofiţer de poliţie de vârstă mijlocie şi un bărbat şi o femeie cu jachete roşii supraelastice. Femeia ducea un rezervor portabil de oxigen.

— Sunt doctor, le spuse ea. A fost împuşcată, are femurul spart şi artera e traumatizată, destul de grav. Glonţul a intrat şi a ieşit. Pulsul e slab, 119 bătăi.

Bărbatul din ambulanţă dădu din cap:

— Şocantă poveste. A pierdut o grămadă de sânge. Poţi să presezi în continuare, doamnă doctor?

— Da.

— Bine.

Şi îngenunche de partea cealaltă a Fredei. Fără să zăbovească, îi făcu o evaluare. Era tânăr, masiv şi supraponderal, dar avea mâini rapide şi capabile.

— Numai un singur foc s-a tras, Hank? întrebă el.

— Da, strigă supărat Hank Krantz, necăjit de implicaţiile întrebării.

— Da, rană cu intrare şi ieşire, zise tehnicianul de urgenţă.

Femeia mică şi blondă luase deja tensiunea:

— Opt cu şase, spuse ea, apoi instală aparatul de oxigen şi-i puse masca Fredei.

Îi tăiară blugii şi lenjeria, acoperindu-i pântecul cu un prosop şi-i scoaseră ciorapii şi pantofii. Apoi femeia îi luă piciorul gol cu amândouă mâinile şi începu să tragă de el înspre ea. Bărbatul îi înfăşură glezna pacientei cu un inel.

— O să fie neplăcut, doamnă doctor, zise el. Trebuie să punem atela pe sub mâna dumitale. Va trebui să încetezi să apeşi, doar câteva secunde.

R.J. îşi trase mâna şi sângele Fredei începu din nou să ţâşnească. Repede, asistenţii prinseră piciorul într-un cadru de metal sprijinit în zona inghinală şi întins până la talpă. R.J. apăsă din nou pe arteră atunci când putu şi sângerarea se micşoră. Atela era bine fixată de coapsă prin curele şi de gleznă prin inel. Un mic lasou le permitea s-o strângă, astfel

încât să nu mai fie necesară tracţiunea manuală.

Freda oftă, iar bărbatul de la salvare dădu din cap:

— Da, bănuiesc că te simţi puţin mai bine, nu?

Ea încuviinţă, dar ţipă când o ridicară şi plângea când o aşezară pe targă. Se deplasară cu toţii, Hank şi ofiţerul de poliţie ducând targa, bărbatul la capul Fredei, asistenta blondă cu rezervorul de oxigen şi R.J. încercând să menţină apăsarea pe arteră în timp ce mergea.

Urcară targa în ambulanţă şi o stabilizară. Blonda trecu oxigenul pe rezervorul de la bordul maşinii, îi ridicară picioarele şi o acoperiră cu pături ca să o protejeze de şoc.

— Avem un membru în minus în echipă. Vii cu noi? o întrebă tehnicianul pe R.J.

— Sigur, zise ea şi el dădu din cap.

Blonda se aşează la volan, cu Hank lângă ea. Când demarară, anunţară prin radio că se îndreptau cu pacienta către spital. Maşina poliţiei deschidea drumul, cu sirena pornită. Semnalizatoarele ambulanţei erau şi ele conectate la un avertisment sonor în două tonuri, unul mai scurt şi altul mai lung, ca un vaier.

Pentru R.J. era destul de dificil să ţină mâna exact pe rană când maşina sălta şi întorcea la curbe.

— Sângerează din nou, spuse ea.

— Ştiu.

Bărbatul desfăcea ceva ce semăna cu partea de jos a unui costum spaţial, un fel de pantaloni groşi cu tuburi şi cabluri ieşind din ei. Îi luă repede pulsul, apoi ridică emiţătorul şi chemă spitalul, cerând permisiunea de a folosi pantaloni MAST. După o scurtă discuţie i se dădu voie şi R.J. îl ajută să pună pantalonii peste atelă. Apoi pompară aer în ei şi piciorul fu presat cu totul.

— Îmi place chestia asta. Ai folosit-o vreodată, doamnă doctor?

— N-am practicat prea multă medicină de urgenţă.

— Ei, să ştii că pantalonii ăştia îţi fac toată treaba, continuă tehnicianul. Opresc sângerarea, pun la loc atela

dacă s-a mişcat şi pompează sângele către inimă şi creier. Dar trebuie să cerem permisiunea de la centru înainte de a-i folosi pentru că, dacă ar avea hemoragie internă, ar provoca o explozie, ar împinge tot sângele în cavitatea abdominală.

O controlă pe Freda să vadă dacă era bine, apoi zâmbi şi întinse mâna:

— Eu sunt Steve Ripley.

— Roberta Cole.

— Şoferiţa noastră e Toby Smith.

— Bună, dr. Cole!

Blonda nu-şi luă ochii de pe şosea, dar îi surâse în oglinda retrovizoare.

— Bună, Toby, o salută şi ea.

Asistentele o preluară pe Freda de la uşa ambulanţei. Tehnicienii luară cearşafurile însângerate de pe targă şi aşternură altele proaspete, din rezerva spitalului, după ce dezinfectară totul. Apoi veniră şi ei în sala de aşteptare, unde stăteau Hank, R.J. şi poliţistul. Acesta se prezentase: şeful poliţiei din Woodfield, Maurice A. McCourtney.

— Mi se spune Mack, îi mărturisi el lui R.J.

Cu toţii erau vizibil afectaţi, acum, când momentele de acţiune trecuseră.

Hank Krantz era cuprins de remuşcări pe care nu le mai ascundea. Le spuse că-şi pregătise puşca pentru coioţii care dădeau târcoale fermei de câteva zile. Se hotărâse să împuşte vreo doi ca să gonească haita.

— Ai o puşcă Winchester, nu-i aşa? întrebă Mack McCourtney.

— Da, o Winchester 94, cu cartuşe mari. O am de optsprezece ani, n-am avut nici un accident cu ea. Am pus-o pe masă, am trântit-o poate puţin şi gata; s-a descărcat.

— N-avea piedica trasă? întrebă Steve Ripley.

— Doamne, dar nu ţin nici un glonţ în ea, întotdeauna o golesc după ce-mi termin treaba. Probabil că de data asta am uitat, am început să uit tot felul de lucruri. Şi să ştii că ai

tupeu, Ripley, să mă'ntrebi dacă are mai multe gloanţe în ea. Crezi că am vrut să-mi împuşc nevasta?

— Eu n-am văzut decât că era pe jos, plină de sânge. Trebuia să aflu repede dacă avea mai multe răni sau una.

Ochii lui Hank se îmblânziră:

— Mda, iar eu îţi fac zile fripte. Sper că i-ai salvat viaţa.

Ripley clătină din cap:

— Doamna doctor e cea care i-a salvat viaţa. Dacă nu găsea la timp locul unde să apese pe arteră, acum chiar că ar fi fost rău.

Krantz privi spre R.J.:

— N-o să uit niciodată asta.

Apoi clătină iar din cap:

— Uite ce i-am făcut eu lui Freda!

Toby Smith se aplecă şi-şi puse mâna pe a lui:

— Lasă, Hank, toţi o dăm în bară câteodată. Toţi facem greşeli prosteşti. Dacă te tot învinuieşti, n-o ajuţi deloc pe Freda.

Şeful poliţiei se încruntă:

— Nu mai ai vaci de lapte, ai numai boi, nu-i aşa? N-aş fi crezut că nişte coioţi pot pândi animale atât de mari.

— Nu, nu pândesc ei boi. Dar am luat săptămâna trecută patru viţeluşi de la Bernstein, negustorul ăla de vite de dincolo de Pittsfield.

— Aha, încuviinţă Mack McCourtney. Pot să sfâşie uşor un viţel, dar nu vite mai mari.

— Da, vitele mari nu sunt în pericol, întări Hank.

McCourtney plecă, pentru că maşina poliţiei trebuia să patruleze în Woodfield.

— Ar trebui să te duci şi tu, îi spuse Hank lui Ripley.

— Oraşele din apropiere pot să ne preia şi nouă treaba. Aşteptăm să vedem ce spune doctorul.

Mai dură o oră şi jumătate până când chirurgul ieşi din sala de operaţii. Îi spuse lui Hank că reconstituise artera şi unise printr-o tijă metalică bucăţile osului spart.

— Se va face bine. O să mai stea aici între cinci zile şi o săptămână.

— Pot s-o văd?

— E la reanimare. O să fie sedată toată noaptea. Mai bine te-ai duce acasă să te odihneşti. O poţi vedea mâine dimineaţă. Vrei să-i trimit un raport doctorului de familie?

Hank făcu o strâmbătură:

— Pe moment nu avem unul. Doctorul nostru tocmai a ieşit ia pensie.

— Cine, Hugh Marchant, care stătea pe High Street?

— Da, dr. Marchant.

— Bine; când vă vine un doctor nou, daţi-mi de ştire şi o să-i trimit un raport.

— Cum se face că bateţi drumul până la Greenville ca să mergeţi la doctor? îl întrebă R.J. pe Hank pe drumul de întoarcere.

— Păi dacă nu e nici unul mai aproape... N-am mai avut doctor în Woodfield de douăzeci de ani, de când a murit doctorul bătrân.

— Cum îl chema?

— Thorndike.

— Da, mi-aduc aminte că mai mulţi mi-au pomenit de el când ne-am luat casa.

— Da, Craig Thorndike. Oamenii îl iubeau, dar, după moartea lui, n-a mai venit nici un doctor la Woodfield.

Era aproape miezul nopţii când salvarea îi lăsă la capătul aleii fermei Krantz.

— Te simţi bine? îl întrebă pe Hank.

— Mda. Ştiu că n-o să pot să dorm. Cred că o să mă apuc să strâng mizeria din bucătărie.

— Hai să te ajut.

— Nu, nici nu mă gândesc, refuză el hotărât şi ea se simţi uşurată pentru că era foarte obosită.

— Mulţumesc, adăugă omul după o scurtă şovăială. Domnul ştie ce s-ar fi întâmplat dacă nu erai aici.

— Mă bucur că am fost. Acum odihneşte-te.

Pe cer răsăriseră stele mari, argintii. Noaptea de primăvară păstra amintirea iernii în aerul ei îngheţat. Cu toate astea, R.J. străbătu drumul către casă cu inima caldă.

11

Chemarea

A doua zi de dimineaţă rămase în pat şi recompuse ~ întâmplările din seara precedentă. Bănuia că haita de coioţi pe care dorise Hank s-o împrăştie se mutase singură, pentru că vedea la marginea pădurii căprioarele cu coadă albă păscând iarba de pe pajişte. O maşină coborî pe şosea şi codiţele albe se ridicară în sus, alarmate. Apoi, când zgomotul trecu, se lăsară în jos şi căprioarele continuară să se hrănească.

Dar nu dură mult şi un băiat pe o motocicletă zgomotoasă le sperie definitiv şi alergară spre pădure în salturi lungi, în acelaşi timp delicate şi puternice.

R.J. se sculă din pat şi sună la spital, de unde află că Freda se simţea destul de bine.

Era duminică. După micul dejun, se urcă în maşină şi conduse încet până la magazinul lui Sotheby, de unde-şi cumpără ziarele *New York Times* şi *Boston Globe.* La ieşire, se întâlni cu Toby Smith şi se salutară.

— Arăţi odihnită după acţiunea de azi-noapte, zise Toby.

— Din păcate, sunt obişnuită să mă culc târziu. Ai puţin timp să stăm de vorbă, Toby?

— Bineînţeles.

Se aşezară amândouă pe o bancă.

— Povesteşte-mi despre serviciul de ambulanţe, începu R.J.

— Păi... istoric, a fost înfiinţat după cel de-al doilea război mondial. Doi ofiţeri care fuseseră înrolaţi ca medici s-au întors acasă, au cumpărat o ambulanţă de la armată şi au îngrijit oamenii. După aceea au apărut testele pentru certificate de tehnicieni medicali de urgenţă şi sistemul educativ a evoluat. Tehnicienii trebuie să fie la curent cu

noutăţile din medicina de urgenţă şi să-şi reconfirme anual certificatele. Acum avem în oraş paisprezece tehnicieni medicali de urgenţă, toţi voluntari. Toate persoanele din Woodfield beneficiază de asistenţă gratuită. Avem pagere şi răspundem la apel douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. În mod ideal, o echipă trebuie să fie compusă din trei persoane, dar de cele mai multe ori suntem doar doi, ca aseară.

— De ce e gratuit? întrebă R.J. De ce nu taxaţi companiile de asigurări pentru că le duceţi clienţii la spital?

Toby se uită la ea perplexă:

— Nu avem patroni mari aici, pe dealuri. Cei mai mulţi oameni îşi conduc propria afacere şi abia se descurcă: sunt lemnari, tâmplari, fermieri, meşteşugari. Marea majoritate nu au asigurare de sănătate. Nici eu n-aş avea dacă soţul meu n-ar lucra pentru guvern, ca agent de vânătoare şi pescuit. Eu ţin un fel de contabilitate pe cont propriu, aşa că n-aş putea plăti taxele.

R.J. dădu din cap oftând:

— Văd că lucrurile nu sunt prea diferite aici faţă de Boston, în special când e vorba de asigurări medicale.

— O mulţime de oameni mizează pe faptul că nu se vor îmbolnăvi sau accidenta. E ceva de speriat, dar mulţi n-au încotro şi trebuie să trăiască aşa. Serviciul de ambulanţe a jucat un rol însemnat în oraş, conchise Toby. Toată lumea ne apreciază. Doctorii cei mai apropiaţi sunt la Greenville. De ce nu vii să stai aici tot anul şi să fii doctoriţa noastră? propuse ea zâmbind.

— Nu prea cred, îi întoarse R.J. zâmbetul.

Totuşi, când se întoarse acasă, luă o hartă şi studie regiunea. Aria despre care Toby Smith spunea că nu avea nici un doctor cuprindea unsprezece sate şi oraşe mici.

După amiaza, cumpără o floare în ghiveci – o violetă africană debordând de flori – şi i-o duse Fredei la spital. Aceasta era tot la reanimare şi nu putea vorbi mult, dar

Hank Krantz o întâmpină călduros pe R.J.

— Voiam să te întreb, cât îţi datorez pentru aseară?

— Eu am venit mai mult ca vecină decât ca doctor, clătină R.J. din cap şi Freda îi zâmbi.

Pe drumul către casă, R.J. conduse încet şi remarcă frumuseţea dealurilor împădurite.

Soarele era pe cale să apună când sună telefonul:

— Dr. Cole? Aici David Markus. Fiica mea mi-a spus că m-ai căutat ieri. Îmi pare rău că n-am fost acasă.

— Da, domnule Markus... voiam să discut cu dumneata despre vânzarea pământului şi a casei mele.

— Sigur că da. Când crezi că aş putea să trec să discutăm?

— Păi, problema e... S-ar putea să vând, dar nu mai sunt aşa de sigură. Trebuie să mă hotărăsc.

— Ei, nu te grăbi. Gândeşte-te bine.

Ea se gândi că interlocutorul ei avea o voce frumoasă şi caldă.

— Dar aş vrea să discutăm despre altceva.

— Desigur, zise el cam nedumerit.

— Fiindcă veni vorba, vinzi o miere minunată.

Îi simţi surâsul la telefon:

— Mulţumesc, o să le spun albinelor. Le place la nebunie să le laude lumea, deşi le e ciudă că eu trag toate profiturile.

Luni dimineaţa era înnorat, dar avea o răspundere apăsătoare. Se afundă din nou în pădure, zgâriindu-se în crengi şi urzicându-şi mâinile. Ajungând la râu, o porni pe mal, ţinându-se cât putea de aproape de apă, oprită din loc în loc de tufişuri de trandafiri sălbatici, zmeură şi rugi de mure. Traversă pe lângă râu toată proprietatea ei şi cântări cu grijă locurile, alegând în cele din urmă un petec însorit de iarbă, aflat între un mesteacăn alb şi bătrân şi o cascadă mică, susurând voios. Se aventură din nou în pădure şi reveni cu o sapă pe care o găsise în hambar şi cu urna conţinând cenuşa lui Elizabeth Sullivan.

Săpă o gropiţă adâncă între două ramificaţii ale rădăcinii mesteacănului şi turnă acolo cenuşa. Nu erau decât fragmente de oase, focul crematoriului topise fiinţa materială a lui Betts şi sufletul ei dispăruse, zburase undeva, aşa cum îşi imagina R.J. când era mică, despre sufletele morţilor.

Acoperi cenuşa cu pământ şi bătători bine locul. Pentru ca nu cumva să fie dezgropată de vreun animal, alese un bolovan destul de mare şi curat din râu şi-l rostogoli peste groapă. Acum Betts era o parte din pământul acela. Şi în mod ciudat, R.J. începuse să simtă că şi ea aparţinea aceluiaşi pământ.

Îşi petrecu următoarele două zile investigând, adunând informaţii, luând notiţe, mâzgălind cifre şi estimări. David Markus se dovedi a fi un bărbat mare şi tăcut, trecut de patruzeci şi cinci de ani, cu trăsături aspre, bătucite, interesante la modul în care portretul lui Lincoln era atrăgător. Avea o faţă lată, un nas proeminent, uşor coroiat, o cicatrice în colţul stâng al buzei şi ochi căprui, blânzi, uşor amuzaţi. Costumul lui de afaceri se compunea din blugi Levi’s şi geacă de cercetaş şi-şi purta părul lung, des şi începând să încărunţească strâns într-o coadă la spate.

Se duse la primărie şi vorbi cu deputata locală, Janet Cantwell, o femeie osoasă şi destul de vârstnică şi cu ochi obosiţi, îmbrăcată în blugi mai ponosiţi decât ai lui Markus şi într-o cămaşă albă, masculină, cu mânecile suflecate până la coate. După aceea, R.J. străbătu strada principală din Woodfield de la un capăt la celălalt şi studie oamenii şi traficul. Discută şi cu directorul spitalului din Greenville şi coborî la bufet, unde vorbi cu mai mulţi doctori.

Apoi îşi făcu bagajul şi se întoarse la Boston. Cu cât se îndepărta mai mult de Woodfield, cu atât simţea că trebuia să se întoarcă acolo. De câte ori auzise de cineva că îşi „găsise chemarea”, presupusese că era o dulcegărie

romantică. Dar acum îşi dădea seama că e posibil să fii captivat de un impuls puternic şi absolut irezistibil.

Şi chiar mai mult – lucrul care o obseda era bun şi în termeni practici, dădea un sens vieţii ei.

Mai avea câteva zile de concediu şi le folosi făcând liste cu probleme care trebuiau rezolvate. Şi făcând planuri.

În sfârşit, îi telefonă tatălui ei şi-l rugă să ia masa cu ea într-o seară.

12

Un contact cu legea

Fusese în conflict cu tatăl ei din fragedă copilărie şi înfruntarea durase până la maturitate. Apoi se întâmplase ceva minunat, sentimentele lor se întâlniseră şi înfloriseră. Din partea lui era descoperirea mândriei, a motivelor pe care le avea ca s-o admire. Cât despre ea, îşi dădea seama că până şi în anii în care îl tratase cu aroganţă, tatăl ei o sprijinise mereu.

Dr. Robert Jameson Cole era profesor de imunologie la Facultatea de Medicină a Universităţii din Boston. Scaunul lui aparţinea unor rude îndepărtate, care fondaseră bursa Regensberg. R.J. nu-l văzuse niciodată stânjenit când cineva pomenea faptul acesta. Profesorul Cole era atât de apreciat în domeniul lui, încât nimănui nu i-ar fi trecut prin cap să pună poziţia lui pe seama relaţiilor. Era un câştigător, cu multe realizări la activ şi cu voinţă puternică.

R.J. şi-o amintea pe mama ei povestind că fiica îl sfidase întâia oară pe tată prin faptul că se născuse femeie. El îşi dorise un băiat. De secole, primul născut din familia Cole se numea Robert, iar cel de-al doilea nume începea cu litera J. Dr. Cole se gândise să-şi numească fiul Robert Jenner Cole, „Jenner” în onoarea lui Edward Jenner, descoperitorul vaccinului. Când copilul se dovedi a fi fată şi fu evident că soţia lui, Bernadette Valerie Cole, nu va mai putea avea şi alţi copii, insistă ca fiica lor să se numească Roberta Jenner Cole şi să i se spună, pe scurt, Rob J. Aceasta era o altă tradiţie a familiei Cole; într-un fel, să botezi un copil Rob J. însemna să declari că un nou medic de excepţie a venit pe lume în familia respectivă.

Bernadette Cole fusese de acord, exceptând cel de-al doilea nume. N-o să primească fata ei un nume de băiat! Aşa

că, amintindu-şi de originile franţuzeşti ale mamei, îşi botezară fiica Roberta Jeanne d'Arc Cole. Până la urmă, încercarea tatălui de a-şi striga fata Rob J. eşuă de asemenea şi în curând toată lumea îi spunea R.J., cu toate că tatăl insista să o alinte câteodată tot cu numele Rob J.

R.J. crescu într-un apartament confortabil de la etajul doi al unei clădiri de piatră de pe strada Beacon, cu arbuşti imenşi de magnolia în curte. Doctorului Cole îi plăcea acolo pentru că se aflau la doar câţiva metri de clădirea unde locuise doctorul Oliver Wendell Holmes. Soţiei lui îi convenea pentru că avea o chirie acceptabilă şi se puteau descurca din salariul de universitar. Dar după ce ea muri de pneumonie, la trei zile după cea de-a unsprezecea aniversare a fiicei ei, apartamentul începu să li se pară celor rămaşi prea mare.

R.J. mersese până atunci la şcoli obişnuite, dar, după moartea mamei ei, tatăl îşi dădu .seama că avea nevoie de un control mai atent şi o înscrise la o şcoală cu demi-pensiune din Cambridge. Studiase pianul de la şapte ani, iar la doisprezece ani începu să ia lecţii de chitară clasică la şcoală şi după alţi doi ani se asocie cu un grup de muzicieni care cântau pe stradă, în piaţa Harvard. Interpreta foarte bine; nu avea o voce ieşită din comun, dar cânta frumos. La cincisprezece ani, minţi că era mai mare şi se angajă chelneriţă şi cântăreaţă la clubul unde-şi începuse cariera şi Joan Baez, care era şi ea fiica unui profesor universitar din Boston. În acelaşi an, în luna septembrie, R.J. experimentă sexul pentru prima dată, într-un grup de studenţi din Massachusetts. Fu jenant şi dureros şi de atunci respinse sexul, numai că avea să se răzgândească şi în legătură cu asta. Fără să aştepte prea mult.

R.J. considera că cel de-al doilea nume pe care i-l alesese mama ei avusese un rol în a-i modela viaţa. Încă din copilărie, era gata să lupte pentru o cauză dreaptă. Şi deşi îşi iubea enorm tatăl, adesea el era cel cu care se războia. Dorinţa doctorului Cole de a avea un Rob J. care să-i

continue cariera medicală exercita o presiune permanentă asupra fiicei lui. Poate că în alte condiţii, drumul ei ar fi fost diferit. În după-amiezile când sosea acasă şi era singură, intra câteodată în biroul lui şi-i examina cărţile. Bineînţeles că o atrăgeau mai ales organele genitale ale bărbaţilor şi femeilor; citea despre actul sexual care stârnea atâtea şoapte şi grimase printre cunoscuţii ei. Dar depăşi etapa şi începu să contemple anatomia şi fiziologia, memorând oasele trupului uman aşa cum unii amatori de preistorie memorează numele dinozaurilor. Pe biroul tatălui ei, într-o cutiuţă din sticlă şi lemn de stejar, se afla un bisturiu chirurgical vechi, din oţel albastru. Legenda familiei spunea că, în urmă cu multe sute de ani, bisturiul îi aparţinuse unui strămoş de-al lui R.J., un mare chirurg. Uneori i se părea că meseria de doctor ar fi fost pentru ea o cale de a ajuta oamenii, de a fi utilă, dar tatăl ei insista prea mult, aşa că îl anunţă, când sosi timpul pentru facultate, că va urma un curs juridic pregătitor pentru Drept. Fiind fiica unui profesor, ar fi putut fi înscrisă direct la Universitatea din Boston, cu dispensă de recomandare. În loc de asta, obţinu o bursă la Universitatea Tufts şi se înghesui cu toţi studenţii la cămin şi în cantină. Îşi păstră şi slujba de la club, două seri pe săptămână. Urmă totuşi dreptul la Boston, dar atunci avea deja apartamentul ei, în spatele primăriei, pe Beacon Hill. Se întâlnea regulat cu tatăl ei, dar deja avea o viaţă separată.

Era studentă în anul trei la Drept când îl cunoscu pe Charlie Harris – dr. Charles H. Harris, un tânăr înalt şi slab, ai cărui ochelari cu ramă de baga îi alunecau pe nasul lung şi pistruiat, dând ochilor lui căprui-aurii o expresie nedumerită. Tocmai îşi începuse rezidenţiatul la chirurgie.

Ea nu întâlnise niciodată o persoană atât de serioasă şi de caraghioasă în acelaşi timp. Râdeau mult amândoi, dar el dedica aproape totul profesiunii. O invidia pentru bursele ei obţinute uşor şi pentru faptul că-i plăcea să dea examene, la care se descurca întotdeauna bine. El era inteligent şi cu un

temperament potrivit pentru un chirurg, dar nu-i era uşor să înveţe şi reuşise doar făcând un efort de câine:

— Trebuie să am grijă de afacere, R.J.

Ea dădea examene recapitulative, el făcea gărzi. Întotdeauna erau obosiţi şi aveau nevoie de somn şi programele lor nu le permiteau să se întâlnească destul. După două luni, ea se mută în apartamentul lui din strada Charles, care avea şi avantajul de a fi mai ieftin.

Cu trei luni înainte de a termina facultatea, R.J. descoperi că era însărcinată. La început, şi ea şi Charlie fură îngroziţi, dar apoi încântarea de a deveni părinţi îi copleşi şi se hotărâră să se căsătorească imediat. Însă după câteva zile, în timp ce se spăla pentru a intra în sala de operaţii, Charlie fu sfâşiat de o durere pătrunzătoare în partea de jos a abdomenului. La analize se dovedi că avea pietre la rinichi şi că erau prea mari pentru a fi eliminate pe cale naturală, aşa că în douăzeci şi patru de ore era internat ca pacient chiar la spitalul unde lucra. Fu operat de cel mai bun chirurg din secţie, Ted Forester. Charlie păru să depăşească perioada grea de după operaţie, cu excepţia faptului că nu putea să evacueze urina. După patruzeci şi opt de ore, dr. Forester ceru să i se pună o sondă şi bolnavul se uşură. Dar peste alte două zile avea rinichiul infectat. În ciuda antibioticelor, infecţia cu stafilococ migră în sânge şi se localiză într-o valvă a inimii.

La patru zile după operaţie, R.J. stătea pe patul lui de spital. Prietenul ei i se părea foarte bolnav. Lăsase vorbă că dorea să discute cu dr. Forester când venea la vizită şi se gândea să dea telefon la părinţii lui Charlie din Pennsylvania ca să-i pună la curent.

Charlie gemu şi ea îi şterse faţa cu o batistă umedă.

— Charlie?

Îi luă mâinile şi se aplecă spre el, privindu-l cu atenţie.

Şi se întâmplă ceva. Un flux de informaţie le traversă trupurile, trecu din mintea lui în a ei. Nu-şi dădea seama cum şi de ce. Dar nu era imaginaţie, ci realitate, îşi dădu

seama deodată că nu vor îmbătrâni împreună. Nu putea să-i lase mâinile, să strige sau să fugă. Rămase acolo, aplecată deasupra lui, strângându-i mâinile şi întipărindu-şi în minte trăsăturile acelui chip, cât încă îl mai vedea.

Fu înmormântat într-un cimitir mare şi urât din Wilkes-Barre. După ceremonie, R.J. stătu pe un scaun capitonat din sufrageria părinţilor lui şi suportă privirile şi întrebările unor străini până când reuşi să plece. În avionul cu care se întoarse la Boston, avu nevoie la toaletă şi acolo fu cuprinsă de valuri de greaţă şi vomă. Timp de mai multe zile nu-şi putuse lua gândul de la copilul lui Charlie. Poate că durerea fu de vină, sau poate că s-ar fi întâmplat şi dacă Charlie ar fi trăit. La două săptămâni după moartea lui, R.J. pierdu sarcina.

În dimineaţa examenului de licenţă, stătea într-o sală plină de tineri încordaţi şi emoţionaţi. Ştia că Charlie i-ar fi spus să aibă grijă de afaceri, aşa că-şi imagină un bloc de gheaţă, se plasă în interiorul lui şi se concentră asupra întrebărilor dificile ale examinatorilor.

R.J. îşi păstră învelişul de gheaţă şi când se angajă la *Wigoder, Grant şi Berlow,* o firmă veche de avocatură cu birouri într-o clădire frumoasă de trei etaje de pe strada State. Dintre patronii firmei, Wigoder nu mai exista. Harold Grant, partenerul care se ocupa de management, era uscat, adus de spate şi chel. George Berlow, care mai avea şi alte afaceri în afară de firmă, avea burtă şi o faţă de alcoolic, cu vinişoare roşii. Fiul lui, Andrew Berlow, un bărbat în jur de patruzeci de ani, se ocupa de departamentul imobiliar. O puse pe R.J. să cerceteze cazuri şi să pregătească dosare de succesiune, muncă presupunând multe ore de stat în faţa computerului. I se părea obositor şi plicticos şi după două luni, recunoscu deschis acest lucru de faţă cu Andy Berlow. El dădu din cap şi-i spuse sec că era o muncă de bază, bună pentru acumularea experienţei. În săptămâna următoare o luă cu el la tribunal, dar ea nu păru prea entuziasmată. Îşi

spunea că era din cauza deprimării şi se străduia să muncească din greu ca să-şi depăşească starea.

Era cam de cinci luni la *Wigoder, Grant şi Beriow* când cedă. Nu fu o descărcare nervoasă, ci mai degrabă o rătăcire temporară. Într-o seară, când ea şi Andy Berlow lucraseră până târziu, merseră la un pahar de vin care se transformă într-o sticlă şi jumătate şi în final se opriră în patul ei. După două zile, el o invită la masa de prânz şi-i explică tulburat că, deşi era divorţat, era „încurcat cu o femeie, trăia cu ea, de fapt". Reacţia lui R.J. i se păru şefului ei elegantă, de fapt însă singurul bărbat care o interesa pe ea era mort. Gândul acesta făcu blocul de gheaţă să se topească. Când începea să plângă, pleca de la serviciu şi se ducea acasă. Andy Berlow o acoperea, crezând că suferă din dragoste pentru el.

Avea nevoie de o lungă convorbire cu Charlie Harris. Tânjea să fie din nou iubita lui şi-i era dor de fantoma copilului lor, care nu se născuse. Ştia că nici unul dintre aceste sentimente nu puteau fi satisfăcute, dar tristeţea o ajuta să recunoască lucrurile esenţiale şi realiză că mai exista totuşi un domeniu pe care-l putea schimba în viaţa ei.

13

Un drum diferit

Decizia ei de a studia medicina era pe placul tatălui ei, dar profesorul Cole abordă tema prudent, pentru că-şi iubea fiica.

— Nu cumva o faci pentru că simţi nevoia să-i iei locul lui Charlie? o întrebă el blând. Poate vrei să retrăieşti experienţele lui.

— E în parte adevărat, recunoscu ea, dar numai în mică parte.

Se gândise mult la viitorul ei profesional şi ajunsese la o decizie matură, dându-şi seama pentru prima oară că-şi înăbuşise dorinţa de a studia medicina din nevoia de a-l înfrunta pe tatăl ei. Relaţia dintre ei nu era nici acum foarte armonioasă. Ea nu putu să se înscrie la Facultatea de Medicină din Boston, unde el era în corpul profesoral. Fu primită la instituţia similară din Massachusetts, acoperind printr-un curs de vară mai slaba pregătire la chimie.

Ajutorul social primit de studenţii la medicină era insuficient. R.J. avea o bursă mică şi se aştepta să facă datorii mari. Tatăl ei o ajutase pe parcursul anilor de studenţie la drept şi ar fi ajutat-o cu bani şi în continuare, chiar făcând eforturi. Dar conducerea firmei *Wigoder, Grant şi Berlow* fu intrigată de decizia ei.

Sol Foreman, responsabilul cu litigiile medicale, o invită la masă, deşi nu se cunoscuseră până atunci:

— Andy Berlow mi-a povestit despre dumneata. Adevărul, domnişoară Cole, este că valorezi mult mai mult pentru firma noastră ca avocată cu studii medicale decât ca funcţionară în domeniul imobiliar. Vei putea aprecia cazurile medicale atât din interiorul profesiei, cât şi ca juristă. Se plăteşte bine pentru o asemenea capacitate de expertiză.

Pentru ea fu un cadou binevenit:

— Când doriţi să încep?

— Ce-ar fi să-ţi încerci mâna chiar mâine?

Aşa că, în timp ce mergea la cursul de vară de chimie, făcu cercetări cu privire la cazul unei femei de douăzeci şi nouă de ani, bolnavă mortal de anemie aplastică pentru că i se dăduse un derivat al penicilinei care îi suprimase funcţia producătoare de globule roşii a măduvei spinării. R.J. se familiariză cu toate bibliotecile medicale din Boston, răscoli fişe, cărţi, publicaţii şi articole de cercetare, învăţând foarte mult despre antibiotice.

Foreman păru satisfăcut de munca ei şi-i dădu un alt caz. Era vorba despre un profesor de cincizeci ş nouă de ani căruia i se pusese o proteză de şold şi, ca urmare a poluării aerului din sala de operaţie, se infectase şi omul rămăsese cu şoldul instabil şi cu un picior mai scurt. Infecţia se manifestase abia după trei ani de latenţă în interiorul organismului.

După aceasta, cercetările ei ajutară firma să refuze un proces intentat de un pacient chirurgului său pentru o vasectomie nereuşită. R.J. observă că pacientul fusese avertizat de chirurg de posibilitatea unui eşec şi sfătuit să folosească timp de şase luni mijloace contraceptive, sfat care fusese neglijat de reclamant.

Cei de la *Wigoder, Grant şi Berlow* fură foarte mulţumiţi de munca ei. Foreman îi fixă un program redus şi-i încredinţă oricâte cazuri putea să ia, cu plată foarte bună. În luna septembrie, primi o colegă în apartamentul ei, o femeie de culoare frumoasă şi serioasă din Fulton, statul Missouri. Se numea Samantha Potter. Cu un ajutor minim din partea tatălui ei, R.J. reuşea sa-şi plătească taxele de şcolarizare, cheltuielile de întreţinere şi benzina maşinii. Profesia juridică de care se dispensase îi permitea acum să studieze medicina fără dificultăţi financiare.

Anul ei conţinea nouăzeci şi nouă de studenţi, dintre care

doar unsprezece femei. I se părea că până atunci se împiedicase şi se rătăcise, iar acum mergea pe un teren solid. Fiecare curs era extrem de interesant. Descoperi că fusese norocoasă în privinţa colegei de apartament. Samantha Potter era cea mai mare dintre opt fraţi şi crescuse la o fermă unde vânzarea recoltei abia ajungea familiei pentru a subzista de la un an la altul. Toţi copiii Potter participau la cules de bumbac, fructe şi legume pe la alte ferme, făcând orice treabă care le-ar fi adus un mic câştig. La şaisprezece ani, când era deja o tânără înaltă şi atletică, Samantha fu angajată de o firmă locală de împachetare a cărnii, să lucreze după orele de şcoală şi în vacanţe. Supraveghetorii o plăcuseră pentru că era destul de puternică pentru a ridica bucăţile mari de carne congelată şi în acelaşi timp era manierată şi de încredere. După un an în care împinse vagonete, fu învăţată să taie carnea. Tăietorii lucrau cu ferăstraie electrice şi cu cuţite foarte ascuţite, aşa că accidentele erau inevitabile. Samantha se tăie şi ea de câteva ori şi se obişnui să umble cu degetele bandajate, dar nu avu nici o rană serioasă. În acelaşi timp, nu abandonă şcoala şi fu prima din familia ei care obţinu o diplomă de absolventă de liceu. Lucră ca tăietoare de carne şi în următoarele cinci veri, timp în care urmă cursurile de anatomie comparată ale Universităţii din Missouri. Apoi se înscrise în anul întâi de medicină şi dezvălui la orele de anatomie umană cunoştinţe impresionante despre oasele, organele interne şi sistemele circulatoare ale animalelor.

R.J. şi Samantha se împrieteniră şi cu o altă studentă din anul lor. Gwendolyn Bennett era o roşcată vioaie din Manchester, New Hampshire. Medicina evolua, dar rămăsese încă un domeniu masculin. Corpul profesoral era alcătuit în mare majoritate din bărbaţi, cu excepţia a cinci femei, dintre care nici una nu deţinea un post cheie. Studenţilor li se acorda multă atenţie, în timp ce studentele erau trecute cu vederea. Cu toate acestea, cele trei prietene se hotărâseră să nu se lase ignorate. Gwen fusese activistă

pentru drepturile femeilor la colegiu şi alcătui o strategie:

— Trebuie să răspundem la seminare. Când se pun întrebări, noi ridicăm mâna să ne vadă bine şi răspundem corect. Muncim de ne spetim, aşa că ne vor băga în seamă, nu? Asta înseamnă că trebuie să învăţăm mai mult decât bărbaţii, să fim mai bine pregătite decât ei, să acţionăm mai prompt.

Pentru R.J. însemna un efort uriaş pe lângă activitatea ei juridico-medicală, dar avea nevoie de o astfel de provocare. Învăţau împreună toate trei, se ascultau şi se testau înainte de examene şi se dojeneau una pe alta când descopereau lacune.

Strategia lui Gwen dădu roade, cu toate că fură etichetate repede drept feministe agresive. De vreo două ori se considerară dezavantajate de resentimentele examinatorilor, dar în general primiră notele mari pe care le meritau. Ignorară remarcile sexuale ocazionale făcute de colegi sau chiar de câte un membru al corpului profesoral. Ieşeau rar cu bărbaţii, nu din cauza răcelii, ci pentru că timpul şi energia lor erau bunuri preţioase, de care trebuia să ţină cu dinţii. De câte ori aveau o seară liberă, mergeau în laboratorul de anatomie, unde Samantha se simţea ca acasă. Încă de la început, toţi cei din catedra de anatomie ştiură că Samantha Potter era o valoare academică. În timp ce alţi studenţi se luptau la disecţii ca să obţină un membru, Samantha avea un cadavru rezervat şi împărţea privilegiul cu cele două prietene ale ei. De-a lungul a patru ani, avură patru obiecte de disecţie, patru foste fiinţe umane. Primul era un chinez chel şi bătrân, cu pieptul scobit care dezvăluia un emfizem cronic, a doua, o bătrână negresă şi doi albi, un bărbat atletic de vârstă mijlocie şi o femeie gravidă, cam de vârsta lor. Samantha le dezvăluia lui R.J. şi lui Gwen tainele anatomiei de parcă le-ar fi condus printr-un ţinut exotic. Petreceau ore în şir dând jos strat după strat, dezvelind ore în şir organe, încheieturi, vase de sânge şi nervi, învăţând complexitatea minunată a organismului uman.

Chiar înainte de începutul anului II, R.J. şi Samantha se mutară. R.J. era bucuroasă să părăsească apartamentul impregnat de amintirea lui Charlie. Gwen li se alătură şi închiriară toate trei un apartament modest lângă calea ferată, dar aproape şi de facultate. Nu era un cartier prea bun, dar economiseau timp cu drumul până la amfiteatru şi laboratoare. Adesea, seara, ţineau casa deschisă pentru colegi, dar tot ele îi dădeau afară devreme, ca să fie în formă a doua zi la şcoală.

Când îşi începură practica în spitale, lui R.J. i se păru că aştepta de o viaţă să lucreze acolo. Vedea medicina în mod diferit faţă de majoritatea colegilor ei. Din cauză că-l pierduse pe Charlie Harris şi pentru că era încă juristă şi cerceta permanent cazuri de neglijenţă profesională, avea tendinţa să vadă pericole la tot pasul.

Lucrând la un caz, găsi un raport semnat de dr. Knight Steel de la Centrul Medical al Universităţii din Boston, în care se rezumau concluzii obţinute din studiul a 815 pacienţi internaţi consecutiv (excluzându-i pe cei bolnavi de cancer, la care chimioterapia provoca multe reacţii adverse). Din 815 pacienţi, 290 – mai mult de o treime! — contractaseră o boală iatrogenă. Şaptezeci şi trei de oameni, 9 la sută, dezvoltaseră complicaţii care le ameninţau viaţa sau îi handicapau permanent – catastrofe pe care le-ar fi evitat dacă ar fi stat departe de doctori şi de spital.

Nefericitele accidente se datorau medicamentelor, testelor diagnostice sau tratamentului, regimului, asistenţei, transportului, cateterismului cardiac, injecţiilor intravenoase, arteriografiilor şi dializelor, cateterizării urinare şi multor altor proceduri la care erau supuşi pacienţii.

În curând, R.J. se lămuri că în toate aspectele îngrijirii medicale pacienţii riscau dându-se pe mâna doctorilor. Pe măsură ce apăreau noi medicamente şi medicii creşteau numărul investigaţiilor cerute, pentru a se apăra de acuza de

neglijenţă profesională, se mărea şi riscul provocării bolilor iatrogene. Dr. Franz Ingelfinger, respectatul profesor de medicină de la Harvard şi editorul *New England Journal of Medicine,* scria:

Să presupunem că 80 la sută din pacienţi au afecţiuni locale sau stări neameliorabile. Cu toate acestea, în peste 10 la sută din cazuri intervenţia medicală se bucură de succes... Din păcate, în restul de 9 la sută, cu o zecime în plus sau în minus, doctorul poate pune un diagnostic inadecvat, prescrie un tratament prost sau pur şi simplu are ghinion. Oricare ar fi motivul, pacientul contractează o boală iatrogenă.

R.J. vedea că facultăţile de medicină nu-şi învăţau studenţii să prevină, pe cât posibil, greşelile omeneşti care duceau la atâta suferinţă şi cheltuială şi nu le arătau nici cum să evite neglijenţa profesională, cu toate că numărul proceselor intentate pe această bază era în creştere. Lucrând ca juristă la *Wigoder, Grant şi Berlow,* adună un dosar impresionant de cazuri referitoare la această mare problemă a medicinii.

Trio-ul lor se destrămă după absolvire. Samantha ştiuse de la început că voia să predea anatomia, aşa că-şi luă un rezidenţiat în anatomo-patologie, la Centrul Medical Yale-New Haven. Gwen habar n-avea încotro să se îndrepte după cei patru ani de studenţie, dar firea ei militantă o îndemnă să aleagă ginecologia şi plecă la spitalul Hitchcock din Hanover ca rezidentă. R.J. voia totul de la medicină. Rămase în Boston, ca medic rezident în boli interne, la spitalul Lemuel Grace. Chiar şi în momentele cele mai grele – când i se pasau treburile neplăcute, trecea prin maratonul nopţilor nedormite şi îndura uzura zilnică – nu se îndoia de meseria ei. Era singura femeie din treizeci de rezidenţi de medicină internă. La fel ca la facultate, trebuia să ridice vocea mai mult decât bărbaţii, să muncească mai din greu. Vestiarul doctorilor era masculin, colegii ei vorbeau obscen despre femei (mai ales despre rezidentele de ginecologie) şi o ignorau pe ea. Dar nu se descurajă; privea înainte, dorind să

devină un doctor foarte bun şi era capabilă să se ridice deasupra sexismului, aşa cum o văzuse pe Samantha ridicându-se deasupra rasismului.

Încă din facultate dovedise un talent deosebit de diagnosticiană şi-i plăcea să privească fiecare pacient ca pe un puzzle care putea fi rezolvat cu ajutorul gândirii şi experienţei. Într-o seară, glumind cu un pacient cardiac în vârstă, pe nume Bruce Weiler, R.J. îi luă amândouă mâinile în ale ei şi i le strânse.

Nu-i putea da drumul.

Era ca şi cum ar fi fost legaţi de... ceva? Simţi că îi slăbesc puterile, era conştientă de un lucru pe care nu-l ştiuse cu un minut înainte. Ar fi vrut să-l avertizeze pe dl. Weiler. În loc de asta, bâigui o frază politicoasă şi-şi petrecu următoarele patruzeci de minute parcurgându-i fişa şi consultându-l amănunţit. Îşi spuse că suferea de o cădere nervoasă: nimic din analize sau din starea pacientului nu indica-altceva decât că inima lui şubredă era pe cale să se refacă.

În ciuda acestui fapt, era sigură că omul acela avea să moară în curând.

Nu-i spuse nimic lui Fritzie Baldwin, rezidentul-şef. Nu-i putea explica nimic logic şi ar fi fost ridiculizată crunt.

Dar în primele ore ale dimineţii, inima domnului Weiler cedă şi acesta muri.

După câteva săptămâni, trăi o experienţă similară. Tulburată, îi pomeni incidentele tatălui ei. Profesorul Cole dădu din cap, privind-o cu interes:

— Uneori, doctorii pot avea un al şaselea simţ faţă de starea anumitor pacienţi.

— Mi s-a întâmplat asta cu mult înainte de a deveni doctor. Am ştiut că Charlie Harris va muri. Am fost absolut sigură de asta.

— În familia noastră e o legendă, începu el jenat şi R.J. se gândi cu ciudă că nu era deloc dispusă să asculte atunci

legende de familie.

— Se spune că, de mai multe secole, unii doctori din familia noastră pot prevedea moartea unui pacient doar ţinându-i mâinile.

R.J. simţi că i se face pielea de găină, dar pufni.

— Nu, o opri tatăl ei, vorbesc serios. I se spunea „Darul”.

— Hai, tată, vorbim despre superstiţii Asta e de pe vremea când vindecau cu ochi de bufniţă şi unghii de broască! Eu nu cred în magie.

— Nimeni nu vorbeşte de magie, o contrazise el blând. Eu cred că unii membri ai familiei se nasc cu senzori speciali care le permit să perceapă date care le scapă majorităţii oamenilor. Se presupune că bunicul şi străbunicul meu, Robert Jefferson Cole şi Robert Judson Cole, aveau amândoi Darul când au practicat în Illinois. Se poate sări peste generaţii. Se pare că l-au avut şi mai mulţi veri de-ai mei. Mie mi s-au dăruit comorile vechi ale familiei, bisturiul primului Rob J. şi viola da gamba a străbunicului meu, dar aş fi preferat darul.

— Atunci... n-ai simţit niciodată aşa ceva?

— Ba da, bineînţeles. Ştiam dacă un anumit pacient va trăi sau va muri, dar n-am avut niciodată certitudinea faptului că va muri fără să fiu ajutat de anumite simptome. Desigur, legenda spune că Darul poate fi atenuat sau distrus de folosirea stimulentelor, continuă el neutru.

— Atunci ieşi din cauză, zise R.J.

De ani de zile, profesorul Cole era un iubitor al trabucurilor bune şi se delecta în fiecare seară cu un lichior rafinat.

R.J. prizase şi ea marijuana în liceu, dar nu se apucase niciodată de fumat. Îi plăcea alcoolul, ca şi tatălui ei. Nu-i împiedicase munca, dar în perioade de stres, băutura o ajuta şi uneori îşi permitea să bea cu lăcomie.

La sfârşitul celui de-al treilea an de rezidenţiat, R.J. ştia că vrea să trateze oameni de toate vârstele, bărbaţi şi femei. Pentru aceasta însă, trebuia să afle mai multe despre

problemele medicale ale femeilor. Ceru şi obţinu permisiunea de a efectua trei stagii în loc de unul la obstetrică şi ginecologie. După rezidenţiat, practică un an de specialitate la spitalul Lemuel Grace, având avantajul de a participa şi la un studiu despre problemele hormonale ale femeilor. În anul acela, după un examen, fu admisă ca membră a Academiei Americane de Medicină Internă.

Era deja experimentată în munca de spital. Se cunoştea faptul că venea din domeniul juridic şi pregătise procese împotriva neglijenţei medicale, din care companiile de asigurări câştigaseră adesea foarte mult. Ratele de asigurare în cazul unor astfel de procese erau în creştere. Unii doctori o acuzau deschis că acţionează împotriva lor şi face lucruri pe care un medic nu are nici o scuză să le facă şi avusese, de-a lungul carierei, multe momente neplăcute când colegii ei nu se osteneau să-şi ascundă animozitatea. Dar lucrase şi la cazuri în urma cărora doctorii fuseseră salvaţi şi toată lumea aflase şi cealaltă faţă a medaliei. Pentru cei care o atacau, R.J. avea aceeaşi replică:

— Nu trebuie să eliminăm procesele de neglijenţă profesională. Trebuie să eliminăm neglijenţa de rutină, să-i învăţăm pe oameni să nu mai aibă pretenţii ridicole şi să-i învăţăm pe doctori să se apere în cazurile în care fac greşeli care i se pot întâmpla oricărui om. Îi criticăm pe ofiţerii de poliţie, altfel cinstiţi, care-şi protejează colegii corupţi în virtutea codului albastru. Dar avem şi noi codul nostru alb. Le permite unora să scape cu greşeli inadmisibile şi eu zic să terminăm cu asta.

Cineva îi acorda atenţie. După anul de specializare în obstetrică-ginecologie, dr. Sidney Ringgold, şeful departamentului de medicină, o întrebă dacă era interesată să predea două cursuri, *Prevenirea şi apărarea în procesele de neglijenţă profesională* la studenţii din anul IV şi *Eliminarea incidentelor iatrogene* la cei din anul III. Împreună cu statutul educativ veni şi numirea permanentă în cadrul spitalului. R.J. acceptă imediat. Numirea ei stârni

murmure şi se auziră şi plângeri, dar dr. Ringgold le temperă pe toate cu calm şi lucrurile evoluară spre bine.

După rezidenţiat, Samantha Potter plecase să predea anatomia la Facultatea de medicină a Universităţii Worcester. Gwen Bennett se asociase cu un ginecolog cu cabinet în Framingham şi începuse deja să colaboreze cu clinica de planificare familială. Cele trei rămaseră prietene apropiate şi aliate. Gwen şi Samantha, precum şi alte colege şi chiar unii doctori cu vederi înaintate, o sprijiniră cu hotărâre pe R.J. când propuse înfiinţarea unei clinici specializate în sindromul pre-menstrual în spital şi după o perioadă de luptă cu cei care susţineau că asta ar fi fost o risipă inutilă de fonduri din buget, clinica PMS se inaugură şi deveni o parte a programului de învăţământ.

Toate controversele stârnite de ea îl afectară în mod deosebit pe profesorul Cole. El făcea parte dintre stâlpii comunităţii medicale şi criticile aduse fiicei lui, precum şi acuza că ar fi o trădătoare a colegilor ei doctori fură greu de suportat pentru el. Dar R.J. ştia că era mândru de ea. O susţinuse tot timpul, în ciuda conflictelor lor anterioare. Relaţia lor era puternică şi de aceea nu ezita să apeleze din nou la tatăl ei.

14

Ultima văcăriţă

Se întâlniră la *Pinerola,* un restaurant din partea de nord a oraşului. Când mersese prima oară acolo cu Charlie Harris, traversaseră o alee strâmtă printre blocuri şi apoi urcaseră o scară, pentru a intra într-o sală mică, practic o bucătărie cu trei măsuţe. Carla Pinerola gătea ajutată de mama ei, o bătrână care o ocăra tot timpul. Carla era o femeie atrăgătoare, de vârstă mijlocie, o figură. Avusese un bărbat care o bătea; uneori, când R.J. şi Charlie veneau la restaurant, Carla avea un ochi vânăt sau braţul julit. Acum, mama ei murise şi Carla nu mai gătea sub ochii oaspeţilor: cumpărase o clădire de alături şi contopise etajele unu şi doi, transformându-le într-o sală spaţioasă şi plăcută. Lista rezervărilor cuprindea numai patroni, oameni de afaceri, copii bogaţi. Lui R.J. îi plăcea în continuare; mâncarea era aproape la fel de bună ca pe vremuri şi învăţase să nu se ducă niciodată acolo fără rezervare.

Îl privi pe tatălui grăbindu-se către masa la care îl aştepta. Era puţin în întârziere. Părul îi era aproape complet încărunţit. Privindu-l, îşi dădu seama că şi ea îmbătrânea.

Comandară paste, o specialitate de viţel şi vinul casei, iar conversaţia trecu de la baseball la teatrul din Boston şi la artrita de care suferea el.

Sorbindu-şi vinul, ea îi spuse că trecea în domeniul particular şi avea de gând să-şi deschidă un cabinet la Woodfield.

— De ce cabinet particular? întrebă el, vizibil consternat. Şi de ce într-un astfel de loc?

— E timpul să plec din Boston. Nu ca medic, ca persoană.

Profesorul Cole dădu din cap:

— Sunt de acord cu asta. Dar de ce nu te duci în alt centru

medical? Sau să lucrezi pentru... ştiu eu? un institut medico-legal.

Ea primise o scrisoare de la Baltimore în care i se spunea că în prezent nu existau fonduri pentru a finanţa un post potrivit cu ea, dar că se putea aranja în şase luni. De asemenea, din Philadelphia i se transmisese că ar fi fost bucuroşi să lucreze cu ea şi era rugată să facă un drum până acolo ca să discute salariul.

— Nu vreau să fac asta. Vreau să devin un doctor adevărat.

— Pentru numele lui Dumnezeu, R.J., dar acum ce eşti?

— Vreau să fiu practiciană într-un oraş mic, pe cont propriu, zâmbi ea. Cred că l-am moştenit pe bunicul tău.

Profesorul Cole se lupta să rămână calm, privindu-şi copilul care alesese să înoate toată viaţa împotriva curentului:

— R.J., 72 la sută din medicii americani sunt specialişti, din motive întemeiate. Specialiştii câştigă bine, de două-trei ori mai bine decât generaliştii şi pe deasupra mai dorm şi nopţile. Dacă te faci doctor la ţară, o să duci o viaţă mult mai grea. Ştii ce-aş face dacă aş fi în poziţia ta, de aceeaşi vârstă şi independent? M-aş forţa să mă calific în toate sensurile. Aş deveni un super-specialist.

— Fără specializări, tăticule, şi fără alte rezidenţiate, nu se lăsă R.J. Vreau să privesc dincolo de tehnologii şi aparate şi să văd oamenii. Am de gând să mă fac doctoriţă de ţară. Sunt pregătită să câştig mai puţin... vreau viaţă.

— Viaţă? clătină el din cap. R.J., tu eşti ca văcarul despre care se scrie în cântece, care-şi înşeuează murgul şi porneşte printre maşini, prin oraşe aglomerate şi merge înainte, căutând preeria care nu mai există.

Ea îi zâmbi şi-i luă mâna:

— Poate că nu mai există preerie, tăticule, dar munţii sunt acolo, la marginea satului şi sunt plini de oameni care au nevoie de un doctor.

Medicina de familie înseamnă medicină în stare pură. Aş

vrea să-mi ofer mie însămi şansa de a o practica.

Petrecură mult timp la masă şi discutară. Ea îl asculta cu atenţie, preţuindu-i experienţa în materie profesională.

— În câţiva ani, sistemul american de îngrijire a sănătăţii va fi de nerecunoscut, spuse el. Cursa prezidenţială e tot mai strânsă şi Bill Clinton a promis că, dacă va fi ales, toată lumea va beneficia de asigurare de sănătate.

— Crezi că se poate ţine de cuvânt?

— Cred că va încerca în mod real s-o facă. Pare să fie primul politician căruia îi pasă că există săraci neglijaţi şi care mărturiseşte că-i e ruşine de situaţia asta. Asigurarea medicală universală ar îmbunătăţi lucrurile pentru doctorii de familie şi ar scădea veniturile specialiştilor. Trebuie să aşteptăm să vedem şi asta.

Discutară şi cerinţele financiare ale întreprinderii ei. După plata datoriilor, nu-i rămâneau prea mulţi bani, cu tot cu vânzarea casei din oraş; exista o criză în domeniul imobiliar. Ea evaluase cu grijă necesarul pentru fondarea şi echiparea unui cabinet, plus cheltuielile din primul an şi ajunsese la concluzia că-i lipseau cam 53.000 de dolari:

— Am vorbit la mai multe bănci şi pot să împrumut. Am destul pentru a acoperi suma, dar insistă că e nevoie de un garant.

Era umilitor; se îndoia că băncile ar fi procedat la fel dacă solicitantul ar fi fost Tom Kendricks.

— Eşti absolut sigură că-ţi doreşti asta?

— Absolut.

— Atunci voi semna eu garanţia, dacă-mi dai voie.

— Mulţumesc, tăticule.

— Într-un fel, mă apucă nebunia când văd ce vrei să faci. Dar totodată trebuie să-ţi mărturisesc că te invidiez.

R.J. îi ridică mâna la buzele ei. Bând cappuccino, revăzură listele ei. El îi spuse că fusese prea rezervată şi că trebuia să împrumute o sumă mai mare cu zece mii de dolari. Îngrozită de abisul financiar, ea îl contrazise vehement, dar în final înţelese că avea dreptate şi fu de acord să se înglodeze şi

mai tare în datorii.

— Eşti cineva, fetiţo.

— Şi tu, tată.

— O să-ţi fie bine, acolo, singură în munţi?

— Doar mă ştii. N-am nevoie de nimeni. În afară de tine, spuse ea şi-l sărută pe obraz.

II

CASA DE PE COLINĂ

15

Metamorfoză

O invită pe Tessa Martula la un prânz. Tessa plânse în farfuria cu homari şi fu pe rând posomorâtă şi zdrobită:

— Nu ştiu de ce trebuie să fugi, zise ea. Tu erai ascensorul meu în serviciu, tot mai sus şi mai sus.

— Eşti o fată harnică foc şi o să te descurci perfect. Şi nu fug, îi explică R.J. cu răbdare. Mă duc într-un loc unde cred că-mi va fi mai bine.

Încerca să se simtă la fel de încrezătoare şi pe dinăuntru, dar era măcinată de temeri şi nelinişti de parcă ar fi absolvit din nou facultatea. Nu adusese prea mulţi copii pe lume în ultimul timp şi-şi pierduse siguranţa. Lew Stanetsky, şeful clinicii de obstetrică, îi dădu nişte sfaturi, într-o manieră aflată undeva între uluială şi amuzament:

— Şi ai de gând să te faci doctoriţă de ţară? Păi, va trebui să agăţi un obstetrician dacă e vorba să asişti la naşteri în sălbăticiile alea. În lege scrie că trebuie să-ţi iei ajutor specializat dacă este nevoie de cezariene, forcepsuri sau extracţii prin vid.

Îi aranjă să stea pe lângă stagiarii şi rezidenţii din maternitatea spitalului, o cameră plină de mese de naşteri ocupate de femei încordate şi asudate, gemând şi ţipând. Majoritatea erau de culoare, permiţându-i lui R.J. să observe manifestări diferite faţă de cele ale femeilor din rasa albă.

Îi scrise Tessei o scrisoare de recomandare amplă şi laudativă, dar nu fu nevoie de ea. După câteva zile, Tessa o întâmpină, numai zâmbet:

— N-o să ghiciţi niciodată pentru cine voi lucra! Doctorul Alien Greenstein!

Când zeii sunt cruzi, gândi R.J., sunt neîndurători.

— O să se mute în biroul ăsta?

— Nu, luăm biroul doctorului Roseman, ăla mare şi frumos de pe colţ, la fel ca al doctorului Ringgold.

R.J. o strânse în braţe:

— E norocos să te aibă.

Îi fu surprinzător de greu să părăsească spitalul; se despărţi mai uşor de clinica de planificare familială. Îi dădu directoarei, Mona Wilson, un preaviz de şase săptămâni. Din fericire, Mona dăduse sfoară'n ţară pentru a o înlocui pe Gwen. Nu găsise un angajat permanent dar avea trei colaboratori şi putea umple joile când lucra R.J.

— Ne-ai acordat doi ani, zise Mona, privind-o zâmbitoare. Şi ai urât fiecare secundă din ei, nu-i aşa?

R.J. dădu din cap.

— Probabil că da. De unde ai ştiut?

— Nu era prea greu să-ţi dai seama. De ce-ai făcut-o, dacă-ţi era atât de greu?

— Ştiam că e nevoie. Femeile trebuie să aibă dreptul să aleagă, răspunse R.J.

Părăsind clinica, se simţea uşoară ca un fulg.,

Nu trebuie să mă mai întorc! exulta în gând.

Logica îi dicta că BMW-ul, pe care îi făcea o plăcere enormă să-l conducă, nu era o maşină practică pentru noroaiele şi drumurile abrupte de la Woodfield. Cercetă mai multe maşini şi se opri în final asupra unui Ford Explorer, dotat cu aer condiţionat, radio şi CD player, cu baterie puternică şi cauciucuri adaptate traseelor grele.

— Vreţi un sfat? sugeră agentul de vânzări. Comandaţi şi un „vino după mine".

— Un ce?

— Un „vino după mine". E un cablu cu motor electric ataşat la bara din faţă. Merge din bateria maşinii. Cablul e de oţel şi are cârlig.

Ea îl privi cu neîncredere.

— Dacă rămâneţi în noroi, înfăşuraţi cablul în jurul unui copac gros, îi daţi drumul şi vă scoate afară. Suportă cinci

tone. Vă costă o mie în plus, dar merită dacă veţi merge pe drumuri proaste.

Comandă şi cablul. Agentul cântări din priviri maşinuţa ei roşie.

— Condiţie super. Interiorul e tot din piele, sublinie ea.

— Vă dau douăzeci şi trei de mii.

— Hei, asta e o maşină sport scumpă. Eu am plătit de peste două ori mai mult pe ea.

— Acum doi ani, nu-i aşa? ridică el din umeri. Verificaţi în catalog.

Ea verifică, apoi dădu un anunţ în *Globe,* ediţia duminicală. Un inginer din Lexington cumpără BMW-ul pentru 28.900 dolari, lucru care-i permise să-şi cumpere Explorer-ul şi să aibă şi un mic profit.

Făcu multe drumuri între Boston şi Woodfield. David Markus îi sugeră că ar fi fost mai bine să-şi deschidă cabinetul pe strada principală, în centrul satului. Strada şerpuia pe lângă primărie, o clădire albă care fusese biserică în urmă cu un secol şi era ornamentată cu traverse de lemn, în tradiţia arhitectului englez Cristopher Wren.

Markus îi arătă patru locuri disponibile pe strada principală. Aflase că un doctor avea nevoie de un spaţiul de 35-40 de metri pătraţi pentru un cabinet. R.J. înlătură imediat două dintre cele patru propuneri. A treia îi plăcu dar ar fi fost prea înghesuită, având numai 25 m^2. Cea de-a patra proprietate, pe care agentul o păstrase pentru final, arăta promiţător. Era vis-à-vis de bibliotecă şi foarte aproape de primărie. Exteriorul clădirii era bine menţinut şi curtea era îngrijită. Spaţiul interior, de 37 m2, arăta ponosit, dar chiria era puţin mai mică decât estimase R.J., consultându-se cu tatăl ei şi cu alţii. Proprietăreasa era o femeie în vârstă, pe nume Sally Howland. Avea obrajii roşii şi durdulii şi o privire nervoasă, dar binevoitoare şi-i spuse că ar fi fost o onoare să aibă din nou un doctor în localitate, pe proprietatea ei.

— Dar, vedeţi, îmi câştig traiul din închiriere, aşa că nu

pot scădea preţul.

Nici nu-şi permitea să renoveze interiorul, dar îi dădea voie lui R.J. să procedeze cum crede de cuviinţă pentru amenajare, pe cheltuiala ei.

— O să te coste reparaţia şi zugrăvitul, îi spuse Markus. Dacă te apuci, acoperă-te cu o ipotecă.

În final îl ascultă. Zugrăveala fu făcută de familia Bob şi Tillie Matthewson, doi soţi care-şi sporeau veniturile de la fermă. Lemnăria veche fu lustruită bine şi podelele de pin zgâriat şi tocit fură vopsite într-un albastru deschis strălucitor. Acoperiră tapetul uzat cu două straturi de alb lavabil. Un tâmplar local meşteri o mulţime de rafturi şi amenajă şi biroul recepţionerei într-un fost salonaş. Instalatorul montă două toalete suplimentare, puse chiuvete în cele două foste dormitoare care urmau să devină săli de consultaţii şi adăugă un cazan ţevilor de la subsol, pentru a avea oricând apă caldă.

Ar fi trebuit să fie plăcut să cumpere mobilă şi aparatură, dar momentul fu o sursă de tensiune, pentru că trebuia să stea tot timpul cu ochii pe contul din bancă. Problema era că se obişnuise să comande cea mai bună calitate pentru nevoile spitalului. Acum luă birouri şi scaune la mâna a doua, un covoraş vechi, dar frumos pentru sala de aşteptare, un microscop bun însă folosit şi o autoclavă reconstruită. Dar cumpără instrumente noi. I se spusese că-i vor trebui două computere, unul pentru fişele pacienţilor şi al doilea pentru contabilitate, dar decise că se va mulţumi cu unul singur.

— Aţi cunoscut-o pe Mary Stern? întrebă Sally Howland.

— Nu, cred că nu.

— E diriginta poştei, l-a rămas cântarul cel mare al doctorului Thorndike. L-a cumpărat la o licitaţie acum douăzeci şi doi de ani, după moartea lui. Vi-l vinde pentru treizeci de dolari.

R.J. cumpără cântarul şi puse să-l verifice şi să-l reechilibreze. Lustruit bine, deveni o parte a biroului, o

legătură între doctorul cel vechi şi cel nou.

Intenţionase să dea anunţuri pentru colaboratori, dar nu fu nevoie. Woodfield-ul avea un sistem subteran de comunicaţii care funcţiona eficient şi cu viteza luminii. Primi repede patru cereri pentru postul de secretară şi trei de la asistente calificate. Selectă cu grijă, dar Toby Smith, blonda vioaie care condusese ambulanţa în noaptea accidentului Fredei Krantz, era una dintre aplicantele pentru secretariat. Personalitatea ei o impresionase pe R.J.; avea şi experienţă în contabilitate, aşa că-i putea ţine registrele. Ca asistentă, R.J. o închirie pe Margaret Weiler, pe scurt Peggy, o femeie solidă şi căruntă, în vârstă de cincizeci şi şase de ani.

Discutând salariile, se simţi stânjenită:

— La început, leafa va fi mai mică decât cea din Boston, îi zise ea lui Toby.

— Auzi, nu te agita din cauza asta, îi spuse de-a dreptul noua secretară. Şi eu şi Peg suntem încântate că vom avea de lucru chiar aici în localitate. Nu suntem la Boston. E greu să găseşti o slujbă la ţară.

David Markus mai trecea din când în când pe la biroul în curs de amenajare. Arunca un ochi experimentat asupra lucrărilor de renovare şi îi mai dădea câte un sfat domol. Luară de doua ori masa împreună la River Bank, un local de pizza de la marginea satului; plătiră în mod egal. Descoperi că-i plăcea de el şi-i spuse că prietenii o strigă R.J.

— Mie toţi îmi spun Dave, ripostă el, apoi zâmbi: Prietenii mă strigă David.

Blugii lui erau spălăciţi, dar arătau mereu proaspăt spălaţi. Părul strâns în coadă era întotdeauna curat. Când îşi dădeau mâna, îi simţea palma puternică şi muncită, dar avea unghiile scurt tăiate şi îngrijite.

Nu se hotăra dacă îl găsea sexi sau doar interesant.

În sâmbăta dinaintea mutării ei definitive, o invită la o întâlnire adevărată, la Northampton. Când ieşeau din

restaurant, luă o mână de bomboane din bolul de lângă uşă, ciocolată învelită.

— M & M. foarte bune, îi oferi el.

— Nu, mulţumesc.

În maşină, îl privi mestecând şi nu se mai putu abţine:

— N-ar trebui să mănânci din astea.

— Mor după ele. Şi nu mă îngraş.

— Şi eu mănânc. O să-ţi cumpăr unele ambalate.

— Eşti maniacă a igienei? Pe astea le-am luat dintr-un restaurant curat şi frumos.

— Tocmai am citit despre nişte teste care s-au făcut pe bomboanele din bolurile de la restaurante. Cele mai multe conţineau urme de urină.

El o privi tăcut, fără să mai mestece.

— Mesenii se duc la toaletă şi nu se mai spală pe mâini. La ieşirea din restaurant, bagă mâna în bol...

Ştia că el încerca să se decidă dacă să înghită sau să scuipe. Gata şi cu relaţia asta, îşi spuse ea, în timp ce el înghiţea şi deschidea geamul maşinii ca să arunce restul de bomboane.

— Ce lucru teribil mi-ai spus. Eu mă delectez de ani de zile cu bomboanele din restaurante. Mi-ai distrus plăcerea asta definitiv:

— Ştiu. Dar dacă aş fi mâncat eu şi tu ai fi ştiut că nu e bine, nu mi-ai fi spus?

— Poate că nu, zise el, apoi începu să râdă şi râse şi ea.

Chicotiră tot restul drumului pe şosea. Pe strada dintre munţi şi apoi stând în camioneta lui parcată în faţa casei ei, îşi povestiră vieţile. În tinereţe, David făcuse mult sport, dar nu fusese bun „decât să se accidenteze în cât mai multe feluri”. La colegiu, se săturase de sport şi nu mai juca nimic. Îşi luase licenţa în limba engleză, făcuse apoi o specializare despre care pomeni vag şi înainte de a veni acolo, fusese agent imobiliar în New York, în ultimii doi ani având chiar funcţia de vicepreşedinte al companiei Lever Brothers:

— Tot dezastrul: trenul de 5 şi 5 spre Manhattan, casă

mare, piscină, teren de tenis.

Soţia lui, Natalie, se îmbolnăvise de scleroză, maladia Lou Gehrig. Ştiuseră amândoi ce urma, avuseseră un prieten care murise de aceeaşi boală. La o lună după confirmarea diagnosticului, David veni acasă şi-o găsi pe Sarah, fetiţa lor de nouă ani, în grija unei vecine. Natalie astupase crăpăturile uşii garajului cu prosoape, dăduse drumul la motorul maşinii şi murise ascultând la radio postul ei preferat de muzică clasică.

El angajase o bucătăreasă şi o menajeră pentru Sarah, apoi se îmbătase regulat opt luni la rând. Într-o zi de luciditate, constatase că fiica lui isteaţă şi bătăioasă avea rezultate proaste la şcoală, se afla într-un impas psihologic şi începuse să tuşească, o tuse scurtă şi nervoasă. Atunci mersese la prima întâlnire a Societăţii Alcoolicilor Anonimi. După două luni, David şi Sarah se mutară la Woodfield.

Auzind mai târziu povestea lui R.J., în timp ce beau cafea la bucătărie, dădu din cap:

— Munţii ăştia sunt plini de supravieţuitori.

16

La birou

Plecă definitiv într-o dimineaţă fierbinte de iunie târziu, cu un cer încărcat de nori grei, prevestitori de ploaie cu tunete şi fulgere. Crezuse că va fi fericită să părăsească locuinţa din strada Brattle; totuşi, în ultimele zile, după ce mobila fusese transportată bucată cu bucată la ea, în depozit sau la Tom şi tocurile ei trezeau ecouri între pereţii goi, începu să se uite la casă cu ochii iertători ai unui fost proprietar şi să-i aprecieze splendoarea maiestuoasă. Îi părea rău să plece; în ciuda mariajului eşuat, acela fusese cuibul ei. Apoi îşi aminti că fusese ca o fântână în care-şi turnaseră toţi banii şi nu mai regreta deloc trecutul când încuie uşa şi porni maşina, depăşind zidul de cărămidă care ar fi avut nevoie de reparaţii, dar nu mai intra în responsabilităţile ei.

Era conştientă că porneşte la întâmplare. Învârtea în minte socotelile pe care le făcuse, înspăimântată că plecarea la Woodfield s-ar fi putut dovedi o greşeală dezastruoasă.

Timp de mai multe zile, se jucase cu o fantezie. Dacă ar fi putut lucra doar pe bani gheaţă – ignorând complet companiile de asigurări, care le dau de multe ori dureri de cap doctorilor!

Oare dacă ar coborî tariful până la 20 de dolari, să zicem, ar fi avut destui pacienţi ca să se menţină pe linia de plutire? Ştia că unii vor veni, bolnavii fără asigurare medicală. Dar cineva care a plătit poliţa de asigurare şi se ştie protejat ar fi dispus să achite consultaţia la biroul ei cu bani gheaţă?

Îşi dădea seama cu părere de rău că era un lucru improbabil.

Se hotărî să încerce să fixeze un tarif neoficial de 20 de dolari pentru cei neasiguraţi. Companiile de asigurări plăteau de obicei între patruzeci şi şaizeci şi cinci de dolari

pentru o vizită a clienţilor lor la un cabinet particular, în funcţie de complicaţiile care apăreau şi suplimentând suma pentru vizitele la domiciliu. O consultaţie completă era taxată cu nouăzeci şi cinci de dolari şi toate investigaţiile de laborator urma să fie făcute la Greenville.

O puse la treabă pe Toby cu două săptămâni înainte de deschiderea biroului, ca să introducă în computer toate datele companiilor de asigurări. Ar fi tratat doar cu primele cinci ca mărime, dar mai existau încă cincisprezece companii mici la care se asigurau pacienţii şi treizeci şi cinci de firme marginale, şi mai restrânse. Toate trebuiau să existe în computer, cu formularele lor specifice. Baza de date avea să fie făcută o singură dată, dar R.J. ştia din experienţă că necesita actualizări periodice, pe măsură ce companiile îşi înlocuiau sau modificau formularele.

Era o cheltuială majoră cu care străbunicul ei nu trebuise să se confrunte.

Luni dimineaţa.

Veni devreme la birou şi micul dejun, compus din ceai şi pâine prăjită rece, i se strânse în stomac, ca un ghem, de nervozitate.

Locul mirosea a var şi a vopsea. Toby era deja la lucru şi Peggy sosi după două minute. Toate trei îşi zâmbiră larg, prosteşte.

Sala de aşteptare era mică, dar lui R.J. i se păru deodată enormă, aşa pustie.

Numai treisprezece oameni se programaseră. Îşi spuse că probabil se obişnuiseră să meargă în alte părţi, după douăzeci şi doi de ani fără doctor în localitate. Iar cei care îşi consolidaseră deja relaţia cu un anumit medic nu se vor duce la unul nou.

Şi dacă nu venea nimeni? se întrebă ea într-un acces iraţional de panică.

Primul pacient sosi cu un sfert de oră înainte de programare. Era George Palmer, de şaptezeci şi doi de ani,

fost tăietor de lemne, cu o durere de şold şi trei degete lipsă la mână.

— Bună dimineaţa, domnule Palmer, spuse calmă Toby Smith, de parcă ar fi întâmpinat pacienţi de zece ani.

— ’Neaţa, Tob.

— ’Neaţa, George.

— ’Neaţa, Peg.

Peg Weiler ştia exact cum să procedeze; îl pofti în sala de consultaţii şi-i completă fişa, apoi îi luă pulsul şi tensiunea.

Lui R.J. îi făcu plăcere să afle pe îndelete trecutul lui George Palmer. La început, fiecare vizită ocupa mai mult timp, pentru că toţi pacienţii erau noi şi aveau nevoie de un examen complet.

La Boston l-ar fi trimis pe dl. Palmer la ortopedie, să facă o injecţie cu cortizon. Aici îi făcu injecţia chiar ea şi-i fixă o altă zi de consultaţie.

Când scoase capul pe uşă, Toby îi arătă un buchet de flori de vară trimise de tatăl ei şi un ficus uriaş de la David Markus. În sala de aşteptare erau şase oameni, dintre care trei nu aveau programări. Îi spuse lui Toby să-i trieze: cei cu dureri sau grav bolnavi să intre imediat, iar ceilalţi cât se putea de repede. Realiză deodată, cu un amestec de uşurare şi regret, că totuşi nu avea timp de pierdut. O rugă pe Toby să-i aducă o chiflă cu brânză şi o cafea mare, decofeinizată, de la magazin:

— Nu mai fac pauză de masă.

Sally Howland tocmai intra pe uşă:

— Am programare, zise ea timidă şi lui R.J. îi veni s-o sărute pe proprietăreasa ei dolofană.

Peg şi Toby renunţară şi ele la pauza de prânz şi-şi comandară sandvişuri.

— Fac eu cinste, declară R.J. fericită.

17

David Markus

O invită la cină la el acasă.

— O să fie şi Sarah?

— Sarah participă la o masă oficială a clubului bucătarilor de la liceu, răspunse el, privind-o meditativ. Nu vii pe la mine decât dacă e de faţă şi a treia persoană?

— Ba da, bineînţeles. Doar că mi-ar fi plăcut să fie şi Sarah.

Îi plăcea casa lor, bârnele solide care susţineau tavanul şi mobila veche şi confortabilă. Pe pereţi erau multe tablouri, semnate de artişti locali ale căror nume nu-i spuneau nimic. El îi oferi turul casei. Aveau bucătărie mare. Biroul lui, plin de acte imobiliare, un computer, o pisică mare şi gri dormind pe scaunul lui.

— Pisica e şi ea evreică, aşa cum e calul?

— La drept vorbind, da, surâse el. Ne-a venit cu un motan jerpelit şi bătrân despre care Sarah zicea că e soţul ei. Dar motanul a fugit după două zile, aşa că am botezat-o Agunah. Înseamnă „nevastă părăsită” în idiş.

Apoi intrară în dormitorul auster. În timp ce privea salteaua mare, între ei se instală o mică tensiune sexuală.

Avea şi acolo un computer, o bibliotecă plină de volume de agronomie şi istorie şi un teanc de manuscrise. Întrebat, admise că scria un roman despre dispariţia micilor ferme americane şi despre primii fermieri care se stabiliseră în dealurile Berkshire.

— Întotdeauna am dorit să alcătuiesc poveşti. După ce n-a mai fost Natalie, m-am hotărât să încerc. Trebuia s-o întreţin pe Sarah, aşa că am rămas în domeniul imobiliar, dar afacerile nu mă solicită prea mult în locurile astea. Am timp destul ca să scriu.

— Şi cum merge?

— Ah, zâmbi el şi ridică din umeri.

Camera lui Sarah avea la ferestre nişte draperii multicolore pe care David spuse că le vopsise chiar ea. Tot spaţiul era plin de pietre, mici, mari sau mijlocii, cam toate de forma unei inimi. Inimioare geologice.

— Ce sunt astea?

— Ea le spune pietre-inimi. Le adună de când era o fetiţă. A învăţat-o Natalie.

R.J. studiase geologia un an la Tufts. Privind colecţia, i se păru că identifică varietăţi de cuarţ, roci argiloase, cristaline, marmură, bazalt, calcar, şisturi, feldspat, ardezie albastră şi granit roşu, toate în formă de inimă. Erau şi roci a căror specie nici n-o bănuia.

— Pe asta am luat-o cu un excavator, zise Davie arătând la un bolovan de granit de aproape un metru înălţime, proptit în colţul camerei. La marginea pădurii lui Frank Parsons. A fost nevoie de trei oameni ca s-o aducă în casă.

— Şi cum le găseşte?

— Are ochi, le vede pretutindeni. Eu nu găsesc aproape niciodată. Sarah e pretenţioasă, nu acceptă orice. Nu le zice pietre-inimi decât dacă au cu adevărat formă de inimă.

— Poate ar trebui să cauţi mai atent. Sunt miliarde de pietre pe aici. Pun pariu că-i pot găsi lui Sarah câteva „inimi”.

— Aşa crezi? Ai douăzeci şi cinci de minute înainte de masă. Pe ce pariezi?

— Pe o pizza cu de toate. Douăzeci şi cinci de minute sunt suficiente.

— Dacă tu câştigi, primeşti o pizza. Dacă pierzi, mă săruţi.

— Hei!

— Ce-i, ţi-e frică? zâmbi el provocator.

— S-a făcut.

Nu pierdu mult timp în jurul casei, bănuind că era o zonă cercetată adesea. Strada din faţa curţii era nepavată, plină

de pietre. O coborî încet, cu ochii în jos. Nu-şi dăduse seama până atunci cât de diferite erau pietrele, câte forme aveau, rotunde, ascuţite, subţiri, plate...

Din când în când se oprea şi lua câte o piatră, dar nu era niciodată perfectă.

Trecuseră zece minute şi se depărtase de căsuţa de bârne, dar nu găsise decât o piatră care semăna pe departe cu o inimă, însă avea o faţă asimetrică comparativ cu cealaltă.

Se hotărî că greşise pariind. Ar fi vrut să găsească o piatră-inimă, pentru ca el să nu-şi închipuie că eşuase dinadins.

La sfârşitul timpului alocat, se întoarse:

— Am găsit una, şi i-o arătă.

El o privi rânjind:

— Îi lipseşte... cum se numeşte camera de sus?

— Atriu.

— Mda. Îi lipseşte atriul drept.

Şi ducând-o la uşă, o aruncă afară.

Urma un moment important, îşi spuse ea. Dacă avea să folosească pariul ca să-şi demonstreze masculinitatea, n-o s-o mai intereseze deloc.

Dar el se aplecă şi abia-i atinse buzele cu ale lui, într-un sărut tandru şi incredibil de dulce.

Oho.

Îi servi o cină simplă, dar excelentă: o salată mare şi proaspătă cu legume din grădină, în afară de roşii, pe care le cumpărase pentru că ale lui nu erau coapte încă. O servi cu un sos de miere, specialitatea casei şi garnisită cu asparagus opărit. Alături, puse chifle rumenite în cuptor, savuroase din cauza micilor bucăţi de usturoi cu care le împănase.

— Hei, eşti cineva în materie de bucătărie.

— Îmi place să combin.

Desertul fu îngheţată de vanilie, de casă, şi o tartă cu afine pe care o preparase în dimineaţa aceea.

Ea îi povesti despre amestecul religios din familia ei:

— Cole sunt protestanţi şi Regensberg, quakeri. Mai sunt şi evrei, din ambele familii. Şi atei. Şi vara mea, Marcella Regensberg, care e călugăriţă franciscană la o mănăstire din Virginia. Avem câte ceva din toate.

La a doua ceaşcă de cafea, află despre el ceva care o ului. „Specializarea” la care se referise vag era una de teologie ebraică la New York.

— Şi ce eşti?

— Rabin. Cel puţin aşa am fost numit cu mult timp în urmă. Nu m-am ocupat prea mult de asta.

— De ce te-ai lăsat? Aveai enoriaşi?

— Eu nu..., ridică el din umeri. Eram prea frământat de întrebări şi nesiguranţe ca să iau în grijă o congregaţie. Începusem să mă îndoiesc de existenţa lui Dumnezeu. Şi cred că enoriaşii merită un rabin hotărât măcar în privinţa asta.

— Dar acum ce simţi? Ţi-ai mai schimbat opinia în privinţa asta?

David o privi lung. Cum de puteau ochii albaştri cuprinde atâta tristeţe, atâta durere arzătoare? Clătină din cap:

— Juraţii încă deliberează.

Nu era prea comunicativ. Abia după mai multe săptămâni ajunse să cunoască detalii din trecutul lui. După seminarul teologic, intrase direct în armată, nouăzeci de zile la şcoala de ofiţeri şi apoi în Vietnam, ca adjunct capelan cu grad de locotenent. Era o muncă privilegiată în comparaţie cu altele, stătea în spatele liniilor, în siguranţă, la un spital mare din Saigon. Îşi petrecea zilele cu cei schilodiţi şi muribunzi, seara scriind scrisori la familiile răniţilor şi absorbindu-le spaima şi mânia.

Într-o zi mergea în spatele unui convoi cu doi capelani catolici, maiorul Joseph Fallon şi locotenentul Bernard Towers şi fură prinşi pe stradă de un atac cu rachete. Maşina fu lovită în faţă; şocul se resimţi mai puţin în spate. Bernie Towers fu ucis. Joe Fallon îşi pierdu piciorul drept de

la genunchi. David fu grav rănit la piciorul stâng, la os. Suferi trei operaţii şi avu o convalescenţă lungă. Acum avea piciorul stâng puţin mai scurt decât dreptul, dar şchiopăta foarte puţin, ea nici nu observase.

După eliberare, se întorsese la New York şi ţinuse o predică la templul Beth Shalom (Casa Păcii) din Long Island. Vorbise despre menţinerea păcii într-o lume complicată. La jumătatea predicii, îşi ridicase ochii spre o pancartă cu primul articol de credinţă al lui Maimonides: *Am încredere deplină în Creator, binecuvântat fie-I numele, El e făcătorul şi îndrumătorul a toată creaţia; şi cred că El singur a făcut, face şi va face toate lucrurile.*

Fu cuprins de o teroare rece, pentru că el nu credea deplin şi-i fu greu să mai continue discursul.

Se angajă la firma Lever Brothers ca agent imobiliar. Era un rabin agnostic.

— Vă puteţi căsători de două ori, voi, rabinii?

El avu un surâs scurt şi atrăgător;

— Presupun că da.

Şi începu să-i spună un banc:

— Odată, un rabin...

18

Intimitate felină

R.J. nu se îndrăgosti imediat de David Markus. Începu cu o uşoară pâlpâire, o admiraţie a chipului lui, a degetelor lungi şi puternice, o reacţie la timbrul vocii şi la blândeţea ochilor bărbatului. Spre surprinderea – şi chiar spaima – ei, pâlpâirea crescu, sentimentul se înflăcără. Nu căzuseră unul în braţele celuilalt – erau prea prudenţi pentru asta. Dar într-o sâmbătă seara, acasă la el, când Sarah era plecată cu prietenii la un film, se sărutară cu o familiaritate neobişnuită.

El se plânse că-i era greu să descrie trupul unei femei în romanul lui:

— Artiştii şi fotografii au o soluţie simplă pentru asta, lucrează cu modele.

O soluţie într-adevăr simplă, recunoscu ea.

— Îmi pozezi?

R.J. clătină din cap:

— Nu. Va trebui să scrii din amintiri.

Îşi descheiau deja nasturii.

— Eşti o fecioară, spuse el.

Ea nu-i reaminti că era o femeie divorţată, de patruzeci şi doi de ani.

— Şi eu n-am mai văzut nici o femeie, amândoi suntem inocenţi, două pagini albe.

Şi dintr-o dată, redeveniră aşa. Se examinară lung unul pe altul. R.J. respira cu greutate. El se mişca încet şi foarte blând, la început controlându-şi pasiunea şi tratând-o de parcă ar fi fost făcută din porţelan foarte fin, fără să-i vorbească deloc. Amândoi se ambalară însă repede, nebuneşte.

După aceea, rămaseră tot îmbrăţişaţi, aproape în transă.

Când ea întoarse în cele din urmă capul, întâlni privirea verde şi neclintită a pisicii. Agunah stătea pe un scaun de lângă pat, privindu-i cu interes. R.J. avu certitudinea că pisica înţelegea exact ceea ce se întâmplase.

— David, dacă ăsta e un test, am picat. Scoate-o de aici.

— Nu e un test, râse el.

Se desprinse, luă pisica şi o dădu afară, apoi veni înapoi. A doua oară fu mai lent, mai calm şi o umplu de fericire pe R.J. Era atent şi generos. Ea îi explică momentele ei de orgasm, care erau prelungite şi intense, dar la distanţă de câteva zile unul de altul. Îi era jenă, era sigură că ultima lui iubită fusese mai focoasă, dar se dovedi că era uşor să comunice cu el.

Într-un târziu, o lăsă în pat şi pregăti cina. Uşa rămase deschisă şi pisica intră din nou şi se urcă pe scaun, dar lui R.J. nu-i mai păsa, stătea întinsă în pat şi-l asculta pe David fredonând fals o arie din Puccini şi părând foarte fericit. Boarea trupurilor lor se întrepătrundea cu mirosul omletei cu ceapă şi ardei, bine rumenite. Mai târziu, când ea şi David moţăiau în pat, Agunah veni între ei şi li se încolăci la picioare. Când se obişnui cu asta, lui R.J. ajunse să-i placă.

— Îţi mulţumesc pentru această experienţă minunată, pentru toate micile detalii picante, bune de scris în carte.

— O să-ţi smulg inima din piept, se supără ea în glumă.

— Deja ai făcut-o, ripostă el galant.

Din şase pacienţi care veneau la cabinetul ei, în medie unul nu avea nici un fel de asigurare medicală. Câţiva nu aveau cei douăzeci de dolari pe care-i fixase ca tarif pentru cei neasiguraţi. Primi de la unii plata în natură. Adună şase stive de butuci, tăiaţi şi aranjaţi în spatele casei. Aranjă ca o femeie să vină pentru curăţenie, o dată pe săptămână, acasă şi la cabinet. Avea întotdeauna aprovizionarea făcută cu pui şi curcani gătiţi, legume, fructe de pădure şi flori.

O amuza sistemul, dar era neliniştită din pricina datoriilor băneşti.

Puse la punct un protocol clinic pentru pacienţii fără asigurare, conştientă că trebuia să încerce să trateze boli îndelung neglijate. Dar nu cei cu maladii complicate îi puneau probleme, ci aceia care nu veneau deloc pentru că nu puteau plăti şi erau prea mândri pentru a accepta pomană. Aceşti oameni veneau la doctor numai când era prea târziu: diabetul le provocase orbire, tumorile, metastaze. R.J. avu pacienţi din aceştia chiar de la început, nu putea decât să se înfurie în gând şi să încerce să-i trateze.

Se baza pe transmiterea orală a mesajului ei printre locuitorii satului: „Dacă vă e rău, dacă vă loviţi, veniţi la noua doctoriţă. Dacă nu aveţi asigurare, se poate aranja cu plata.”

Ca rezultat, unii năpăstuiţi apelară la ea. Chiar atunci când nu voia să accepte produse, ei insistau să-i dea. Un bătrân cu Parkinson îi întinse tremurând un coş pentru curăţat soba. O femeie cu cancer ovarian îi cosea o pătură din petece. Dar mulţi alţii, fără asigurări, zăceau în munţi neajutoraţi. Ştia lucrul acesta şi o rodea pe dinăuntru.

Continua să se vadă cu David. Spre uimirea şi regretul ei, căldura cu care Sarah o întâmpinase când se cunoscuseră se transformă în răceală. R.J. înţelese că fata era geloasă pe ea şi discută problema cu David.

— E normal să se simtă ameninţată de o femeie care ocupă deodată un loc atât de important în viaţa tatălui ei, zise ea.

El dădu din cap:

— Va trebui să-i acordăm timp să se obişnuiască.

Asta presupunea o evoluţie a evenimentelor de care ea nu era sigură. David îi spunea cu sinceritate ce simţea pentru ea. Şi ea era la fel de cinstită:

— Vreau să lăsăm lucrurile aşa cum' sunt, fără planuri de viitor. Pentru mine e prea devreme ca să mă gândesc la o relaţie durabilă. Am obiective de realizat. Vreau să fiu

recunoscută aici ca medic al oraşului şi nu vreau să fac un angajament personal major chiar acum.

David păru să se agaţe de cuvintele „chiar acum” şi să fie încurajat de ele:

— Bine. Vom aştepta, zise el.

Ea era plină de nesiguranţe, nu putea spune ce simţea, dar îi putea vorbi despre speranţele şi îngrijorările ei băneşti.

— Eu nu ştiu contabilitate medicală, dar aici ar trebui să fie destui clienţi pentru a-ţi asigura un venit frumos.

— Chiar că trebuie să fie frumos. Am nevoie de asta ca să supravieţuiesc. N-am pe nimeni altcineva care să mă întreţină.

— Dar... de ce doar să supravieţuieşti? o privi el la fel ca tatăl ei.

— Nu-mi pasă de bani. Vreau doar să practic o medicină de calitate în localitatea asta.

— E un act de sfântă, zise el, aproape înfricoşat.

— Ei, haide. Nici o sfântă n-ar fi făcut cu tine ce-am făcut eu, comentă ea, zâmbindu-i larg.

19

Casa de pe colină

Încetul cu încetul, ea, Peg şi Toby intrară în rutina cabinetului. R.J. se obişnui şi cu ritmurile oraşului şi se familiariză cu viaţa de acolo. Simţea că oamenilor le plăcea s-o salute spunându-i „doamnă doctor”, le simţea mândria de a avea din nou un medic în localitate. Începu să facă vizite la domiciliu, la cei ţintuiţi la pat sau la cei care aveau dificultăţi în a circula. Când avea timp şi era servită cu o cafea şi o plăcintă, stătea cu ei la bucătărie şi discuta despre vreme şi politică, apoi copia reţetele şi le lăsa pe masă.

Woodfield ocupa o suprafaţă de patruzeci şi cinci de kilometri pătraţi şi uneori era chemată şi în localităţile învecinate. Chemată de un băiat care parcursese cinci kilometri ca să ajungă la un telefon, urcă la o cabană de pe muntele Houghton şi fixă entorsa de la glezna unui cioban. Când coborî şi se înapoie la cabinet, o găsi pe Toby îngrijorată:

— Seth Rushton a avut un atac de cord. Au sunat aici, dar, pentru că nu te-am găsit, am chemat salvarea.

R.J. merse la ferma Rushton şi descoperi că ambulanţa plecase deja la Greenville. Rushton se simţea bine, dar pentru ea fu o învăţătură de minte. A doua zi, făcu un drum la Greenville şi cumpără un telefon celular. Îl ţinea în maşină şi păstra permanent legătura cu cabinetul.

Din când în când, se întâlnea prin sat cu Sarah Markus. O claxona întotdeauna şi-i făcea cu mâna. Uneori, Sarah îi răspundea.

De câte ori David o invita acasă şi Sarah era prezentă, R.J. simţea ochii atenţi ai fetei înregistrând tot ce se întâmplă.

Într-o după-amiază, când conducea spre casă, R.J. o întâlni pe Sarah galopând pe Chaim în sens opus. Îi admiră ţinuta şi

siguranţa, părul negru fluturând în vânt. Nu îndrăzni să claxoneze, ca să nu sperie calul.

După câteva zile, stând în sufragerie, R.J. se uită pe fereastră şi o văzu, dincolo de coroanele merilor, pe Sarah, mergând foarte încet pe Chaim şi studiindu-i casa.

R.J. dorea să ştie mai mult despre Sarah, în parte din cauza tatălui ei, dar şi pentru ea însăşi şi probabil că mai avea un motiv. Undeva, ascuns printre gândurile ei, se afla un proiect utopic – ei trei împreună, ea, David şi fata aceasta, devenindu-i fiică.

După câteva minute, Sarah întoarse calul şi trecu din nou pe lângă proprietatea ei. Când ajunse la margine, îi dădu pinteni lui Chaim şi porni la trap.

Pentru prima dată după multă vreme, R.J. îşi îngădui să-şi amintească de sarcina pe care o pierduse după moartea lui Charlie Harris. Dacă s-ar fi născut, copilul ei ar fi avut treisprezece ani, cu trei mai puţin decât Sarah.

Rămase lângă geam, sperând că fata va mai trece încă o dată pe lângă casa ei.

Într-o seară, când se întoarse târziu de la cabinet, R.J. găsi pe prispă o piatră-inimă, mare cât palma ei.

Era minunată, compusă din două straturi de rocă cenuşie-închis, între care se afla un altul mai deschis, cu puncte strălucitoare de mică.

Ştia cine i-o lăsase. Dar era un semn de aprobare? O propunere de armistiţiu? Era prea frumoasă pentru a fi o declaraţie de război, se asigură R.J.

O luă bucuroasă şi o aşeză deasupra căminului din sufragerie, lângă sfeşnicele de alamă ale mamei ei, la loc de cinste.

Frank Sotheby stătea pe banca din faţa magazinului şi când o văzu îşi drese vocea:

— Dr. Cole, cred că femeile alea două ar trebui consultate de o soră... Stau singure cu o liotă de pisici în apartamentul de deasupra florăriei. Miroase... phuu!

— Chiar aici pe stradă, vrei să spui? Cum se face că nu le-

am văzut niciodată?

— Păi, nu prea ies din casă. Una din ele, d-ra Eva Goodhue, e bătrână ca moartea, şi cealaltă, d-ra Helen Phillips, nepoata ei, e mult mai tânără, dar foarte trăznită. Au grijă una de alta în felul lor.

După o ezitare, adăugă:

— Eva mă cheamă în fiecare vineri să-i fac aprovizionarea şi le duc tot ce cer, după listă. Ei... ultimul ei cec a fost refuzat de bancă. Venituri insuficiente.

Scara strâmtă şi întunecoasă nu era luminată de nici un bec. R.J. bătu la uşa de la capătul ei, aşteptă un timp, apoi bătu din nou, mai tare. Şi din nou.

Nu auzi paşi, dar simţi o mişcare în spatele uşii.

— Bună ziua, e cineva?

— Cine-i acolo?

— Roberta Cole. Doctoriţa.

— De la dr. Thorndike?

Măiculiţă.

— Dr. Thorndike nu mai e... de mult. Acum eu sunt doctoriţă. Vă rog. Vorbesc cu d-ra Goodhue sau d-ra Phillips?

— Eva Goodhue. Ce doreşti?

— Păi, mi-ar plăcea să vă cunosc, d-ră Goodhue. Sunteţi drăguţă să deschideţi?

Dincolo de uşă se lăsă o tăcere, care se prelungi.

— D-ră Goodhue?

Până la urmă, R.J. oftă:

— Am un cabinet pe stradă, la câteva case mai jos. Etajul unu, casa lui Sally Howland. Dacă aveţi vreodată nevoie de doctor, telefonaţi sau trimiteţi după mine, bine?

Împinse pe sub uşă o carte de vizită.

— Ne-am înţeles, d-ră Goodhue?

Dar nu primi nici un răspuns, aşa că se întoarse şi coborî scările.

În timpul rarelor lor călătorii la ţară, ea şi Tom zăriseră

uneori sălbăticiuni, iepuri şi veveriţe furişându-se prin pădure. Dar acum, trăind aici, avea ocazia să-i observe pe vecinii ei zi de zi. Învăţă să-şi ţină binoclul ia îndemână.

Într-o dimineaţă cenuşie, de la fereastra bucătăriei, văzu o pisică sălbatică traversând pajiştea cu insolenţă. Din camera de lucru, care dădea către pajiştea umedă, văzu patru vidre, unduind din râu către mlaştină, la vânătoare, cu spinările mişcându-se la fel, de parcă ar fi fost un singur animal, un şarpe uriaş. Văzu ţestoase şi reptile, un hârciog bătrân şi gras care-i mânca trifoiul de pe pajişte şi un porc ţepos care ieşea din pădure şi se întindea după mere crude. Tufişurile şi pomii erau plini de păsări, cântătoare şi răpitoare. Fără să urmărească, văzu un bâtlan mare cenuşiu şi mai multe specii de şoimi. De pe prispă, fu martoră a zborului tăcut şi iute al unei bufniţe, care înşfăcă o rozătoare de pe câmp şi apoi dispăru.

Îi descrise lui Janet Cantwell ce văzuse. Aceasta preda biologia la Universitatea din Amherst şi-i explică:

— E din cauză că aveţi casa pe o culme, unde se întâlnesc mai multe tipuri de mediu. Pajişti umede şi uscate, păduri cu iazuri, râul. Sălbăticiunile găsesc locuri bune de vânat.

Călătorind, R.J. învăţă numele proprietăţilor. Unele erau simple enunţuri de identificare, *Schroeder Zece Acri, Ransome Ferma Pomicolă, Peterson.* Altele erau mai personale, de exemplu, *Pământul Nostru,* sau descriptive: *Zece Stejari, Creasta Vântului, Dealul cu Aluni.* Unele nume erau prea pretenţioase. I-ar fi plăcut să-şi numească proprietatea *Ferma Râului Catamount*, dar o casă din susul apei se numea exact la fel, în plus, proprietatea ei nu era chiar o fermă.

David, priceput la atâtea, avea uneltele necesare şi se oferi să-i facă un indicator.

Îi menţionă ideea şi lui Hank Krantz, care veni la ea într-o dimineaţă cu tractorul, vociferând:

— Urcă, să găsim un buştean pentru marcaj.

Aşa că se urcă şi se ţinu bine, nevenindu-i să creadă că era

zgâlţâită astfel la hopuri. Ca orice femeie de la ţară.

Hank alese un salcâm mare, cu lemnul negru, de pe malul râului, şi-l tăie cu ferăstrăul, curăţându-l de crengi şi remorcându-l.

David îi ciopli un indicator gros şi pătrat şi-l lăudă pe Hank pentru alegere:

— Salcâmul negru e bun, nu dă rădăcini, zise el, şi-l înfipse în pământ, adânc de un metru.

Ataşă la el un braţ perpendicular, cu orificii pentru scoabele care aveau să fixeze pancarta:

— Vrei şi altceva în afară de nume scris pe el?

— Nu, zise ea, apoi se răzgândi şi zâmbi: Ba da, vreau.

I se păru frumos când fu gata, vopsit în gri-beige, la fel ca pereţii casei şi cu literele negre:

Casa
de pe Colină
dr. R. J. Cole

Indicatorul îi nedumeri pe oameni. Pe care culme? o întrebau ei. În funcţie de dispoziţie, se amuza să le spună că era pe culmea disperării, a tristeţii, a bucuriei sau a vieţii. Totuşi, în curând se obişnuiră toţi cu numele şi n-o mai întrebară nimic.

20

Instantanee

— Cine urmează? o întrebă R.J. pe Toby într-o după amiază târzie.

— Eu, răspunse Toby nervoasă.

— Tu? O... bineînţeles, Toby. Ai nevoie de un consult general sau e o problemă specială?

— O problemă.

Toby rămase aşezată la biroul ei şi-i descrise situaţia clar şi economic:

Ea şi Jan, soţul ei, erau căsătoriţi de doi ani şi jumătate. Încercau să conceapă un copil de doi ani, fără rezultat.

— N-am avut noroc. Facem sex tot timpul, cu disperare şi mult prea des. Ne-a ruinat viaţa intimă.

R.J. dădu din cap înţelegătoare:

— Ei, mai faceţi o pauză. Nu contează ce faceți, ci cum o faceţi. Şi când. Jan ştie că-mi ceri părerea în legătură cu asta? E dispus şi el să-l examinez?

— Bineînţeles.

— O să facem o analiză a spermei şi-ţi facem şi ţie nişte teste pentru început. După ce vom avea nişte date, o să stabilim un tratament de rutină.

— Ţi-aş fi recunoscătoare dacă ai folosi alt cuvânt, îi spuse Toby serioasă.

— A, desigur. Regulat? Tratament regulat?

— Aşa mai merge, zise Toby şi-şi zâmbiră.

Ea şi David ajunseseră la punctul în care-şi puneau unul altuia o mulţime de întrebări, dorind să se cunoască în profunzime. El era curios în legătură cu atitudinea ei faţă de slujbă şi i se părea interesantă educaţia ei dublă, juridică şi medicală.

— Şi Maimonides era şi avocat şi doctor.

— Şi nu era şi rabin?

— Ba da, şi negustor de diamante, ca să aibă ce pune pe masă.

— Poate ar trebui să mă fac şi eu negustor de diamante, zâmbi ea.

I se părea că putea vorbi cu el despre orice, un răsfăţ incredibil. În legătură cu avorturile, el gândea la fel ca şi despre Dumnezeu: nehotărât.

— Cred că o femeie trebuie să aibă dreptul să-şi salveze viaţa, să-şi protejeze sănătatea şi viitorul, dar... pentru mine, un copil e ceva foarte serios.

— Dar bineînţeles, pentru mine e la fel. Meseria mea e să apăr viaţa, s-o fac mai bună.

Îi povesti cum se simţea când reuşea să ajute cu adevărat pe cineva, să-i prelungească existenţa.

— E ca un orgasm cosmic. Ca şi cum lumea te-ar îmbrăţişa, natura întreagă.

El o ascultă şi când îşi reamintea cu durere momentele când greşise, când îşi dăduse seama că o persoană îi solicitase ajutorul, iar ea, deşi fără voie, îi făcuse rău.

— Ai pus vreodată capăt vieţii cuiva?

— Să-i grăbesc moartea, adică? Da.

Îi plăcea că el nu rostea consolări de circumstanţă. O privea simplu în ochi şi o lua de mână.

Putea fi şi cu toane. Cota vânzărilor imobiliare îi afecta rareori dispoziţia, dar ea ghicea întotdeauna când îi mergea bine cu scrisul. Când îi mergea rău, se refugia în activităţi fizice. Uneori, în weekend-uri, o lăsa să-l ajute la grădinărit şi plivea şi ea şi lua bulgării de pământ în mână, plăcându-i atingerea lor pe piele. Cu toate că i se ofereau destule legume proaspete, le voia pe ale ei. El o sfătui să-şi facă două ronduri înalte, o ajută să-şi facă rost de scânduri cu care să le îngrădească.

Aleseră pe pajişte un loc bun, uşor în pantă, şi îndepărtară

solul cu iarbă bucată cu bucată, apoi aşezară pietre egale în golurile apărute, pentru a marca rondurile. Bârnele pentru îngrăditură erau groase şi dificil de manevrat:

— Grele şi păcătoase, mormăi David, dar reuşi să le îmbine destul de repede.

Apoi îşi puse jos tesla şi o luă de mână:

— Ştii ce mi-ar plăcea?

— Ce? întrebă ea îmbujorată.

— Nişte balegă de vacă şi de cal.

Luară îngrăşăminte naturale din grajdul familiei Krantz. Le amestecară cu turbă şi pământ şi ridicară straturile, iar deasupra presărară fân.

— Acum sunt gata. La primăvară, aduni fânul şi pui seminţele şi le mai îngraşi pe măsură ce cresc, zise David şi ea se gândi la viitor cu nerăbdarea unui copil.

Către sfârşitul lunii iulie, începu să desluşească mecanismele financiare ale cabinetului ei. Îi deveni neliniştitor de clar că anumiţi pacienţi nu aveau nici o intenţie să plătească facturile doctorului. În schimb, primea întotdeauna banii de la cei asiguraţi, chiar dacă dura mai mult. Dintre cei neasiguraţi, unii erau foarte săraci şi scria fără regrete sau ezitări *pro bono* în fişa lor de tratament. Dar câţiva pacienţi refuzau să plătească, deşi aveau cu ce. Îl tratase pe Gregory Hinton, un lăptar prosper, de arsuri complicate pe spate. Fusese de trei ori la cabinet şi-i spusese de fiecare dată lui Toby că „va trimite un cec”, dar nu sosi nimic.

Trecând pe lângă ferma lui, îl văzu intrând în grajd şi întoarse maşina, intrând pe aleea lui. O salută politicos, puţin curios:

— Nu mai am nevoie de tratament, mă bucur s-o spun. Arsurile s-au dus.

— Mă bucur să aud asta, domnule Hinton. Mă întrebam... dacă nu puteţi plăti pentru cele trei vizite de până acum.

— Ce? o fulgeră el cu privirea. Sfinte Doamne, chiar trebuie să vânezi pacienţii? Ce fel de doctor eşti dumneata,

femeie?

— Un doctor care tocmai şi-a deschis un cabinet particular.

— Ar fi trebuit să afli că dr. Thorndike le dădea oamenilor timp destul ca să plătească.

— Dr. Thorndike nu mai e de mult şi eu nu-mi pot permite un astfel de lux. Ţi-aş fi recunoscătoare dacă mi-ai plăti ce-mi datorezi, încheie ea, luându-şi rămas bun cu toată politeţea de care era în stare.

În seara aceea, îi povesti lui David incidentul.

— Hinton e un cioflingar bătrân şi încăpăţânat, o avertiză el. Îi ţine pe toţi o grămadă până să-i plătească, vrea să mulgă bine dobânda de la orice dolar din bancă. Tu trebuie să ţii cont şi să-i previi şi pe pacienţi că eşti doctor, dar în acelaşi timp ai deschis o afacere.

David îi mai spuse că trebuia să pună la punct un sistem de strângere a plăţilor. Colecta putea fi făcută de altcineva, pentru ca doctoriţa să-şi păstreze „imaginea pură". În mare, sistemul nu trebuia să difere de al altor creditori şi întocmiră o strategie pe care R.J. i-o explică a doua zi lui Toby, cea delegată să trimită lunar facturi datornicilor.

Toby îi cunoştea bine pe localnici şi îşi putea da seama când cineva era într-adevăr lipsit de mijloace. Cei care nu puteau plăti, dar ofereau în schimb produse sau servicii, primeau încuviinţare. Cei care nu aveau nici bani, nici produse nu erau facturaţi.

Pentru cei pe care Toby îi credea în stare să plătească, stabiliră trei categorii pe computer, cu datoriile întârziate până la 30 de zile, între 60 şi 90 de zile şi peste 90 de zile. La patruzeci şi cinci de zile de la prima factură, i se trimitea clientului o scrisoare prin care era rugat să-şi achite obligaţiile. După 60 de zile, Toby îi dădea telefon şi-i reamintea datoria, înregistrând răspunsul. După 90 de zile, i se trimitea o a doua scrisoare, în care i se specifica ferm data până la care trebuia să plătească.

David sugeră ca, după patru luni, problema să devină de

competenţa unei agenţii de încasare. R.J. îşi încreţi nasul cu dezgust; nu acesta era genul de relaţii pe care-l visa ea în localitate. Îşi dădea seama că trebuia să înveţe să devină femeie de afaceri; totuşi, ca şi Toby conveniră să nu apeleze încă la o agenţie de încasare.

Într-o dimineaţă, Toby veni la lucru zâmbind şi-i întinse lui R.J. o hârtie. Era veche şi îngălbenită, protejată de o mapă de plastic transparent.

— A găsit-o Mary Stern în arhiva Societăţii de Istorie, spuse Toby. Îi era adresată unui strămoş de-al lui bărbatu-meu, fratele stră-străbunicii lui, aşa că a adus-o la noi.

Era nota de plată a unui medic, pentru un anume Alonzo S. Sheffield, taxat pentru „consultaţie la domiciliu – 50 de cenţi”. Numele doctorului era Peter Elias Hathaway şi hârtia era datată: 16 mai 1889.

— De la dr. Hathaway, zeci de doctori s-au mai perindat prin Woodfield, constată Toby. Întoarce-o pe partea cealaltă.

R.J. o ascultă şi citi câteva versuri pe faţa opusă a hârtiei:

„Numai când ne cuprinde teama
De Domnul şi de Doctor ţinem seama.
Îndată ce pericolu-i trecut,
Domnu'-i uitat, iar Doctorul urât.”

Toby înapoie hârtia la arhivă, dar nu înainte de a copia strofa într-un fişier contabil.

David vorbea mult despre Sarah şi R.J. îl încuraja s-o facă. Într-o seară îi arătă fotografii, patru albume groase dedicate aceleiaşi persoane.

Sarah apărea în ipostaza de bebeluş, în braţele bunicii, răposata Trudi Kaufman, o bătrână voinică şi zâmbitoare. Altă poză o arăta pe micuţa Sarah privindu-şi cu seriozitate tatăl în timp ce acesta se bărbierea. Multe fotografii erau însoţite de câte o mică povestire:

— Vezi salopeta asta? Primul ei echipament de iarnă, albastru marin. Avea doar un an şi Natalie şi cu mine făceam mare caz de faptul că nu mai trebuia s-o înfăşăm. Într-o

sâmbătă am dus-o la A & S – Abraham & Strauss, magazinul cel frumos din Brooklyn. Era în ianuarie, chiar după sărbători şi era foarte frig. Ştii ce înseamnă să îmbraci o gâgâlice de copil pentru iarnă, câte straturi trebuie să pui pe el?

R.J. dădu din cap zâmbind.

— Avea atâtea pe ea încât semăna cu o mingiucă. Eram în lift la A & S şi liftierul anunţa marfa care se găsea la fiecare etaj. O dusesem în braţe, dar atunci stătea între noi şi o ţineam fiecare de câte o mână. Mă uitam la faţa liftierului şi i-am observat privirea aţintită la ea. Şi am văzut în jurul micilor pantofiori câte un cerc umed, pe podeaua liftului. Şi picioarele lui Sarah erau ude, salopeta avea culoarea mai închisă decât în rest. Aveam schimburi în maşină şi am alergat la garaj să le iau. A trebuit să desfacem toate straturile ude şi să punem altele uscate. Salopeta era compromisă, aşa că a trebuit să-i cumpărăm alta din magazin.

Sarah în prima zi de şcoală. Sarah, o fetiţă slabă, la opt ani, săpând în nisip într-o vacanţă la Old Lyme Beach. Sarah cu aparat dentar şi un rânjet exagerat ca să i se vadă toţi dinţii.

David apărea cu ea în câteva fotografii, dar R.J. bănuia că el mânuia de obicei aparatul, pentru că cele mai multe imagini o înfăţişau pe fată cu mama ei. Natalie părea o tânără drăguţă şi sigură pe ea, cu părul lung şi negru. R.J. o studie discret şi figura ei îi transmitea o familiaritate şocantă, pentru că fiica ei de şaisprezece ani îi semăna foarte mult.

Era ceva rău, bolnăvicios, în a invidia o femeie moartă, dar R.J. o invidia pentru că născuse o fiică, o crescuse şi-i îndrumase primii paşi, îi dăruise dragostea ei. Recunoştea faţă de ea însăşi că o parte din atracţia ei pentru David Markus se datora faptului că tânjea după o fiică, revărsându-şi afecţiunea asupra fetei aduse pe lume de David şi Natalie.

Din când în când, mergând pe drum, îşi amintea de colecţia lui Sarah şi încerca să găsească pietre-inimă, întotdeauna fără succes. De cele mai multe ori era prea ocupată ca să-şi mai amintească sau prea grăbită ca să mai piardă timpul examinând pietrele de pe caldarâm.

Se-întâmplă pe neaşteptate, într-un moment de uitare de sine. Într-o după-amiază fierbinte de vară se afundă în pădure şi se descălţă pe malul râului. Îşi suflecă pantalonii şi-şi afundă fericită picioarele în apele reci ale Catamount-ului. Începu să păşească prin râu şi ajunse la un banc de peştişori, pui de păstrăvi probabil. Apoi, chiar acolo, pe fundul apei, văzu o piatră mică şi albă. Deşi fusese dezamăgită de multe ori, se aventură până acolo, băgă mâna în apă împrăştiind peştii şi apucă piatra.

O piatră-inimă.

Era un cristal, poate cuarţ, cam de zece centimetri diametru, cu suprafaţa netedă, opacă din pricina apei şi a nisipului care o modelaseră de multe ori, dându-i forma perfectă.

O duse acasă victorioasă. Avea o cutie de bijuterii, o goli de cerceii cu perle şi aşeză piatra pe căptuşeala de catifea, apoi închise cutia şi o luă în maşină.

Din fericire, casa de bârne părea pustie. Lăsă motorul mergând şi puse cutia pe treapta de sus a scării, la mijloc, în fata uşii lui Sarah. Apoi sări în maşină şi plecă, fericită de parcă ar fi câştigat o avere.

21

Să-ţi găseşti drumul

R.J. nu-i spusese nimic lui Sarah despre piatra-inimă şi nici Sarah nu arătă că ar fi primit cristalul din cutiuţa de bijuterii.

Totuşi, miercurea următoare, când veni de la cabinet, R.J. găsi o cutie de carton în faţa uşii de la intrare. Înăuntru fusese aşezată o piatră verde-închis strălucitoare, cu o zgârietură care pornea de la vârful inimii şi străbătea jumătate din suprafaţă.

A doua zi de dimineaţă, în ziua ei liberă, R.J. merse la o carieră din dealuri, folosită pentru extragerea pietrei de drum. Cu milioane de ani în urmă, un torent de gheaţă se deplasase în pantă, luând cu el pământ, pietre şi stânci şi mari bucăţi topite se transformaseră într-un râu, ce-şi scobise o albie în apropierea Woodfield-ului.

R.J. stătu toată dimineaţa printre grămezile de pietre, scormonind printre ele. Aveau culori în combinaţii infinite de nuanţe – maron, beige, alb, albastru, verde, negru şi gri. Erau pietre de forme diferite şi R.J. observă mii de bucăţi, fără să găsească ceea ce căuta. Către amiază, arsă de soare şi morocănoasă, se întoarse acasă.

Trecând pe lângă ferma Krantz, o văzu pe Freda în curte făcându-i semn cu bastonul să oprească.

— Culeg sfecla, îi strigă ea, când R.J. dădu jos geamul maşinii. Vrei câteva?

— Sigur. Vin şi eu să te ajut.

Sfecla era cultivată în grădina mare de la sudul hambarului vopsit în roşu. Tocmai scoseseră a opta căpăţână rotundă când R.J. văzu în brazda răsturnată o bucăţică de bazalt negru, subţire şi mai mică decât o unghie de-a ei şi

având o formă perfectă. Începu să râdă şi o luă de jos:

— Pot s-o păstrez?

— Ce e, un diamant? se interesă Freda uimită.

— Nu, doar o bucată de piatră, zise R.J. şi duse sfecla şi piatra-inimă triumfătoare.

În casă, o spălă şi o înveli într-un şerveţel de hârtie. Apoi o puse într-o cutie mică de plastic. După aceea îşi făcu floricele şi mâncă şi turnă şi într-o pungă mare, în care strecură şi cutia. Apoi găsi o cutie mare, unde puse punga, îngrămădi în jur hârtii, ca s-o fixeze, şi o legă ca pe un pachet.

Îşi puse ceasul să sune devreme, ca să se trezească a doua-zi şi să treacă pe la David şi Sarah fără ca ei s-o audă. Soarele nu uscase încă roua de pe iarbă când intră pe aleea lor. Nu îndrăzni să tragă lângă uşă. Luă cutia şi o duse până la uşă, aşezând-o pe trepte. Tocmai atunci, se auzi nechezatul lui Chaim.

— Aşadar tu erai, zise Sarah din cadrul ferestrei deschise.

Coborî imediat şi luă cutia.

— Ooo, trebuie să fie una mare, începu să spună, iar R.J. râse de expresia ei când ridică pachetul uşor.

— Intră să bei o cafea.

Se aşezară la masa din bucătărie şi-şi surâseră.

— Îmi plac cele două pietre-inimă de la tine. Le voi păstra mereu, mărturisi R.J.

— Cristalul e favoritul meu acum. Îmi schimb des favoriţii, avu Sarah grijă să fie cinstită. Se spune că aceste cristale pot să vindece boala. Crezi că e adevărat?

R.J. fu şi ea cinstită:

— Mă îndoiesc, dar n-am experimentat metoda, aşa că nu sunt sigură.

— Eu cred că pietrele-inimi sunt magice. Ştiu că pot aduce noroc şi iau una cu mine oriunde mă duc. Crezi în noroc?

— Absolut. Da, foarte mult.

În timp ce se fierbea cafeaua, Sarah desfăcu pachetul. Tot trecând de hârtii şi floricele, râse mult. Zărind micuţa piatră

neagră, făcu ochii mari:

— Asta e cea mai bună de până acum.

Masa era plină de sfoară, ghemotoace de hârtie şi floricele; R.J. se simţea ca în dimineaţa de Crăciun. David le găsi vesele pe amândouă când coborî scările în pijama, să-şi bea cafeaua.

R.J. începu să-şi petreacă mult timp acasă, aranjându-şi cuibul cu bucuria că nu mai depindea de gustul şi preferinţele nimănui. Îi sosiseră cărţile din biblioteca din Brattle Street. Se angajă să-i consulte pe cei patru copii ai tâmplarului George Garroway, în schimbul ajutorului tatălui lor. Cumpără cherestea de la un gater din munţi. La Boston, plăcile de cireş negru ar fi fost îngrozitor de scumpe. Elliot Purdy, proprietarul gaterului, făcea treaba singur, tăia pomi de pe proprietatea lui, usca bine lemnul şi-l desfăcea, astfel încât preţul era rezonabil. David îi aduse scândura acasă în camioneta lui. Garroway meşteri rafturi de cărţi pe toţi pereţii sufrageriei. R.J. le frecă bine şi le unse cu ulei danez, ajutată de David şi uneori de Toby şi Jan, cărora le oferea spaghete şi CD-uri cu muzică de operă. Când terminară, camera se umplu de căldura lemnului şi de atmosfera pe care numai cărţile o puteau crea.

Pianul de la Boston, sosit şi el o dată cu cărţile, fu aşezat în dreptul ferestrei de la sufragerie, pe carpeta persană îndrăgită de ea şi în vechea casă. Era o Heriz, ale cărei culori fuseseră strălucitoare în urmă cu 125 de ani, dar roşul devenise acum ruginiu şi albastrul şi verdele se topiseră în nuanţe mai subtile, armonizate cu creme-ul rezultat din alb.

După câteva zile o furgonetă poştală se opri pe aleea lui R.J. şi şoferul îi înmână un pachet voluminos, cu ştampile olandeze. Se dovedi a fi moştenirea ei de la Betts Sullivan, un serviciu frumos lucrat din argint, conţinând tavă, cafetieră, ceainic, zaharniţă şi bol de frişcă. Stătu o întreagă seară să lustruiască piesele masive şi apoi le puse pe lowboy, astfel încât le putea vedea şi pe ele şi carpeta Heriz

când cânta la pian în casa ei. Descoperi că era profund mulţumită de viaţa ei. Era o senzaţie nouă, dar cu care nu i-ar fi fost greu să se obişnuiască.

David fu încântat de serviciul de argint. Fu interesat când află de Elizabeth Sullivan şi mişcat când ea îl duse în micul luminiş de lângă râu unde îngropase cenuşa lui Betts.

— Vii des aici să vorbeşti cu ea?

— Vin pentru că îmi place aici, dar... nu vorbesc cu Elizabeth.

— Nu vrei să-i spui că darul ei a sosit?

— Ea nu e aici, David.

— De unde ştii?

— Ştiu. Am îngropat câteva rămăşiţe arse sub piatra aia. Elizabeth dorea doar ca cenuşa ei să se amestece cu pământul într-un peisaj frumos. Oraşul şi locul ăsta n-au însemnat nimic pentru ea în timpul vieţii. Nu le ştia. Dacă sufletele se pot întoarce după moarte – şi eu nu cred că se întâmplă asta, cred că morţii rămân morţi – dar dacă ar fi adevărat, nu s-ar duce Betts Sullivan într-un loc care a însemnat ceva pentru ea?

Îşi dădu seama că-l şocase şi-l dezamăgise, într-un mod profund.

Erau foarte diferiţi. Poate că era adevărată zicala că firile opuse se atrag, se gândi ea.

Deşi relaţia lor era plină de necunoscute şi incertitudini, petreceau ore minunate împreună. Explorau „ţinutul” ei şi descopereau comori. În mijlocul pădurii, găsiră mici ochiuri de apă ca nişte mărgele într-un colier enorm. Începea cu un mic stăvilar, ce închidea un fir de apă prea mic pentru a fi numit pârâu. Apa colectată era puţin mai multă decât într-o băltoacă. Lucrând cu un instinct ingineresc infailibil, castorii construiseră o serie de zăgazuri şi bazine în spatele primului, din ce în ce mai mari, terminându-se cu un mic heleşteu, unde veneau lopătari şi alte păsări sălbatice pentru

a vâna păstrăvi. Locul era neverosimil de paşnic.

— Mi-ar plăcea să ajung aici fără să fiu nevoită să-mi croiesc drum prin hăţişul pădurii.

— Trebuie făcută o potecă, încuviinţă David.

În weekend-ul acela aduse vopsea-spray, ca să marcheze traseul. Parcurseră drumul de mai multe ori înainte de a însemna copacii, apoi David veni cu ferăstrăul şi se apucă de lucru.

Păstrară intenţionat poteca îngustă şi evitară să taie copaci mari, îndepărtând doar ramurile care stăteau în cale. R.J. târa plantele şi crengile tăiate de David, păstrându-le pe cele mai mari pentru foc şi transformând restul în grămezi ce aveau să fie folosite ca adăpost de animale.

David îi arăta semne, un copac de care se frecase o căprioară, lăsându-şi smocuri din blăniţa catifelată, un trunchi uscat răsturnat de un urs în căutare de insecte şi câte o grămadă de gunoi de urs, uneori inform, alteori asemănător cu excrementele umane, numai că de o mărime caraghioasă.

— Sunt mulţi urşi pe aici?

— Câţiva sunt, să ştii. O să vezi şi tu, mai devreme sau mai târziu, probabil că de la distanţă. Nu lasă oamenii să se apropie, îi aud şi-i miros. De obicei, se feresc de oameni.

Împrejurimile erau frumoase şi ea se gândea unde i-ar fi plăcut să pună mici bănci. Deocamdată, cumpără două scaune de plastic de la supermarketul din Greenfield şi le puse în nişte tufişuri, aproape de heleşteul castorilor. Învăţă să stea acolo nemişcată şi uneori era răsplătită. Văzu castorii şi o pereche splendidă de raţe sălbatice şi un heron albastru plutind la mal, un cerb venit să se adape şi două ţestoase mari cât tava de argint de la Betts. Uneori se simţea de parcă n-ar fi trăit niciodată într-un oraş aglomerat.

Încetul cu încetul, când aveau timp, ea şi David curăţau poteca înspre pădurea foşnitoare, până la heleşteul castorilor şi dincolo de el, către râu.

22

Cântăreţii

În ciuda multor neînţelegeri, relaţia lor devenea tot mai puternică.

O înspăimânta faptul că o femeie de vârsta şi cu experienţa ei putea fi atât de vulnerabilă, atât de descoperită în interior, ca o adolescentă. Munca ei o ţinea aproape tot timpul departe de David, dar se gândea la el în momente neaşteptate şi adesea nepotrivite – la gura, vocea, ochii, forma capului, ţinuta lui. Încerca să-şi examineze ştiinţific reacţiile, să-şi spună că era vorba doar de biochimie: când îl vedea, îl auzea, îi intuia prezenţa, creierul ei elibera feniletilamină şi-i înnebunea trupul. Când o mângâia, o săruta, făceau dragoste, totul se părea mai dulce datorită oxitocinei.

Îl izgonea necruţător din mintea ei în timpul zilei, pentru a-şi putea face meseria de doctor.

Când erau împreună, le era imposibil să-şi ia mâinile unul de pe celălalt.

Pentru David era o perioadă dificilă, de răscruce. Trimisese jumătate din carte şi rezumatul la o editură mare şi la sfârşitul lui iulie fu chemat la New York. Plecă într-o zi extrem de călduroasă, cu trenul.

Se întoarse cu un contract. Banii nu erau prea mulţi avansul de douăzeci de mii de dolari era un sprijin moderat pentru un roman de debut care nu conţinea crime şi detectivi atrăgători. Dar era o victorie, încununată cu o masă la restaurant, la care editorul îi lăsase privilegiul de a plăti băutura.

R.J. îl duse şi ea la masă la hanul Deerfield, apoi îl însoţi la o întrunire antialcoolică la Greenville. În timpul cinei, el îi mărturisi că era îngrozit de perspectiva de a nu fi capabil să-

şi termine romanul. Ea îşi dădu seama că el nu avea puterea de a se identifica pe sine ca scriitor.

— Sunt David Markus, îşi începu el discursul la întâlnirea antialcoolicilor. Sunt alcoolic şi agent imobiliar în Woodfield.

Seara târziu, se întoarseră în sat şi se aşezară pe prispa lui, lângă borcanele cu miere. Discutară în linişte, bucurându-se de adierea răcoroasă ce venea dinspre pădure.

Stând acolo, o maşină mătură aleea cu luminile galbene ale farurilor, făcând să se reflecte pe obrazul lui David umbrele boitei de viţă-de-vie.

— E Sarah, zise el. A fost la film cu Bobby Henderson.

Pe când maşina se apropia de casă, auziră voci răsunând. Sarah şi băiatul intonau „Clementine”, cu glasuri subţiri şi nesigure. Era evident că se simţeau foarte bine.

David râse scurt.

— Şşş, îl potoli R.J.

Maşina se opri în faţa casei, despărţită de prispă doar de lăstarii de viţă şi de câteva palme de aer.

Sarah începu cântecul următor, „Diaconul a coborât în beci să se roage”, şi prietenul ei i se alătură. După terminarea cântecului, se lăsă liniştea. Probabil că Bobby Henderson o sărută pe Sarah, îşi zise R.J. Ar fi trebuit săi îşi facă simţită prezenţa faţă de tineri, dar acum era prea târziu. Stătea în întuneric cu David, se ţineau de mână ca un cuplu rutinat şi-şi surâdeau.

Apoi Bobby începu alt cântec:

Păsărică, e mică şi grasă...

— Ce porc eşti, Bobby! exclamă Sarah, dar chicoti şi-i acompanie şi ea mai departe:

E acoperită cu păr...

Mult păr...

Ca o pisicuţă...

O pisicuţă...

David dădu drumul mâinii lui R.J.

Da, cu păr negru...

Negru şi cârlionţat...
Împărţit în două...
Chiar în două...
Iată ce numim...
... ce numi-im...
Păsărica lui Sarah!
Păsărica mea-a-a!
— Sarah, zise David tare.
— O, Doamne, suspină Sarah.
— Intră în casă.
Urmă un schimb de şoapte terminat cu chicoteli. Uşa maşinii se deschise, apoi se închise. Sarah urcă treptele în goană şi trecu pe lângă ei fără să le vorbească, în timp ce maşina lui Bobby Henderson făcu o întoarcere de pe loc şi ţâşni pe şosea.
— Hai să te duc acasă. Pe urmă vorbesc eu cu ea.
— Calmează-te, David. N-a făcut nici o crimă.
— Unde-i e respectul de sine?
— Ei... a apreciat greşit. O prosteală de adolescentă.
— Prosteală? Aşa zic şi eu!
— Ascultă-mă, David. Tu n-ai cântat cântecele porcoase când erai de vârsta ei?
— Mda. Le cântam cu băieţii. Nu le-am cântat niciodată cu o fată cuminte, poţi fi sigură de asta.
— Ce trist, zise R.J. şi coborî treptele, pornind către maşină.

A doua zi el o invită la cină, dar era prea ocupată; începea un maraton de cinci zile şi nopţi. Tatăl ei avusese dreptate, era trezită adesea din somn. Problema era că centrul medical din Greenville, aflat la o jumătate de oră de condus rapid, nu era un spital universitar. În Boston, în rarele ocazii când era trezită în timpul nopţii, avea deja raportul unui practician şi se putea întoarce în pat după ce-i explica rezidentului ce să-i facă bolnavului. Aici nu existau medici de familie. Când suna telefonul, vorbea cu o asistentă.

Personalul mediu era foarte bun, dar R.J. ajunse să cunoască şoseaua la orice oră din zi şi din noapte.

Îi invidia pe doctorii din Europa, unde pacienţii erau trimişi la spitale cu fişele gata completate şi personalul medical îşi asuma imediat responsabilitatea tratării lor.

Dar ea practica la Woodfield, nu peste ocean, aşa că mergea adesea la spitalul din Greenville.

O îngrijora perspectiva iernii pe şosea, când totul avea să alunece şi trebui să-şi reamintească ei înseşi că vrusese să practice medicina la ţară, în timpul celei mai epuizante călătorii din săptămâna aceea.

Nu apucase să accepte invitaţia lui David la cină, dar la sfârşitul celor cinci zile, când se duse la el, nu-l găsi acasă.

— S-a dus cu nişte clienţi pe dealul Potter, să le arate proprietatea Weiland. Doi soţi din New Jersey, îi spuse Sarah.

Era îmbrăcată în tricou şi într-un şort care-i lungea şi mai mult picioarele bronzate.

— În seara asta gătesc tocană de viţel. Vrei nişte limonadă?

— Mulţumesc.

Sarah îi turnă:

— Poţi s-o bei pe prispă sau la bucătărie cu mine.

— Vin la bucătărie.

Se aşeză la masă cu paharul şi privi cum Sarah scotea bucăţile de carne din frigider, le spăla, le ştergea cu şervete de hârtie şi le amesteca apoi cu făină şi condimente.

După ce le pregăti, le puse în apă cu ulei.

— Şi acum, la cuptor, jumătate de oră la 400 de grade.

— Vorbeşti ca o bucătăreasă încercată.

— Fata lui tata, zâmbi ea şi ridică din umeri.

— Da. E un bucătar grozav, nu? Mai e supărat? adăugă R.J. după o mică pauză.

— Nu. Tata se înfurie, dar îi trece repede.

Şi acum, zise ea, să mergem să luăm legumele în timp ce se rumeneşte carnea.

Îngenuncheară amândouă în grădină de o parte şi de alta a straturilor cu fasole de Blue Lake.

— Tata e un caraghios în privinţa mea. I-ar plăcea să mă înfăşoare într-un celofan şi să nu mă mai desfacă până când nu voi fi o doamnă bătrână.

R.J. zâmbi:

— Şi tata era la fel. Cred că celor mai mulţi părinţi le-ar plăcea să fie aşa. Vor cu atâta disperare să-şi protejeze copiii de durere!

— Nu pot.

— Ai dreptate, Sarah, nu pot.

— Ajunge fasolea. O să iau un nap. Tu scoate vreo zece morcovi, bine?

Pământul din jurul morcovilor era foarte afânat şi se scoteau uşor, portocalii, scurţi şi groşi.

— Ieşi de mult cu Bobby?

— De vreun an. Lui tata i-ar plăcea să cunosc băieţi evrei, de aia ţinem şi de un templu din Greenville. Dar e prea departe ca să-mi fac prieteni adevăraţi acolo. Şi în plus, toată viaţa mi-a spus să nu judec oamenii după religie sau rasă. Toate astea se schimbă când începi să ai întâlniri? Am observat că religia ta n-a fost o problemă pentru el, atacă fata.

R.J. dădu din cap gânditoare.

— Bobby Henderson e foarte drăguţ şi a fost bun cu mine. Nu aveam mulţi prieteni la şcoală înainte de a ieşi cu el. E fotbalist şi o să fie căpitan-adjunct toamna viitoare. E foarte popular, aşa că am devenit şi eu populară, înţelegi?

R.J. încuviinţă, înţelegea, dar era neliniştită:

— Totuşi, Sarah, aş vrea să-ţi spun ceva. Tatăl tău a avut dreptate atunci. N-ai făcut nimic rău, dar să cânţi cântecul acela nu dovedea că te respecţi prea mult. Cântecele astea... sunt ca pornografia. Dacă-i încurajezi pe bărbaţi să te considere un obiect sexual, nu te vor privi decât aşa.

Sarah o fixă pe R.J., de parcă ar fi cercetat-o. Avea o figură foarte serioasă:

— Bobby nu gândeşte aşa despre mine. Am noroc că e prietenul meu. Eu nu sunt aşa o frumuseţe zdrobitoare.

Fu rândul lui R.J. să se încrunte:

— Glumeşti, nu-i aşa?

— În legătură cu ce?

— Glumeşti cu mine sau cu tine. Eşti trăznet.

Sarah şterse un nap de pământ, îl puse în coş şi se ridică:

— Aş vrea eu.

— Tatăl tău mi-a arătat câteva poze din albumele voastre. Unele erau şi cu mama ta. A fost foarte frumoasă şi tu îi semeni leit.

Undeva în ochii lui Sarah se instală o sclipire caldă:

— Mi s-a spus că semăn cu ea.

— Da, semeni foarte bine. Două femei frumoase.

Sarah făcu un pas spre pa.

— Pot să te rog ceva, R.J.?

— Bineînţeles.

— Spune-mi ce să fac cu astea, zise ea, arătându-i două coşuri pe bărbie. Nu înţeleg de ce au apărut. Mă spăl şi mănânc ce trebuie, sunt perfect sănătoasă. N-am nevoie de doctor. Nici măcar la dentist n-am fost în viaţa mea. Şi-mi dau şi cu cremă, dar...

— Nu-ţi mai da cu cremă. Întoarce-te la apă şi săpun şi să nu te freci cu prosopul, fiindcă ţi se irită pielea. O să-ţi dau un unguent.

— O să-mi treacă?

— Cred că da. Să încercăm. Sarah, continuă ea după o ezitare, sunt lucruri pe care nu i le putem spune unui bărbat, chiar dacă ne e tată. Dacă ai vreo întrebare, sau vrei să discutăm ceva...

— Mulţumesc. Am auzit cum mi-ai luat apărarea faţă de tata şi-ţi mulţumesc.

Se îmbrăţişară. R.J. simţi cum i se înmoaie genunchii, ar fi vrut să-i mângâie fetei părul negru şi strălucitor. Dar se mulţumi s-o bată stângaci pe umăr cu mâna în care nu ţinea morcovii.

23

Un dar folositor

De regulă, în dealuri era mult mai rece decât la câmpie, atât iarna cât şi vara, dar în cea de-a treia săptămână a lui august se lăsă arşiţa şi R.J. şi David porniră către răcoarea pădurilor. La capătul potecii, îşi croiră din greu drumul şi se opriră pe malul râului, unde se iubiră cu delicii pe covorul de frunze, deşi lui R.J. îi era teamă să nu fie surprinşi de vânători. Apoi găsiră un iaz cu nisip pe fund şi se aşezară goi în apă, spălându-se unul pe celălalt.

— Paradis, zise ea.

— În orice caz, opusul iadului, completă David gânditor începând o poveste:

În Scheol, groaznica lume subpământeană unde se duc toţi păcătoşii, sufletele sunt eliberate în fiecare vineri la amurg de către *malakh ha-mavet,* Îngerul Morţii. Sufletele eliberate îşi petrec tot sabatul stând într-un pârâu răcoros, ca noi acum. De aceea, în cursul sâmbetei, unii evrei pioşi nu beau nici apă, pentru că nu vor să scadă nivelul apei care-i alină pe cei veniţi din Scheol.

Ea fu intrigată de legendă, gândindu-se cu tulburare şi la povestitorul ei.

— Nu te pot citi. Cât de mult mimezi în glumă pioşenia şi cât de mult face ea parte cu adevărat din tine? Oricum, cine eşti tu ca să vorbeşti despre îngeri? Nici măcar nu crezi în Dumnezeu.

El păru uşor şocat:

— Cine a zis asta? Doar... nu sunt *sigur* că Dumnezeu există şi ce este el sau ea sau aceea. Îi surâse:

— Cred într-un ordin de puteri superioare. Îngeri, djini, spiriduşi. Cred în spirite sfinte care slujesc în temple şi în elfi şi arătări. Ascultă.

Şi întinse mâna spre văzduh.

Ea ascultă, dar nu auzi decât murmurul apei, cântecul încrezător al păsărilor, vântul printre frunze, bâzâitul amortizat al unui camion pe o şosea îndepărtată.

— Eu simt spiritele ori de câte ori vin în păduri.

— Eu vorbesc serios, David.

— Şi eu, la naiba!

Ea văzu că era capabil să atingă stări de euforie spontană, fără să îngurgiteze alcool.

Oare era chiar eliberat de demonul alcoolului?

Cât de vindecată era slăbiciunea ce stătea la pândă în el? Adierea vântului scutura frunzele şi spiriduşii pădurii îi asaltau psihicul, avertizând-o că, deşi se ataşa tot mai mult de bărbatul acesta, nu-l cunoştea încă bine şi mai avea de învăţat despre el.

R.J. sunase un serviciu local de asistenţă socială şi raportase că Eva Goodhue şi Helen Phillips aveau nevoie de ajutor. Dar autorităţile reacţionau lent şi înainte de a sosi vreun răspuns, un băiat veni la cabinetul ei într-o după-amiază şi spuse că era nevoie urgent de un doctor pentru locatarele apartamentului de deasupra fierăriei.

De data aceasta, uşa Evei Goodhue i se deschise şi primi în faţă un val de aer rău, gata s-o înăbuşe. Pisicile i se frecau de picioare, pe jos erau excremente. Gunoiul se revărsa dintr-o găleată de plastic şi vasele murdare erau stivuite în chiuvetă. R.J. bănuise că d-ra Goodhue avea necazuri, dar bătrâna de nouăzeci şi doi de ani o aştepta îmbrăcată.

— Helen se simte foarte rău.

Helen Phillips era în pat. Inima ei era în stare destul de bună, constată R.J. ascultând-o cu stetoscopul. Avea nevoie de curăţenie, se vedea după eczemele de pe spate şi fese. Avea o indigestie, era balonată şi nu răspundea la întrebări. Eva Goodhue dădea răspunsurile în locul ei.

— De ce stai în pat, Helen?

— Îi place, e intim. Îi place să stea acolo şi să se uite la

televizor.

După starea cearşafurilor, era evident că Helen mânca numai în pat. R.J. era gata să-i prescrie un regim sever: scularea dimineaţa devreme, băi regulate, mâncatul la masă şi pastile pentru indigestie. Dar, când îi luă mâinile lui Helen, i se transmise o informaţie care o umplu de spaimă şi tristeţe. Fu zguduită. Trecuse ceva timp de când experimentase ultima dată senzaţia aceea de înţelegere ciudată şi teribilă a unui fapt aparent inexplicabil.

Căută telefonul şi chemă salvarea:

— Joe, aici Roberta Cole. Am o urgenţă şi am nevoie repede de maşină la Eva Goodhue, în josul străzii, deasupra fierăriei.

Sosiră în mai puţin de patru minute, un timp remarcabil. Cu toate acestea, inima lui Helen Phillips se opri la jumătatea drumului către spital. În ciuda eforturilor depuse de echipajul ambulanţei, pacienta muri.

R.J. nu mai primise de câţiva ani mesajul apropierii morţii. Acum recunoscu pentru prima dată faţă de ea însăşi că avea Darul. Îşi aminti ce-i spusese tatăl ei în legătură cu acesta.

Şi descoperi că era gata să creadă.

Poate că va putea învăţa să folosească darul pentru â lupta împotriva îngerului negru numit de David *malakh ha-mavet.*

Îşi dotă trusa cu o seringă hipodermică şi cu o rezervă de streptokinază şi profita de orice prilej pentru a lua mâinile pacienţilor ei.

După numai trei săptămâni, la o vizită la domiciliul lui Frank Olchowski, un profesor de matematică suferind de gripă, luă mâinile Stellei, soţia lui, şi simţi undele temute.

Respiră adânc şi se forţă să raţioneze.

Nu ştia în ce mod va surveni dezastrul, dar bănuia că probabil va fi un atac de cord sau un accident vascular cerebral.

Femeia avea cincizeci şi trei de ani, cam cincisprezece

kilograme peste normal şi o privea derutată:

— Frank e bolnav, nu eu, dr. Cole. De ce aţi chemat ambulanţa şi de ce trebuie să merg la spital?

— Aveţi încredere, doamnă Olchowski.

Stella Olchowski urcă în maşină, privindu-şi ciudat medicul.

R.J. veni lângă ea. Îi fixă masca de oxigen pe faţă şi o reglă la 100%. Conducea un fermier, Timoty Dalton.

— Repede, dar fără sirenă, îi spuse ea.

El aprinse luminile, dar conduse în linişte, pentru că R.J. nu voia să-şi sperie şi mai tare pacienta.

Şi Steve Ripley se miră după ce înregistră semnele vitale ale pacientei:

— Ce are, dr. Cole? întrebă el, întinzându-se după emiţător.

— Nu chema încă spitalul.

— Dacă duc pe cineva fără simptome şi neanunţat la camera de gardă, o să am probleme mari.

— Bazează-te pe mine, Steve, îl privi ea în ochi.

El puse la loc emiţătorul, şovăind. Le privea nefericit pe R.J. şi pe Stella Olchowski pe când ambulanţa înainta pe şosea.

Parcurseseră două treimi din drum când pacienta clipi şi-şi duse mâna la piept. Gemu şi o privi holbată pe R.J.

— Ia-i repede pulsul şi tensiunea.

— Iisuse, e în aritmie gravă

— Acum sună la camera de gardă. Spune-le că face un atac de cord, că Dr. Cole e cu tine. Cere permisiunea să-i administrez streptokinază.

În timp ce vorbea, pregătea deja seringa şi făcu injecţia imediat.

Oxigenul pătrunse în muşchiul afectat şi când primiră permisiunea spitalului, medicamentul începuse deja să-şi facă efectul. Când d-na Olchowski fu preluată de spital, afecţiunea ei fusese redusă la minimum.

Pentru prima dată, R.J. înţelese că ciudatul mesaj pe care-l

primea de la pacienţii ei le putea salva uneori vieţile.

Soţii Olchowski povestiră tuturor despre doctoriţa miraculoasă.

— S-a uitat la mine şi a ştiut ce o să se întâmple! E o mare doctoriţă! zicea Stella. Echipajul ambulanţei mai înflori puţin povestea. R.J. începu să fie întâmpinată tot mai călduros când făcea vizite la domiciliu.

— Ne place să avem iar doctor, îi spuse Peg. Şi suntem mândri că avem unul aşa de bun.

R.J. era jenată, dar zvonul se răspândi în dealuri. Toby Smith veni de la o întrunire politică din Springfield şi-i povesti că delegatul din Charlement remarcase că auzise că doctoriţa din Woodfield era o persoană caldă şi prietenoasă, care lua mereu mâinile oamenilor în ale ei.

Luna octombrie alungă insectele supărătoare şi umplu dealurile de culori ce se revărsau din copaci. Localnicii îi spuseră că era o toamnă scurtă, dar ea nu-i crezu. Într-o zi de vară indiană, ea şi David pescuiau în Catamount, el prinse trei păstrăvi şi ea doi, cu branhiile viu colorate pentru împerechere. Curăţindu-i, văzură că doi erau femele, pline de icre. David le opri să le prăjească, dar lui R.J. nu-i plăceau.

Stând cu el pe malul râului, se pomeni spunându-i despre experienţele pe care n-ar fi îndrăznit niciodată să le împărtăşească unui coleg din branşa medicală.

David nu zâmbi. O ascultă cu mare interes, ba chiar — îşi dădu ea seama – cu invidie.

— E scris în *Mishnah...* ştii ce e Mishnah?

— O carte sfântă ebraică?

— Cartea fundamentală de drept evreiesc, întocmită acum 1800 de ani. Acolo se spune că era un rabin, pe nume Hanina ben Dosa, care putea face minuni. Se ruga lângă bolnavi şi spunea: „Ăsta va trăi” sau „Ăsta va muri” şi întotdeauna se împlinea. Şi-l întrebau: „Cum de ştii?” Şi el le

spunea: „Dacă vorbele rugăciunii îmi vin pe buze, ştiu că e izbăvit.”

— Eu nu mă rog, obiectă ea, puţin supărată.

— Ştiu. Strămoşii tăi i-au dat un nume bun. Darul.

— Dar... ce este de fapt?

El ridică din umeri:

— Un teosof ar spune că atât tu, cât şi rabi Hanina sunteţi privilegiaţi să auziţi un mesaj.

— De ce eu? De ce familia mea? Şi de la cine e mesajul? Că nu e de la îngerul morţii.

— Cred că tatăl tău a avut dreptate când a presupus că e o înzestrare genetică, o combinaţie de senzori mentali şi biologici care-ţi dau acces la informaţii suplimentare. Un fel de al şaselea simţ.

Îi întinse mâinile lui.

— Pleacă de aici, nu, spuse ea; înţelegând.

Dar el aşteptă răbdător până când îi atinse mâinile.

Simţi numai căldura şi forţa prizei şi un fior de uşurare şi supărare în acelaşi timp.

— O să trăieşti o sută de ani.

— Dacă trăieşti şi tu, răspunse el.

Îi vorbea de parcă ar fi fost perechea lui. Ea ştia că avusese deja o soţie pe care o iubise mult şi o jelise. Ea îl avusese pe Charlie Harris, un iubit tânăr care murise când legătura lor era încă perfectă şi neîncercată, apoi intrase într-o căsnicie cu un bărbat egoist şi imatur. Strânse mai departe mâinile lui David. Îi părea rău să le dea drumul.

24

Prieteni noi

Într-o după amiază de muncă intensă, R.J. primi un telefon de la o femeie pe nume Penny Coleridge.

— I-am spus că eşti cu un pacient şi o suni tu, zise Toby. E moaşă şi spunea că i-ar plăcea să te cunoască.

R.J. dădu telefon în primul moment liber. Penny Coleridge avea o voce plăcută, dar era imposibil să-i ghiceşti vârsta după glas. Era moaşă în zona dealurilor de patru ani. Mai erau încă două moaşe pe care le cunoştea – Susan Millet şi June Todman. R.J. le invită pe toate trei acasă la ea joi seara, în ziua ei liberă.

Penny Coleridge se dovedi a fi o brunetă durdulie şi jovială, probabil trecută de treizeci şi cinci de ani. Susan Millet şi June Todman erau cu vreo zece ani mai în vârstă. Susan încărunţise mai mult, dar amândouă aveau părul blond şi puteau fi luate uşor drept surori, deşi se cunoşteau de puţin timp. June urmase un curs de pregătire la Yale – New Haven. Penny şi Susan erau asistente de specialitate; Penny învăţase la Universitatea din Minnesota iar Susan în Urbana, statul Illinois.

Toate trei declarară sincer că erau încântate de prezenţa unui medic în Woodfield. Îi explicară lui R.J. că unele femei însărcinate doreau să fie asistate de un obstetrician sau de un medic de familie şi prin urmare trebuia să străbată o distanţă mare pentru a ajunge la unul. Alte paciente preferau tehnica mai puţin invazivă a moaşelor.

— În locurile unde nu sunt decât doctori bărbaţi, oamenii ne caută pe noi, pentru că vor ca o femeie să asiste naşterea, zise Susan, apoi îi zâmbi lui R.J.: Acum, după ce ai venit dumneata, vor avea mai multe opţiuni.

Cu mai mulţi ani în urmă, medicii din oraşe luptaseră

împotriva instituţiei moşitului, din teamă de concurenţă.

— Aici, în dealuri, doctorii ne lasă în pace, interveni Penny. E foarte mult de lucru şi sunt bucuroşi că au cu cine să împartă povara. După lege, noi trebuie să fim salariatele unui spital sau ale unui medic particular. Şi deşi suntem capabile să ne descurcăm la o extracţie în vid sau la o naştere cu forceps, trebuie să avem avizul unui obstetrician, ca şi dumneata.

— Aţi luat legătura cu un ginecolog-obstetrician, pentru astfel de situaţii? întrebă June.

— Nu. M-aş bucura să mă sfătuiţi în privinţa asta, răspunse R.J.

— Noi lucrăm cu un specialist tânăr şi bun, Grant Hardy, zise Susan. E inteligent, receptiv şi idealist, se strâmbă ea puţin. Cred că e prea idealist. A acceptat un post la Washington la cabinetul unui chirurg generalist.

— Şi aţi vorbit cu altcineva?

— Daniel Noyes a fost de acord să ne preia, dar din păcate, peste un an iese la pensie şi va trebui să apelăm la altcineva. Totuşi, continuă Penny gânditoare, el ar fi bun şi pentru dumneata. La suprafaţă e o nucă tare, dar în fond e un bătrân adorabil. E de departe cel mai bun obstetrician din zonă şi un angajament cu el ţi-ar da timp să cauţi pe altcineva, până iese el la pensie.

R.J. încuviinţă:

— Mi se pare normal. O să încerc să-l conving să colaboreze.

Moaşele fură plăcut impresionate când aflară că R.J. avea un stadiu suplimentar de obstetrică-ginecologie completat şi că lucrase într-un departament unde se tratau problemele hormonale femeieşti. Pentru ele era o uşurare să poată apela la ea în cazuri mai complicate şi aveau deja o listă de femei pe care doreau ca doctoriţa să le examineze.

R.J. le plăcu, atât ca persoane, cât şi ca profesioniste şi relaţia cu ele îi dădu un sentiment de siguranţă.

Trecea adesea pe la Eva Goodhue, uneori cu câte o îngheţată sau cu fructe. Eva era tăcută şi introvertită; pentru un timp, R.J. bănui că acesta era modul ei de a-şi jeli nepoata, dar apoi înţelese că rezerva şi silenţiozitatea făceau parte din personalitatea bătrânei.

Apartamentul fusese curăţat de un grup de lucrători. sociali şi o agenţie de aprovizionare a bătrânilor îi asigura o masă caldă pe zi. R.J. o cunoscu pe asistenta socială a regiunii, Marjorie Lassiter şi îl întâlni şi pe John Richardson, pastorul bisericii din Woodfield. Discută cu amândoi despre situaţia bătrânei Goodhue.

— E falită, spuse abrupt asistenta socială.

Cu douăzeci şi nouă de ani în urmă, singura rudă a Evei Goodhue, un frate celibatar pe nume Norm, murise de pneumonie. Moartea lui o lăsase pe Eva singură proprietară a fermei familiei. Ea o vânduse repede, încasând mai puţin de 41.000 de dolari şi închiriase apartamentul din sat, de pe strada principală. După câţiva ani, nepoata ei, Helen Goodhue Phillips, fiica lui Harold Goodhue, un alt frate mort mai demult, divorţase de un soţ violent şi venise să locuiască împreună cu mătuşa ei.

— Aveau banii Evei şi un mic cec lunar de ajutor social, spuse Marjorie Lassiter. Credeau că sunt asigurate, îşi permiteau chiar şi să comande mărfuri prin poştă. Cheltuiau întotdeauna mai mult decât dobânda şi, până la urmă, contul li s-a epuizat. Nu e ceva neobişnuit ca un bătrân să-şi termine banii înainte de a muri, oftă ea.

— Slavă Domnului că mai are ajutorul social, zise John Richardson.

— Nu-i e suficient, replică asistenta. Numai chiria ei e de patru sute zece dolari. Mai are de cumpărat şi alimente, medicamente... Nu are asigurare medicală suplimentară.

— O să-i asigur eu tratamentul medical atâta timp cât voi fi aici, spuse R.J. liniştită.

Interlocutoarea ei îi zâmbi fără chef:

— Dar asta n-o să-i achite facturile de gaze, electricitate,

micile necesităţi ocazionale...

— Fondul Sumner, întrerupse Richardson enumerarea. Localitatea Woodfield are o sumă de bani alocată ajutorării nevoiaşilor. Cheltuielile sunt aprobate de trei persoane alese şi sunt ţinute departe de ochii publicului. O să vorbesc cu Janet Cantwell, adăugă pastorul.

După câteva zile, R.J. se întâlni cu Richardson la bibliotecă şi acesta îi spuse că totul se aranjase. D-ra Goodhue urma să primească o sumă lunară din Fondul Sumner, suficientă pentru a se întreţine.

Abia mai târziu, după ce aduse la zi fişele pacienţilor, R.J. fu pătrunsă de sclipirea adevărului: chiar dacă locul unde alesese să-şi petreacă viaţa nu avea o primărie cu turnuri poleite, era bucuroasă să trăiască acolo, într-o comunitate care nu lăsa o bătrână singură la voia întâmplării.

— Vreau să rămân în casa mea, zise Eva Goodhue.

— O să rămâneţi, o asigură R.J.

La sugestia bătrânei, puse la fiert un ceainic cu ceai de afine, favoritul Evei. Se aşezară ia masa din bucătărie şi discutară despre sănătate.

— Sunteţi în formă foarte bună pentru o persoană care va împlini curând nouăzeci şi trei de ani, zise R.J. Aveţi o moştenire genetică bună. Părinţii dumneavoastră au trăit mult?

— Nu, au murit destul de tineri. Mama a avut peritonită şi s-a dus când aveam cinci ani. Poate că tata ar fi apucat bătrâneţea, dar a fost omorât într-un accident la fermă. S-au prăbuşit nişte buşteni peste el şi l-au strivit. Aveam nouă ani atunci.

— Cine v-a crescut?

— Fratele meu, Norm. Am avut doi fraţi.

Norm era cu treisprezece ani mai mare decât mine şi Harold cu nouă. Nu se înţelegeau unul cu altul. Absolut deloc. Se băteau mereu şi Harold a fugit de la fermă şi l-a lăsat pe Norm cu toate pe cap. S-a alăturat Gărzii Navale şi

nu s-a mai întors niciodată acasă, n-a luat legătura deloc cu Norm, doar din când în când îmi mai trimitea mie o carte poştală sau o sumă mică de bani la Crăciun. Harold a murit de tuberculoză în spital la Maryland, cam cu zece ani înaintea lui Norm.

— Ştiţi ce mă frământă?

— Ce? îi zâmbi Eva.

— Când v-aţi născut, Victoria era regina Angliei. Wilhelm al II-lea era ultimul împărat al Germaniei, Teddy Roosevelt era pe cale să devină preşedintele Statelor Unite. Şi aici în Woodfield, câte schimbări aţi trăit şi aţi văzut!

— Nu chiar atât de multe, o temperă Eva. Desigur, automobilul. Acum toate străzile principale sunt asfaltate. Şi e electricitate peste tot. Îmi aduc aminte când s-au pus felinare pe strada principală. Aveam paisprezece ani. După ce terminam corvezile, mergeam şase kilometri de la fermă până în oraş ca să văd cum se aprind luminile. Au mai trecut zece sau douăzeci de ani până când toate casele au avut lumină electrică. Nici maşini de muls nu existau înainte; aveam patruzeci şi şapte de ani când au apărut. Asta a fost o binecuvântare!

Nu vorbi mult despre moartea lui Helen. R.J. pomeni subiectul, gândindu-se că discuţia ar ajuta-o pe bătrână, dar Eva o privea fix, cu ochii ei obosiţi şi tainici:

— A fost o scumpă, singurul copil al fratelui meu, Harold. Sigur că o să-i simt lipsa. La toţi le simt lipsa, aproape la toţi. Am trăit mai mult decât toţi oamenii pe care-i cunoşteam.

25

Acomodarea

Într-o zi caldă de la jumătatea lui octombrie, R.J. ieşea din spitalul din Greenville când o văzu pe Susan Millet în parcare, discutând cu un om chel, cu trăsături grosolane. Era înalt şi solid, dar uşor cocoşat, de parcă ar fi avut coloana vertebrală din tablă îndoită. Îşi ţinea umărul drept mai ridicat decât pe cel stâng. Scolioză cronică, înregistră R.J. mental.

— Bună, R.J.! Ascultă, aş dori să cunoşti pe cineva Dr. Daniel Noyes, v-o prezint pe dr. Roberta Cole.

Îşi strânseră mâinile.

— Deci dumneata eşti dr. Cole. În ultima vreme îţi aud numele pe buzele tuturor. Parcă eşti expertă în hormoni, nu?

— Nu chiar expertă.

Îi povesti de experienţa de la spitalul Lemuel Grace şi el dădu din cap.

— Nu mă contrazice. Asta te face mai expertă în hormoni decât oricare dintre noi.

— Voi asista naşteri, face parte din medicina de familie. Am nevoie de cooperarea cu un obstetrician de aici.

— Nu, zău? se arătă medicul destul de distant.

— Da.

Şi se priviră în ochi.

— Adică, mă soliciţi să lucrez cu dumneata?

E o nucă tare, se gândi ea, exact cum l-au descris moaşele.

— Da, la asta m-am gândit. Îmi dau seama că nu mă cunoaşteţi foarte bine. Sunteţi liber azi la prânz?

— Nu e cazul să cheltuieşti bani invitându-mă la masă. Mi-au spus totul despre tine. Ţie nu ţi-au povestit despre mine?

— Ba da.

— Bun, atunci dacă vrei să te consulţi cu mine în timpul

care mi-a mai rămas până la pensie, n-am nimic împotrivă.

— E grozav. Adică, sunt de acord.

— Atunci s-a aranjat, zâmbi el. Aşa că ce-ar fi să te invit la cel mai bun restaurant de modă veche şi să-ţi povestesc amintiri din războiul doctorilor aici în Massachusetts?

Era un bătrân de aur, aşa cum ziseseră moaşele.

— Mi-ar plăcea să vin.

— Bănuiesc că vii şi tu, îi spuse el lui Susan, care-l privea satisfăcută.

— Nu, am o întâlnire, dar mergeţi voi, replică Susan şi porni zâmbind către maşină.

R.J. era ocupată, muncea mult şi nu avea destul timp liber pentru a-şi face cine ştie ce planuri. Poteca din pădure se oprise la heleşteul castorilor. Când voia să ajungă la râu, avea încă de luptat cu o mulţime de crengi, spini şi tufişuri încâlcite.

Toamna târziu, nici ea, nici David nu mai călcară în pădurea unde mişunau vânătorii, cu puştile încărcate şi degetele nervoase. Când vedea căprioare împuşcate, atârnând pe prelatele furgonetelor şi camionetelor, nu-şi putea stăpâni o tresărire îndurerată.

Mulţi locuitori ai zonei vânau. Toby şi Jan Smith îi invitară pe R.J. şi David la cină şi le serviră o friptură impresionantă de căprior.

— Am prins unul tânăr chiar pe dealul de lângă casă, zise Jan. Când începe sezonul, profit din plin de el, de mult, de când eram doar un băietan şi vânam cu unchiul meu.

În continuare, le dezvălui una din tradiţiile de vânătoare ale familiei Smith: de câte ori împuşcau un cerb, îi scoteau inima pe loc şi o mâncau crudă. Îi făcea plăcere să le povestească şi se vedea cât de ataşat era de unchiul lui.

R.J. îşi înăbuşi dezgustul. Nu putea să nu-şi imagineze tot felul de paraziţi care erau transmisibili prin carnea crudă, dar îşi alungă din minte astfel de gânduri. Recunoscu faţă de ea însăşi că friptura era foarte bună, îşi mâncă porţia şi o

lăudă fără rezerve.

Începea să participe la o cultură care nu-i era familiară. Uneori trebuia să se lupte cu ea însăşi pentru a asimila tradiţii atât de străine de concepţiile ei.

Câteva familii locuiau acolo de mai multe generaţii – strămoşii lui Jan Smith veniseră mânând vacile în secolul al şaptesprezecelea, tocmai de la Cape Cod – se căsătoriseră unii cu alţii şi păreau cu toţii rude apropiate. Unii locuitori din familii vechi ale Woodfield-ului erau primitori cu străinii, alţii dimpotrivă. R.J. observă că cei care erau mulţumiţi şi siguri de viaţa lor erau de obicei dispuşi să lege noi prietenii. Doar aceia care nu se puteau lăuda decât cu vechimea lor pe acele meleaguri erau critici şi rezervaţi faţă de nou-veniţi.

Cei mai mulţi săteni erau încântaţi să aibă doctor. Totuşi, R.J. cunoştea prea puţin împrejurimile şi adesea se simţea pionieră la frontiera sălbăticiei. Medicina la ţară semăna cu acrobaţia fără plasă. La spitalul Lemuel Grace din Boston, tehnologiile de laborator şi diagnosticare erau la degetul ei mic. Aici era singură. Nu era departe de tehnologia modernă, dar ea şi pacienţii ei trebuia să facă un efort pentru a beneficia de aceasta.

Nu-şi trimitea pacienţii la oraş decât dacă era necesar, preferând să-i trateze ea, după toate metodele cunoscute. Uneori însă, privea un bolnav şi un clopot de alarmă îi asurzea gândurile; ştia că avea nevoie de ajutor. Atunci trimitea pacientul la Greenville, Northampton sau Pittsfield sau chiar la spitalele renumite din Boston, New Haven sau Hanover.

Încă îşi mai pipăia drumul, dar ajunsese să-i cunoască bine pe mulţi pacienţi, să le înţeleagă viaţa, cauzele îmbolnăvirii şi suferinţele, să împărtăşească o intimitate posibilă numai pentru un doctor de ţară.

Într-o noapte, la ora 2, fu trezită de un telefon de la Stacia, soţia lui Greg Hinton:

— Dr. Cole, fiica noastră Mary şi cei doi nepoţei au venit

pe la noi de la New York. Cea mică, o cheamă Kathy, are doi ani. E astmatică şi a răcit rău. Nu poate să respire, e roşie la faţă şi ne-a speriat pe toţi. Nu ştim ce să facem.

— Ţineţi-o deasupra unui vas cu aburi, cu un prosop în jurul capului. Vin şi eu imediat, doamnă Hinton.

R.J. îşi verifică trusa de traheotomie din geantă dar, ajungând la faţa locului, constată că nu era necesară. Aburul îşi făcuse efectul. Fetiţa tuşea rău, dar respira şi nu mai era roşie la faţă. Lui R.J. i-ar fi plăcut să-i facă o radiografie, dar îi făcu în schimb un consult atent. Mucoasa laringelui şi a traheei era inflamată. Kathy plânse tot timpul cât fu examinată şi când termină, R.J. îşi aminti cum proceda tatăl ei cu pacienţii copii.

— Vrei o bicicletă?

Kathy dădu din cap, trăgându-şi nasul. R.J. îi şterse lacrimile de pe obraji, apoi scoase din trusă o spatulă curată de lemn şi desenă pe ea o bicicletă, cu pixul. Fetiţa o luă şi o examină cu interes.

— Vrei şi un clovn?

Kathy dădu din cap şi primi şi un clovn.

— Pasăre mare.

— Oho, o încurajă R.J.

Nu se pricepea prea bine, dar reuşi să deseneze un struţ cu pălărie şi fetiţa zâmbi.

— Trebuie să o ducem la spital? întrebă Stacia Hinton.

— Nu, zise R.J.

Le lăsă câteva medicamente şi două reţete pentru a doua zi, când se deschidea farmacia.

— S-o mai lăsaţi să stea în abur. Dacă mai are greutăţi la respiraţie, chemaţi-mă imediat.

Apoi se îndreptă greoaie spre maşină, conduse până acasă şi se prăbuşi imediat în pat.

În după amiaza următoare, Greg Hinton sosi la cabinet şi-i spuse lui Toby că voia să vorbească personal cu R.J.

— Cât vă datorez pentru noaptea trecută?

Auzind suma, scrise imediat un cec. Ea văzu că avusese

grijă să acopere şi preţul consultaţiilor neachitate până atunci.

— Nu v-am văzut aseară, constată ea.

— M-am gândit să nu vă stau în cale, recunoscu el. M-am purtat prosteşte. Cred că mi-a venit greu să ştiu că aţi venit la noi noaptea, după felul cum v-am vorbit.

— Lăsaţi, domnule Hinton, zâmbi ea. Ce face Kathy?

— Mult mai bine, datorită dumneavoastră. Facem pace?

— Facem, întări ea şi-şi strânseră mâinile.

Cu o cireadă de 175 de capete de vite, Greg Hinton îşi putea permite să plătească pentru doctor, dar R.J. îi consulta şi pe Bonnie şi Paul Roche, un cuplu de fermieri săraci, care luptau din greu ca să-şi ducă existenţa.

— În fiecare lună chemăm veterinarul la vaci, îi spuse Bonnie Roche, dar pentru noi nu ne putem permite să plătim asigurarea medicală. Până să veniţi dumneavoastră aici, vacile noastre erau mai bine îngrijite decât copiii.

Familia Roche nu era un caz izolat. În luna noiembrie, R.J. merse la primăria locală şi votă pentru ca Bill Clinton să fie ales preşedintele Statelor Unite. Clinton promisese că va acorda tuturor cetăţenilor asigurare medicală. Dr. Roberta Cole avea de gând să-l provoace să se ţină de cuvânt şi de aceea îi acordă votul ei, ca pe o lance îndreptată către sistemul învechit de asigurare a sănătăţii.

26

Paşi către zăpadă

— Sarah a avut un contact sexual.

R.J. aşteptă puţin, apoi replică:

— De unde ştii?

— Mi-a spus.

— David, e absolut minunat că ţi-a putut vorbi despre ceva atât de intim. Cred că relaţia dintre voi e foarte solidă.

— Sunt devastat, mărturisi el încet şi ea-şi dădu seama că era sincer. Aş fi vrut să aştepte până va fi gata. Acum câţiva ani, când femeile trebuiau să rămână virgine până în noaptea nunţii, mi-ar fi fost mai uşor.

— Are şaptesprezece ani, David. Unii ar spune că a venit momentul să încerce. Eu am tratat copile de unsprezece ani care avuseseră contact sexual. Sarah are trup de femeie, hormoni de femeie. E adevărat că unele femei acceptă sexul numai după căsătorie, dar acestea sunt atât de rare! Chiar şi în anii când fetele necăsătorite erau considerate fecioare, cele mai multe nu respectau condiţia.

El dădu din cap. Fusese tăcut şi morocănos toată seara, dar acum începu să vorbească tandru despre fiica lui. El şi Natalie discutaseră cu Sarah despre sex înainte şi după ce ea ajunsese la pubertate şi acum îşi dădea seama că se bucura că ea îi povestea cu sinceritate experienţele ei:

— Sarah nu mi-a spus cine i-a fost partener, dar se întâlneşte doar cu Bob Henderson, aşa că bănuiesc că e vorba despre el. Mi-a spus că amândoi au privit actul ca pe un experiment, că erau prieteni buni şi s-au gândit să depăşească şi etapa asta.

— Vrei să discut cu ea despre contracepţie şi lucruri din astea?

R.J. spera că el îi va răspunde afirmativ, dar David păru

alarmat.

— Nu, nu cred că e necesar. Nu vreau să ştie că am vorbit cu tine despre ea.

— Atunci cred că va trebui să discuţi tu cu ea.

— Da, păru el mai vesel. Oricum, mi-a zis că experimentul s-a încheiat. Ţin prea mult la prietenia lor ca s-o strice şi s-au hotărât să fie din nou doar tovarăşi buni.

R.J. dădu din cap cu îndoială. Nu-i mai spuse că observase că, de îndată ce aveau primul contact sexual, tinerii repetau experienţa tot mai des.

Sărbători Ziua Recunoştinţei la familia Markus. David gătise un curcan umplut cu garnitură de cartofi copţi, iar Sarah pregătise gogoşi cu sirop de arţar şi suc de mere şi fructe de pădure, culese din grădina lor. R.J. cumpără plăcintă de dovleac şi plăcintă de mere semipreparată, pe care o potrivi la ora trei dimineaţa.

Fu o cină liniştită şi îndestulătoare. R.J. fu mulţumită că nu participară decât ei trei. Mâncară bine, băură sucul acidulat şi făcură floricele direct pe foc. Pentru a completa ideea ei de sărbătoare, cerul întunecat se acoperi de nori şi cernu peste ei fulgi mari şi albi.

— Dar e prea devreme pentru zăpadă!

— Aici la noi, nu e, o contrazise David.

Când porni către casă, stratul de zăpadă de pe şosea era destul de mare. Puse în funcţiune ştergătoarele şi încălzirea, dar conduse cu multă atenţie, pentru că nu-şi pusese cauciucurile pentru zăpadă.

De-a lungul iernilor petrecute la Boston, R.J. se bucurase de momentele de linişte şi vrajă de dinaintea şi de după ninsoare, dar plugurile, maşinile şi camioanele transformau imediat mantaua albă a iernii într-o mocirlă deprimantă.

Aici era altceva. Când ajunse acasă, aprinse focul, apoi stinse luminile şi se aşeză în apropierea vetrei. Pe fereastră, văzu pădurile şi poienile acoperite de zăpada alb-albăstrie.

Se gândi la micile animale ascunse în pământ şi le dori să

supravieţuiască.

Acelaşi lucru şi-l dorea şi ea. Supravieţuise ca doctor în Woodfield în lunile uşoare, primăvara şi vara. Acum vremea din munţi îşi arăta colţii şi R.J. spera că va putea s-o înfrunte.

După prima ninsoare, zăpada se instală definitiv. Pătura albă se întindea în jos, pe valea Woodfield-ului către valea Pionierilor, cam două treimi din drum. Când R.J. cobora mai jos de linia zăpezii, se trezea într-un peisaj uscat care pe moment i se părea nefiresc, lunar. Abia după 1 ianuarie ninse atât de mult încât se acoperiră complet şi văile.

Îi plăcea să urce către lumea albă a munţilor. Deşi nu mai rămăseseră multe lăptării în zonă, se împământenise obiceiul de a ţine şoselele curate pentru camioanele de lapte, aşa că nu-i era greu să-şi consulte pacienţii la domiciliu.

Într-o seară de decembrie timpuriu, se culcă devreme, dar fu trezită de telefon la unsprezece şi douăzeci:

— Dr. Cole? Sunt Letty Gates, stau pe şoseaua Pony şi sunt rănită.

Femeia plângea în timp ce vorbea şi respira neregulat.

— Cum sunteţi rănită, doamnă Gates?

— Braţul pare rupt şi nu ştiu... coastele. Mi-e greu să respir. M-a bătut rău.

— Cine? Soţul dumitale?

— Da, el, Phil.

— E acolo?

— Nu, s-a dus să mai bea.

— Şoseaua Pony urcă pe muntele Henry, nu-i aşa?

— Da.

— Bine, atunci, vin imediat.

Îi dădu telefon mai întâi şerifului. Răspunse soţia lui, Giselle McCourtney:

— Îmi pare rău, dr. Cole, dar Mack nu-i aici. Un camion mare a derapat la marginea satului şi de atunci stă acolo să

dirijeze traficul. Bănuiesc că vine curând acasă.

R.J. îi spuse despre ce era vorba:

— Îl trimiţi la ferma lui Gates cât de repede se poate?

— Bineînţeles, dr. Cole. O să încerc să-l găsesc prin radio.

Conduse uşor până când începu urcuşul pe şoseaua Pony, dar şi acolo se descurcă pentru că zăpada era bătătorită şi încă nu îngheţase.

Letty Gates aprinsese lumina din faţa hambarului şi R.J. o văzu de la distanţă, printre copaci. Intră în curte şi-şi opri Explorer-ul chiar lângă trepte. Tocmai coborâse din maşină şi-şi luase trusa când un zgomot puternic o făcu să tresară şi ceva lovi zăpada chiar lângă cizma ei.

Desluşi silueta unui bărbat chiar în uşa hambarului. Lumina reflecta o lucire rece de pe ţeava a ceea ce bănuia a fi o puşcă de vânătoare.

— Pleacă dracului de aici, răcni omul legănându-se pe picioare şi ridicând puşca.

— Soţia dumitale e rănită, domnule Gates. Eu sunt dr. Cole şi intru în casă s-o îngrijesc.

Doamne, gândi ea, n-am făcut bine. Nu voia să-i dea idei, să-l trimită din nou după femeie.

El trase din nou şi farul ei din dreapta se făcu ţăndări.

Nu avea unde să se ascundă. El avea armă, iar ea era cu mâinile goale. Dacă ar fi încercat să se ascundă în spatele maşinii, el ar fi putut-o împuşca pe drum, dacă asta dorea să facă.

— Fii rezonabil, domnule Gates. Nu te ameninţ cu nimic. Nu vreau decât s-o fac bine pe soţia dumitale.

Urmă a treia împuşcătură şi farul din stânga fu distrus. Apoi alt glonţ muşcă din cauciucul stâng din faţă.

Îi făcea praf maşina.

Era epuizată, obosită şi atât de îngrozită încât uită de prudenţă. Tensiunea la care fusese supusă încercând să-şi transplanteze viaţa în locul acesta vitreg se revărsă deodată într-un strigăt:

— Opreşte-te, opreşte-te, opreşte-te!

Îşi pierduse controlul şi înaintă către el. El o întâmpină, ţinea puşca în jos, dar avea degetul pe trăgaci. Era nebărbierit, îmbrăcat într-o salopetă murdară şi o jachetă murdară de bălegar. Pe cap purta o şapcă de lână cu o emblemă colorată.

— Nu trebuia să vin aici, zise ea pe un ton care o surprinse în adâncul ei.

El ridică puşca păstrând pe faţă o uşoară nedumerire. Atunci auziră amândoi maşina.

Omul ezită destul pentru ca şeriful Mack McCourtney să ajungă în curte şi să coboare din maşină:

— Nu te mai purta ca un rahat, Philip. Pune puşca aia jos, altfel va fi vai de tine. Te omor sau te închid pe viaţă într-o puşcărie unde n-o să mai poţi să te îmbeţi.

Vocea şerifului era calmă şi egală şi Gates rezemă puşca de uşa hambarului. McCourtney îi puse cătuşe şi-l urcă în jeep-ul lui, la fel de solid ca o celulă datorită zăbrelelor de oţel cu care era blindat.

Cu multă grijă, păşind ca pe gheaţă, R.J. intră în casă.

Letty Gates avea mai multe contuzii lăsate de pumnii soţului ei şi fisuri la câteva coaste. R.J. chemă ambulanţa, care tocmai îl transportase la spital pe şoferul autobuzului derapat.

Coastele pacientei fură strânse într-un bandaj protector şi aceasta fu urcată în salvare. Între timp, şeriful schimbase roata maşinii lui R.J. Explorer-ul fără faruri părea o cârtiţă, dar îl urmă pe şerif, care coborî încet şoseaua.

Ajunsă acasă, nu reuşi să se dezbrace decât pe jumătate înainte de a cădea pe pat, hohotind de plâns.

A doua zi fu ocupată la cabinet, dar Dennis Stanley, unul din oamenii lui McCourtney îi duse Explorer-ul la Greenville, cumpără un cauciuc nou de rezervă şi-i înlocui farurile sparte. Apoi Dennis intră în închisoarea locală şi-i dădu bonurile de plată lui Phil Gates, explicându-i că s-ar putea să

fie eliberat dacă se căia şi îşi asuma responsabilitatea pentru pagubele provocate.

Apoi Dennis îi aduse lui R.J. maşina reparată şi cecul scris de Gates, pe care o sfătui să-i încaseze imediat iar ea îl ascultă.

În decembrie, agitaţia se mai potoli şi R.J. se bucură de timpul liber ivit pentru ea. Tatăl ei se hotărâse să-şi petreacă zilele de Crăciun la nişte prieteni din Florida şi o întrebă dacă putea veni şi ea să sărbătorească mai devreme.

Zilele stabilite, începând cu 19 decembrie, coincideau cu sărbătoarea Hanuka şi David şi Sarah se învoiră bucuroşi să participe la o masă festivă.

După ce mâncară, îşi dădură unii altora cadouri. Ea îi dărui lui David un tablou mic, înfăţişând intrarea într-o cabană care semăna cu locuinţa lui şi un pachet mare de bomboane M & M. Pentru tatăl ei, luă o carafă de sirop de arţar de la familia Roche şi un borcan de miere de la David. Pentru Sarah, făcu rost de o ediţie completă a romanelor lui Jane Austen. Tatăl ei îi aduse o sticlă de coniac franţuzesc, iar David o carte de poeme de Emily Dickinson. Sarah îi împletise un manşon din lână pură şi-i împachetase o nouă piatră-inimă pentru colecţia ei. Îi spuse lui R.J. că, într-un fel, darurile acelea erau şi de la Bobby Henderson:

— Lâna e de la oile lor şi piatra-inimă am găsit-o tot la ei, în curte.

Tatăl lui R.J. îmbătrânea. Era mai şovăitor decât şi-l amintea ea, puţin mai tăcut şi oarecum trist. Îşi adusese cu el viola da gamba. Artrita de la mâini îi provoca dureri, dar insistă să interpreteze muzică. După schimbul de daruri, ea se aşeză la pian şi cântară mai multe duete. Fu şi mai frumos decât de Ziua Recunoştinţei; fu cel mai frumos Crăciun din viaţa lui R.J.

După ce plecară David şi Sarah, tatăl lui R.J. deschise uşa şi ieşi pe prispă. Era foarte frig şi zăpada era bordată de o

pojghiţă de gheaţă, iar lumina lunii transforma o porţiune din poiană într-un lac cu luciri metalizate.

— Ascultă, o îndemnă tatăl ei.

— Ce?

— Seninătate şi strălucire.

Stătură unul lângă altul câteva momente, inspirând tăcuţi aerul rece. Vântul se oprise şi nu se auzea nici cel mai mic sunet.

— Întotdeauna e atât de pace aici? întrebă el.

— Aproape întotdeauna, surâse R.J.

27

Anotimpul frigului

Într-o după amiază când era plecată, David veni la ea şi bătători bine zăpada pe drumul spre pădure, ca să-l străbată amândoi pe schiuri. Traseul era prea scurt pentru schiat şi convenirăcă vor amenaja curând unul mai lung.

Pădurea se transformase complet în anotimpul rece. Vedeau urmele unor animale care ar fi trecut neobservate vara, căprioare, nutrii, ratoni, cocoşi şi pisici sălbatice. Urmele unui iepure se opreau brusc în afara cetăţii. David scormoni zăpada cu un băţ şi descoperi sânge îngheţat şi smocuri de blană albă, rămăşiţele ospăţului unei bufniţe.

Zăpada era o realitate care nu putea fi neglijată în dealuri. La sugestia lui David, R.J. îşi cumpără o pereche de tălpici şi învăţă să-i folosească, „pentru orice eventualitate”. Iată însă că la începutul lui ianuarie se stârni o furtună de zăpadă care-i alarmă chiar şi pe localnici. După o zi şi o noapte de ninsoare deasă, telefonul sună tocmai când îşi lua micul dejun. Era Bonnie Roche:

— Dr. Cole, mă doare tare într-o parte şi mi-e atât de rău încât a trebuit să întrerup mulsul.

— Ai febră?

— Puţin peste 37 de grade. Dar mă doare groaznic într-o parte.

— În ce parte?

— În dreapta.

— Jos sau sus?

— Sus... ah, nu ştiu. Pe la mijloc, cred.

— Te-ai operat de apendicită?

— Nu. Doamne, dr. Cole, nu pot merge la spital, iese din discuţie! Nu ne putem permite.

— Hai să nu ghicim nimic dinainte. Vin la voi imediat.

— Nu puteţi trece de autostradă. Drumul nostru e înzăpezit.

— Stai acolo, zise R.J. mohorâtă. Ajung eu.

Drumul până la ei avea cam un kilometru şi jumătate lungime. R.J. chemă echipa de urgenţe medicale, care includea câţiva şoferi de pluguri de zăpadă. Se întâlniră la capătul aleii către ferma Roche şi în curând stătea în spatele lui Jan Smith, ţinându-se de el, în timp ce lama plugului răsturna zăpada lăsând în spate o dâră murdară.

Când ajunseră, fu limpede imediat că Bonnie avea apendicită. Un plug de zăpadă nu era tocmai vehiculul indicat pentru a transporta un pacient într-o asemenea stare, dar R.J. nu avea de ales.

— Nu pot să merg la spital, Paulie, îi spuse Bonnie soţului ei. Nu pot. Doamne, ştii că nu pot.

— Nu te îngriji tu de asta, las' pe mine, o linişti Paul Roche.

Era înalt şi osos, se apropia de treizeci de ani şi arăta totuşi ca un minor. De câte ori venise la ferma lor, R.J. îl găsise muncind şi niciodată, acolo sau în oraş, nu-i văzuse faţa de băietan altfel decât brăzdată de cute de îngrijorare.

În ciuda protestelor ei, Bonnie fu urcată într-un plug condus de Dennis Stanley cu toată atenţia posibilă. Bonnie se răsucise într-o parte, protejându-şi zona dureroasă cu mâinile. Când ajunseră la autostradă, o urcară în ambulanţă şi sirena întrerupse liniştea satului.

— Ştiţi, dr. Cole, cu banii... nu avem asigurare, începu Paul.

— Aţi scos un profit de treizeci şi şase de mii de la fermă anul trecut?

— Să scoatem? zâmbi el amar. Glumiţi, nu-i aşa?

— Atunci nu veţi fi acuzaţi de spital, după prevederile actului Hill-Burton. O să am eu grijă să vi se trimită hârtiile la semnat.

— Vorbiţi serios?

— Da. Numai că... actul Hill-Burton nu include notele medicilor. A mea lăsaţi-o, se forţă ea să spună, dar va trebui să plătiţi un chirurg, un anestezist, un radiolog şi un anatomopatolog.

Îngrijorarea ce inundă ochii tânărului îi făcu rău.

În seara aceea, îi povesti lui David despre soţii Roche:

— Hill-Burton a fost conceput pentru a-i salva de dezastru pe săracii neasiguraţi, dar de fapt nu-i scuteşte decât de plata spitalizării.

Soţii Roche conduc o gospodărie fragilă. Cheltuielile neprevăzute îi pot duce de râpă.

— Spitalul taxează în plus companiile de asigurări pentru a acoperi facturile pe care nu le pot plăti pacienţi ca Bonnie, zise încet David. Şi companiile îşi încasează costurile de la abonaţii lor. Aşa că toţi cei asiguraţi îi plătesc de fapt tratamentul lui Bonnie.

R.J. dădu din cap:

— E un sistem dezgustător, ineficient. În Statele Unite sunt treizeci şi şapte de milioane de oameni fără nici un fel de asigurare medicală. Toate celelalte ţări industrializate – Germania, Italia, Franţa, Japonia, Anglia, Canada şi toate celelalte – le asigură tuturor cetăţenilor tratamentul la un preţ infim faţă de cel plătit de sistemele de sănătate inadecvate. E ruşinea noastră naţională.

David oftă:

— Nu cred că Paul va reuşi să menţină ferma, chiar dacă rezolvă problema asta. Pământul lor e în strat subţire şi pietros. Aici, în dealuri, cultivăm cartofi şi puţini pomi fructiferi şi unii fermieri cultivă tutun. Dar cel mai bine creşte iarba, fâneaţa. De asta cele mai multe ferme sunt de vite. Guvernul nu mai subvenţionează însă preţul laptelui şi numai producătorii mari mai câştigă din vânzare, fermele-gigant din Wisconsin şi Iowa.

Vorbea despre subiectul romanului lui:

— Fermele mici de pe aici s-au dizolvat ca nişte baloane

de săpun. Din cauza împuţinării lor, sistemul de sprijinire a agriculturii a dispărut. Au mai rămas doar unu-doi veterinari care tratează vitele şi atelierele de piese agricole au fost scoase din uz, aşa că, dacă un fermier ca Paul are nevoie de ceva, trebuie să-şi aducă tocmai din New York sau Vermont. Micul fermier e condamnat. Rămân numai cei cu un venit personal sau romanticii incurabili, ca Bonnie şi Paul.

Ea îşi aminti cum îi caracterizase tatăl ei intenţia de a practica medicina la ţară:

— Ultimii cowboy, în căutarea preriei pierdute?

David zâmbi:

— Cam aşa ceva.

— Nu-i nimic rău în a fi romantic.

Se hotărî să facă tot ce-i stătea în putinţă pentru a-i ajuta pe Bonnie şi Paul să rămână la ferma lor.

Sarah lipsea, plecase cu şcoala într-o excursie la New Haven, să revadă o montare a piesei *Moartea unui comis voiajor.* Aproape timid, David o întrebă dacă putea petrece noaptea la ea.

Fu o nouă fisură în relaţia lor; nu era nedorit, dar se trezea deodată cu el în casa ei, era un fapt cu care trebuia să se obişnuiască. Se iubiră, apoi el se culcă în patul ei, ocupându-i-l mai mult de jumătate şi adormi tun, de parcă acolo ar fi dormit toată viaţa.

La unsprezece, fără să fi dormit deloc, ea se strecură din pat şi se duse în sufragerie, unde dădu drumul la televizor ca să asculte ştirile de noapte. Îl ascultă pe un senator catalogând-o pe Hillary Clinton drept „visătoare idealistă” pentru că promitea să pună în act legea asigurării universale de sănătate. Senatorul era milionar, sănătatea îi era îngrijită gratuit într-un spital de prim rang. R.J. stătea în faţa ecranului pâlpâitor şi se certa în şoaptă cu el, dar până la urmă râse singură de înflăcărarea ei. Închise televizorul şi se întoarse în pat.

Afară, vântul gemea şi şuiera, la fel de rece ca inima

senatorului. Se bucură să se ghemuiască lângă trupul cald al lui David şi în curând se cufundă şi ea în somn.

28

Sevă tânără

Prevestirea primăverii o luă prin surprindere. În cea de-a patra săptămână a lui februarie, la fel de rece ca şi cele precedente, R.J. se simţea din punct de vedere psihologic în plină iarnă, când observă că oamenii ieşiseră la lucru la marginea pădurilor. Introduceau ţepuşe de lemn sau de metal în scoarţa arţarilor şi agăţau găleţi sau furtunuri de plastic ce se vărsau în rezervoare mari. Începutul lui martie era favorabil recoltării siropului dulce de arţar: zilele erau mai calde, chiar dacă nopţile rămâneau geroase.

Drumurile neasfaltate se transformau în brazde de noroi datorită dezgheţului. R.J. dădu de necaz imediat cum încercă să străbată aleea către ferma Roche: Explorer-ul i se înfundă în mocirlă până la osii.

Se dădu jos din maşină şi clisa îi absorbi parcă picioarele încălţate în cizme. Scoase cablul de oţel şi înotă în josul drumului mai multe sute de metri, până la un stejar care i se păru destul de solid. Îi înconjură trunchiul cu funia de oţel, apoi prinse cârligul.

Sistemul funcţiona cu o telecomandă. Stătu într-o parte şi apăsă pe buton, apoi privi fascinată cum, încet şi inexorabil, cablul era răsucit pe cilindru şi se întindea. Cauciucurile fură smulse din noroi cu un plescăit puternic, iar maşina începu să se ridice, foarte încet. Când se apropie la câţiva paşi de stejar, opri motorul cablului, se urcă în maşină şi învârti cheia în contact. Roţile îi răspunseră la comenzi şi după câteva minute, îşi recuperase cablul şi înainta spre curtea soţilor Roche.

Bonnie, operată de apendicită, era singură acasă, încă nu putea munci din greu şi Sam Roche, fratele de cincisprezece ani al lui Paul, venea în fiecare zi să mulgă vacile, înainte de

orele de şcoală şi după ce le termina. Paul se angajase încărcător la fabrica de cuţite din Buckland, ca să plătească facturile. Venea acasă la ora trei şi-şi petrecea restul zilei strângând sirop de arţar şi fierbându-l pentru a obţine zahărul. Era o muncă grea, să adune şi să fiarbă zeci de litri de sevă pentru a alege unul singur de sirop, dar siropul de arţar se vindea la preţ bun şi aveau nevoie de fiecare dolar.

— Mi-e teamă, dr. Cole, îi spuse Bonnie lui R.J. Mi-e teamă să nu crape de atâta muncă, să nu se îmbolnăvească iar unul din noi. Dacă se întâmplă asta, adio fermă.

Şi R.J. se temea de acelaşi lucru, dar clătină din cap:

— N-o să se întâmple una ca asta.

Erau momente pe care avea să şi le amintească întotdeauna.

22 noiembrie, 1963. Era la ora de latină, în primii ani de liceu, când auzi doi profesori discutând despre împuşcarea lui John F. Kennedy în Texas.

4 aprilie, 1968. Tocmai aducea înapoi nişte cărţi la biblioteca publică din Boston când văzu o bibliotecară plângând şi află că un glonte asasin îl găsise pe Martin Luther King Jr.

4 iunie, acelaşi an. Tocmai se sărutase cu prietenul ei în faţa uşii apartamentului unde locuiau – îşi amintea că era un băiat rotofei care cânta jazz la clarinet, dar nu mai ştia cum îl chema.

Tocmai îi atinsese sânii prin ţesătura bluzei şi ea se întreba cum să reacţioneze când radioul din maşina tatălui ei anunţă că Robert Kennedy fusese împuşcat şi era în stare foarte gravă.

Alte momente asemănătoare fuseseră atunci când aflase despre uciderea lui John Lennon şi despre explozia navetei *Challenger.*

Acum, la jumătatea lunii martie, în casa Barbarei Kingsmith, trăi un alt moment teribil.

Doamna Kingsmith suferea de o infecţie renală serioasă,

lucrul acesta nu-i afectase însă elocvenţa şi se plângea de culorile oribile în care fusese zugrăvită primăria. Atunci R.J. auzi la televizorul deschis într-o cameră alăturată un fragment de ştire.

— Scuzaţi-mă, îi spuse doamnei Kingsmith şi plecă de lângă ea.

La televizor se anunţa că în Florida, un activist din gruparea „Dreptul la viaţă”, pe nume Michael F. Griffin, îl împuşcase mortal pe dr. David Gunn, un medic angajat la o clinică unde se făceau chiuretaje.

Activiştii anti-avort strângeau bani să-i plătească lui Griffin cel mai bun avocat.

R.J. se simţi pierită de spaimă.

Plecând de acolo, se duse direct la David şi-l găsi la birou.

El o luă în braţe şi o mângâie, o ascultă povestind despre chipurile schimonosite de furie pe lângă care trecea în fiecare joi când lucra la clinica de planificare familială. Spunându-i, ea îşi dădu seama ce o speria în acele zile: gândul că într-o zi va vedea în faţa ei un pistol şi un deget apăsând pe trăgaci.

O vizita pe Eva mai des decât ar fi fost nevoie pentru consultaţii. Apartamentul Evei era la câţiva paşi de cabinet şi R.J. începuse s-o admire pe bătrână şi să încerce să înţeleagă de la ea cum arătau mai de mult oamenii locului.

De obicei, îi aducea îngheţată şi mâncau amândouă în timp ce vorbeau. Eva era limpede la minte şi avea memorie bună. Îi povesti lui R.J. despre dansurile de sâmbătă seara, care se ţineau la etajul doi al primăriei; participa toată lumea, îşi aduceau şi copiii. Şi despre vremea când exista o gheţărie şi o sută de oameni lucrau să taie blocurile de gheaţă. Într-o dimineaţă, o căruţă plină cu gheaţă şi trasă de patru cai se scufundase în apa râului alăturat şi toţi caii şi vizitiul se înecaseră.

Când află unde locuia R.J., Eva se tulbură:

— Păi, eu am locuit toată viaţa la o milă de ferma ta. Pe

şosea era casa noastră.

— Acolo unde locuiesc azi Freda şi Hank Krantz?

— Da. Au cumpărat de la noi.

Pe atunci, îi mai spuse Eva, pământul lui R.J. era al unui om pe nume Harry Crowford:

— Pe soţia lui o chema Rosalie. Şi pământul tău l-a luat tot de la noi şi şi-a construit casă pe el. Avea o moară mică pe râul Catamount, cu un motor cu generator. Tăia buşteni din pădure şi meşterea tot felul de lucruri, pentru vânzare: găleţi, pive de unt, vâsle, juguri, ornamente, uneori şi mobilă. Moara a ars de mult. Dacă te uiţi cu atenţie pe malul râului, o să-i găseşti temelia.

Îmi amintesc... aveam şapte sau opt ani când mergeam tot timpul pe acolo, să-i privesc pe zidari cum construiau casa, în care stai tu azi. Harry Crawford şi încă doi oameni. Nu mai ştiu cum îi chema, dar ţin minte că domnul Crawford a îndoit un cui mic şi mi-a făcut un inel.

O luă de mână pe R.J. şi-i zâmbi cald:

— Ştii, asta mă face să te consider vecină.

R.J. îi puse multe întrebări Evei, crezând că va descoperi în viaţa soţilor Crawford vreun indiciu despre micile oseminte găsite la desecarea iazului. Dar nu află nimic folositor.

După două zile, se opri în vechea clădire de lemn ce găzduia Muzeul de istorie din Woodfielf şi răsfoi registre vechi. Familia Crawford avusese patru copii. Un fiu şi o fiică, Tyrone Joseph şi Linda Rae, muriseră de tineri şi fuseseră îngropaţi în cimitirul local. Altă fiică, Barbara, murise în floarea vârstei în Ithaca, în statul New York; numele după soţ fusese Sewall. Un alt fiu, Harry Hamilton Crawford Jr., se mutase în urmă cu mulţi ani în California şi nu se mai cunoşteau date despre el.

Harry şi Rosalie Crawford fuseseră membri fondatori ai bisericii locale. Îşi îngropaseră doi copii în cimitir; R.J. se întrebă dacă era posibil să-şi aşeze un alt copil în mlaştina adâncă şi sălbatică, fără nici o piatră la căpătâi.

Răspunsul era negativ. Singura explicaţie ar fi fost o faptă atât de ruşinoasă pentru soţii Crawford încât ei să dorească s-o ascundă cu orice preţ.

Rămânea o enigmă.

R.J. şi Toby Smith deveniseră mai mult decât patroană şi funcţionară. Se împrieteniseră şi puteau discuta cu încredere una cu cealaltă. R.J. se simţea cu atât mai vinovată, pentru că nu reuşea să-i ajute pe Toby şi pe Jan să spere la un copil.

— Ziceai că biopsia mea a ieşit bine şi sperma lui Jan e în regulă. Şi am procedat exact cum m-ai sfătuit.

— Uneori nu se poate spune de ce o femeie nu rămâne însărcinată, îi zise R.J. stânjenită. Cred că ar trebui să mergi la Boston, la un specialist în fertilitate. Sau la Dartmouth.

— Nu cred că-l pot convinge pe Jan. Toată povestea îl oboseşte. Suntem amândoi foarte obosiţi, comentă fără chef Toby. Hai să schimbăm subiectul.

Aşa că R.J. îi povesti cu sinceritate despre relaţia ei cu David.

— Am impresia că nu prea-ţi place de David.

— Nu e adevărat, se apără Toby. Îmi place David. Cei mai mulţi cunoscuţi de-ai mei îl plac, dar nimeni n-a legat o prietenie cu el. E... trăieşte în el, în gândurile lui, nu ştiu dacă înţelegi.

R.J. înţelegea.

— Ceea ce e important e dacă-ţi place *ţie.*

— Da, dar asta nu e o întrebare importantă. Ceea ce contează e asta: îl iubesc oare?

— Şi care-i răspunsul cel important? ridică Toby din sprâncene.

— Nu ştiu. Suntem complet diferiţi. El zice că se îndoieşte de religie, dar trăieşte într-un univers foarte spiritual, mult mai spiritual decât cel la care am eu acces. Eu obişnuiesc să cred numai în antibiotice. Şi acum nu mai cred nici în ele, completă ea cu un zâmbet amuzat.

— Atunci... spre ce vă îndreptaţi voi doi?

R.J. ridică din umeri.

— Trebuie să mă hotărăsc repede, altfel n-aş fi cinstită cu el.

— Nu-mi pot imagina cum ar fi să te porţi tu necinstit.

— Te-ar surprinde de câte ori am făcut-o, replică R.J.

David lucra la ultimele capitole ale cărţii. Nu se mai vedeau atât de des, dar el se apropia de finalul unei perioade de efort şi încordare şi R.J. se bucura pentru el.

Îşi petrecea singură puţinul timp liber. Mergând de-a lungul râului, găsi temelia morii lui Harry Crawford, din pietre mari, tăiate în blocuri şi invadate acum de ierburi. Abia aştepta să-i arate şi lui David ruinele morii.

Lângă unul din blocurile masive din piatră găsi o mică piatră-inimă, dintr-o rocă albastră pe care nu o putu identifica. Totuşi, nu putea să creadă că piatra e magică, îi telefonă lui Sarah dintr-o pornire bruscă:

— Vrei să mergem la un film?

— Mmm... sigur.

Idee proastă, se certă singură. Dar, spre bucuria ei; avu rezultate. Merseră cu maşina la Pittsfield, mâncară la un restaurant tailandez şi văzură un film.

— O să mai mergem, se entuziasmă ea. O.K.?

— Sigur.

Dar fu ocupată şi trecură trei sau patru săptămâni. Se întâlni de mai multe ori cu Sarah pe strada principală şi fata îi zâmbi. Acum nu mai erau stânjenite când se întâlneau.

Într-o sâmbătă după amiaza, Sarah o luă prin surprindere, venind la ea călare pe Chaim.

— Hei, ce bine! Vrei nişte ceai?

— Bună. Da, te rog.

R.J. tocmai copsese prăjituri după o reţetă a Evei Goodhue şi o servi:

— Parcă le lipseşte ceva? Ce crezi?

Sarah gustă una:

— Pot fi mai pufoase... Ce cauze sunt când nu-ţi vine ciclul? schimbă ea vorba şi R.J. îşi uită problemele de bucătărie.

— O mulţime de cauze. E prima oară când îţi întârzie ciclul? Şi numai o dată ţi-a întârziat?

— ... de mai multe ori.

— Aha, zise R.J. cu voioşie, controlându-şi bine vocea. Mai ai şi alte simptome?

— Greaţă şi vomă, descrise Sarah.

— Mă întrebi pentru tine sau pentru altcineva?

Sarah luă o prăjitură, vru să muşte din ea, apoi se răzgândi. O privi pe R.J. la fel cum privise şi prăjitura şi când vorbi, în vocea ei se simţea un tremur uşor:

— Nu, nu întreb pentru altcineva.

III

PIETRE-INIMI

29

Rugămintea lui Sarah

Anul acela, Sarah îşi purta părul lung şi cârlionţat, în şuviţe, aşa cum era moda printre tinere şi cum îl aveau multe actriţe. Ochii blânzi şi neliniştiţi păreau mai mari şi mai luminoşi din cauza ochelarilor cu lentile groase. Buzele ei erau pline şi tremurătoare şi stătea încordată, uşor încovoiată, de parcă ar fi aşteptat loviturile Unui Dumnezeu neîndurător. Avea din nou coşuri pe bărbie şi încă unul pe nas, într-o parte. Chiar şi acum, când se lupta cu disperarea, semăna cu mama ei pe care R.J. o studiase cu atâta interes în fotografii, dar Sarah era mai înaltă şi moştenise fermitatea trăsăturilor lui David; promitea să devină o frumuseţe mai atrăgătoare decât fusese Natalie.

În urma întrebărilor prudente ale lui R.J., se dovedi că Sarah nu mai avea ciclu de trei luni.

— De ce nu m-ai căutat mai devreme? întrebă ea.

— Ciclul meu e atât de neregulat, încât am tot crezut că o să-mi vină.

Şi apoi, continuă Sarah, nu se putuse hotărî să facă ceva. Copiii erau ceva minunat. Petrecuse mult timp lungită în pat, imaginându-şi făptura mică, neajutorată şi caldă.

Cum de i se întâmplase ei aşa ceva?

— N-ai folosit contraceptive?

— Nu.

— Sarah, dar vi s-au spus atâtea la şcoală despre SIDA, nu se putu abţine R.J., cu un gust amar în gură.

— Ştiam că nu vom face SIDA.

— Cum de poţi fi sigur de aşa ceva?

— Nici unul dintre noi n-a mai avut pe altcineva. Prima oară, Bobby a folosit un prezervativ, dar după aceea n-am mai avut.

Fuseseră doi ignoranţi. R.J. se strădui să fie calmă:

— Şi... ai vorbit cu Bobby despre asta?

— E prostit de spaimă, zise Sarah sec.

R.J. dădu din cap.

— Zice că, dacă vreau, ne putem căsători.

— Şi vrei asta?

— R.J.,... Îmi place mult de el. Chiar îl iubesc aşa... pentru totdeauna. Ştiu că e mult prea tânăr ca să fie un tată bun şi eu la fel, ca să fiu o mamă bună. El vrea să meargă la facultate şi să ajungă un mare avocat, ca tatăl lui şi vreau şi eu să învăţ mai departe. Vreau să devin meteorolog, îşi dădu ea la o parte o buclă de pe obraz.

— Da?

R.J. bănuia că o atrăgea mai mult geologia, cunoscându-i colecţia de pietre.

— Mă uit tot timpul la emisiunile de la televizor. Unii din ăia care prezintă vremea sunt doar nişte măscărici care nu ştiu nimic. Oamenii de ştiinţă au avansat în cunoaşterea vremii şi cred că o femeie muncitoare poate ajunge undeva.

În ciuda îngrijorării de care era cuprinsă, R.J. se pomeni zâmbind, dar numai o clipă. Înţelegea perfect încotro se îndrepta conversaţia, dar aştepta ca Sarah să vorbească deschis.

— Şi atunci, ce ai de gând?

— Nu pot creşte un copil.

— Te gândeşti la adopţie?

— M-am gândit mult la asta. La toamnă voi fi în ultimul an de liceu. E un an important. Am nevoie de o bursă ca să merg la facultate şi n-o s-o iau dacă sunt însărcinată. Vreau să fac un avort.

— Eşti sigură?

— Da. Nu durează mult, nu-i aşa?

R.J. oftă:

— Nu, nu durează prea mult. Dacă nu sunt complicaţii.

— Apar des complicaţii?

— Nu foarte des. Dar oricând pot apărea. E un procedeu

invaziv.

— Dar poţi să mă duci într-un loc bun, nu-i aşa?

Era palidă şi pistruii îi ieşeau în evidenţă, făcând-o să pară atât de tânără, încât lui R.J. îi venea greu să vorbească normal:

— Da, dacă totuşi doreşti asta, pot să te duc într-un loc cu adevărat bun. De ce nu vrei să vorbim şi cu tatăl tău?

— Nu, el nu trebuie să afle nimic! Nici o vorbă, înţelegi?

— E o greşeală, Sarah.

— N-ai dreptul să-mi spui asta. Crezi că-l cunoşti pe tata mai bine decât mine? Când a murit mama, a devenit un beţiv îngrozitor. Asta l-ar putea face să bea din nou şi nu vreau să risc. Tu eşti bună cu tata, R.J. şi să ştii că te admiră foarte mult, dar şi pe mine mă iubeşte şi şi-a format despre mine o imagine... nerealistă. Mi-e teamă să nu-l dau peste cap.

— Dar asta e o decizie foarte importantă, Sarah, şi n-ar trebui s-o iei singură.

— Nu sunt singură. Te am pe tine.

R.J. se forţă să rostească patru cuvinte foarte dure:

— Nu sunt mama ta.

— N-am nevoie de mamă, am nevoie de o prietenă, o privi Sarah. O s-o fac oricum, R.J., cu sau fără ajutorul tău. Dar am nevoie de tine.

R.J. lăsă capul în jos, apoi încuviinţă:

— Foarte bine, Sarah, voi fi prietena ta.

Ceva din vocea sau de pe chipul ei îi trădă durerea, căci fata o luă de mână:

— Mulţumesc, R.J. Va trebui să lipsesc noaptea de acasă?

— Din ceea ce mi-ai spus, cred că ai intrat în trimestrul doi. În trimestrul doi, un avort se face în două zile. Sângerezi după aceea. Poate nu mai mult decât la un ciclu abundent, dar e posibil şi mai mult. Va trebui să te pregăteşti să lipseşti de acasă cel puţin o noapte. Dar, Sarah... În statul Massachusetts o femeie sub optsprezece ani nu poate face un avort fără consimţământul scris al părinţilor.

— Poţi să mi-l faci tu, aici, o privi Sarah în ochi.

— Nu.

În nici un caz nu putea. R.J. îi luă fetei mâinile, simţindu-i prin ele tinereţea şi vigoarea.

— Aici n-am nimic amenajat pentru asta. Şi vreau să fie totul cât mai sigur. Dacă eşti hotărâtă să faci asta, ai două posibilităţi: ori mergi în alt stat, ori ceri o audienţă la un judecător pentru a-ţi acorda dreptul s-o faci aici, fără consimţământul părintelui.

— O, Doamne! Va fi public?

— Nu, deloc. Întâlnirea cu judecătorul va fi între patru ochi.

— Tu ce-ai face, R.J., dacă ai fi în locul meu?

Întrebarea directă o încolţi. Dar nu se putea eschiva, îi datora fetei un răspuns:

— Aş merge la judecător, spuse ea volubilă. Pot să-ţi aranjez o întrevedere. Nu refuză aproape niciodată asemenea lucruri. Şi apoi te-ai putea duce la o clinică din Boston. Am lucrat şi eu acolo, e foarte bună.

Sarah zâmbi şi-i mângâie mâna.

— Atunci aşa o să facem. Dar, R.J., cât o să coste?

— Un avort în primul trimestru costă trei sute douăzeci de dolari. Cel în al doilea trimestru de care ai tu nevoie, e mai complicat şi scump, cinci sute cincizeci de dolari. N-ai atâţia bani, nu?

— Nu.

— Plătesc eu jumătate. Iar tu să-i spui lui Robert Henderson că trebuie să plătească şi el jumătate. În regulă?

Sarah dădu din cap şi pentru prima dată în ziua aceea, o văzu tremurând.

— Chiar acum însă, trebuie să te examineze un doctor.

În ciuda rezervei ei aparente, R.J. deja o simţea pe Sarah aproape ca pe fiica ei. Între ea şi fată exista o puternică apropiere, datorată poate şi faptului că-i ştia toate poveştile de când era mică, de când făcuse pipi pe mocheta liftului sau mersese în prima zi de şcoală.

Luă telefonul şi sună la cabinetul lui Daniel Noyes din

Greenville, aranjând o consultaţie pentru Sarah.

Dr. Noyes spuse că, din câte îşi putea da seama, Sarah era însărcinată de paisprezece săptămâni.

Prea mult. Stomacul suplu al fetei abia se rotunjise puţin, dar urma să se dezvolte. R.J. ştia că în fiecare zi celulele noii fiinţe se multiplicau, fetusul creştea şi avortul se complica.

Îi aranjă o audienţă oficială la judecătorul Geoffrey J. Mognihan. O duse pe Sarah cu maşina la tribunal, o sărută înainte de a o lăsa să intre şi o aşteptă pe banca de lemn lustruit de pe culoarul pardosit cu marmură.

Scopul întrevederii era de a-l convinge pe judecătorul Mognihan că Sarah era destul de matură pentru a face un avort. Pentru R.J., prevederea aceasta legală era o enigmă: dacă Sarah nu era destul de matură pentru a face un avort, cum ar fi putut fi ea aptă de a naşte şi creşte un copil?

Discuţia cu judecătorul dură douăsprezece minute. Când ieşi, Sarah dădu gravă din cap.

R.J. o luă de umeri şi o conduse la maşină.

30

O mică excursie

„La urma urmei, ce e o minciună?” scria Byron. „Nu-i decât un adevăr schimonosit.”

R.J. ura schimonoseala.

— Merg cu fiica ta la Boston vreo două zile, David, dacă n-ai nimic împotrivă. E invitaţia mea şi e numai pentru doamne.

— Vai de mine, dar ce se întâmplă acolo?

— E un turneu al unei trupe teatrale care prezintă *Les Miserables.* Şi avem şi ceva vitrine de inspectat. Aş vrea să ne cunoaştem mai bine între noi.

Se simţea înjosită înşelându-l, dar nu putea face altfel.

El fu încântat, o sărută şi le dădu la amândouă binecuvântarea, foarte amuzat.

R.J. îi telefonă Monei Wilson, de la clinica Jamaica Plains şi-i spuse că i-o aduce pe Sarah Markus, o pacientă de şaptesprezece ani care a intrat în al doilea trimestru de sarcină.

— Fata asta înseamnă foarte mult pentru mine, Mona.

— Bine, R.J., o să-i acordăm toată atenţia, răspunse Mona, puţin mai rece decât de obicei.

R.J. înţelese că Mona fusese jignită de aluzia că n-ar fi acordat toată îngrijirea oricărui pacient, fie el cât de neînsemnat. Dar insistă cu încăpăţânare:

— Les Ustinovici mai lucrează la voi?

— Da.

— Poţi s-o repartizezi la Les?

— Foarte bine. Sarah Markus pentru Les Ustinovici.

Când veni s-o ia de la casa lor din bârne, Sarah era prea

luminoasă, prea veselă. Purta un compleu larg, aşa cum o sfătuise R.J., ca să-şi poată păstra bluza la consultaţie.

Era o zi frumoasă de vară, cu aerul limpede şi R.J. conduse cu grijă şi fără grabă, ajungând la Boston în timp.

La intrarea clinicii stăteau doi poliţişti obosiţi, dar nu se vedea nici un demonstrant. Secretara, Charlotte Mannion, îi aruncă o privire şi scoase o exclamaţie:

— Bună, străino! şi se repezi s-o sărute pe R.J. pe obraz.

Lumea se schimbase; jumătate din personal îi era necunoscut. Cei cunoscuţi se bucurară zgomotos de revedere, lucru pentru care le fu recunoscătoare, văzând cum sporea încrederea iui Sarah. Chiar şi Mona trecu peste resentimente şi o strânse tare în braţe. Les Ustinovici, neglijent şi mohorât ca întotdeauna, îi acordă un zâmbet fugar, dar cald:

— Cum e viaţa în pădure?

— Foarte frumoasă, Les.

I-o prezentă pe Sarah, apoi îl luă deoparte şi-i explică de ce fata aceasta era atât de importantă pentru ea:

— Mă bucur că te poţi ocupa tu de ea.

— Zău?

Studie faţa lui Sarah, observând că fusese consultată de Daniel Noyes, nu de R.J.

— Norocos tată are fata asta, comentă el abrupt. Vrei să asişti?

— Nu, mulţumesc.

— Remarcă încercarea lui Les de a fi gentil, lucru neobişnuit la el.

Rămase cu Sarah mai multe ore, însoţind-o la testele preliminare. O aşteptă afară, răsfoind un număr vechi de două luni al revistei *Times,* să iasă de la discuţia finală, unde Sarah avea să audă ceea ce R.J. îi explicase deja amănunţit.

Ultima procedură a zilei fu infiltrarea cu laminaria, o substanţă dilatatoare provenită dintr-o algă marină. R.J. se uita la paginile cărţii din faţa ei, fără să le vadă, pentru că se gândea la Sarah, întinsă pe masa ginecologică şi primind în

trupul ei substanţa. La avorturile în primul trimestru de sarcină, R.J. îşi dilata pacientele cu mici vergele din oţel inoxidabil, de mărimi gradate. O sarcină în trimestrul doi implica o dilatare mai mare, pentru a putea fi folosită o canulă corespunzătoare.

Asistenta DeMarco le însoţi până la ieşire, spunându-i lui R.J. noutăţi despre colegi.

— S-ar putea să simţi un pic de apăsare de la laminaria sau să ai crampe la noapte, îi spuse ea lui Sarah pe un ton neutru.

De la clinică, porniră către un hotel cu vedere la râul Charles. După ce se înregistrară la recepţie, R.J. o duse pe Sarah la un restaurant chinezesc, unde vru s-o epateze cu supă argintie şi raţă de Pekin. Dar la jumătatea mesei fură silite să abandoneze, pentru că mica „apăsare” de care pomenise asistenta se transforma rapid în crampe.

Când ajunseră acasă de la restaurant, Sarah era palidă şi se simţea rău. Îşi luă piatra-inimă cristalină din poşetă şi o puse pe noptieră, la vedere, apoi se ghemui pe unul din paturi, străduindu-se să nu plângă.

R.J. îi dădu codeină şi până la urmă îşi scoase pantofii şi veni lângă ea. Era sigură că va fi respinsă, dar Sarah se ghemui şi mai mult în braţele ei şi-i puse capul pe umăr.

R.J. o mângâie pe obraz şi-i netezi părul:

— Draga mea, într-un fel îmi pare rău că ai fost atât de sănătoasă până acum. Dacă mergeai la dentist sau te operai de apendicită ai fi înţeles că totul trece şi că e bine să fii luat repede de medic. După ziua de mâine, totul va trece, o bătu R.J. pe spate şi chiar o legănă puţin.

Se simţeau bine şi rămaseră mult timp acolo, îmbrăţişate.

A doua zi, sosiră devreme la clinică. Les Ustinovici nu-şi băuse cafeaua şi le salută cu un mormăit şi o înclinare a capului. Când îşi termină ceaşca, asistenta le dusese deja în sala de tratamente şi Sarah era aşezată pe masă.

Era palidă şi încordată, ţeapănă de emoţie. R.J. o ţinu de

mână până fu anesteziată şi i se puse perfuzia intravenoasă. Asistenta încercă de mai multe ori să prindă vena şi când reuşi, pe R.J. o durea mâna, atât de tare o strângea Sarah.

Apoi i se puse un sedativ în perfuzie, 100 de micrograme de Fentanyl.

Les Ustinovici intră şi le văzu cu mâinile împletite:

— Cred că ar fi mai bine să mergi în sala de aşteptare, Dr. Cole.

R.J. înţelese, îi lăsă mâna lui Sarah şi o sărută pe obraz:

— Ne vedem imediat.

În sala de aşteptare, se aşeză pe un scaun tare, între un tânăr osos, concentrat să-şi muşte pieliţa de la unghii şi o femeie între două vârste, prefăcându-se că citeşte o revistă veche. R.J. îşi luase cu ea ultimul număr al unei reviste medicale, dar nu reuşea să se concentreze. Era familiarizată cu rutina şi ştia ce i se întâmpla lui Sarah. Chiuretajul se făcea prin aspiraţie în doi timpi. Primul era numit „şedinţa lungă" şi dura cam un minut şi jumătate. Apoi, după o pauză, a doua aspiraţie era mai scurtă. Nu avu timp să termine nici un articol până când Ustinovici ieşi din sală şi-i făcu semn.

Nu ştia să vorbească decât brutal:

— A avortat, dar am perforat-o.

— Doamne sfinte, Les!

El o îngheţă cu o privire care o invită să-şi revină. Era evident că se simţea şi aşa destul de rău, fără să i se mai pună sare în rană.

— S-a smucit exact când nu trebuia. N-o durea nimic, dar era foarte nervoasă. Perforarea uterului s-a produs într-un loc unde are o tumoare fibroidă. Sângerează mult, dar se va face bine. Am pregătit-o şi ambulanţa e pe drum.

Din momentul acela, faptele se desfăşurară parcă dincolo de o apă imensă şi opacă.

Cât lucrase la clinică, nu i se întâmplase niciodată să perforeze un uter, dar lucrase întotdeauna cu paciente în primul trimestru. Perforaţiile apăreau foarte rar şi necesitau reparaţie chirurgicală. Din fericire, spitalul Lemuel Grace

era aproape şi ajunseră înainte ca Sarah să se sperie prea tare.

Fata fu dusă la sala de operaţii şi R.J. merse cu ea. Nu fu nevoie să solicite un chirurg anume, pentru că opera un ginecolog foarte bun, Sumner Harrison.

Spitalul, care-i fusese cândva atât de familiar, îi apărea acum ca prin ceaţă. Multe feţe ciudate. Două cunoscute, zâmbindu-i pe coridor şi salutând-o în grabă.

Dar îşi aminti unde erau telefoanele. Găsi unul, introduse cartela şi formă numărul.

I se răspunse după două apeluri:

— Alo, David? Aici R.J.

31

Coborârea muntelui

Când David ajunse la Boston, Sarah ieşise din operaţie şi se simţea bine. El se aşează lângă ea şi o ţinu de mână. La început, Sarah plânse când îl văzu şi-l privi gata de ripostă, dar lui R.J. i se păru că el se purta exact cum trebuia; tandru şi încurajator, părând pe deplin stăpân pe el.

R.J. îi lăsă un timp singuri. Voia să afle detalii despre cum se întâmplase accidentul şi-i telefonă asistentei DeMarco, rugând-o să se întâlnească undeva, la cină.

Beth Ann DeMarco locuia lângă un mic restaurant mexican şi se întâlniră acolo.

— Ce dimineaţă am avut! începu Beth Ann.

— Aşa e.

— Hai să luăm pui cu orez, e foarte bun, recomandă asistenta. Les se simte prost. Nu vorbeşte despre asta, dar l-am simţit. Lucrez de patru ani la clinica asta, R.J., şi asta e a doua perforaţie care s-a întâmplat.

— Cine a făcut-o pe prima?

Beth Ann păru stânjenită:

— Tot lui Les i s-a întâmplat. Dar a fost atât de mică, încât n-a fost nevoie de chirurgie. Am trimis-o pe fată acasă să stea in pat. De dimineaţă n-a fost vina lui Les. Fata s-a zbătut involuntar, s-a răsucit şi chiureta a penetrat. Doctorul acela de la ţară care a examinat-o...

— Daniel Noyes.

— Da, nici Daniel Noyes nu poate fi învinuit, vreau să zic, pentru că n-a văzut fibroza. Nu era mare şi era într-o cută a ţesutului, era imposibil s-o vezi. Dacă nu era şi asta, ne descurcam mai uşor. Cum se simte?

— Pare să-i meargă bine.

— Ei, totul e bine când se sfârşeşte cu bine. La mine, s-a

sfârşit cu orez cu pui. Tu ce iei?

Lui R.J. nu-i păsa; comandă şi ea acelaşi lucru.

Abia mai târziu în seara aceea, când fură singuri, David formulă întrebările la care-i venea atât de greu să răspundă:

— La ce naiba te-ai gândit când ai făcut asta, R.J.? Nu ştii că trebuia să mă întrebi şi pe mine?

— Am vrut, dar Sarah m-a oprit. A fost decizia ei, David.

— E un copil!

— Uneori, sarcina transformă copiii în femei. E o femeie de şaptesprezece ani şi a insistat să-şi rezolve singură problema. S-a întâlnit cu un judecător, care a hotărât că e destul de matură pentru a face întrerupere de sarcină, fără să te mai amestece şi pe tine.

— Bănuiesc că tu i-ai aranjat întâlnirea cu judecătorul.

— La cererea ei, da.

— Fir'ai tu să fii, R.J. Te-ai purtat de parcă ţi-aş fi fost străin.

— Nu eşti drept.

El nu răspunse, şi atunci ea îl întrebă dacă dorea să stea la Boston până când Sarah va părăsi spitalul.

— Bineînţeles.

— Pe mine mă aşteaptă pacienţii, aşa că mă întorc.

— Da, aşa să faci, replică el.

În munţi plouă abundent trei zile, dar în cea în care Sarah veni acasă soarele strălucea şi vântul călduţ preluase aroma pădurii.

— Ce zi de călărit pe Chaim! exclamă Sarah.

Lui R.J. îi făcu bine s-o vadă zâmbind, dar fata era palidă şi arăta obosită.

— Să nu îndrăzneşti! Câteva zile stai în casă şi te odihneşti. E important, înţelegi?

— Da, zâmbi Sarah.

— Ai şansa să asculţi nişte muzică urâtă, şi-i întinse un CD cu Pearl Jam, iar ochii lui Sarah se umplură de lacrimi:

— R.J., n-o să uit niciodată...

— Lasă asta. Acum să ai grijă de tine, iubito, şi să-ţi vezi de viaţa ta. Mai e supărat?

— O să-i treacă. Zău. O să-l ducem noi cu zăhărelul.

— Eşti grozavă.

R.J. o sărută pe obraz şi se hotărî să stea de vorbă cu David fără întârziere. Se îndreptă către hambar, unde el descărca o remorcă de fân.

— Vii mâine seară la mine la cină? Singur?

El o privi, apoi dădu din cap:

— În regulă.

A doua zi pe la unsprezece, când tocmai se pregătea să meargă la Greenville să vadă doi pacienţi spitalizaţi, sună telefonul:

— R.J., aici Sarah. Sângerez.

— Mult sau puţin?

— Mult. Foarte mult.

— Vin imediat.

Şi sună întâi ambulanţa.

Sarah stătuse ore în şir ca o convalescentă pe balansoarul de pe prispă, lângă borcanele cu miere, privind veveriţele şi porumbeii pe acoperişul hambarului, doi iepuri alergându-se, pe vecinul Riley trecând în camioneta lui albastră şi ruginită şi un hârciog gras în depărtare, gustând lucerna de pe pajişte.

Deodată îl văzu pe hârciog repezindu-se în gaura lui de sub o stâncă şi-i înţelese graba când mai văzu şi un urs ieşind din pădure.

Era un urs mic, probabil mai tânăr de un an, dar Chaim îi simţi mirosul. Coada i se ridică şi începu să tropăie şi să necheze speriat. Auzindu-l, ursul intră înapoi în pădure şi Sarah râse.

Dar apoi Chaim lovi unul din stâlpii şubrezi ai gardului. Cei mai mulţi erau solizi şi rezistenţi la umezeală, dar acesta era de pin şi începuse să putrezească în două locuri, aşa că,

atunci când calul îl lovi, se prăbuşi şi-l lăsă pe Chaim să fugă.

Sarah îşi lăsă jos ceaşca de cafea şi se ridică:

— Hei, afurisitule! Răule! Chaim! strigă ea. Stai acolo, neastâmpăratule.

Coborî scările luând din mers o frânghie veche şi o găleată în care mai erau grăunţe. Avea destul de mult de mers şi se străduí să nu se grăbească.

— Vino aici, Chaim. Hai să mănânci, băiat'.

Lovi uşor găleata. De obicei, sunetul îl atrăgea, dar acum era încă speriat de mirosul fiarei şi se depărtă spre şosea.

—Fir-ar să fie!

De data aceasta, calul o aşteptă, supraveghind şi pădurea cu un ochi. N-o lovise niciodată cu copita, totuşi fata se apropie cu atenţie, dintr-o parte.

— Hai, mănâncă, prostănacule.

Când calul băgă botul în găleată, îl lăsă să mănânce, apoi îi petrecu laţul frânghiei pe după gât. Nu-i făcu nod, de teamă să nu se sperie din nou, să fugă şi să se sufoce. Ar fi vrut să-l încalece fără şa şi să-l ducă înapoi la hambar. Dar în loc de asta, apucă mai bine frânghia, vorbindu-i drăgăstos.

Trebui să ridice poarta grea, neputând să-l ducă înapoi prin spărtura prin care fugise. O închise la loc, gândindu-se cum să repare gardul până venea tatăl ei, când deodată simţi umezeala, îşi văzu picioarele pline de sânge, dâra lăsată în urmă şi, şocată, începu să plângă.

Când R.J. ajunse la ea, prosoapele cu care se tamponase Sarah nu se dovediseră suficiente. Podeaua era plină de sânge. Bănuia că Sarah stătuse acolo ca să nu păteze aşternuturile, apoi se simţise slăbită şi se culcase. Poate leşinase, zăcea în pat cu picioarele atârnând peste margine.

R.J. o urcă de tot în pat şi-i schimbă bandajele:

— Sarah, strânge-ţi bine picioarele.

— R.J., bâigui Sarah, de foarte departe.

Era aproape în comă şi R.J. văzu că nu-şi putea controla

muşchii. Luă nişte role de bandaj cu cârlige şi-i legă picioarele la genunchi şi la glezne, apoi i le ridică pe mai multe pături.

Ambulanţa sosi foarte repede. Tehnicienii se mişcară fără întârziere şi R.J. urcă şi ea şi-i puse tubul de oxigen. Steve Ripley îi luă semnele vitale, în timp ce salvarea se tânguia înaintând.

Văzând cifrele, Steve mormăi, iar R.J. dădu din cap:

— E în şoc.

O acoperiră pe Sarah cu pături şi-i ridicară picioarele. Sub masca de oxigen, chipul ei avea culoarea pergamentului.

Pentru prima dată după foarte mult timp, R.J. îşi forţă fiecare celulă să intre în contact direct cu Dumnezeu.

Te rog, Doamne, se rugă, dă-mi copila asta.

Te rog, te rog, te rog. Am nevoie de fata asta curată, frumoasă şi veselă, de fiica asta. Am nevoie de ea.

Se forţă să-i ia mâinile în ale ei şi nu le mai putu da drumul, simţind cum nisipul se scurgea din clepsidră.

Nu putea să facă nimic ca să oprească ceea ce se întâmpla. Nu putea decât să controleze fluxul de oxigen şi să ceară să se pregătească la spital o rezervă mai mare de sânge.

Când ambulanţa din Woodfield ajunse la uşa camerei de gardă, asistentele deschiseră în spate şi rămase uimite şi nesigure, privind cum R.J. stătea acolo şi o strângea pe Sarah de mâini. Nu întâmpinaseră niciodată un transport de pacienţi coordonat de un doctor distrus.

32

Blocul de gheaţă

Steve Ripley îi telefonă lui Mack McCourtney şi-l rugă să-l găsească pe David Markus şi să-l aducă la spital.

Paula Simms, doctoriţa de gardă, insistă să-i dea un sedativ lui R.J. O făcu foarte tăcută şi retrasă, dar nu-i atenuă deloc groaza. Stătea rigidă lângă Sarah, ţinând-o de mână, când sosi David, cu ochii sălbăticiţi.

Nici n-o privi pe R.J.:

— Lasă-ne singuri.

R.J. ieşi pe coridor. După un timp, Paula Simms veni la ea:

— Insistă să pleci acasă. Ar fi mai bine să te duci, R.J. E foarte necăjit.

Mustrările de conştiinţă erau insuportabile. Sarah nu putea fi pur şi simplu pierdută pentru totdeauna. Nu putea suporta asta. Nu se putea gândi, o durea şi să respire.

Dintr-odată, blocul de gheaţă în care trăise după moartea lui Charlie Harris se materializă din nou.

Îl căută prima oară pe David în după amiaza aceea. Apoi îl sună mereu, la intervale foarte scurte. De fiecare dată îi răspundea vocea lui înregistrată pe bandă, relaxată şi profesională, mulţumindu-i că sunase Agenţia Imobiliară din Woodfield şi invitând-o să lase un mesaj.

A doua zi de dimineaţă trecu pe la el, bănuind că nu răspundea la telefon, deşi era acasă. Will Riley, vecinul lui David, înlocuia un stâlp la gard.

— E acasă, domnule Riley?

— Nu. Azi dimineaţă mi-a lăsat un bilet pe uşă să mă roage să-i hrănesc animalele vreo două zile. M-am gândit măcar să repar gardul ăsta. Groaznică întâmplare, nu-i aşa, dr. Cole?

— Groaznică, într-adevăr.

— Fetiţa aia minunată...

Sarah!

Oare ce se întâmpla cu David? Unde era?

Când intră în casă, totul era exact la fel cum fusese la plecarea ambulanţei, iar sângele se transformase într-o pastă groasă. Luă cearşafurile şi păturile de pe pat şi te aruncă. Folosi sapa lui David ca să cureţe teribila băltoacă, puse totul într-o găleată de plastic şi o îngropă. Căută peria aspră a lui David şi frecă podeaua cu săpun până când apa, din roşie, deveni rozalie şi apoi curată. Uitându-se sub pat, văzu pisica:

— Agunah!

I-ar fi plăcut s-o ia în braţe şi s-o mângâie, dar pisica o privea ca o fiară încolţită.

Se întoarse repede acasă ca să facă un duş, pentru că o aşteptau pacienţii. Trecuse de prânz când vorbi cu Toby şi află ceea ce ştia deja jumătate din sat, că David Markus plecase să-şi îngroape fiica în New York, Long Island.

Se aşeză la birou să încerce să studieze fişa următorului pacient, dar literele şi cuvintele se amestecau în faţa ochilor ei înceţoşaţi. Atunci făcu un lucru pe care nu-i mai făcuse până atunci: îi spuse lui Toby să se scuze şi să reprogrameze pacienţii, pentru că doamna doctor avea o durere teribilă de cap.

Ajungând acasă, se aşeză pe un scaun la bucătărie, în jur era o tăcere deplină. Nu putea decât să stea acolo.

Îşi întrerupse activitatea timp de patru zile. Umblă mult. Ieşea din casă şi o lua prin pădure, pe şosea, fără ţintă şi se trezea uneori într-un loc, se oprea şi se întreba cum ajunsese acolo.

Îi telefonă lui Daniel Noyes şi luară împreună o masă tristă şi stânjenitoare.

— Am consultat-o bine, spuse el încet. Nu avea nimic.

— N-a fost vina dumitale, domnule doctor, ştiu asta.

El o privi lung şi cercetător.

— Nici vina dumitale n-a fost, asta ştii?

Ea dădu din cap.

Ieşiră din local şi bătrânul o sărută pe obraz înainte de a se duce la maşină.

R.J. nu avu probleme cu somnul. Dimpotrivă, nopţile, când se cufunda într-un somn adânc şi fără vise, erau un refugiu. Dimineaţa se ghemuia sub pături, incapabilă să se mişte.

Sarah.

Mintea îi spunea că nu era vinovată, dar simţea că vinovăţia se împletea cu tristeţea aceea sfâşietoare care nu avea s-o mai părăsească.

Se hotărî să-i scrie lui David înainte de a încerca să stea de vorbă cu el. Pentru ea era important ca el să înţeleagă că moartea lui Sarah putea surveni la fel de bine şi după o apendicectomie sau o toxiinfecţie. Nu exista chirurgie infailibilă. Că Sarah fusese cea care hotărâse să facă un avort şi l-ar fi făcut chiar dacă ea n-ar fi fost de acord s-o ajute.

R.J. ştia că pe David nu l-ar fi consolat faptul că se demonstrase că orice procedură invazivă prezenta un grad mai mic sau mai mare de nesiguranţă. Sarah avusese şanse mai mari alegând avortul pentru că în Statele Unite, una din 14300 femei gravide mureau la naştere, în timp ce numai una din 23 000 putea avea un avort fatal, chiar în trimestrul al doilea de sarcină. În privinţa circulaţiei cu automobilul, riscul unui accident mortal era de unul la şase mii, aşa că, în comparaţie cu asta, sarcina sau avortul erau de preferat.

Toate datele acestea demonstrau că moartea lui Sarah în urma avortului fusese un caz rar. *Foarte rar*

Scrise mai multe scrisori până când ajunse la una mulţumitoare, lipi plicul şi plecă la poştă.

Dar în loc s-o expedieze, o rupse în bucăţi şi o aruncă la coş. Îşi dădu seama că o scrisese pentru ea, în aceeaşi măsură ca şi pentru David. Oricum, ce mai conta? De ce i-ar

fi păsat lui de statistici?

Sarah plecase.

La fel şi David.

33

Moşteniri

Trecură zilele, una după alta, şi R.J. nu mai află nimic. Îl sună pe Will Riley şi-l întrebă dacă ştia când se întorcea vecinul lui.

— Nu, habar n-am. A vândut calul, prin telefon. Mi-a trimis o scrisoare şi m-a rugat să merg acolo ieri, la patru, să-l dau noului stăpân.

— Iau eu pisica, zise R.J.

— Bine. Stă în hambarul meu. Eu am deja patru.

Aşa că R.J. o aduse pe Agunah la ea acasă. Agunah inspectă locul centimetru cu centimetru, cu năsucul ei de regină suspicioasă. R.J. spera că David se va întoarce curând şi i-o va cere înapoi. Între ea şi pisică nu se putuse stabili niciodată o relaţie prea caldă.

Peste câteva zile, flecărea cu Frank Sotheby la magazinul general şi el se întrebă dacă vreun alt agent imobiliar se va muta acolo pentru a-l înlocui pe David Markus.

— M-am mirat când am aflat că şi-a scos casa la vânzare, zise omul, privind-o cu atenţie. Mi se pare că se ocupă Mitch Bowditch, agentul din Shelburne Falls.

Coborând odată în Shelburne Falls, se opri la agenţia imobiliară. Bowditch era un om plăcut şi afabil. Păru că regretă sincer când îi spuse că nu avea nici adresa, nici telefonul lui David Markus:

— N-am decât o scrisoare prin care mă autorizează să vând casa cu tot mobilierul. Şi un număr de cont din New York în care să virez banii. David spune că vrea să lichideze repede. E un agent foarte bun şi a fixat preţul la cota cea mai scăzută. Cred că o să vând repede.

— Dacă vă dă telefon, vreţi să-l rugaţi să mă caute şi pe

mine? întrebă R.J., întinzându-i cartea de vizită.

— Cu plăcere, doamnă doctor, răspunse Bowditch.

După trei zile, pisica fugi.

R.J. străbătu drumul în sus şi în jos şi poteca din pădure, strigând-o:

— AGUUUNAAH!

Se gândi la toate creaturile care ar fi putut mânca o pisică domestică: pume, coioţi, lei, vulturi mari. Dar când se întoarse acasă, ascultă la robotul telefonului un mesaj de la Muriel, soţia lui Will Ripley, care-o înştiinţa că pisica îşi croise drum prin dealuri şi se întorsese în hambarul lor.

R.J. o luă din nou şi după două zile Agunah plecă iar la Riley.

Apoi mai fugi de încă trei ori.

Era sfârşitul lunii septembrie. Văzând-o apărând să-şi recupereze oaspetele nerecunoscător, Will îi zâmbi larg:

— Noi nu ne supărăm dac-o laşi aici, zise el şi R.J. se învoi pe loc.

Totuşi, îi părea rău:

— Şalom, Agunah, o salută ea şi afurisita de pisică o privi şi căscă.

Întorcându-se pe şosea, văzu pe aleea casei din bârne un jeep albastru cu număr de New York.

David?

Parcă în spatele lui, dar când bătu la uşă, îi deschise Mitch Bowditch. În spatele lui era un bărbat bronzat, cu păr rar şi încărunţit şi o mustaţă stufoasă.

— Bună ziua. Haideţi să cunoaşteţi un doctor. Dr. Kenneth Dettinger, i-l prezentă el.

Dettinger îi strânse mâna prietenos, dar scurt.

— Dr. Dettinger a cumpărat casa.

Ea se stăpâni:

— Felicitări. Veţi practica aici?

— Vai de mine, nu! Voi veni aici doar în weekend şi în vacanţe, ştiţi...

Ştia. Doctorul avea un cabinet, era specialist în psihiatrie infantilă:

— Lucrez mult, sunt foarte ocupat. Locul acesta va fi un paradis pentru mine.

Ieşiră toţi trei în curtea din spate şi ajunseră lângă cei doisprezece stupi:

— Veţi păstra albinele?

— Nu.

— Vindeţi stupii?

— Păi, puteţi să-i luaţi, eu sunt bucuros să scap de ei. Sunt alergic la muşcătura de albină şi oricum, vreau să amenajez o piscină în curtea asta.

Bowditch o atenţiona pe R.J. să nu încerce să vândă stupii cinci sau şase săptămâni, până când frigul nu va amorţi albinele.

— De fapt..., îşi consultă el inventarul. David mai are opt stupi închiriaţi la livada Dover. Îi vreţi şi pe aceea?

— Presupun că da.

— Felul cum am cumpărat casa ridică nişte probleme, zise Kenneth Dettinger. Sunt haine în dulapuri, hârtii prin sertare. Eu n-am soţie ca să mă ajute cu toate astea. Tocmai am divorţat.

— Îmi pare rău.

— Ei..., se strâmbă el uşor, apoi ridică din umeri. Voi angaja pe cineva să mă scape de toate astea şi să se ocupe de curăţenie.

Lucrurile lui Sarah.

— Ştiţi pe cineva care ar fi dispus s-o facă?

— Lăsaţi-mă pe mine. Fără bani. Sunt... prietenă de familie.

— Păi, ar fi bine. Vă mulţumesc, o privi el cu interes.

Avea trăsături distinse. Ea nu avea încredere în forţa care se citea pe faţa lui; poate că era o mască de captare a încrederii celorlalţi.

— Aduc mobila mea. Frigiderul îl păstrez, e aproape nou. Luaţi ce doriţi. Restul... daţi-le sau chemaţi pe cineva să

încarce totul şi să arunce la o groapă de gunoi şi trimiteţi-mi mie nota de plată.

— Când doriţi să vă instalaţi?

— Dacă se poate până la Crăciun, v-aş fi recunoscător.

— În regulă.

Toamna, dealurile erau nespus de frumoase. Frunzele se arămiră în octombrie, dar rămaseră agăţate în copaci. Oriunde mergea, acasă, la cabinet, la spital, R.J. era întâmpinată de o explozie de culori în aerul rece şl cristalin.

Încercă să-şi reia viaţa normală, să se ocupe de pacienţi, dar era de parcă ar fi rămas undeva în urmă. Îi era teamă să nu-i fie afectată judecata medicală.

Un cuplu care stătea aproape de ea, Pru şi Albano Trigo, avea un băiat, Lucien, de zece ani. Îi spuneau Luke şi era bolnav. Nu avea energie, nu asimila mâncarea şi avea diaree încontinuu. R.J. îi făcu o sigmoidoscopie îl trimise pentru radiografie şi teste mai complexe. Nu obţinu nici un rezultat.

Băiatul slăbea mereu. R.J. îl trimise la un gastroenterolog din Springfield, dar nici acesta nu putu stabili vreun diagnostic.

Într-o după amiază târzie, porni prin pădure pe covorul de frunze. La heleşteul castorilor văzu ceva ca o focă mică şi lucioasă sărind în apă.

Pe tot râul Catamount erau colonii de castori. Râul trecea şi pe pământul familiei Trigo, mai jos de proprietatea ei.

Se urcă în maşină şi se duse la casa Trigo. Lucien se uita la televizor, întins pe canapeaua din sufragerie.

— Luke, ai înotat vara asta în râu?

Băiatul dădu din cap.

— Ai înotat în ochiurile de apă făcute de castori?

— Sigur.

— Ai băut şi apă de acolo?

Prudence Trigo asculta cu atenţie.

— A, da, câteodată, răspunse Lucien. E curată şi rece.

— Arată curată, Luke. Şi eu înot în ea. Dar tocmai m-am gândit că animalele îşi pot face nevoile în ea.

— Nevoile...

— Caca şi pipi, îi zise Prudence fiului ei. Doamna doctor spune că animalele fac caca şi pipi în apă şi tu o bei. Credeţi că asta e? se întoarse ea spre R.J.

— S-ar putea. Animalele infectează apa cu paraziţi. Dacă cineva îi bea cu apă, se reproduc şi trăiesc în intestin, aşa că organismul nu mai poate absorbi hrana. O să ştim după ce trimitem o probă pentru analize la laborator. Între timp, o să-i dau un antibiotic puternic.

Analizele demonstrară că intestinul lui Lucien era infestat de giardia şi alţi paraziţi. După două săptămâni, băiatul mânca din nou şi nu mai avea diaree. După alte câteva săptămâni, analizele îi ieşiră bune, duodenul şi jejunul erau liberi de paraziţi şi energia copilului începuse deja s-o enerveze pe mama lui.

R.J. se înţelese cu el să nu mai înoate în heleştee şi să nu mai bea apă de acolo.

Frigul sosit din Canada îngheţă toate florile, în afară de crizantemele rezistente. Pajiştile cosite arătau ca nişte capete de puşcăriaşi, cafenii în soarele anemic. R.J. îl plăti pe Will Riley să-i aducă stupii şi-i alinie în curtea din spatele casei. Odată aduşi, îi ignoră complet, pentru că era ocupată. Centrul de Prevenire a Bolilor o avertizase că anul acela, una dintre tulpinile de viruşi gripali, ABeijing 3292 (H3N2) era deosebit de periculoasă şi de câteva săptămâni, Toby îi mobiliza pe pacienţii vârstnici să vină la cabinet să se vaccineze. Cu toate vaccinările, epidemia se instală şi R.J. nu-şi mai văzu capul de treabă. Sunetul telefonului îi deveni insuportabil. Le administră antibiotice celor care păreau să aibă infecţii bacteriene, dar celor mai mulţi nu le putea recomanda decât să ia aspirină, să bea multe lichide, să stea mult în pat şi la căldură. Toby luă gripa, dar R.J. şi Peg Weiler reuşiră s-o evite, cu tot volumul de muncă la care erau supuse.

Abia în a doua săptămână a lui noiembrie reuşi să meargă

la casa de bârne.

Era ca şi cum ar fi încheiat şi relaţia cu David, nu numai pe cea cu Sarah.

În timp ce împacheta hainele lui Sarah, încercă să nu se gândească la nimic. Dacă ar fi putut, ar fi ţinut şi ochii închişi. Umplu mai multe cutii de carton şi le puse la groapa de gunoi colectivă, în sectorul rezervat Armatei Salvării.

Pierdu mult timp lângă colecţia de pietre-inimă, încercând să se hotărască. Nu le putea arunca; până la urmă, le împachetă pe toate şi le duse la maşină de parcă ar fi fost bijuterii. Camera ei de oaspeţi se umplu de pietre.

Aruncă toate medicamentele din dulapul lor, unguentele lui Sarah şi antialergicele lui David. În ea creştea o mare răceală faţă de el, pentru că o lăsase cu atâtea griji dureroase. Îi păstră scrisorile de pe birou, fără să le citească, le luă şi le puse într-un plic mare. În sertarul din stânga al biroului găsi manuscrisul cărţii lui; îl duse la ea şi-l puse pe raftul de sus al dulapului din debara, alături de nişte fulare şi mănuşi vechi şi de o şapcă cu Red Sox pe care o avea din liceu.

Lucră şi de Ziua Recunoştinţei, dar epidemia se afla deja pe curba descendentă. Săptămâna următoare reuşi să plece două zile la Boston. Tatăl ei depăşise cu zece luni vârsta de pensionare a universitarilor, şaizeci şi cinci de ani. Îşi părăsea scaunul de profesor şi colegii lui o invitară pe R.J. la o petrecere organizată cu această ocazie. Fu o seară caldă, cu laude, afecţiune şi amintiri. R.J. se simţi foarte mândră de tatăl ei.

A doua zi, el o invită la micul dejun la Ritz.

— Te simţi bine? o întrebă cu blândeţe.

Discutaseră deja îndelung despre nenorocirea cu Sarah.

— Mă simt foarte bine.

— Ce crezi că a făcut el?

O întrebase timid, temător să n-o rănească, dar ea se confruntase deja cu ideea că era posibil să nu-l mai vadă

niciodată.

— Sunt sigură că s-a pierdut prin vreo sticlă.

Îi spuse tatălui ei că plătise deja două treimi din împrumutul bancar pe care i-l garantase şi amândoi fură uşuraţi de schimbarea subiectului.

Profesorul Cole plănuia să scrie o carte pe care o amâna de multă vreme şi fusese invitat să ţină câteva prelegeri la Universitatea din Miami.

— Am prieteni buni în Florida şi mi-e sete de vară şi soare, spuse el, privindu-şi mâinile pe care artrita le încovoiase ca pe nişte crengi.

Îi încredinţa lui R.J. viola da gamba care fusese a bunicului lui.

— Ce să fac eu cu ea?

— Poate înveţi să cânţi. Eu nu mai cânt deloc în ultimul timp şi vreau să-mi iau bagaj puţin.

— Îmi dai şi bisturiul lui Rob J.?

În adâncul ei, fusese întotdeauna foarte impresionată de această relicvă de familie.

El îi zâmbi:

— Bisturiul nu ocupă mult loc. Îl iau cu mine. Îl vei primi curând.

— Nu ţin deloc la asta, zise ea şi se întinse să-l sărute.

Tatăl ei voia să-şi depoziteze undeva mobila din apartament şi o întrebă dacă ţinea la vreun obiect.

— Covorul din biroul tău, zise ea imediat.

El fu surprins. Era un covor belgian fără însemnătate, beige şi rărit, destul de puţin valoros.

— Ia Hamadanul din living. E mult mai preţios decât cel din birou.

Dar ea avea deja o carpetă persană frumoasă şi dorea un lucru care să-i amintească de tatăl ei. Merseră amândoi în apartamentul lui şi împachetară covorul. Era foarte greu şi abia reuşiră să-l care pe scări şi prin curte, până la portbagajul Explorer-ului. Se întoarse la Woodfield cu viola da gamba ocupând toată bancheta din spate.

Se bucura să aibă lucrurile acelea, dar nu-i plăcea faptul că începuse să moştenească de la persoanele pe care le-ar fi dorit alături de ea.

34

Nopţi de iarnă

Într-o sâmbătă dimineaţa, Kenneth Dettinger ajunse la casa de bârne şi o găsi pe R.J. sortând ultimele posesiuni ale familiei Markus, uneltele şi dispozitivele de bucătărie.

— Aş vrea să păstrez şurubelniţele şi ferăstrăul.

— O.K. Doar ai plătit pentru ele.

Fără îndoială, vocea îi trădase reaua dispoziţie. El o privi întrebător:

— Ce se va întâmpla cu restul lucrurilor?

— Le-ai dat comitetului bisericesc.

— Perfect.

Un timp, aranjară împreună obiectele, fără să vorbească.

— Eşti măritată? întrebă el într-un târziu.

— Nu. Am divorţat, ca şi tine.

El dădu din cap. Pe trăsăturile lui trecu o umbră de durere, sfâşietoare şi scurtă ca un fulger:

— Un club al naibii de mare, nu-i aşa?

— Cu membri în toată lumea, întări R.J.

Stătea mult la Eva şi vorbeau despre timpurile de altădată, despre Woodfield-ul de pe vremea când bătrâna era copil sau tânără femeie. O privea întotdeauna cu atenţie pe Eva, stânjenită de slăbiciunea ei accentuată, de începutul de decădere ce se instalase în făptura ei după moartea nepoatei.

R.J. o tot întreba de familia Crawford, fascinată de scheletul bebeluşului. Linda Rae Crawford murise la şase ani, iar Tyrone la nouă, amândoi înainte de vârsta la care s-ar fi putut reproduce. Aşa că rămâneau celelalte două odrasle, Barbara Crawford şi Harry Hamilton Crawford Jr., care ar fi putut avea legătură cu povestea.

— Tânărul Harry era un băiat drăguţ, dar nepotrivit cu

viaţa la fermă, îşi aminti Eva. Întotdeauna stătea cu nasul vârât în cărţi. A studiat la Amherst un timp, a fost student, dar a fost exmatriculat, cred că în legătură cu nişte jocuri de noroc. A plecat în California cred, sau în Oregon. Pe undeva pe acolo.

După spusele fetei, cealaltă fiică, Barbara, era mai liniştită.

— Era frumoasă Barbara? Avea bărbaţi care să... ştiţi dv., s-o curteze?

— Era destul de frumoasă şi o fată foarte bună. Nu-mi aduc aminte să fi avut curtezani, dar s-a dus la şcoala normală din Springfield şi s-a măritat cu unul din profesorii de acolo.

Întrebările lui R.J. o impacientară pe Eva, care începu s-o privească suspicios:

— N-ai copii, nu-i aşa? Sau bărbat acasă?

— Nu am.

— Păi, faci o greşeală. Eu mi-aş fi găsit un bărbat bun dacă aş fi fost liberă.

— Liberă? Dar, doamnă Eva, vorbiţi de parcă atunci aţi fi fost o sclavă. Aţi fost întotdeauna liberă.

— Nu prea. Nu puteam pleca. Fratele meu avea nevoie de mine la fermă, spuse ea înţepată.

Uneori, în timp ce vorbeau, Eva devenea vizibil agitată, apucând cu degetele tăblia mesei, cuvertura de pe pat sau ciupindu-şi pielea de la mâna cealaltă.

Dusese o viaţă grea şi R.J. vedea că era tulburată de amintirea ei.

În prezent, problemele ei erau destul de numeroase şi grele. Voluntarii din comitetul bisericesc care-i făceau menajul şi-i găteau, se purtaseră exemplar, dar nu puteau continua la nesfârşit. Marjorie Lassiter fu împuternicită să angajeze pe cineva care să vină pentru curăţenie o dată pe săptămână, dar Eva avea nevoie de îngrijire permanentă şi asistenta socială îi mărturisi lui R.J. că se interesa de un azil care s-o primească. Eva era certăreaţă şi adesea vorbea

răstit şi probabil că la azil i-ar fi administrat multe sedative. Nu avea să-i fie uşor.

La jumătatea lui decembrie se aşternu zăpada. Uneori, R.J. se înfofolea şi pornea pe poteca din pădure să-şi încerce schiurile. Natura semăna în continuare cu o biserică părăsită, dar începuseră să apară nişte urme. Văzu urme proaspete de pisică sălbatică, de cerb şi mai multe locuri unde zăpada era presărată cu smocuri de blană sau pete de sânge. Nu mai avea nevoie de David ca să ştie că un iepure fusese ucis; ştia şi cine era asasinul, era coiotul, labele lui de câine erau desenate pe zăpadă.

Heleşteul castorilor era îngheţat şi râul gâlgâia pe sub stratul de gheaţă. R.J. ar fi vrut să schieze pe malul râului, dar poteca se sfârşea acolo şi era nevoită să se întoarcă.

Iarna pe câmpie şi în pădure era frumoasă, dar ar fi fost şi mai frumoasă în compania cuiva. Îi era dor de David. În mod ciudat, era tentată să-l sune pe Tom şi să-i vorbească despre problemele ei, dar ştia că nu mai era disponibil. Era singură şi speriată de viitor. Când se aventura în imensitatea rece şi albă se simţea ca un fulg într-un ocean îngheţat.

Agăţă de două ori mâncare pentru păsări afară şi pungile îi fură luate de o vulpe roşcată pe care o zări strecurându-se o dată printre copaci, o hoaţă prudentă. Cără o scară la copac şi agăţă pungile mai sus. Le reumplea în fiecare zi şi se bucură să-şi vadă oaspeţii onorând mâncarea ei: stăncuţe, găi, botgroşi, piţigoi guleraţi, şi o ciocănitoare uriaşă, ba chiar şi o pereche de raţe cardinal. Masculul o călca pe nervi: îşi trimitea întotdeauna perechea înainte, ca să sondeze prezenţa duşmanilor, iar ea se ducea invariabil, potenţial sacrificată.

Oare când o să ne învăţăm minte? se întrebă R.J.

Telefonul lui Kenneth Dettinger o luă prin surprindere. Venise în weekend şi o invita la cină.

Deschise gura să refuze, dar o voce interioară o certă. Ar

trebui să meargă, gândi, în timp ce tăcerea dintre ei devenea stânjenitoare.

— Mi-ar face plăcere, reuşi să spună.

Se îmbrăcă frumos, cu o rochie bună şi se aranjă cu grijă. El purta o jachetă din tweed, pantaloni de lână, cizme negre şi o haină groasă, potrivită cu vremea de afară. Merseră la un restaurant de pe şosea şi zăboviră la vin înainte de a comanda. Ea nu mai băuse de mult; descoperi că vinul o relaxa şi interlocutorul ei era un om interesant, ştia să converseze. Timp de mai mulţi ani, îşi petrecuse câte trei săptămâni în Guatemala, tratând copii traumatizaţi de uciderea unuia sau ambilor părinţi. Îi punea întrebări profunde despre practica ei în munţi.

Îi plăcu masa şi discuţia despre cărţi, muzică şi medicină, se simţi bine, astfel încât i se păru firesc ca la întoarcere să-l invite la o cafea. Îl rugă să aprindă focul în timp ce o pregătea.

Când o sărută, i se păru natural şi-i plăcu experienţa. Săruta bine şi-i răspunse şi ea.

Dar buzele îi înlemniră şi el se opri.

— Îmi pare rău, Ken, cred că e un moment foarte nepotrivit.

Dacă mândria lui fusese rănită, n-o arătă. Îi zâmbi şi ridică ceaşca de cafea:

— În viitor o să stau mult pe aici. Să bem pentru un moment potrivit. Dacă vei vrea să ne vedem, anunţă-mă.

La plecare, o sărută pe obraz.

După o săptămână, veni de la New York pentru vacanţa de Crăciun, însoţit de un alt bărbat şi de două femei tinere şi atrăgătoare.

R.J. trecu pe lângă ei cu maşina şi Ken o claxonă şi-i făcu semn.

R.J. îşi petrecu ziua de Crăciun cu Eva. Gătise un curcan mic şi o prăjitură de ciocolată şi le aduse cu vesela necesară, dar ospăţul n-o bucură prea tare pe Eva. I se spusese că

după două săptămâni va fi transferată la un azil din Northampton. R.J. fusese să verifice instituţia. Îi spusese Evei că era un loc bun şi bătrâna dăduse din cap în tăcere.

După masă, în timp ce R.J. spăla vasele, Eva începu să tuşească. Faţa i se congestionă şi se înfierbântă.

R.J. avea destulă experienţă pentru a recunoaşte imediat simptomele gripei. Probabil că era o tulpină care nu făcea parte dintre cele incluse în vaccin.

R.J. se gândi să doarmă acolo sau să aducă o vecină să rămână peste noapte.

Totuşi, Eva era fragilă. Până la urmă, chemă ambulanţa şi o internă în spital, la Greenville.

A doua zi se bucură că acţionase astfel, pentru că infecţia îi afectase bătrânei sistemul respirator. R.J. prescrise antibiotice, în speranţa că era bacterială, dar era o pneumonie virală şi Eva cedă repede.

R.J. stătea cu ea în salon:

— Eva, sunt aici, Eva.

Se întorcea la Woodfield, apoi revenea la Greenville, îi lua mâinile şi-i spunea adio, simţind cum îi scădeau puterile.

Era asistată respirator şi, spre sfârşit, R.J. îi prescrise şi morfină. Eva muri cu două zile înaintea Anului Nou.

Pământul de la cimitirul din Woodfield era tare ca piatra şi nu se putu săpa o groapă. Sicriul Evei fu depus într-un cavou colectiv, până la dezgheţ, când urma să fie înmormântată. Serviciul religios de la biserica locală se desfăşură în prezenţa câtorva oameni, pentru că, la nouăzeci şi doi de ani câţi avusese, nimeni n-o mai cunoştea bine pe Eva Goodhue.

Vremea era „câinească”, aşa cum se exprima Toby. R.J. nu avea nici măcar un câine cu care s-o încălzească şi începuse să fie apăsată de cerul cenuşiu. Încercă să se ocupe de ea. Găsi în Northampton o profesoară de violă, Olga Melnikoff. Era o femeie de şaptezeci de ani care cântase douăzeci şi şase de ani cu orchestra simfonică din Boston. Începu să ia

lecţii săptămânale, iar serile, în casa tăcută şi rece, strângea viola între genunchi ca pe un iubit. Primele mângâieri ale arcuşului provocau vibraţii grave de bas, care-i traversau trupul şi foarte curând se pierdea în plăcerea subtilă de a produce sunete. Doamna Melnikoff o luase de la alfabet, corectându-i sever modul cum ţinea arcuşul şi punând-o să repete stăruitor gamele. Dar R.J. cânta deja la pian şi la chitară şi ajunse în curând la exerciţii şi la melodii simple. Îi plăcea să stea şi să cânte, se simţea alături de generaţiile de Cole care iubiseră şi practicaseră muzica.

Era o vreme de stat în casă, la gura sobei. Ştia că sălbăticiunile sufereau de frig. Ar fi vrut să lase în păduri fân pentru căprioare, dar Jan Smith o descurajă:

— Scuteşte-le de binefaceri. O duc cel mai bine când sunt lăsate singure, zise el, iar ea încercă să nu se mai gândească la micile creaturi în timp ce afară crengile trosneau de frig, cu zgomote de pocnete de pistol.

Spitalul anunţă că orice doctor cu modem poate accesa fişa unui pacient în câteva secunde şi poate instrui asistentele la telefon, în loc să mai facă drumul obositor până la Greenville. Încă se mai ducea noaptea la unii pacienţi, dar investi în echipamentul modern şi se bucură de binefacerile tehnologiei.

Seara făcea câte un foc uriaş în cămin şi-i ajungea toată noaptea. Se aşeza lângă foc şi răsfoia revistă după revistă, nereuşind să ajungă la zi, dar îmbunătăţindu-şi considerabil cunoştinţele teoretice.

Într-o seară, dădu jos din dulap manuscrisul lui David şi se apucă să-l citească.

Trecură ore şi se făcu frig; se sculă să aprindă din nou focul, să meargă la baie şi să-şi mai facă o cafea. Apoi se aşeză iar la citit. Uneori chicotea, de câteva ori plânse.

Când termină, cerul se luminase afară. Dar voia să citească tot. Era o poveste despre fermieri care trebuia să-şi schimbe viaţa, pentru că şi lumea se schimbase, dar nu ştiau cum. Personajele aveau viaţă, dar manuscrisul nu era

terminat. O impresionă puternic şi o emoţionă. Nu-şi imagina că David ar fi putut lăsa o asemenea carte neterminată şi deodată ştiu că era grav bolnav sau poate chiar mort.

35

Înţelesuri ascunse

20 ianuarie.

Stătea acasă şi interpreta muzică. Armoniile încălzeau aerul, iar R.J. avea sentimentul neclar că seara aceea era specială; vreo aniversare? vreo zi de naştere apoi îi veni în minte o strofă din Keats pe care trebuise s-o memoreze pentru seminarul de literatură:

„Seara Sfintei Agnes – era un ger turbat!
Deşi bogată-n pene, bufniţa tremura,
Iepurele gonea-n frig pe câmpul îngheţat
Iar turma cea tăcută în lâna ei dormea”

R.J. nu ştia care era situaţia turmelor, dar probabil că toate fiinţele fără adăpost treceau prin momente grele. Văzuse în câteva dimineţi o pereche de curcani sălbatici înaintând încet pe câmpul acoperit de zăpadă. Fiecare ninsoare mai adăugase încă un strat de gheaţă, iar păsările şi alte vietăţi nu mai puteau străpunge crusta pentru a găsi plantele necesare supravieţuirii. Curcanii străbăteau câmpia ca nişte pensionari artritici.

R.J. se întreba dacă Darul ei avea efect pe animale. Dar nu trebuia să le atingă pentru a şti că erau pe moarte.

Alte păsări se strângeau în livadă şi făceau eforturi nereuşite de a zbura până la mugurii îngheţaţi ai merilor.

Nu mai putea suporta. Cumpără un sac de porumb decorticat de la un hambar din Amherst şi aruncă boabe în zăpadă, în locurile unde văzuse curcanii.

Jan Smith fu dezgustat de gestul ei:

— Natura s-a descurcat mii de ani fără ajutorul omului.

Atâta vreme cât omul nu le distruge, animalele îşi poartă singure de grijă. Supravieţuiesc cei mai puternici. Iubitorii de păsări nu fac decât să-şi aducă mai aproape cântăreţele favorite. Dacă n-ar fi ei, păsările s-ar muta în zone mai prielnice lor şi ar fi mai adaptate.

Ei nu-i păsa de mustrările acestea. Privea satisfăcută cum curcanii şi alte păsări se bucurau de mărinimia ei. Veneau porumbei, fazani, ciori şi jays şi alte păsări mai mici, pe care nu le cunoştea de departe. După ce mâncau tot porumbul aruncat pe zăpadă, ieşea şi le punea altul.

Luna ianuarie rece lăsă locul unui februarie friguros. Oamenii se aventurau să iasă, înfofoliţi în tot felul de pulovere, haine căptuşite sau tivite cu blană. R.J. purta pulovere lungi şi groase şi o căciulă de lână pe care şi-o trăgea peste urechi.

Vremea mizerabilă scoase la iveală spiritul aventuros care-i ajutase pe pionieri să supravieţuiască în regiune. Într-o dimineaţă cu vânt şi ninsoare, R.J,. reuşi să-şi croiască drum până la birou şi se aşeză pe un scaun, plină de zăpadă:

— Ce zi! răsuflă ea.

— Nu-i aşa că-i minunat? răspunse Toby, cu faţa strălucitoare.

Era o lună potrivită pentru mese cu prietenii, îndelungi şi joviale, pentru că iarna ţinea mult în munţi şi oamenii se fereau de boala de cabană. La familia Smith, R.J. discută cu Lucy Gotelli, muzeografă la Colegiul Williams. Lucy îi spuse că laboratorul lor era dotat pentru a putea stabili cu destulă precizie vechimea obiectelor, iar R.J. îi povesti despre farfuria găsită cu oasele copilului, pe pământul ei.

— Mi-ar plăcea s-o văd, zise Lucy. Pe la 1800 era o olărie la Woodfield şi producea vase utilitare, nesmălţuite. Poate acolo a fost făcută şi farfuria ta.

După câteva săptămâni, R.J. se duse acasă la Lucy cu farfuria. Muzeografa o examină cu o lupă:

— Da, mi se pare un produs al olăriei din Woodfield.

Desigur, nu e cert. Aveau un semn distinctiv, un T şi un R întrepătrunse, pictate cu negru pe dosul pieselor. Marcajul de pe farfuria asta a fost şters.

Se uită curioasă la cele şapte litere rămase pe suprafaţa uzată: *ah* şi *od, o,* din nou *od* şi parcă un *h.*

— Ce culoare ciudată. E cerneală, ce crezi?

— Nu ştiu. Pare sânge, se hazardă R.J., iar Lucy zâmbi:

— Nuuu. Îţi garantez că nu e sânge. Nu mi-o dai câteva zile s-o examinez la laborator?

— Bineînţeles.

Aşa că farfuria rămase la Lucy, deşi R.J. simţi o rezervă curioasă la cedarea obiectului, chiar şi pentru câteva zile.

Deşi afară era foarte frig, într-o dimineaţă auzi un foşnet la uşă, ca o zgârietură. După un timp, zgomotul se repetă. Spre uşurarea ei, R.J. nu găsi la uşă un lup sau un urs, cl doar pisica ei neascultătoare:

— Îmi pare rău, Agunah, nu sunt aici, zise ea.

Agunah stătu aproape o oră, apoi se aşeză lângă uşă şi aşteptă să i se dea drumul.

În săptămâna aceea mai veni de două ori şi zgârie la uşă, cercetă casa neîncrezătoare, apoi plecă, fără să-i acorde lui R.J. nici o privire.

Lucy Gotelli îi telefonă abia după zece zile, scuzându-se pentru întârziere:

— Ţi-am studiat farfuria. N-a fost cine ştie ce, dar am avut mici crize la serviciu şi abia alaltăieri am reuşit s-o analizez.

— Şi?

— Este într-adevăr produsă la olăria din Woodfield. Am detectat semnul distinctiv. Iar literele sunt pictate în caseină.

— Nu mai ştiu despre caseină decât că e un produs pe bază de lapte, zise R.J.

— Exact. Caseina e proteina principală din lapte, partea care se adună deasupra când se brânzeşte laptele. Cei mai mulţi fermieri de pe aici îşi pictau singuri oalele.

Smântâneau laptele, lăsau smântână să se usuce şi o pisau, apoi o foloseau ca liant între lapte, colorant, albuş şi un pic de apă. În cazul acesta, colorantul a fost red lead. Când au fost imprimate, literele erau de un roşu strălucitor, dar cu timpul au ruginit.

Lucy îi explică procedeul de analiză: plasarea farfuriei sub radiaţie ultravioletă. Lutul poros absorbise vopseaua, iar ultravioletele o făcuseră fluorescentă, absorbind energia şi reflectând-o.

— Ai reuşit să distingi şi celelalte litere?

— Da, sigur. Ai un creion? Ţi le dictez.

R.J. scrise pe caietul ei de reţete şi apoi rămase privind fix, cu răsuflarea tăiată, cuvintele de pe hârtie:

ISAIAH NORMAN GOODHUE
RĂPOSAT NEVINOVAT ÎNTRU DOMNUL
12 NOIEMBRIE, 1915

Deci familia lui Harry Crawford nu avea nimic de-a face cu scheletul.

Căută în registrele primăriei pentru a se convinge că Isaiah Norman Goodhue era chiar Norm, fratele cu care Eva locuise aproape toată viaţa. Bănuiala i se verifică, dar rămase şi mai nedumerită, neputând face decât presupuneri, una mai tulburătoare ca alta.

În 1915, Eva avea paisprezece ani, vârsta la care putea naşte un copil, dar era şi ea însăşi un copil. Locuise singură cu fratele ei mai mare într-o casă izolată de pe şoseaua Laurel Hill.

Dacă fusese copilul Evei, tatăl era necunoscut sau era fratele ei?

Isaiah Norman Goodhue fusese cu treisprezece ani mai mare decât fata. Nu se căsătorise; îşi petrecuse viaţa izolat, muncind la fermă. Se bazase pe sora lui pentru gătit, îngrijirea casei, ajutor în gospodărie, cu animalele...

Şi pentru celelalte nevoi?

Dacă fratele şi sora fuseseră părinţi, Eva fusese silită? Sau

fusese o aventură incestuoasă?

R.J. şi-o imagina pe Eva după aceea – speriată, copleşită de vinovăţie pentru că-şi îngropase copilul nebotezat, suferind de pe urma unei naşteri în condiţii brutale, fără nici o îngrijire.

În mod clar, mlaştina vecinilor fusese aleasă ca loc de înmormântare pentru că era puţin probabil să fie cultivată vreodată. Îşi îngropaseră amândoi copilul? Farfuria de lut argilos era situată la adâncime mai mică decât scheletul. Lui R.J. i se părea posibil ca Eva să fi marcat ulterior pe ea numele şi data naşterii, apoi să se fi furişat s-o aşeze deasupra copilului.

Eva îşi aruncase ochii toată viaţa către mlaştina aceea din vale; ce-o fi simţit când vedea vacile lui Harry Crawford hălăduind pe acolo?

Dumnezeule, copilul acela să născuse oare viu?

Numai Eva ar fi putut răspunde la acele întrebări întunecate, aşa că R.J. n-avea să le ştie niciodată răspunsul, ceea ce era cu atât mai bine. Nu mai expuse farfuria, îi amintea prea mult disperarea tragică a unei fete de la ţară, captivă în propria ei existenţă. Aşa că o împachetă în hârtie şi o băgă într-un dulap, cât mai adânc.

36

Pe potecă

Gândul la destinul Evei arunca o umbră asupra vieţii lui R.J., ce nu putea fi înseninată nici măcar de muzică. Pleca grăbită de acasă spre serviciu, având nevoie de contacte umane, dar şi la cabinet era dificil, pentru că incapacitatea lui Toby de a concepe îi afecta rezistenţa la tensiunile zilnice. Toby era repezită şi supărăcioasă şi spre nefericirea tuturor, era conştientă de instabilitatea ei.

R.J. ştia că trebuia să discute atitudinea ei, dar Toby îi devenise mai apropiată decât o angajată sau o pacientă. Deveniseră prietene bune şi R.J. amâna cât mai mult posibil o confruntare cu ea. În ciuda stresului suplimentar, rămânea până târziu la cabinet şi revenea cu greutate în casa goală şi tăcută.

O consola însă faptul că iarna era pe sfârşite. Nămeţii de pe marginea şoselei se micşorau. Pământul încălzit sorbea umezeala şi culegătorii de sevă de arţar îşi începuseră truda zilnică. În decembrie, Frank Sotheby umpluse cu zăpadă nişte haine omeneşti şi aşezase originala lui mascotă în faţa magazinului, pe schiuri, de parcă ar fi fost gata să participe la slalom. Acum totul se topea. Când hainele golite de conţinut dispărură de acolo, R.J. îi spuse lui Frank că acela era cel mai sigur semn că venea primăvara.

Într-o seară, auzi la uşă zgâriatul familiar, o deschise şi o lăsă pe Agunah să-şi facă inspecţia obişnuită.

— Ah, Agunah, rămâi cu mine, se rugă ea, dar Agunah îşi ceru în curând libertatea în faţa uşii de la intrare, iar R.J. se trezi din nou singură.

Începu să meargă bucuroasă cu salvarea, deşi regula spunea că echipajul era obligat să aibă un medic doar pentru cazuri grave. Ultima noapte din martie aduse şi ultima

furtună de zăpadă din sezon. Pe drumul principal, la ieşirea din sat, un şofer beat derapă în Buick-ul lui şi ciocni frontal o Toyota. Şoferul Toyotei intră în volan, fracturându-şi câteva coaste şi înfundându-şi sternul. Orice respiraţie îi provoca mari dureri. Din păcate, peretele toracic nu se ridica uniform în timpul respiraţiei.

Paramedicii puseră pe sternul accidentatului un săculeţ cu nisip, îi administrară oxigen şi-l luară la bord. Când ajunse R.J., omul era dus la maşină. De data aceasta, apelul fusese receptat de mai multe ambulanţe; printre membrii echipajelor se afla şi Toby. Priviră amândouă plecarea ambulanţei, apoi R.J. o chemă pe Toby mai departe, dincolo de pompierii voluntari care curăţau strada de cioburile din sticlă şi metal.

Merseră pe autostradă până la un loc de unde se vedea panorama accidentului.

— M-am gândit mult la tine, începu R.J.

Aerul nopţii era rece şi Toby tremura puţin în jacheta ei roşie, de paramedic. Becul galben al ambulanţei clipea periodic, luminându-i faţa la intervale de câteva secunde. Îşi încrucişă mâinile la piept şi o privi pe R.J.:

— Mda?

— Mda. E o procedură pe care aş vrea s-o încerci.

— Ce fel de procedură?

— O explorare. Aş vrea ca cineva să se uite în pelvisul tău.

— Chirurgie? Las-o baltă. Eu n-am de gând să mă las tăiată. Ştii ce, R.J., unele femei nu sunt făcute să fie mame. Aşa e destinul lor.

R.J. zâmbi dureros:

— Nu-mi spune mie asta.

Apoi clătină din cap.

— Astăzi nu se mai operează prin tăietură. Îţi fac trei incizii minuscule în abdomen: una în buric şi celelalte două mai jos, deasupra ovarelor. Folosesc un instrument foarte sensibil cu fibră optică şi lentile foarte puternice care le permit să observe fiecare detaliu. Dacă e necesar, pot să

corecteze ceva tot prin inciziile astea mici, cu alte instrumente speciale.

— Mă adorm?

— Da. Se face anestezie generală.

— ... tu ai face... cum îi spune?

— Laparoscopie. Nu, eu nu fac aşa ceva. Te-aş trimite la Danny Noyes. E foarte bun.

— Nici gând.

R.J. îşi îngădui să-şi piardă răbdarea:

— De ce? Îţi doreşti cu atâta disperare un copil!

— Ia ascultă, R.J., predici aşa de bine despre dreptul femeii de a-şi alege ce să se întâmple cu corpul ei şi acum? Ăsta e corpul meu şi eu aleg să nu mă operez decât dacă îmi sunt ameninţate sănătatea sau viaţa, ceea ce nu e cazul. Aşa că lasă-mă dracului în pace. Şi mulţumesc pentru grijă.

— Cu plăcere, încheie R.J. tristă.

În martie încercă să intre în pădurea din spatele casei fără schiuri sau cizme înalte şi eşuă, intrând în zăpada netopită încă, până la coapse. În aprilie încercă din nou şi reuşi, însă cu greutate. Iarna sălbăticise poteca, din nou erau multe crengi care trebuiau îndepărtate.

I se părea că zeul pădurii se holbează la ea. Pe un petec de zăpadă văzu urmele unei fiinţe ce semăna cu un bărbat desculţ, cu tălpi rotunde şi zece gheare ascuţite. Degetele mari erau însă spre exterior şi R.J. ghici că era vorba despre un urs mare. Făcu zgomot şi fluieră, cântând cât putea de tare „Bătrâna mea casă din Kentucky”, deşi i se părea că melodia l-ar fi putut adormi pe urs mai degrabă decât să-l sperie.

Copacii se prăbuşiseră peste potecă în trei locuri. R.J. luă din magazie un ferăstrău suedez şi încercă să taie copacii, dar treaba mergea foarte încet.

Pentru unele lucruri era nevoie de un bărbat, își spuse cu o resemnare amară.

Cântări câteva zile pe cine să angajeze să-i cureţe poteca

şi poate să i-o şi lungească până la râu. Totuşi, într-o după amiază se duse la magazinul ei favorit de unelte şi întrebă despre ferăstraiele cu motor.

Ştia că puteau fi mortale şi arătau înfricoşător.

— Mă cam bagă în sperieţi, recunoscu ea faţă de vânzător.

— Păi, ar fi cazul, admise el voios. Vă taie şi piciorul cu aceeaşi uşurinţă ca pe un copac. Dar dacă rămâneţi speriaţi, sunteţi în siguranţă. Se rănesc numai cei care le mânuie neglijent.

Ferăstraiele erau produse de firme diferite şi aveau diverse dimensiuni. Vânzătorul îi arătă modelul cel mai mic şi mai uşor;

— Femeile îl preferă pe ăsta.

Dar când auzi că voia să cureţe un drum prin pădure, îi arătă altul:

— Ferăstrăul ăsta are greutate medie. O să obosiţi mai repede decât cu ăla mic, dar faceţi treabă mai bună.

Ea îl puse să-i arate de mai multe ori cum se pornea, cum se oprea şi cum să pună frâna automată la lanţ, pentru a nu fi rănită dacă ferăstrăul întâlnea un obstacol şi sărea înapoi.

Când îl aduse acasă, cu ulei şi benzină de alimentare, se răzgândise. După cină, citi atentă manualul de folosire şi înţelese că achiziţia fusese o nebunie. Era un instrument prea complicat şi prea distructiv, nu va avea niciodată curajul să se ducă singură în pădure şi să-l folosească. Puse totul într-un colţ al magaziei şi se strădui să uite ideea.

După două zile, veni de la serviciu şi, ca de obicei, îşi luă corespondenţa din cutia de pe şosea şi o aduse cu maşina acasă. Stând la masa din bucătărie, o împărţi în două teancuri: probleme pentru mai târziu, chitanţe, cataloage şi reviste pe care dorea să le citească, scrisori; şi corespondenţă inutilă, de aruncat.

Era un plic pătrat, bleu, de mărime mijlocie. Văzând scrisul de pe el, aerul din cameră i se păru deodată greu şi cald.

Nu se repezi să-i deschidă. Îl examină ca pe o bombă, cu

grijă, pe amândouă părţile. Nu avea adresa expeditorului. Fusese timbrat în urmă cu trei zile şi trimis din Chicago.

Îşi luă cuţitul de tăiat hârtie şi deschise plicul cu precizie.

Era o felicitare: Paşte fericit.

Înăuntru, scrisul înghesuit şi înclinat al lui David:

Draga mea R.J.,

Nu prea ştiu ce să spun, cum să încep. Cred că trebuie să încep prin a spune că-mi pare groaznic de rău dacă ţi-am provocat supărări.

Aş vrea să ştii că sunt bine sănătos. Nu mai beau de un timp şi mă străduiesc să rămân treaz.

Sunt într-un loc sigur, înconjurat de oameni buni. Încep să mă împac cu viaţa.

Sper să găseşti în inima ta un gând bun pentru mine, aşa cum şi eu mă gândesc cu drag ia tine.

Al tău sincer,

David

Un gând bun?

Paşte fericit?

Aruncă felicitarea şi plicul pe poliţa căminului.

Cuprinsă de furie şi dezgust, umblă prin casă şi până la urmă se duse la magazie. Apucă ferăstrăul mecanic şi porni prin pădure, ajungând la primul copac prăbuşit.

Făcu aşa cum fusese instruită: îngenunche; îşi puse piciorul drept pe mânerul îndepărtat, împingând ferăstrăul spre pământ; puse frâna de mână; fixă dispozitivul de protecţie şi porni motorul; ţinu mânerul apropiat cu mâna stângă şi trase cu dreapta de mânerul de pornire. Trase de mai multe ori până când ferăstrăul se puse scrâşnind în mişcare.

Îl alimentă şi motorul urlă. Îl întoarse spre copacul căzut, apăsă din nou starterul şi îndreptă lama spre trunchi. Zimţii muşcară din lemn şi traversară trunchiul uşor şi repede. Zgomotul motorului i se părea muzical.

Ce putere! gândi. Ce putere!

În curând, copacul era tăiat în bucăţi mici pe care le putea căra ca să degajeze poteca. Stătu în amurg, cu ferăstrăul urlând în mână, fiindu-i greu să-l oprească, beată de succes, gata să-şi doboare toate necazurile. Nu mai tremura. Nici de urs nu-i mai era frică. Ştia că ursul va fugi de sunetul armei ei zgomotoase.

Putea s-o facă, se gândi exaltată. Spiritele pădurii îi erau martore: o femeie poate face *orice.*

37

Încă un pod

Îşi luă ferăstrăul în pădure două după-amieze la rând şi tăie şi ceilalţi doi copaci prăbuşiţi. Iar joi, în ziua ei liberă, intră devreme printre copacii înalţi, mitici şi începu să lungească poteca. Nu mai avea mult de lucrat până la râul Catamount şi reuşi să ajungă la mal înainte de prânz. Când trasă o buclă şi începu să prelungească poteca în josul apei, simţi un fior.

Ferăstrăul era greu. Trebuia să se oprească din loc în loc şi folosea pauzele pentru a strânge ramurile şi copăceii doborâţi pe traseu, clădindu-i astfel încât să devină adăposturi potrivite pentru iepuri şi alte creaturi mici. De-a lungul malurilor mai era câte o dâră de zăpadă, dar apa curgea umflată şi repede, cu aspect de cristal lichid. Chiar într-un loc unde vegetaţia începuse să răsară, văzu în apă o formă ca de inimă, albastră. Îşi suflecă mâneca şi băgă în apă mâna care păru să i se cristalizeze, iar şocul frigului o pătrunse până-n călcâie. Piatra avea o formă frumoasă şi o şterse grijulie cu batista înainte de a o vârî în buzunar. Toată după amiaza, avansând cu drumul în pădure, simţi magia pietrei-inimă, transmiţându-i forţă şi însufleţire.

Seara îi era acompaniată de schelălăitul coioţilor şi de vuietul baritonal al râului. Dimineţile, din bucătărie, vedea pe fereastră şoimi, o bufniţă, coţofene, cerbi mari care-i luaseră parcă în stăpânire pământul. Văzu mulţi iepuri şi căprioare, dar, spre îngrijorarea ei, nici urmă de curcanii de astă iarnă.

De acum, imediat după ce ajungea acasă se schimba şi lua ferăstrăul din magazie. Muncea din greu, cu o satisfacţie care aproape o lumina, împingând traseul potecii înapoi către casă.

Aerul avea o catifelare nouă. În fiecare zi se întuneca mai târziu şi drumurile de ţară deveniră mocirloase. Învăţase împrejurimile şi ştia unde să-şi parcheze Explorer-ul şi să o ia pe jos, aşa că nu mai avea nevoie de tracţiune sau ajutor ca să-şi scoată maşina din noroi.

Munca în pădure îi întărise muşchii braţelor şi ai spatelui şi toate fibrele o dureau când mergea, dar trupul se întări şi se adaptă la efort. Împingând ferăstrăul în crengi îşi zgâriase mâinile şi braţele în mai multe locuri, încercă să poarte mâneci lungi şi mănuşi, dar mânecile îi alunecau, iar mănuşile nu-i permiteau să strângă bine ferăstrăul, aşa că în fiecare seară după baie se dezinfecta şi purta cicatricele ca pe nişte semne profesionale.

Uneori, urgenţele o împiedicau să lucreze la potecă-, un telefon care o chema sau o vizită la spital pe care trebuia să o facă. Deveni zgârcită cu timpul ei liber, petrecându-l pe tot în pădure. Distanţa până la locul de muncă se mărea o dată cu lungirea potecii. Învăţă să-şi lase pe teren bidoanele cu benzină şi ulei, bine izolate în pungi de plastic. Uneori, vedea în pădure semne care o tulburau. Într-un loc unde lucrase cu numai o zi înainte, găsi carcasa unui curcan mâncat de fiare şi speră nebuneşte că nu fusese unul din „ai ei”. În altă dimineaţă, găsi pe potecă o grămadă mare de excremente de urs, ca o scrisoare deschisă. Ştia că urşii negri dormeau toată iarna, fără să mănânce sau să elimine ceva, iar primăvara înghiţeau până li se umplea intestinul şi atunci defecau o cantitate enormă de excremente. Citise despre asta şi, acum, examinând grămada, înţelese că era vorba despre un animal mare, poate cel ale cărui urme le văzuse în zăpadă. Era ca şi cum ursul i-ar fi atras atenţia că pădurea era a lui, nu a ei şi spaimele o cuprinseră din nou.

Toată luna aprilie împinse poteca spre casă, înaintând când cu greutate, când foarte uşor. Până la urmă, ajunse la ultima provocare: un pârâu care trebuia traversat. Pârâul muşca din poala pădurii, adunând umezeala poienii şi ducând-o spre râu. David făcuse trei poduri de lemn în alte

locuri; nu ştia dacă-l va putea face ea pe cel de-al patrulea, poate că era nevoie de mai multă experienţă şi îndemânare decât a ei.

Într-o zi, după ce veni de la cabinet, studie malurile înalte şi examină podurile făcute de David, evaluând ceea ce ar fi trebuit ea să facă. Era o treabă pentru care avea nevoie de o zi întreagă, aşa că aşteptă ziua ei liberă şi se relaxă în ceea ce-i mai rămăsese din după amiază. Râul curgea repede, apa era prea mare pentru pescuit, dar se duse acasă şi-şi luă undiţa şi dezgropă câteva râme de lângă grămada de gunoi. Îşi aruncă undiţa în heleşteul cel mai mare, urmărind pluta şi în acelaşi timp admirând opera castorilor, care construiseră un stăvilar şi subţiaseră mulţi copaci. Între timp, un stârc coborî pe apa heleşteului şi scoase un ţipăt batjocoritor, apoi se scufundă şi zbură cu un peşte în cioc. R.J. se simţi inferioară păsării, dar până la urmă prinse şi ea doi păstrăvi frumoşi pe care-i găti cu fidea şi cu verdeţuri.

După cină, ducând gunoiul, dădu peste o mică piatră-inimă neagră, pe care o apucă de parcă ar fi putut să fugă. O aduse înăuntru, o spălă şi o lustrui, apoi o puse pe televizor.

După ce se topi zăpada, R.J. păru să fi moştenit abilitatea lui Sarah Markus de a descoperi pietre-inimi. Oriunde se ducea, ochii îi cădeau asupra lor, îndreptaţi parcă de spiritul lui Sarah. Formele variau – erau inimi cu partea de sus rotunjită ca o pară, cu cele două jumătăţi alungite, dar simetrice sau cu vârful ascuţit sau dimpotrivă, uşor curbat, ca un leagăn pentru preşcolari.

Într-o pungă de pământ de flori cumpărat, descoperi o pietricică netedă şi maronie, cât o alună. Găsi alta mare cât un pumn lângă zidul înălţat în partea de vest a proprietăţii ei. Dădea peste ele oriunde în pădure, pe şosea, pe strada principală.

Oamenii din Woodfield observară imediat că pe doctoriţă o preocupau pietrele cu formă de inimă şi începură să i le aducă şi ei, acasă sau la serviciu, în câte o pungă, zâmbind şi

încurajându-i hobby-ul. Venind acasă, R.J. se obişnui să-şi golească buzunarele, geanta sau plasele de pietre. Le spăla şi le usca şi se întreba cu nelinişte unde să le pună. Colecţia fu în curând prea mare pentru camera de oaspeţi. Pietrele-inimi umplură repede şi sufrageria, poliţele de pe pereţi şi masca şemineului. Se răspândiră pe mese şi măsuţe. Pe rafturile din bucătărie, în baia de la etaj şi pe biroul ei din dormitor şi pe rezervorul toaletei de la parter.

Pietrele îi transmiteau un mesaj trist, fără cuvinte, îi vorbeau despre Sarah şi David. Nu voia să le asculte, dar le colecţiona fără oprire. Cumpără un manual de geologie şi începu să le identifice, făcându-i plăcere să afle că una era bazalt din era Jurasicului inferior, când creaturi monstruoase hălăduiau pe vale; că alta era magmă solidificată ce cursese cândva, fierbând în spume, din inima pământului; că piatra asta din prundiş şi nisip provenea din vremurile când dealurile de acum erau parte din ocean; că piesa cealaltă, de mică strălucitoare, se formase în perioada despărţirii continentelor.

Într-o după amiază, la Northampton, R.J. trecu pe lângă nişte săpături, adânci de vreun metru şi jumătate, separate de trecători prin nişte bariere de metal şi frânghie din plastic galben. Într-un colţ al adânciturii era ceva care-i ului ochii, o piatră roşcată, bine formată, lungă de aproape un metru şi atingând un metru în lăţime.

Inima pietrificată a unui uriaş dispărut.

Locul era abandonat. Muncitorii plecaseră şi nu avea pe cine să roage să i-o ia. Păcat, se gândi R.J. trecând. Dar nu făcuse nici cinci paşi când simţi nevoia să se întoarcă. Se aşeză pe marginea şanţului şi trecu dincolo de banda de plastic, fără să-i pese dacă se murdărea de noroi, apoi coborî în groapă.

Piatra era la fel de bună cum i se păruse. Dar era grea, îi era foarte greu s-o ridice şi trebuia s-o înalţe mult ca s-o scoată de acolo. Reuşi abia la a doua încercare disperată.

— Ce naiba faceţi acolo, doamnă?

Era un ofiţer de poliţie, uitându-se neîncrezător la ea de pe cealaltă margine a şanţului.

— Mă ajutaţi să ies? îi întinse ea mâinile.

Poliţistul nu era prea voinic şi abia reuşi s-o ridice, încordându-şi din greu muşchii.

Răsuflând din greu, îi observă pata de noroi de pe obraz, pantalonii pătaţi şi pantofii ca şi restul hainelor.

— Ce făceaţi acolo?

Ea nu putu decât să-i ofere un zâmbet serafic:

— Sunt colecţionară, îi mărturisi.

Trei zile de joi, libere, trecură înainte de a găsi prilejul de a-şi petrece ziua construind podul. Ştia ce avea de făcut. Parcursese de şase ori traseul până la pârâu, studiase fiecare porţiune şi-şi făcuse în minte un plan de acţiune.

Avea de tăiat doi copaci asemănători, ca să sprijine podul pe ei. Trebuia să fie solizi şi rezistenţi, dar suficient de uşori pentru a-i putea căra la locul ales.

Alesese deja copacii şi se duse direct la ei, apucându-se de lucru în bâzâitul reconfortant al ferăstrăului. Devenise expertă şi-i făcu plăcere să taie copacii şi să-i cureţe de crengi. Buştenii erau de o subţirime înşelătoare. Erau foarte grei, dar descoperi că-i putea muta puţin câte puţin, ridicând întâi un capăt, apoi pe celălalt. Zgomotul înfundat cu care trunchiul izbea pământul o făcea să se simtă în Amazon, dar, spre deosebire de un erou al junglei, obosea foarte repede. Cu un târnăcop şi o lopată, săpă în maluri patru lăcaşe, pentru a fixa capetele buştenilor.

Încet, dar sigur, trase buştenii la locul lor, coborând şi în pârâu ca să-i poată manevra. Când termină, era ora prânzului şi începuseră s-o ciupească muştele şi ţânţarii, aşa că bătu în retragere.

Era prea agitată ca să piardă timp cu gătitul, aşa că mâncă unt de arahide pe pâine şi bău o ceaşcă de ceai. Tânjea să zacă într-o baie fierbinte, dar ştia că n-ar fi terminat podul dacă o făcea şi se simţea aproape de victorie.

Aşa că se întoarse la muncă.

Cumpărase o stivă de scânduri din plop negru de la Hank Krantz – o avea în curtea din spate – şi măsură şi tăie bucăţi de câte un metru lungime, încercând să aleagă scândurile cele mai netede şi potrivite. Apoi le cără la pod, de trei sau patru ori. Când termină, era foarte obosită şi-şi mai făcu un ceai. Dar ştia că treburile care-i rămăseseră nu-i depăşeau puterile şi bătu cuie lungi în scânduri, sfidând cu loviturile ei răsunătoare de ciocan orice creatură care ar fi încercat să-i ocupe teritoriul.

În cele din urmă termină, pe când crengile pădurii începuseră să se umbrească. Podul era tare, îi lipsea doar balustrada, albă, din mesteacăn, pe care avea s-o instaleze altă dată. Vremea era încă primăvăratică, dar se descurcase bine şi făcuse un lucru folositor.

Se aşeză pe pod şi dansă un dans de bucurie.

Şi pe marginea estică a pârâului, colţul drept al podului se mişcă uşor. Când se apropie, sărind şi ţopăind, colţul se scufundă. Sări de mai multe ori înjurând şi colţul se mai scufundă puţin. Măsurând, constată că un capăt al podului se sprijinea pe mal cu o lungime mai mică decât celălalt.

R.J. crease problema pentru că nu consolidase buştenii în partea aceea, iar greutatea podului făcuse restul. I se păru înţelept să pună câte o piatră plată sub fiecare capăt de lemn.

Se duse din nou în pârâu şi încercă să ridice podul de la marginea lăsată, dar îi fu imposibil să-l mişte şi nu-i rămase decât să urmărească amar înclinarea construcţiei. Dacă nu s-ar fi prăbuşit şi mai mult, s-ar fi putut traversa cu grijă. Dar ar fi fost o nebunie să urci pe el încărcat sau cu o roabă plină de minereuri.

Îşi adună uneltele şi se îndreptă spre casă, teribil de dezamăgită şi sfârşită de oboseală. Acum nu-i mai era uşor să gândească sau să se laude că poate face orice, pentru că ştia că trebuie să adauge o corectare:

„Aproape orice.”

38

Reuniunea

George Palmer veni la cabinetul lui R.J. într-o zi când sala de aşteptare era plină şi Nordahl Petersen se aşezase chiar afară, pe trepte. Totuşi, după ce termină de vorbit cu George Palmer despre afecţiunea lui, explicându-i de ce nu-i mai administra cortizon, el dădu din cap şi-i mulţumi, dar nu schiţă nici un gest de plecare.

— Copilul meu cel mic se numeşte Harold... copilaşul, adăugă el trist. Acum are patruzeci şi doi de ani. Harold Wellington Palmer.

R.J. dădu din cap şi zâmbi.

— E contabil, stă la Boston. Adică, a stat acolo doisprezece ani de zile. Acum se întoarce la mine, va locui din nou în Woodfield.

— Da? Ce bine, George, spuse ea evaziv, fără să ştie exact dacă el se bucura sau nu de planurile fiului.

Se dovedi că lui George evenimentul nu i se părea deloc plăcut.

— Harold e seropozitiv. Vine cu prietenul lui, Eugen. Stau împreună de nouă ani..., păru omul să-şi piardă glasul apoi şi-l regăsi cu o tresărire: Ei, o să aibă nevoie de îngrijirea unui doctor.

R.J. îşi puse mâna pe a lui George:

— Abia aştept să-l cunosc şi să-i fiu medic, zise ea, strângându-i degetele.

George Palmer îi zâmbi, mulţumi şi plecă.

Nu mai era o zonă mare de pădure între capătul potecii şi casa ei, dar insuccesul cu podul îi scăzuse entuziasmul şi se aplecă în schimb asupra grădinii de zarzavaturi. Cărţile de grădinărie spuneau că ar fi trebuit să planteze mazărea în

urmă cu mai multe săptămâni, dar clima rece de munte întârziase sezonul şi cumpără pământ, îngrăşăminte şi un nisip special, puse totul pe răzoarele înălţate de ea şi David şi le amestecă.

Plantă mazăre dulce, care-i plăcea foarte mult, şi spanac, ştiind că amândouă rezistă la bruma rece a nopţii.

Le udă cu grijă – nici prea mult, ca să nu putrezească, nici prea puţin, ca să nu se usuce, şi efortul îi fu răsplătit de un rând de lăstari care dispărură după o săptămână. Cheia misterului erau urmele perfect săpate în pământul catifelat.

O căprioară.

În seara aceea bău o cafea la familia Smith şi le povesti ce s-a întâmplat.

— Şi acum ce fac? Plantez din nou?

— Poţi, zise Toby. Poate că mai ai timp să obţii o recoltă.

— Dar pădurea e plină de căprioare, interveni Jan. Ar fi bine să faci ceva să ţii animalele sălbatice departe de curtea ta.

— Tu eşti specialistul, zise R.J. Cum să fac aşa ceva?

— Păi, unii iau păr uman de la frizerie şi-l împrăştie pe straturi. Am încercat şi eu. Uneori are efect, alteori nu.

— Tu cum procedezi?

— Facem pipi de jur împrejur, spuse calmă Toby. Adică, nu eu, arătă ea cu degetul către bărbatul ei. El face.

Jan dădu din cap:

— Cel mai bun lucru. Dacă simt miros de urină, toate vietăţile fac stânga împrejur. Ar trebui să încerci şi tu.

— Ţi-e uşor să spui. Există o diferenţă fiziologică între noi şi mie mi-e mai greu să stropesc decât ţie. N-ai vrea să vii pe la mine, să...?

— Nu, declară Toby hotărâtă. Are şi el o rezervă limitată şi contractată deja.

Jan rânji şi-i mai dădu un sfat:

— Foloseşte o ceaşcă de hârtie.

Îl ascultă, după ce-şi replantă mazărea.

Problema era că şi rezerva ei era limitată, chiar şi atunci

când se forţa să bea mai multe lichide decât simţea nevoia. Dar acoperi aria de lângă straturile unde-şi pusese mazărea şi de data aceasta, lăstarii răsăriţi nu mai dispărură.

Într-o zi, R.J. auzi în curtea ei din spate un zgomot ca de motor şi, când ieşi din casă, văzu o albină înălţându-se dintr-un stup. O urmară mii de alte gâze, împletindu-şi roiul într-o coloană aproape solidă prin densitatea trupurilor micuţe. Coloana se transformă într-un nor care se contracta şi se dilata, schimba direcţia şi în cele din urmă se deplasă întunecat către pădure.

După două zile, roi un alt stup. David muncea pentru albine iar R.J. le ignorase, dar pierderea lor nu-i crea un sentiment de vinovăţie. Era ocupată cu treburile ei şi hotărâse că are şi ea o viaţă de trăit.

În după amiaza celui de-al doilea roi, primi un telefon la cabinet. Gwen Gabler venea pe la ea din Idaho:

— Vin în statul Massachusetts pentru două săptămâni. Îţi explic când ne vedem, zise Gwen.

Probleme conjugale? Nu părea să fie vorba despre aşa ceva:

— Phil şi băieţii îţi transmit salutări, spuse Gwen.

— Salută-i din partea mea, răspunse R.J. Şi grăbeşte-te să ajungi aici. Vino repede.

Ar fi vrut s-o aştepte, dar Gwen cunoştea programul unui doctor şi veni cu taxiul de la aeroportul Hartford, aceeaşi Gwen isteaţă, însufleţită şi minunată!

Sosi după amiaza, odată cu o ploaie de primăvară şi se îmbrăţişară umed, se sărutară, se examinară, chiuiră şi râseră. R.J. o duse în camera de oaspeţi.

— Lasă asta. Unde-i toaleta? Mă ţin din Springfield.

— Prima uşă pe stânga, zise R.J. Ah, stai. Fugi în camera ei, înşfăcă de pe birou patru ceşti de hârtie şi se repezi după Gwen.

— Poftim. Vrei să le foloseşti pe astea? Ţi-aş fi recunoscătoare.

Gwen se holbă la ea:

— Vrei mostre?

— Cât de multe. Pentru grădină.

— A, pentru grădină.

Gwen se întoarse, dar umerii i se scuturau deja şi peste o clipă izbucni în hohote de râs:

— Nu te-ai schimbat nici o fărâmă. Doamne, R.J. Cole, ce dor mi-a fost de tine, răsuflă ea, ştergându-și lacrimile de râs. Pentru grădină?

— Stai să-ţi explic.

— Nici să nu te gândeşti. Nici nu vreau să aud. Nu strica nimic, o opri Gwen şi apucând ceştile de hârtie, fugi în baie.

Seara, deveniră mai serioase. Stătură de vorbă până târziu, în timp ce ploaia bătea în geamuri. Gwen o ascultă pe R.J. povestindu-i despre David şi Sarah. Îi puse câteva întrebări şi o ţinu de mână.

— Dar tu? Cum e viaţa în Idaho?

— E un loc frumos şi oamenii sunt drăguţi. Dar centrul de menţinere a sănătăţii e o organizaţie diabolică.

— Vai, Gwen, ce păcat! Aveai atâtea speranţe.

Gwen ridică din umeri. Îi povesti că la început totul păruse ideal. Credea în sistem şi i se dăduse o primă la semnarea contractului. I se acordau patru săptămâni de concediu plătit şi trei pentru a asista la întâlniri profesionale. Erau vreo doi doctori care i se păruseră mai slabi, dar îşi dădu imediat seama că patru medici erau de prima mână, trei bărbaţi şi o femeie.

Dar aproape imediat, unul dintre doctorii buni, un internist, plecă la un spital pentru veterani din apropiere. Apoi altul – singurul obstetrician al centrului – se mutase la Chicago. Când se transferă şi pediatra, Gwen începu să înţeleagă despre ce era vorba.

Administraţia era foarte proastă. Compania avea nouă centre de menţinere ă sănătăţii în statele vestice şi făcea publicitate în sensul asigurării unei îngrijiri de calitate, dar

în realitate viza profitul. Directorul regional, un fost internist pe nume Ralph Buchanan, făcea acum studii strategice în loc să practice medicina. Buchanan revedea toate fişele pentru a vedea unde „se risipeau” bani de către medicii angajaţi. Nu conta dacă un doctor simţea ceva în legătură cu un pacient şi voia să investigheze mai mult. Dacă nu avea argumente „prezente în cărţi” pentru a cere o analiză, medicul trebuia să dea socoteală. Compania folosea un aşa numit Arbore de Decizie Algoritmică:

— Dacă se întâmplă A, mergi la B. Dacă se întâmplă B, du-te la C. Se practică medicina teoretic. Ştiinţa e absolutizată şi standardizată, fără să ţi se permită diferenţieri pentru indivizi. Administraţia insistă că datele ne-clinice ale vieţii unui pacient – acelea care ne arată uneori sursa bolii – trebuie ignorate şi tratate drept pierdere de timp. Un doctor nu e lăsat absolut deloc să practice arta medicinei.

Nu sistemul acestui tip de centre eşuase, accentuă Gwen:

— Eu tot mai cred că se poate oferi îngrijirea sănătăţii prin management. Cred că ştiinţa medicală a progresat suficient pentru a putea aprecia timpul şi analizele necesare pentru fiecare maladie, atâta vreme cât medicii vor putea să se abată de la „carte” fără să-şi piardă timpul şi energia în certuri cu administraţia. Dar centrul ăsta este într-adevăr în proprietatea şi sub conducerea unor şacali, zâmbi Gwen. Şi stai, că urmează ceva şi mai rău.

Pentru a-i înlocui pe cei trei practicieni de valoare, Buchanan îi angajase pe cei disponibili – un internist ale cărui privilegii spitaliceşti fuseseră revocate în Boise, pentru practică neglijentă, un cercetător de şaizeci de ani care nu profesase în viaţa lui şi un tânăr generalist solicitat temporar, până când compania avea să găsească alt doctor.

— Singurul doctor bun care a rămas, în afară de mine, desigur, era un doctor de vreo treizeci şi ceva de ani, stilul New Age, cu o coadă stufoasă, Marty Murrow. Purta blugi la serviciu, părul lung. Mergea la congrese ca să înveţe lucruri noi, citea tot ce găsea. Era un tânăr internist minunat,

îndrăgostit de medicină. Ca noi, pe vremuri, mai ţii minte?

Oricum, amândoi am intrat imediat în bucluc.

Gwen îi povesti că pentru ea, totul începuse când compania îl pusese pe „netotul din Boise” să-i ţină locul în zilele ei libere. Îi dăduse nenumărate telefoane lui Buchanan, la început prietenoase, apoi aprige. Îi spusese că ea era o obstetriciană specialistă şi nu permitea ca o persoană necalificată să se ocupe de pacienţii ei, cu responsabilitate egală. Că moştenise multe cazuri de la obstetricianul plecat. Că oricum muncea mult mai mult decât fusese specificat în contract, depăşise limita la care putea munci în condiţii maxime de calitate şi că era cazul să mai angajeze încă un obstetrician.

— Buchanan mi-a reamintit că era un joc de echipă şi trebuia să lucrez în echipă. I-am zis să-şi bage echipa în orificiul anal dacă nu angajează încă un obstetrician calificat. Aşa că am primit un loc de onoare pe lista neagră.

Între timp, Marty Murrow o încurca şi mai rău. În contractul lui scria că va trata 1600 de pacienţi şi el avea peste 2200. Păduchioşii de doctori noi nu aveau mai mult de 600 de „îngrijit”. Cercetătorul habar n-avea de medicină internă, le ruga mereu pe asistente să-i scrie ele reţetele. A rezistat mai puţin de două luni.

Pacienţii au aflat curând că la Centrul de îngrijire a Familiei erau nişte doctori mizerabili. Când compania încheie un contract cu o mică fabrică de cincizeci de muncitori, patruzeci şi opt cerură să fie îngrijiţi de Marty Murrow. Am început amândoi să greşim. Nu ne mai aminteam de pacienţi după nume. Ni se cerea adesea să semnăm reţete pentru pacienţii altor doctori, ceream medicamente pentru oameni ale căror boli nu ne erau familiare. Nu mai aveam nici un control asupra calităţii scăzute a asistenţei profesionale.

Gwen îi mai povesti lui R.J. şi despre o asistentă foarte rea. Marty Murrow o prinsese de mai multe ori cu greşeli când îi aducea reţete la semnat.

— ... cere Zantax în loc de Xanax la pacient, lucruri de felul ăsta. Trebuia s-o supraveghez.

Pe Gwen o deranja faptul că secretara era grosolană şi sarcastică în birou şi la telefon şi uita adesea să transmită doctorului mesajele pacienţilor.

— Marty Murrow şi cu mine făceam gălăgie, le certam, zise Gwen. Îi telefonam amândoi regulat lui Buchanan ca să ne plângem, lucru care-i făcea plăcere, pentru că ne putea ignora făţiş. Aşa că Marty Murrow i-a scris preşedintelui companiei, un urolog pensionar din Los Angeles. Marty s-a plâns de asistentă, de secretară şi de Buchanan şi i-a cerut preşedintelui să-i înlocuiască pe toţi trei.

Buchanan a primit un telefon de la preşedinte, şi le-a informat pe asistentă şi pe secretară de acuzaţiile doctorului Murrow. Când le întâlni după aceea, amândouă veniră cu aceeaşi poveste: dr. Martin B. Murrow le hărţuise sexual.

— Îţi dai seama că Buchanan s-a bucurat. I-a trimis lui Martin B. Murrow o scrisoare cu număr de înregistrare, aducându-i la cunoştinţă că era suspendat două săptămâni, până se cercetau acuzaţiile de hărţuire sexuală. Marty are o soţie atrăgătoare despre care vorbeşte mereu şi două fetiţe cu care îşi petrece orice moment liber. I-a spus soţiei ce i se întâmplase. A urmat o experienţă teribilă pentru amândoi. Buchanan a şoptit la mai mulţi de ce îl suspendase pe Marty. Unii din prietenii lui au început să audă zvonurile.

Marty l-a sunat pe fratele lui mai mare, Daniel, partener la firma juridică Golding, Griffey şi Moore, de pe Wall Street. Iar Daniel J. Mourrow i-a telefonat lui Buchanan şi i-a spus că într-adevăr se cerea o investigaţie, iar clientul lui, Martin Boyden Murrow, insista ca toţi colegii lui să fie intervievaţi.

R.J. se ridică pe scaun. Deşi abandonase dreptul, o parte din ea se anima la auzul unor astfel de cazuri:

— Eşti sigură că Marty Murrow n-a...

Gwen zâmbi şi dădu din cap:

— Asistenta în cauză merge pe şaizeci de ani şi e rotofeie. Ca persoană care îmbătrâneşte şi se îngraşă, nu-i denigrez

pe cei în aceeaşi situaţie, dar nu cred că femeia aceea era mai atrăgătoare decât o tânără zveltă.

Secretara are nouăsprezece ani, dar e sfrijită şi nesuferită. Din cele unsprezece femei care lucrează regulat cu Marty, trei sau patru sunt zdrobitoare. Toate au spus că dr. Murrow nu le agresase niciodată. O asistentă îşi aminteşte că într-o luni dimineaţa îi propusese un test lui Marty:

„Dacă eşti un diagnostician atât de bun, uită-te la Josie şi Francine şi spune-ne care dintre ele a făcut-o în weekend."

El zisese că probabil Francine, pentru că zâmbea:

— Nimic incriminator, spuse uscat R.J.

Fusese cel mai rău lucru care se putuse spune despre el. Nici una din reclamante nu prezentă detalii şi fu limpede că-l acuzaseră după ce le reclamase el. Alţi colegi se plângeau şi ei de comportarea celor două aşa că, după investigaţie, asistenta şi secretara fură date afară.

— Şi Buchanan?

— Dr. Buchanan şi-a păstrat slujba, pentru că instituţia pe care o supervizează obţine un profit sănătos. Marty a primit o scrisoare prin care era înştiinţat că investigaţia nu dusese la concluzii în favoarea acuzaţiilor aduse de el, aşa că dr. Buchanan avea să lucreze mai departe pentru Centrul de Sănătate Familială Highland.

Marty a replicat imediat că-l va da în judecată pe Buchanan şi pe cele două angajate demise, pentru defăimarea personalităţii şi va acuza şi compania de încălcarea contractului.

Preşedintele companiei a luat avionul din California, s-a întâlnit cu Marty şi l-a întrebat ce planuri de viitor are. Marty i-a spus că intenţiona să treacă în medicina privată, iar preşedintele i-a spus că dorea să-l ajute, pentru a evita un proces care ar fi făcut publicitate negativă companiei. S-a oferit să plătească cincizeci şi două de mii de dolari, bani gheaţă, pentru restul contractului lui Marty. În plus, Marty putea să ia tot mobilierul din biroul lui şi din cele două săli de consultaţie, un electrocardiograf şi aparatura de

sigmoidoscopie, pe care ceilalţi doctori nici nu ştiau s-o folosească. Marty a acceptat pe loc.

În momentul acela, continuă Gwen, ştiu că nici ea nu mai voia să stea la centrul acela;

— Dar eram în încurcătură. Soţul meu descoperise că adoră să predea şi n-am vrut să mă amestec în cariera lui. Pe urmă, la o reuniune anuală a profesorilor de afaceri, Phil l-a cunoscut pe decanul facultăţii de studii economice de la Universitatea din Massachusetts şi au convenit amândoi să lucreze împreună, pentru că la UMass era un post care i se potrivea.

Aşa că l-am ameninţat imediat pe Buchanan cu un proces de încălcare a contractului şi după un pic de tatonare, a acceptat să ne plătească mutarea în est. Ne întoarcem în septembrie şi Phil va preda la Amherst.

Gwen se opri şi surâse văzându-şi prietena entuziasmându-se ca un copil fericit.

39

O numire

— Şi ce o să faci când vii aici? întrebă R.J.

Gwen ridică din umeri:

— Tot mai cred că tratamentul administrat e singura şansă a Americii de a asigura tuturor îngrijire. Cred că o să caut alt centru care să mă angajeze, după ce o să mă asigur că e unul bun, de data asta.

A doua zi merse în sat cu R.J. Merseră pe strada principală şi ea privi gânditoare cum oamenii zâmbeau şi o salutau pe doctoriţă. La cabinet, inspectă fiecare cameră, observând totul şi punând din când în când câte o întrebare.

În timp ce R.J. văzu pacienţii, Gwen citi reviste de ginecologie în sala de aşteptare. La prânz îşi luară sandvişuri de la magazinul general.

— Câţi obstetricieni sunt pe aici?

— Nici unul. Femeile trebuie să se ducă la Greenville, Amherst sau Northampton. În Greenville sunt două moaşe care vin şi aici. Satele din dealurile astea se dezvoltă, Gwen, acum un ginecolog ar avea destule paciente dacă s-ar stabili aici.

Nu putea nici măcar spera că Gwen îşi va stabili o practică acolo, aşa că nu fu surprinsă când prietena ei clătină din cap şi schimbă subiectul.

În seara aceea, Toby şi Jan le invitară la cină. În timpul mesei, sună telefonul şi agentul pentru vânătoare şi pescuit fu anunţat că cineva rănise un vultur pleşuv, aşa că Jan le ceru scuze şi plecă la locul faptei. Rămase singure, cele trei femei se instalară confortabil în sufragerie şi sporovăiră.

R.J. descoperise că uneori era periculos să cunoască un prieten al unui prieten. Experienţa putea fi neplăcută –

gelozia sau rivalitatea îşi arătau colţii, dar putea fi şi un prilej de a-şi întări sentimentele faţă de prietenul comun. Din fericire, Toby şi Gwen se priviră călduros. Toby află totul despre familia lui Gwen şi fu sinceră vorbind despre dorinţa lor de a avea un copil şi despre pecetea pe care această neputinţă o punea asupra relaţiei lor.

— Femeia asta e cea mai bună obstetriciană pe care o cunosc, îi spuse R.J. lui Toby. Mi-ar părea bine dacă ai lăsa-o să te examineze mâine.

Toby ezită, apoi dădu din cap:

— Dacă nu e un deranj prea mare...

— Aiurea, nu e nici un deranj, i-o reteză Gwen.

A doua zi, se reuniră toate trei în biroul central, după consultaţie.

— Ai câteodată dureri abdominale? întrebă Gwen.

— Câteodată, răspunse Toby.

— N-am putut descoperi nici o problemă evidentă, îi spuse Gwen rar. Dar cred că ar trebui să faci o laparoscopie, un procedeu explorator care ne-ar dezvălui exact ce se întâmplă înăuntrul tău.

Toby se strâmbă:

— Asta încearcă şi R.J. să mă convingă să fac.

— Pentru că R.J. e un medic bun, întări Gwen.

— Faci laparoscopii?

— Fac frecvent pelviscopii.

— ... mi-ai face şi mie?

— Aş vrea, Toby. Mai am licenţă pentru Massachusetts, dar nu fac parte din personalul unui spital. Dacă se poate aranja înainte să mă întorc în Idaho, aş participa bucuroasă ca observator pe lângă chirurgul desemnat.

Aşa făcură aranjamentul. Secretara lui Dan Noyes le rezervă un loc în sala de operaţii cu trei zile înainte de întoarcerea acasă a lui Gwen. R.J. vorbi cu dr. Noyes şi el avu amabilitatea să-i dea voie lui Gwen să observe peste umărul lui:

— Poţi să vii şi tu, îi zise el lui R.J. Am doi umeri.

Gwen îşi petrecu următoarele cinci zile vizitând centre şi doctori dintr-un număr de localităţi situate la distanţe mici de Amherst. În seara celei de-a cincea zile, ea şi R.J. stătură la televizor şi urmăriră o emisiune despre sistemul american de îngrijire a sănătăţii.

Fu o experienţă frustrantă. Toată lumea recunoscu faptul că sistemul sănătăţii era ineficient, exclusiv şi prea scump. Cel mai simplu şi mai bun ca randament era sistemul „singurului plătitor" folosit de alte ţări industrializate, în care guvernul percepea taxe şi plătea pentru îngrijirea sănătăţii tuturor cetăţenilor. Capitalismul american oferea cele mai bune aspecte ale democraţiei, dar şi cele mai rele, permiţând unui lobby plătit să protejeze interesele marilor industriaşi din domeniul sănătăţii. Aceştia erau fie patroni ai unor companii particulare de asigurări, fie ai unor clinici, azile, trusturi de farmaceutice, făceau parte din grupuri, sindicate, asociaţii profesionale sau ideologice care cereau plată pentru avort sau dimpotrivă, grupuri antiavort care doreau eliminarea avortului, grupuri de binefacere, etc....

Lupta pentru dolari nu era un spectacol plăcut, era meschină şi murdară. Unii republicani admiteau că ar fi dorit abolirea taxei pe sănătate, pentru că o astfel de lege ar fi sporit şansele preşedintelui de a fi reales. Alţi republicani se declarau în favoarea îngrijirii universale, dar spuneau că vor lupta până la moarte împotriva măririi impozitelor sau a fondării asigurărilor de sănătate de către patroni. Unii democraţi, vizând campania de realegere şi depinzând de fondurile vreunui lobby, vorbeau exact ca republicanii.

Oamenii de afaceri mediatizau opinia că orice operaţiune trebuia făcută lent, în etape, şi conveneau că ar fi fost satisfăcuţi dacă ar fi asigurat în cele din urmă îngrijirea sănătăţii pentru nouăzeci la sută din populaţia Statelor Unite. Gwen se ridică brusc şi închise televizorul, supărată.

— Idioţii. Vorbesc de parcă o acoperire de 90% ar fi o realizare minunată. Nu-şi dau seama că asta ar lăsa mai mult

de douăzeci şi cinci de milioane de oameni fără îngrijire? Până la urmă vor crea în America o nouă castă de paria, milioane de oameni atât de săraci, încât vor fi lăsaţi să bolească şi să moară.

— Ce se poate face, Gwen?

— A, o să se împleticească până o să găsească un sistem funcţional, după ani şi ani de timp pierdut, sănătate şi vieţi risipite. Totuşi, faptul că Bill Clinton a avut curajul să-i pună faţă în faţă cu problema constituie o diferenţă. Unele spitale se închid, altele fuzionează. Doctorii cer analize fără semnificaţie...

O privi ursuză pe R.J.:

— Doctorii pot încerca să rezolve unele lucruri fără ajutorul politicienilor, să-i trateze pe unii oameni gratuit.

— Eu aşa fac.

Gwen dădu din cap:

— Ce naiba, R.J., noi suntem doctori buni. Ce-ar fi să ne constituim într-o asociaţie? Am putea începe prin a practica împreună.

Gândul o entuziasmă pe moment pe R.J., dar raţiunea o readuse iute pe pământ:

— Eşti prietena mea cea mai bună şi te iubesc, Gwen. Dar cabinetul meu e prea mic pentru doi doctori şi nu vreau să mă mut. Acesta a devenit satul meu, oamenii sunt oamenii mei. Ceea ce am realizat aici... mi se potriveşte. Cum să explic? Nu pot risca să distrug totul.

Gwen dădu din cap şi-şi puse degetele pe buzele lui R.J.:

— N-aş dori să fac nimic care să-ţi strice munca.

— Dacă ţi-ai deschide un cabinet în împrejurimi? Ne-am putea asocia, să formăm un fel de uniune de colaborare între medici independenţi, buni profesionişti. Ne-am putea cumpăra materialele împreună, gira una pe alta, angaja aceeaşi persoană să ne ajute cu partea financiară şi încerca să găsim un mod de a-i trata pe cei fără asigurare. Ce crezi?

— Cred că-mi place!

În după amiaza următoare, începură să caute un cabinet

pentru Gwen în localităţile învecinate. După alte trei zile, găsiră spaţiul potrivit, într-o clădire din cărămidă, cu două etaje, din Shelburne Falls. Casa adăpostea deja doi avocaţi, un psihoterapeut şi un studio de învăţare a dansurilor clasice.

Într-o marţi dimineaţa se sculară în zori, nu băură decât o cafea şi plecară la spital în răcoarea de dinaintea răsăritului. Se spălară pe mâini cu dr. Noyes, dezinfectându-se în cadrul unei rutine care era în acelaşi timp o operaţiune necesară şi un rit al profesiunii lor. La ora 6,45, când Toby fu adusă pe un scaun cu rotile, erau cu toţii în sala de operaţii.

— Bună, puştoaico, îi făcu R.J. cu ochiul, în spatele măştii.

Toby îi zâmbi pierdută. I se administrase deja o injecţie intravenoasă de soluţie Ringer cu un sedativ – Midazolam. R.J. aflase asta de la anestezistul Dom Perrone, care urmărea electrocardiograma, tensiunea şi pulsul pacientei.

R.J. şi Gwen stătură cu braţele încrucişate în afara teatrului operator, privind cum dr. Perrone îi injecta lui Toby 120 mg de Propofol.

Somn uşor, prietena mea, Toby, gândi R.J. cu tandreţe.

Anestezistul administră un relaxant muscular, inseră tubul endotraheal şi porni fluxul de oxigen, adăugând Isoflurane şi oxid de azot. Apoi mormăi satisfăcut.

— Gata, dr. Noyes.

În câteva minute, Dan Noyes trasase cele trei mici incizii şi introdusese tubul cu fibră optică, astfel încât în curând toţi urmăreau pe un ecran cum arăta interiorul pelvisului lui Toby.

— Excrescenţe endometrice pe peretele pelvian, observă dr. Noyes. Astea ar explica durerile despre care vorbea.

După o clipă, inspectau altă arie şi schimbară cu toţii priviri: pe ecran apăreau cinci chisturi mici între ovare şi trompele uterine, două de o parte şi trei de alta.

— Asta ar explica absenţa sarcinii, murmură Gwen.

— Probabil că da, întări Dan Noyes calm şi se apucă de

lucru.

După o oră, atât excrescenţele cât şi chisturile fuseseră înlăturate, Toby se odihnea liniştită şi Gwen şi R.J. erau din nou pe şosea, pentru ca R.J. să ajungă să-şi consulte pacienţii.

— Dr. Noyes a lucrat curat, zise Gwen.

— E foarte bun. Anul ăsta iese la pensie. O mulţime de femei de pe aici îi erau cliente.

— Hmm, făcu Gwen. Atunci aminteşte-mi să-i scriu o scrisoare şi să-l admir foarte tare, adăugă ea cu un zâmbet maliţios.

Pleca vineri, aşa că voiau să se simtă bine joi.

— Hai să vedem, începu Gwen, am contribuit cu generozitate la bunăstarea rondurilor tale de mazăre, mi-am schimbat toată viaţa ca să devin asociata şi vecina ta şi am colaborat ca s-o ajutăm pe Toby. Pot să mai fac ceva înainte de a pleca?

— Fiindcă veni vorba, hai cu mine, spuse R.J.

Găsi în magazie o rangă enormă, veche, rămasă probabil de la Harry Crawford. Îi dădu lui Gwen mănuşi de lucru şi o duse în pădure de-a lungul potecii, până la ultimul pod. Cele trei pietre plate erau acolo unde le lăsase.

Intrară în pârâu, fixă ranga şi o puse pe Gwen s-o ţină, iar ea o împinse cu putere sub buşteanul de susţinere.

— Acum, zise ea. Să încercăm să-l ridicăm împreună. La trei. Unu… Doi… (la liceu, R.J. învăţase despre ideea lui Arhimede că se putea muta planeta cu o pârghie suficient de lungă. Avea încredere în principiul ăsta). Trei.

În timp ce ea şi Gwen se opinteau şi ridicau, capătul podului se înălţă.

— Încă puţin, îndemnă R.J. Acum, adăugă ea liniştită, o să-l ţii singură.

Gwen se albi la faţă.

— O.K.?

Gwen dădu din cap şi R.J. se duse după pietre.

— R.J.

Ranga tremură când R.J. vârî una din pietre sub buştean. Se aplecă şi luă alta. Gwen gâfâi:

— R.J., pentru...

A doua piatră fu fixată.

— ... nu mai pot!!!

— Ţine-o bine, Gwen.

Ultima piatră îşi luă locul tocmai când Gwen dădu drumul răngii şi se prăbuşi pe malul pârâului.

R.J. îşi epuiză toate forţele rămase pentru a trage ranga de sub pod. Zgârie piatra de sus, dar toată fundaţia rămase pe loc. R.J. ieşi din pârâu şi încercă podul.

Era suficient de drept. Vibra puţin, din cauză că era flexibil, dar nu se mişca. Părea ferm şi solid. Îşi lăsă capul pe spate, privind verdeaţa de deasupra şi-şi începu dansul, bătând tare cu picioarele:

— Te botez Gwendolyn T, adică teribilul pod Gabler. În spatele ei, Gwen încerca să chiuie, dar nu reuşea decât să râdă sacadat.

— Pot face orice. *Orice,* le spuse R.J. spiritelor pădurii, cu puţin ajutor de la prietenii mei.

40

De ce se temea Agunah

Luna mai fu blândă şi bună. Pământul se încălzi şi oamenii îl putură cultiva. În cea de-a cincea zi a lunii, cu două zile înainte de întrunirea anuală a satului, trupul Evei Goodhue fu luat din cavoul unde era păstrat şi înmormântat în cimitir. John Richardson ţinu un serviciu funerar simplu şi mişcător. Nu participară decât o mână de oameni, majoritatea bătrâni, care-şi aminteau că Eva făcuse parte dintr-o familie veche din localitate.

Când se întoarse de la înmormântare, R.J. îşi plantă un răzor. Aşeză seminţele pe două rânduri, cu distanţă de patruzeci de centimetri între ele, pentru a avea loc să crească. Plantă două feluri de morcovi, trei varietăţi de salată, ridichi albe şi de lună, hasmaţuchi, sfeclă, busuioc, pătrunjel, mărar şi fasole de pământ. Pentru ea, faptul că Eva făcea acum parte din ţărâna aceea bogată avea o semnificaţie aparte.

Când termină cu grădinăritul, după amiaza se apropia de seară. Se spăla în bucătărie când sună telefonul:

— Alo, aici dr. Cole.

— Dr. Cole, mă numesc Barbara Eustis. Sunt directoarea firmei de planificare familială din Springfield.

— Da?

În cuvinte calme, Barbara Eustis îi împărtăşi disperarea ei. Doctorii cu care lucra fuseseră intimidaţi de zelul fanaticilor anti-avort, de ameninţări, de asasinarea doctorului Gunn în Florida.

— Bine, dar asasinul a fost condamnat pe viaţă. Asta va linişti cu siguranţă lucrurile.

— Aşa sper şi eu. Dar problema e că... mulţi doctori nu doresc să rişte sau să-şi pună familiile în primejdie. Nu-i

condamn, dar mi-e teamă că dacă nu găsesc câţiva medici dispuşi să colaboreze, clinica se va închide. Şi ar fi tragic, pentru că unele femei au nevoie de noi. Discutam cu Gwen Gabler şi ea a sugerat să vă dau un telefon.

Afuristă Gwen, cum ai putut? se indignă R.J. în gând, simţind în gură un gust de cocleală.

Barbara Eustis îi spuse că mai avea doi oameni curajoşi, dispuşi să lucreze. Gwen promisese că va colabora o zi pe săptămână după ce se va muta în zonă. R.J. era implorată să acorde şi ea o zi pe săptămână clinicii, să provoace avorturi în primul trimestru.

— Regret, nu pot. Cotizaţia mea împotriva acuzelor de malpraxis ajunge la trei mii cinci sute de dolari anual. Dacă lucrez la dumneavoastră voi plăti peste zece mii.

— Vă plătim noi asigurarea de malpraxis.

— Sunt la fel de lipsită de curaj ca toată lumea. Pur şi simplu mi-e frică.

— Bineînţeles, şi aveţi dreptate. Să ştiţi că asigurăm o securitate reală. Avem paznici înarmaţi. Avem bodyguarzi voluntari care ne întâmpină doctorii şi-i conduc când pleacă de la clinică.

R.J. nu voia să aibă de-a face cu aşa ceva. Iarăşi controversele, gloata şi ura aceea. Voia să-şi petreacă ziua liberă lucrând în pădure, plimbându-se, exersând la viola da gamba.

Nu voia să mai vadă nici o clinică de avorturi. Ştia că va fi veşnic urmărită de ceea ce i se întâmplase lui Sarah. Dar nu putea scăpa nici de gândul la ceea ce păţiseră Eva Goodhue şi atâtea alte femei. Oftă:

— Să zicem că vă acord joile.

Între podul Gwendolyn T. şi curtea ei din spatele casei nu era o porţiune mare de pădure, dar era plină de tufişuri încâlcite şi copaci apropiaţi. Nu mai avea decât o zi de joi înainte de a începe lucrul la clinica din Springfield şi se hotărî să încerce să termine poteca.

Se sculă devreme şi goni ideea micului dejun, nerăbdătoare să se apuce de lucru. Tocmai se pregătea să plece când auzi un zgâriat la uşă şi-i deschise lui Agunah.

Ca de obicei, pisica o ignoră, îşi făcu inspecţia prin casă şi se postă în faţa uşii pentru a i se da drumul. R.J. renunţase la ideea de a-i oferi bunătăţi vizitatoarei ei sporadice. Deschise uşa şi se dădu înapoi, dar Agunah rămase pe loc, îşi încovoie spinarea şi-şi zbârli coada. Părea o pisică speriată din desene animate; se întoarse şi fugi în camera lui R.J.

— Ce e, Agunah? De ce ţi-e teamă?

Închise uşa, răsuci instinctiv cheia în broască şi se uită pe geam.

O siluetă neagră, foarte mare, se deplasa fără grabă de-a curmezişul pajiştii, către casă.

Ursul se legăna prin iarba înaltă. R.J. nu-şi imaginase niciodată că un urs din ţinuturile acelea putea fi atât de mare. Era, fără îndoială, masculul ale cărui semne le găsise demult în pădure. Rămase încremenită, incapabilă să plece de la fereastră şi să-şi caute aparatul de fotografiat.

Ursul se opri la mărul de lângă casă şi se înălţă pe picioarele din spate ca să adulmece câteva mere zbârcite, rămase pe crengi. Apoi căzu pe cele patru labe şi dispăru din raza vederii, după colţul casei.

R.J. urcă în fugă scările până în dormitor şi se uită de sus, de pe fereastră. Ursul îşi privea reflectarea în geamul de la parter. Era sigură că animalului i se părea că vedea alt urs acolo şi spera că nu-şi va ataca imaginea, spărgând geamul. Părul negru şi zburlit de pe grumazul şi spatele lui luceau în soare. Capul lui uriaş era uşor înclinat, iar ochii, prea mici, transmiteau o licărire ostilă.

După un moment, se întoarse cu spatele la fereastră. De acolo de sus, forţa masivă pe care o degaja animalul părea copleşitoare. Pentru prima dată în viaţa ei, R.J. simţi cum i se ridică părul de pe ceafă. Eu şi Agunah, gândi.

Urmări cum ursul se întorcea în pădure, apoi reveni în

bucătărie şi se lăsă să cadă pe un scaun.

Pisica se îndreptă furişându-se spre uşa de la intrare. R.J. i-o deschise; Agunah ezită o clipă, apoi se strecură afară şi alergă în direcţia opusă aceleia în care o luase ursul.

R.J. se aşeză din nou. Nu mai putea merge în pădure acum.

Totuşi, dacă nu termina în ziua aceea poteca, nu ştia când va mai găsi timpul necesar.

După o jumătate de oră, se duse în magazie şi alimentă ferăstrăul cu combustibil, apoi îl duse în pădure. Jan Smith îi spusese că urşilor le era frică de oameni şi îi evitau, dar în clipa când păşi în umbra potecii înguste fu îngrozită, conştientă că-şi părăsise teritoriul ei şi intrase pe domeniul ursului. Jan o asigurase că urşii pleacă dacă simt prezenţa omului, aşa că luă un băţ şi bătu în mânerul ferăstrăului. Ştia şi că fluieratul nu era considerat de urşi un avertisment, pentru că erau obişnuiţi cu cântecul păsărilor. Aşa că începu să cânte din răsputeri, cântecele pe care le cântase la Harvard, în adolescenţă, „Acesta e pământul tău” şi „Unde au pierit toate florile?” Era pe la jumătate cu „Sfinţii pleacă mărşăluind” când trecu de ultimul pod.

Numai după ce porni motorul ferăstrăului se simţi în siguranţă şi ca să-şi depăşească spaima, munci cu toată puterea şi iuţeala de care era în stare.

41

Afinităţi spirituale

Clinica de planificare familială din Springfield era pe strada State, într-o clădire frumoasă din piatră cafenie, cam ponosită, dar încă în stare bună. R.J. îi spusese Barbarei Eustis că, cel puţin pentru moment, prefera să vină şi să plece neînsoţită, pentru că nu credea că o escortă i-ar fi oferit cu adevărat protecţie. Dar acum, parcând pe strada alăturată şi pornind către clinică, se îndoi de hotărârea ei. O duzină de protestatari cu pancarte erau deja acolo şi, de cum începu R.J. să urce scările, huiduiala începu s-o urmărească.

Una dintre demonstrante avea un carton pe care scria „IISUS A PLÂNS.” Era o femeie de vreo treizeci de ani, cu părul lung de culoarea mierii, nasul fin şi ochi căprui, trişti. Nu striga şi nu-şi agita lozinca, stătea doar acolo. Privirile ei şi ale lui R.J. se întâlniră, părând că se ştiau, deşi nu se cunoscuseră, aşa că R.J. o salută din cap, iar femeia îi răspunse. Apoi intră în clădire şi închise uşa, lăsând tumultul în urma ei.

Nu-i fu greu să reia practica medicală a chiuretajelor în primul trimestru, dar tensiunea se întoarse în viaţa ei.

Oroarea revenea în fiecare joi, o bântuia toată săptămâna. Maşina îi fu identificată aproape imediat. Apelurile telefonice la ea acasă începură la numai două săptămâni după ce venise la clinică şi continuară regulat – insultele, acuzele, ameninţările.

Ucigaşo, o să mori. O să mori în chinuri. O să-ţi ardă casa, dar n-o s-o găseşti în fum şi ruine la întoarcere, fiindcă o să fii amestecată cu cenuşa. Îţi ştim bine casa, pe şoseaua Laurei Hill din Woodfield. Merii tăi trebuie tăiaţi, acoperişul

va avea nevoie de reparaţii, dar nu te obosi să le faci. O să-ţi ardă casa. O să fii în ea.

Nu încercă să-şi schimbe telefonul; doctorul trebuia să aibă un număr cunoscut în localitate.

Într-o dimineaţă, se opri la secţia de poliţie şi stătu de vorbă cu Mack McCourtney. Şeriful din Woodfield ciuli urechile când auzi de ameninţări.

— Ia-le în serios, o sfătui el. Trebuie. Să-ţi spun ceva. Tata a fost primul catolic din comunitatea asta. A venit aici în 1931. Ku Klux Klanul a venit noaptea la noi.

— Credeam că lucruri din astea s-au întâmplat doar în sud.

— A, nu, nu, nu... Au venit noaptea în cearşafurile lor de yankei şi au ars o cruce mare pe pajiştea noastră. Taţii şi unchii multor oameni pe care-i cunoşteam, pe care-i slujeam zilnic, au ars o cruce mare de lemn lângă casa tatălui meu pentru că era catolic şi îndrăznise să vină să trăiască aici.

Eşti o femeie minunată, doamnă doctor. Ştiu asta pentru că te-am văzut la lucru şi te-am urmărit chiar şi atunci când nu ştiai. Acum am să te supraveghez şi mai mult. Şi o să fiu cu ochii pe casa dumitale.

R.J. avusese trei pacienţi seropozitivi; un copil care luase virusul HIV printr-o transfuzie şi un bărbat care i-l dăduse şi soţiei lui.

Harold, fiul lui George Palmer, veni într-o dimineaţă la cabinet însoţit de prietenul lui. Eugene Dewalski citi o revistă în sala de aşteptare în timp ce ea îl examina pe Harold, apoi intră şi el în cabinet pentru a discuta consultaţia.

Era sigură că lucrurile pe care avea să le spună nu-i surprindeau; ştiau de peste trei ani că Harold Palmer era seropozitiv. Chiar înainte de a veni la Woodfield, fusese diagnosticat cu primele tumori, anunţând explozia bolii. În timpul întrevederii, cei doi bărbaţi îi răspunseră la întrebări cu voci uscate, lipsite de expresie. După ce terminară de discutat simptomele, Harold Palmer îi spuse expansiv că se

simţea minunat pentru că revenise la Woodfield:

— Niciodată nu-l poţi rupe de pământ pe un băiat de la ţară.

— Vă place aici, domnule Dewalski?

— La nebunie, zâmbi cel întrebat. Am fost avertizat că voi veni printre yankei duri, dar toţi cei pe care i-am întâlnit până acum au fost foarte calzi. Oricum, par depăşiţi în număr de fermierii polonezi şi deja am primit două invitaţii la mese cu mâncăruri tradiţionale de-ale lor. Bineînţeles că le-am acceptat cu plăcere.

— *Tu* le-ai acceptat cu plăcere, zâmbi Harold Palmer şi cei doi plecară tachinându-se pe tema bucătăriei poloneze.

În săptămâna viitoare, Harold veni singur, pentru o injecţie. În câteva minute, plângea cu hohote în braţele lui R.J. Ea îl mângâie şi-l ţinu cu capul pe umărul ei, îi vorbi îndelung – era o parte din arta medicală. Între ei se stabili relaţia necesară de-a lungul scării nefericite pe care urma s-o coboare bolnavul.

Pacienţii ei treceau prin vremuri dificile.

Crainicii de la televiziunea prin cablu anunţau că indicele bursei urca din nou, dar economia mergea prost în dealuri. Toby se înfurie pentru că o femeie care îşi programase o consultaţie pentru fetiţă veni cu toţi trei copiii la doctor. Dar furia îi pieri când realiză că nu aveau asigurare şi nici banii necesari pentru a plăti trei consultaţii. În aceeaşi seară, la ştiri, R.J. îl auzi pe un senator american repetând încăpăţânat că în America nu era nici o criză a sistemului medical.

Uneori, joi dimineaţa, găsea un grup mare de oameni protestând în faţa clinicii; alteori, veneau doar câţiva şi R.J. observă că se împuţinau dacă mai multe zile la rând era vreme proastă. Totuşi, femeia cu ochi trişti era acolo în fiecare joi dimineaţa, indiferent de oră, tăcută şi imobilă.

În fiecare săptămână, ea şi R.J. se salutau, ca o concesie făcută umanităţii amândurora. Într-o dimineaţă cu ploaie

deasă şi biciuitoare, R.J. veni devreme şi o găsi pe femeie în stradă, îmbrăcată într-un impermeabil galben. Se salutară ca de obicei, iar R.J. începu să urce scările, dar se întoarse. Din pălăria femeii curgea apă.

— Hai să bem o cafea, aici, la colţ.

Se priviră tăcute. Femeia se hotărî şi încuviinţă din cap. Pe drum se opri să-şi arunce pancarta în portbagajul unui Volvo.

Localul era cald şi uscat, plin de clinchetul veselei şi de vocile răguşite ale bărbaţilor, vorbind despre sport. Îşi scoaseră hainele de ploaie şi se aşezară una în faţa celeilalte.

Femeia zâmbi slab:

— Un armistiţiu de cinci minute?

R.J. se uită la ceas:

— Zece minute. Pe urmă trebuie să intru. Apropo, mă cheamă Roberta Cole.

— Abbie Oliver.

După o scurtă ezitare, întinse mâna peste masă şi R.J. i-o strânse.

— Eşti doctoriţă, nu?

— Da. Tu?

— Profesoară.

— De ce?

— Engleză.

Îşi comandară câte o cafea decofeinizată.

Urmară câteva momente de nelinişte, în aşteptarea cuvintelor grele, dar acestea întârziau. R.J. îşi dorea din toate fibrele să-i spună date reale acestei femei – de exemplu, că în Brazilia se făceau anual la fel de multe avorturi ilegale câte se făceau legal în Statele Unite. Diferenţa era că în Statele Unite se internau zece mii de femei pentru complicaţii post-avort, în timp ce în Brazilia, patru sute de mii erau spitalizate din acelaşi motiv.

Dar R.J. ştia că femeia din faţa ei era probabil nerăbdătoare să-i prezinte şi ea argumente, poate să-i spună

că fiecare bucăţică de ţesut extrasă de ea conţinea un suflet tânjind să se nască...

— E ca o întrerupere din Războiul Civil, zise Abbie Oliver, când soldaţii ieşeau din tranşee şi-şi dădeau unii altora mâncare şi ţigări.

— Nu-i aşa? Doar că eu nu fumez.

— Nici eu.

Vorbiră despre muzică. Se dovedi că amândouă aveau o pasiune pentru Mozart şi-l admirau pe Ozawa şi deplângeau pierderea lui John Williams ca dirijor al Filarmonicii din Boston.

Abbie cânta la oboi. R.J. îi povesti despre viola da gamba.

Totuşi, până la urmă îşi băură cafeaua.

R.J. zâmbi şi se ridică, iar Abbie Oliver spuse mulţumesc. Ieşi din nou în ploaie în timp ce R J. plătea. Când R.J. reveni şi urcă scările clinicii, recenta ei cunoştinţă patrula cu pancarta şi-şi evitară privirile.

42

Fostul maior

Îşi plantase grădina în jumătăţi de oră furate zilelor când se întorcea de la serviciu, pe înserat. De mai multe ori o prinsese întunericul grădinărind şi-şi plantase roşiile şi ardeii pe ploaie, ceea ce nu era recomandat, dar fuseseră singurele momente disponibile. Era o muncă pe apucate, dar ceva din ea o îndemna să continue, simţea o bucurie deplină şi o promisiune parcă, privindu-şi mâinile mânjite de pământ.

Cu toate astea, grădina prospera. Tocmai culegea verdeţuri din ea într-o miercuri spre seară, când o maşină cu număr de Connecticut întoarse şovăitor pe aleea ei.

Se opri din cules şi-l privi pe şofer ieşind din maşină şi înaintând spre ea şchiopătând. Era zvelt, însă cu o talie groasă. De vârstă mijlocie, frunte pleşuvă, păr ca oţelul şi mustaţa stufoasă.

— Dr. Cole?

— Da.

— Sunt Joe Fallon.

Preţ de o clipă, numele nu-i spuse nimic, apoi îşi aminti de povestea lui David cu atacul în care fusese rănit, un pastor al cărui nume nu şi-l amintea murise, iar al treilea fusese atins.

Îi privi involuntar piciorul.

El simţi:

— Mda.

Îşi ridică genunchiul drept şi-şi lovi gamba. Se auzi un zgomot înfundat, de lucru mort.

— *Acel* Joe Fallon, surâse el.

— Eraţi locotenentul sau maiorul?

— Maiorul. Locotenentul era Bernie Towers, fie-i ţărâna uşoară. Dar nu mai sunt de mult maior. Nici preot n-am mai

fost de mult, la drept vorbind.

Se scuză că trecuse pe acolo neanunţat:

— Sunt pe cale de a mă retrage la o mănăstire din Spencer. Trebuie să ajung mâine şi am văzut pe hartă că era nevoie doar de un mic ocol ca să ajung aici. Aş vrea să vă vorbesc despre David.

— Cum de m-aţi găsit?

— M-am oprit la pompieri şi i-am întrebat unde locuiţi.

Avea un zâmbet frumos, de irlandez fermecător.

— Haideţi în casă.

El se aşeză în bucătărie şi o privi spălând verdeţurile.

— Aţi mâncat?

— Nu. Dacă sunteţi liberă, v-aş invita la masă.

— Sunt puţine restaurante pe aici şi e mult de mers. Tocmai găteam ceva foarte simplu, ouă cu salată. Nu vreţi să gustaţi?

— Ar fi foarte bune.

Aşa că ea tăie salata şi verdeaţa, tăie o roşie cumpărată de la magazin, bătu ouăle şi le prăji, încălzi şi pâinea şi puse totul pe masă:

— De ce n-aţi mai profesat ca preot?

— Am vrut să mă căsătoresc, spuse el cu o uşurinţă care dezvăluia că mai răspunsese de multe ori la întrebarea aceea.

Aplecă fruntea:

— Îţi mulţumim, Doamne, pentru darurile tale.

— Amin.

Puţin stingherită, ea îşi înăbuşi dorinţa de a mânca repede.

— Acum cu ce vă ocupaţi?

— Profesor la Loyola University din Chicago.

— L-aţi văzut recent, nu-i aşa?

— Da.

Fallon rupse din pâine şi întinse cu ea în zeama de salată.

— Cât de recent?

— Destul de recent.

— A luat legătura cu dumneavoastră, nu-i aşa? V-a spus unde este?

— Da.

Ea încercă să-şi strivească sub pleoape lacrimile de mânie.

— E complicat. Eu sunt prietenul lui – poate cel mai bun – dar sunt totodată şi bătrânul Joe. Aşa că m-a lăsat să-l văd într-o stare de... fragilitate emoţională. Pentru el, dumneavoastră sunteţi teribil de importantă în alt mod şi n-a putut să rişte.

— N-a putut să rişte să-mi dea de ştire că trăieşte, toate lunile astea? Ştiu ce însemna Sarah pentru el, cât l-a afectat pierderea ei. Dar şi eu sunt o fiinţă umană şi nu mi-a arătat pic de respect. Cu atât mai puţin, dragoste.

Fallon oftă:

— Desigur, sunt multe pe care nu aveţi cum să le înţelegeţi.

— De unde ştiţi?

— Pentru noi, totul a început în Vietnam. Eram doi preoţi şi un rabin, ca într-un banc pentru bigoţi. David, Bernie Towers şi eu. Toată ziua, preoţii încercau să-i consoleze pe schilozii, suferinzii şi muribunzii din spitale. Seara le scriam scrisori familiilor celor ucişi şi apoi plecam în oraş să ne mâncăm terciul de mazăre. Îl udam cu foarte mult alcool.

Bernie bea la fel de mult ca mine şi ca David, dar era un preot special, tare ca piatra când venea vorba de vocaţia lui. Eu aveam deja probleme cu respectarea jurămintelor şi căutam, la evreu compasiune şi comunicare, în loc să vorbesc cu colegul meu preot. Eu şi David ne-am apropiat foarte mult acolo.

Tăcu o secundă, clătinând din cap:

— E chiar ciudat. Am simţit întotdeauna că eu ar fi trebuit să mor în locul lui Bernie, preotul acela minunat, dar..., şi ridică din umeri, căile sunt misterioase. Astea sunt minunile Lui. Când ne-am întors în State, ştiam că trebuie să mă las de preoţie şi nu mă puteam îndura. Am devenit un parşiv. David a stat mult cu mine, m-a dus la Antialcoolici, m-a

îndreptat. Apoi, când a murit soţia lui, a fost rândul meu să-l ajut şi acum e rândul meu din nou.

Merită, credeţi-mă, zise el, dar nu e un bărbat fără probleme.

Ea bombăni ceva aprobator. Începu să strângă farfuriile şi el o ajută. Puseră cafeaua la fiert şi se mutară în sufragerie.

— Ce predaţi?

— Istoria religiilor.

— Loyola. Şcoala catolică, observă ea.

— Păi, în multe privinţe sunt încă un catolic. Fac totul după carte, ca un soldat bătrân, l-am cerut Papei permisiunea de a renunţa la jurămintele preoţeşti şi mi s-a acordat. Dorothy – acum e soţia mea – a făcut la fel. A fost călugăriţă.

— Aţi fost apropiat de David din timpul armatei... până acum?

— În general, am ţinut legătura îndeaproape. Facem parte dintr-o mişcare mică, dar în dezvoltare, a teologilor pacifişti. După Vietnam, am ştiut fiecare că nu mai doream să vedem un alt război. Ne învârteam pe la anumite tipuri de conferinţe şi adunări şi am constatat că existau mulţi ca noi, teologi ai diferitelor religii, care gândeau şi simţeau cam la fel.

Se întrerupse cât se duse ea să toarne cafeaua şi s-o aducă. Îşi luă ceaşca, sorbi o înghiţitură şi reluă:

— Aşa. Peste tot în lume, de la crearea umanităţii, oamenii au crezut în existenţa unei puteri superioare şi s-au zbătut cu disperare să ajungă la divinitate. Se spun rugăciuni, se cântă psalmi, se aprind lumânări, se fac donaţii, se ţin predici. Oamenii credincioşi îngenunchează, fac mătănii, ridică braţele spre cer. Îl cheamă pe Allah, Buda, Shiva, Iehova, Iisus şi pe o mulţime de sfinţi mari şi mici. Avem fiecare o viziune unică asupra lui Dumnezeu. Credem cu toţii că al nostru e cel adevărat şi al altora e fals. Pentru a ne dovedi dreptatea, am purtat războaie religioase sângeroase, ucigându-i pe adepţii falşilor Dumnezei, spunându-ne că noi

împlinim lucrarea Lui. Catolicii şi protestanţii încă se mai omoară între ei, evreii şi musulmanii, musulmanii şi hinduşii, suniţii şi şiiţii. Şi tot aşa.

După Vietnam, am început să recunoaştem afinităţi spirituale, bărbaţi şi femei care credeau, ca şi noi, că-l poţi căuta pe Dumnezeu în felul tău, fără să fluturi o sabie. Am fost atraşi unii către alţii şi am format un grup foarte larg, numit Calea Paşnică a Domnului. Lucrăm să adunăm bani de la ordine religioase şi fundaţii. Am auzit de o bucată de pământ în Colorado, cu o casă pe ea şi ne-ar plăcea s-o cumpărăm şi să înfiinţăm un centru de studii unde oameni de religii diferite se pot întâlni şi discuta despre mântuirea adevărată, cea mai bună religie care este pacea universală...

— Şi David este membru în... Calea Paşnică a Domnului.

— Aşa e.

— Dar el e agnostic!

— Oh. Scuză-mi impertinenţa, dar e limpede că, în anumite privinţe, nu-l cunoşti deloc. Te rog, nu te supăra.

— E adevărat, îmi dau seama că nu-l cunosc, spuse ea posomorâtă.

— Vorbeşte ca un mare agnostic. Dar în forul lui interior – şi ştiu despre ce vorbesc – crede că ceva, o fiinţă mai mare decât el, îi conduce existenţa, pe a lui şi pe a lumii. Doar că David nu poate defini exact această putere şi lucrul acesta îl înnebuneşte. Cred că e cel mai credincios bărbat pe care l-am cunoscut.

Făcu o pauză, apoi continuă:

— Sunt sigur, după ce am vorbit cu el, că plănuieşte să-ţi explice în curând acţiunile lui.

Ea se simţi tristă şi frustrată. Crezuse că Sarah şi David îi vor oferi o viaţă calmă şi caldă după o experienţă furtunoasă şi nefericită. Dar Sarah murise. Şi David era... departe, vânat de demoni pe care ea nici nu şi-i putea imagina şi nu-i păsa de ea nici cât să-i dea o veste. Ar fi vrut să vorbească deschis cu omul din faţa ei, dar îşi dădu seama că nu putea.

Îşi duseră fiecare ceaşca şi farfuria la chiuvetă. El vru să

le spele, dar ea îl opri:

— Lăsaţi, le fac eu după ce plecaţi.

El păru stânjenit:

— Ştiţi, voiam să vă mai rog ceva. Eu circul tot timpul, le spun oamenilor despre Calea Paşnică, alerg pe la fundaţii, să strâng bani pentru a înfiinţa centrul. Iezuiţii îmi plătesc o parte din cheltuielile de călătorie, dar ei nu sunt vestiţi pentru dărnicie. Am un sac de dormit... v-ar deranja dacă aş înnopta în magazie?

Ea îl privi scrutător şi bătăios şi el chicoti:

— Fiţi pe pace, sunt normal. Soţia mea e femeia cea mai bună din lume. Şi când ai renunţat la atâtea jurăminte importante, eşti foarte atent cu cele care ţi-au mai rămas.

Ea îl conduse în camera de oaspeţi.

— Ce de pietre-inimă pe aici, zise el. Era o fată bună micuţa Sarah.

— Da.

Ea spălă vasele, el le şterse. Îi dădu un prosop de baie şi un burete.

— Eu fac un duş şi după aceea, puteţi intra în baie. Staţi cât doriţi. La micul dejun...

— A, eu voi fi plecat de mult când o să vă treziţi.

— Mai vedem. Noapte bună, domnule Fallon.

— Somn uşor, dr. Cole.

După duş, se întinse în pat şi se gândi la o mulţime de lucruri. Auzea din camera de oaspeţi murmurul rugăciunii lui de seară. Nu distinse cuvintele decât spre sfârşit, când vocea bărbatului se ridică, mulţumită: „În numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh, Amin.”

Chiar înainte de a adormi, îşi aminti ce-i spusese despre încălcarea jurămintelor şi-i trecu prin minte gândul că poate Joe Fallon şi călugăriţa lui, Dorothy, făcuseră dragoste înainte de a primi dispensa de la Papă.

Dimineaţa, fu trezită de zgomotul motorului maşinii lui. Era încă întuneric şi se cufundă în somn încă o oră, până

când îi sună deşteptătorul.

Camera de oaspeţi era neschimbată, cu excepţia patului care era făcut milităreşte, mai corect decât îl întindea ea. Îl desfăcu şi puse aşternuturile în coşul de rufe..

Ea şi Toby începuseră să se vadă şi joia dimineaţa devreme, înainte de a pleca ea la clinică, pentru treburi administrative. În dimineaţa aceea, revizuiră hârtiile care necesitau semnătura ei, apoi Toby îi zâmbi într-un mod special:

— R.J. Cred că poate... cred că laparoscopia mi-a făcut bine.

— O, Toby! Eşti sigură?

— Păi, o să te las pe tine să constaţi. Dar cred că am dreptate. Aş vrea să-l aduci tu pe lume când va veni timpul.

— Nu. Până atunci, o să fie Gwen aici şi e cea mai bună obstetriciană. Ai noroc.

— Îţi sunt recunoscătoare, zise Toby şi începu să plângă.

— Opreşte-te, prostuţo ce eşti, spuse R.J. şi se îmbrăţişară până când le duru pe amândouă.

43

Camioneta roşie

Era cea de-a doua zi de joi a lunii iulie şi R.J. plecase de la clinica de planificare familială, când văzu în oglinda retrovizoare o camionetă veche, roşie, care făcuse aceeaşi curbă. Rămase în spatele ei tot timpul cât traversă Springfield-ul şi continuă drumul pe Şoseaua 91.

Trase pe dreapta în iarba de lângă autostradă şi opri maşina. Camioneta o depăşi. Răsuflă adânc, stătu să-şi potolească bătăile inimii, apoi reintră pe şosea.

La o jumătate de milă mai jos, camioneta roşie aştepta parcată. Când o depăşi, demară în spatele ei.

R.J. tremura. Când ajunse la drumul către Woodfield nu coti pe acolo, ci rămase pe şosea.

Ştiau unde locuia, dar nu voia să-i conducă singură acolo, pe drumuri mici şi necirculate. Conduse până la Greenville, apoi rămase pe traseul Mohawk, ce urca în munţi. Conducea încet, urmărind camioneta şi încercând să reţină amănunte. Opri maşina în faţa staţiei de poliţie din Shelburne Falls şi camioneta roşie se opri peste drum. Cei trei bărbaţi din ea o priveau. Ar fi vrut să meargă la ei şi să le spună să se ducă dracului. Dar unii doctori fuseseră împuşcaţi, aşa că ieşi din Explorer şi fugi în clădire, unde răcoarea şi întunericul contrastau cu strălucirea soarelui de afară.

În spatele biroului stătea un tânăr bronzat şi brunet, tuns scurt. Avea uniforma scrobită şi cămaşa bine călcată, ca a unui ofiţer de marină.

— Doamnă? Sunt soldatul Buckman.

— Trei bărbaţi într-o camionetă m-au urmărit până aici de la Springfield. Sunt parcaţi afară.

El se ridică şi se îndreptă spre uşă. Ea veni după el. Locul unde se aflase camioneta era acum liber. O altă camionetă,

un Ford galben, venea pe şosea şi încetini văzând poliţistul.

R.J. clătină din cap:

— Nu, era un Chevrolet roşu. S-a dus.

— Haideţi înăuntru, o pofti tânărul.

Se aşează la birou şi completă un formular, cu numele, adresa ei şi natura plângerii.

— Sunteţi sigură că vă urmăreau? Ştiţi, uneori se întâmplă ca o maşină să aibă acelaşi drum şi s-o crezi coadă. Am păţit şi eu aşa.

— Nu. Erau trei bărbaţi. Mă urmăreau.

— Ei, ştiţi, din când în când, băieţii noştri mai iau un şnaps la bord, doamnă doctor, nu? Văd o femeie frumoasă şi se iau după ea. Nu e un lucru frumos, dar nu fac nici un rău, de fapt.

— Nu e asta.

Îi povesti despre munca ei la clinică, despre ameninţări. Când termină, văzu că tânărul o privea cu multă răceală:

— Da, îmi imaginez că sunt oameni care nu vă plac foarte mult. Ce doriţi să fac?

— Nu vă puteţi anunţa maşinile să caute camioneta?

— Avem un număr limitat de maşini şi sunt pe drumurile principale. Drumurile de ţară o iau în toate direcţiile, în Vermont, în jos spre Greenville, în sud spre Connecticut, în vest până în statul New York. Majoritatea oamenilor de la ţară conduc camionete şi mărcile cele mai dese sunt Ford şi Chevrolet.

— Era un Chevrolet roşu, vechi. În cabină stăteau trei bărbaţi. Şoferul purta ochelari fără rame. El şi cel de lângă uşa pasagerilor erau slabi, de constituţie normală. Bărbatul din mijloc părea gras şi avea barbă mare.

— Vârste? Culoarea ochilor, a părului?

— N-aş putea să spun.

Căută în buzunar şi scoase carneţelul de reţete pe care scrisese:

— Camioneta are număr de înmatriculare din Vermont. Numărul e TZK-4922.

— Oh.

Poliţistul şi-l notă, apoi spuse:

— O.K., îl verificăm şi vă anunţăm.

— Nu puteţi s-o faceţi acum, cât stau aici?

— Poate să ia mult timp.

— Aştept, îi răspunse ea, începând să-l antipatizeze.

— Cum doriţi.

Se aşeză pe o bancă din birou. El nu se ocupă de ea cinci minute, apoi luă telefonul şi formă un număr. Îl auzi descriind cuiva maşina, apoi mulţumind.

— Ce-au spus?

— Trebuie să le dăm timp. Îi mai sun.

Se ocupă de hârtii, ignorând-o. Telefonul sună de două ori şi conversaţiile scurte care urmară nu aveau nimic de-a face cu ea. R.J. se ridică de două ori şi se uită afară, la traficul aglomerat de oamenii care se întorceau de la lucru.

Când se întoarse a doua oară, el vorbea despre maşina care o interesa.

— Numărul e furat, îi spuse el. A fost scos de dimineaţă, de la o Honda Sedan.

— Deci... asta-i tot?

— Asta e. O să-i dăm în urmărire, dar de acum au un alt număr, puteţi fi sigură.

— Mulţumesc, dădu ea din cap.

Vru să plece, dar îi veni o idee:

— Ei ştiu unde locuiesc. Vreţi să telefonaţi la poliţia din Woodfield şi să-l rugaţi pe şeriful McCourtney să mă aştepte acasă?

— Da, doamnă, oftă el.

Mack McCourtney controlă casa cu ea, în fiecare colţişor. Apoi merseră amândoi pe poteca din pădure.

Ea îi povesti despre telefoane.

— Nu există o facilitate la telefoane, să-ţi dea numărul de la care s-a sunat după fiecare apel?

— Mda, Caller ID. Costă câţiva dolari pe lună şi trebuie să-

ţi cumperi o maşinărie care costă şi ea cam cât robotul telefonic. Dar nu te alegi decât cu nişte numere şi compania nu-ţi dezvăluie cui aparţin acestea. Dacă le spun că e o problemă de competenţa poliţiei, vor instala o capcană. Te taxează trei dolari douăzeci şi cinci pentru fiecare număr pe care-l identifică, oftă Mack. Necazul, R.J., este că ticăloşii ăştia sunt organizaţi. Ştiu totul despre echipamentele astea şi sună de la telefoane publice, alt telefon pentru fiecare convorbire.

— Aşadar, nu crezi că merită să încercăm să-i depistăm?

El clătină din cap.

Nu găsiră nimic pe poteca din pădure:

— Pariez leafa pe un an că au plecat de mult, zise şeriful. Dar pădurile astea oferă o mulţime de locuri unde se poate ascunde o camionetă. Aşa că te-aş ruga să-ţi încui bine uşile şi ferestrele la noapte. Eu ies din tură la nouă şi intră Bill Peters. O să patrulăm pe lângă casa ta şi o să fim atenţi. Bine?

— Bine.

Fu o noapte lungă şi fierbinte. De mai multe ori, lumini de pe şosea îi umplură dormitorul de umbre jucăuşe. Auzea o maşină trecând încet pe lângă casa ei; presupunea că era Bill Peters, poliţistul de serviciu.

Aproape de dimineaţă, căldura deveni înăbuşitoare. Era o prostie să-şi ţină geamurile închise la etaj, hotărî ea; dacă cineva punea o scară pe zid, ar fi auzit cu siguranţă. Se întinse în pat după ce deschise geamul, bucurându-se de răcoare. Pe la ora cinci, auzi coioţii în spatele casei. Era semn bun; prezenţa oamenilor i-ar fi alungat.

Citise undeva că urletele coioţilor sunt o invitaţie amoroasă, un preludiu al împerecherii şi zâmbi ascultând: Aa-ooo-ooo-ooo-ooo-yip-yip-yip. Uite-mă, sunt gata, te aştept.

Trecuse printr-o perioadă lungă de abstinenţă. Până la urmă oamenii erau şi ei animale, apţi de sex ca şi coioţii şi stând în pat, încercă să imite şi ea chemarea: Aa-ooo-ooo-ooo…

Întunericul se transforma într-un gri perlat şi ea şi vietăţile de afară îşi răspundeau şi R.J. zâmbi, fiindcă putea să fie în acelaşi timp atât de speriată şi atât de caraghioasă.

44

Concert devreme

Pentru R.J., vara fu bogată în bucurii şi tristeţi, oferite pe rând de munca ei în mijlocul unor oameni pe care ajunsese să-i prețuiască pentru puterea şi umanitatea lor. Mama lui Janet Cantwell, Elena Allen, suferea de optsprezece ani de diabet zaharat şi până la urmă, problemele de circulaţie îi provocară o cangrenă care impuse amputarea piciorului drept. R.J. îi trata leziunile aterosclerotice care apăruseră şi la piciorul stâng. Elena avea optzeci de ani şi o minte zburdalnică, de vrăbiuţă. Mergea în cârje şi-i arăta lui R.J. crinii ei premiaţi şi roşiile uriaşe, gata să se coacă. Încerca întotdeauna să-i dea din vinetele ei şi doctoriţei.

— Le am şi eu pe ale mele, protesta R.J. râzând. Nu vreţi să vă dau şi eu?

— Vai de mine, nu!

Fiecare grădinar din Woodfield cultiva vinete. Gregory Hinton spunea că trebuia să fii atent dacă-ţi parcai maşina pe strada principală, fiindcă întotdeauna când veneau înapoi la ea găseau nişte vinete pe bancheta din spate.

Greg Hinton, fostul critic al lui R.J., devenise prietenul şi ocrotitorul ei fidel şi o duru când văzu că făcuse cancer pulmonar. Când veni la ea, tuşind şi şuierând, avea deja o formă gravă. Avea şaptezeci de ani. De la cincisprezece ani, fuma câte două pachete de ţigări pe zi, dar credea că boala lui mai are şi alte cauze:

— Toată lumea zice că viaţa unui fermier e sănătoasă, în aer liber şi aşa mai departe. Nu se gândesc la bietul om respirând pleava din hambarele închise, sau otrava din îngrăşăminte şi substanţe toxice. În multe privinţe, nu e o muncă sănătoasă.

R.J. îl trimise la un oncolog din Greenville. După ce

investigaţiile arătară o pată mică, în formă de inel, în creierul lui, R.J. îl consolă după tratament cu radiaţii, îi administra medicamentele şi suferi împreună cu el.

Dar avea şi zile şi săptămâni bune. Nu avusese nici un deces toată vara şi oamenii erau fertili. Abdomenul lui Toby începuse să se rotunjească. Era cuprinsă de greţuri care se prelungeau uneori toată ziua. Descoperise că apa minerală rece cu felii de lămâie în ea o ajută, aşa că între crize stătea la biroul ei cu paharul în mână, cuburile de gheaţă lovindu-se cu clinchete de marginea paharului în timp ce sorbea cu înghiţituri mici şi demne. R.J. o programase pentru amniocenteză în cea de-a şaptesprezecea săptămână de sarcină.

Alte naşteri făcuseră deja valuri în atmosfera liniştită a satului. Într-o zi umedă, R.J. o ajutase pe Jessica Garland să nască tripleţi, două fete şi un băiat. Ştiuseră mai de mult că va naşte trei copii, dar după naşterea uşoară, toată lumea o sărbători. Fu prima şi poate ultima oară când R.J. aduse pe lume tripleţi, pentru că hotărâse să-i transfere toate naşterile lui Gwen, după ce familia Gabler avea să se mute în munţi. Copiii fură numiţi Clara, Julia şi John. R.J. crezuse cândva că oamenii de la ţară dau copiilor numele doctorului, dar acum i se părea un lucru demodat.

Într-o dimineaţă, după tratament, Gregory Hinton mai zăbovi în cabinet:

— Dr. Cole, am auzit că faceţi chiuretaje în Springfield.

Adresarea formală o puse pe gânduri; de mai mult timp, îi spunea R.J. Dar întrebarea nu o luă prin surprindere; nu se ferise niciodată să vorbească despre munca ei.

— Da, Greg. Merg la o clinică de acolo în fiecare joi.

El dădu din cap.

— Ştiai că noi suntem catolici?

— Nu, nu ştiam.

— Ba da. Eu m-am născut aici şi am ţinut de biserică. La fel şi Stacia. O chema Stacia Kwiatkovski, tatăl ei avea o fermă de păsări în Sunderland. Într-o sâmbătă seara, a venit

cu două prietene la un bal din Woodfield şi aşa ne-am cunoscut. După ce ne-am căsătorit, am mers amândoi la aceeaşi biserică. Aici nu e biserică catolică, mergem la cea din South Deerfield. Avem o nepoată în Cobrain, Rita Hinton, fata lui Arthur, fratele meu. Ei sunt uniţi. Rita era studentă la Syracuse, a rămas însărcinată şi prietenul ei a şters-o. Rita a părăsit şcoala şi a născut copilul, o fetiţă. Helen, cumnata mea, are grijă de fetiţă şi Rita s-a făcut menajeră ca s-o întreţină. Suntem foarte mândri de nepoata noastră.

— Aveţi de ce să fiţi mândri. Dacă ea a ales să facă asta, trebuie s-o aprobaţi şi s-o susţineţi.

— Voiam să spun, zise el încet, că noi nu încuviinţăm avortul.

— Nici mie nu-mi place ideea de avort, Greg.

— Atunci de ce o faci?

— Pentru că femeile care vin la clinica aceea sunt într-o situaţie disperată. Multe ar muri dacă n-ar avea posibilitatea să facă un avort în condiţii bune, sigure. Pentru femeile acelea nu contează ce au făcut sau n-au făcut altele sau ce crezi dumneata sau eu sau nu ştiu ce grupare de idei. Pentru ea nu contează decât ceea ce se întâmplă cu trupul şi cu sufletul ei şi trebuie să decidă singură cum poate să supravieţuiască. Poţi să înţelegi asta? îl privi ea în ochi.

După o clipă, el dădu din cap:

— Cred că da, mormăi cu un dram de resentiment.

— Mă bucur, încheie ea.

Totuşi, nu voia să trăiască la nesfârşit cu teama zilei de joi. Când se învoise să ajute, îi spusese Barbarei Eustis că va fi o colaborare temporară, până când va reuşi să angajeze alţi doctori. În ultima joi din august, se duse la clinică hotărâtă să-i spună directoarei că se terminase.

Trecu pe lângă clinică în plină desfăşurare a unei demonstraţii. Ca de obicei, parcă pe o stradă alăturată şi porni pe jos. Unul dintre efectele administraţiei Clinton era acela că demonstranţii erau obligaţi să rămână pe trotuarul

opus şi nu-i mai puteau împiedica fizic pe doctori să-şi facă meseria. Totuşi, imediat cum o maşină intra pe alee, pancartele erau agitate şi începeau ţipetele:

„MĂMICO, NU MĂ OMORÎ!” (printr-o portavoce);

„Mame, nu omorâţi copii!”

„Înapoi. Salvaţi vieţi!”

Cineva o recunoscu probabil pe R.J. când mai avea câţiva paşi până la uşă:

„Criminalo... CRIMINALO... CRIMINALO...”

Înainte de a intra, văzu că geamul de la secretariat fusese spart. Uşa biroului era deschisă. Înăuntru, în genunchi, Barbara Eustis aduna cioburile.

— Bună, zise ea calmă,

— Bună dimineaţa. Voiam să stăm de vorbă, dar...

— Nu, intră, R.J. întotdeauna am timp pentru tine.

— Am venit mai devreme. Hai să te ajut cu cioburile astea. Ce s-a întâmplat?

— Nu ce, cine. A trecut un băiat de vreo treisprezece ani, singur, cu o pungă de hârtie. Sub fereastra mea, a scos asta din pungă şi a dat cu ea.

Pe biroul Barbarei era aşezată o piatră de mărimea unei mingi de baseball. R.J. văzu că lovise şi mobila, desprinsese aşchii dintr-un colţ al tăbliei:

— Bine că nu te-a lovit. Te-ai tăiat de la sticlă?

Eustis clătină din cap:

— Eram la toaletă. Am avut o urgenţă providenţială.

— Puştiul făcea parte dintre demonstranţi?

— Nu ştim. A fugit pe o alee care dă în strada Forbes. Poliţia l-a căutat, fără succes. Probabil că-l aştepta o maşină.

— Doamne, se folosesc de copii! Ce-o să se întâmple, Barbara? încotro ne îndreptăm?

— Înspre mâine, colega. Tribunalul Suprem a instituit legalitatea avortului în ţara asta. Şi guvernul a aprobat de curând testarea pilulei abortive.

— Crezi că se va simţi o diferenţă?

— Şi încă una mare.

Eustis arunca cioburile în coşul de gunoi, exclama, îşi mai sugea câte un deget:

— RU-486 trebuie să funcţioneze în Statele Unite, pentru că deja e folosită cu succes de ani de zile în Franţa, Marea Britanie şi Suedia. După ce medicii vor putea administra pilulele şi tratamentul consecutiv în intimitatea cabinetelor lor, războiul va fi aproape câştigat. Bineînţeles, o mulţime de oameni vor avea obiecţii morale cu privire la avort şi o să mai fie câte o demonstraţie din când în când. Dar dacă femeile vor putea întrerupe o sarcină după o simplă vizită la medicul de familie, lupta va fi încheiată. E imposibil să protestezi la fiecare colţ de stradă.

— Şi când se va întâmpla asta?

— Cred că va mai dura încă doi ani. Între timp, nu trebuie decât să rezistăm cumva. Sunt tot mai puţini doctori care lucrează în astfel de clinici. În tot statul Mississippi, nu e decât un singur doctor care face chiuretaje. În Dakota de Nord e o doctoriţă. Doctorii de vârsta ta nu vor să facă asta. Multe clinici funcţionează doar cu medici pensionari, zâmbi ea. Bătrânii doctori au sânge în vine, R.J., sunt mult mai curajoşi decât cei tineri. De ce oare?

— Poate că au mai puţin de pierdut decât medicii tineri. Aceştia au familii de întreţinut şi cariere de construit.

— Mda. Ei, slavă Domnului pentru bătrâni. Tu eşti o excepţie, R.J. Aş da orice să mai găsesc încă un doctor ca tine. Despre ce vroiai să vorbim?

R.J. puse cioburile adunate în coş:

— E târziu, trebuie să trec la treabă. Nu era ceva important, Barbara, te prind eu altădată.

Vineri seara, pusese nişte zarzavaturi în tigaie şi asculta un concert pentru vioară la radio, când o sună Toby:

— Te uiţi la televizor?

— Nu.

— Dă-i drumul, R.J., să vezi ce nenorocire.

În Florida, un medic de şaizeci şi şapte de ani, John

Bayard Britton, fusese împuşcat mortal la ieşirea din clinica de avorturi unde lucra. Arma fusese o puşcă mânuită de un pastor protestant fundamentalist, pe nume Paul Hill. Crima se petrecuse în oraşul Pensacola, acelaşi unde anul precedent fusese ucis dr. David Gunn. R.J. urmărea detaliile pe ecran, aproape nemişcată. Mirosul de ars al legumelor o smulse de pe scaun şi se repezi să le stingă, puse apă peste ele şi le aruncă în chiuvetă, apoi se întoarse la televizor.

Asasinul, Hill, se apropiase de maşina doctorului şi trăsese. Victima murise pe loc. În maşină mai erau şi două escorte voluntare, un bărbat de şaptezeci de ani, lângă şofer, care fusese de asemenea ucis şi soţia lui, în spate, care era spitalizată.

Crainicul spunea că doctorul Britton nu agrea avortul, dar lucrase la clinică pentru a le oferi femeilor posibilitatea de a alege.

Se transmiseră şi fragmente de interviuri cu reverendul Paul Hill, de la alte demonstraţii, în care îl lăudase pe Michael Griffin pentru eliminarea doctorului Gunn.

Alţi lideri religioşi ai mişcărilor anti-avort condamnau violenţa şi crima. Un conducător filmat în prim plan declara că grupul lui considera crima regretabilă; dar acelaşi individ era arătat apoi îndemnându-şi enoriaşii să se roage pentru ca nenorocirea să se abată asupra oricărui doctor care făcea chiuretaje.

Un analist politic enumera datele care demonstrau că mişcarea anti-avort scăzuse în amploare în Statele Unite:

— În lumina noilor legi, actele de violenţă sunt de aşteptat numai din partea celor mai radicali indivizi, spunea el.

R.J. se încolăci pe canapea, înfrigurată. Chiar şi după terminarea emisiunii, rămase ca hipnotizată în faţa ecranului pâlpâitor.

În weekend se fortifică psihic pentru confruntare. Rămase în casă, cu uşile şi ferestrele zăvorâte, îmbrăcată subţire din cauza căldurii, încercând să citească şi să doarmă.

Duminică dimineaţa devreme, răspunse unei chemări telefonice urgente. Când se întoarse, încuie din nou uşa.

Luni, când plecă la serviciu, parcă pe altă stradă şi se apropie pe jos de cabinet. Clădirea avea o uşă şi în spate şi intră pe acolo.

Toată ziua fu distrată. Noaptea avu o insomnie din cauza nervilor; tensiunea era sporită şi de faptul că telefoanele de ameninţare încetaseră. Tresărea la fiecare sunet, la scârţâitul lemnului sau la zumzetul congelatorului.

În cele din urmă, la 3 dimineaţa, se sculă şi descuie toate uşile şi deschise ferestrele.

Desculţă, duse afară un scaun pliant şi-l aşeză lângă straturile ei de zarzavaturi. Apoi intră şi-şi aduse din casă viola da gamba şi stătu sub cerul înstelat, răcorindu-şi degetele de la picioare în iarbă şi cântând un studiu de Marais, pe care tocmai îl exersa. Suna minunat în aerul întunecat şi în timp ce cânta, îşi imagina animalele din pădure ciulind urechile la auzul muzicii mistice. Făcea greşeli, dar nu-i păsa: spectatorii ei nu erau decât frunzele de salată.

Muzica fu ca o transfuzie de curaj; după aceea, fu capabilă să se poarte cu calm. A doua zi se duse la cabinet şi parcă pe locul ei obişnuit. Se purtă normal cu pacienţii. În fiecare dimineaţă, înainte de serviciu, se plimba pe poteca din pădure, iar după amiaza plivea grădina. Plantă a doua oară fasole pitică şi legumele i se coceau.

Miercuri, Barbara Eustis telefonă şi-i spuse că aranjase cu voluntari s-o ia de acasă şi s-o conducă la clinică.

— Nu. Fără voluntari.

— De ce nu?

— N-o să se întâmple nimic, simt asta. Şi apoi, voluntarii nu l-au ajutat prea mult pe doctorul din Florida.

— ... În regulă. Dar să intri cu maşina în parcare, avem pază acolo. Şi mai multe maşini de poliţie decât înainte, pentru siguranţă.

— Bine, zise R.J.

Joia însă panica reveni.

Fu recunoscătoare patrulei de poliţie care o însoţi discret de la intrarea în Springfield.

Demonstranţii lipseau. Spaţiul de parcare era păzit, aşa cum se promisese.

Ziua fu liniştită şi monotonă şi spre sfârşitul programului, chiar şi Barbara era vizibil relaxată. Poliţia o însoţi din nou până la ieşirea din oraş şi apoi conduse singură pe Şoseaua 91.

Ajungând acasă, găsi pe prispă o sacoşă cu nişte cartofi noi, proaspeţi şi mărunţi şi un bilet de la George Palmer, care o sfătuia să-i înăbuşe cu unt şi cu mărar. N-ar fi stricat nişte peşte, aşa că dezgropă câteva râme şi-şi luă undiţa.

Era o zi caldă şi răcoarea pădurii îi ură parcă bun venit. Soarele pătrundea cu greu prin bolta pădurii, smălţând iarba cu lumină.

Când bărbatul răsări din umbra copacilor, fu ca în spaimele ei despre atacul ursului. Nu văzu decât că era mare şi bărbos, cu părul lung, apoi braţul cu undiţa i se ridică şi-l lovi. Nuiaua se rupse, dar ea continuă să-l lovească, pentru că acum îl recunoscuse.

Braţele puternice o cuprinseră şi bărbia lui o apăsa dureros pe creştet.

— Ai grijă, îi spuse, să nu-ţi intre cârligul de la undiţă în mână.

— Ai terminat poteca, şopti el cu gura în părul ei.

IV

DOCTORIŢĂ DE ŢARĂ

45

La micul dejun

La câteva minute după ce David o speriase pe poteca din pădure, stăteau amândoi în bucătăria lui R.J. şi se priveau cu o urmă de teamă. Le fu foarte greu până începură să vorbească. Ultima oară când se priviseră, între ei era trupul fiicei lui moarte.

Nici unul nu mai era cum îşi amintea celălalt. Parcă s-ar fi deghizat, gândi ea, simţind lipsa cozii şi intimidată de barba lui.

— Vrei să vorbim despre Sarah?

— Nu, spuse el repede. Adică, nu acum.. Vreau să vorbesc despre noi.

Ea îşi încleştă strâns mâinile în poală, încercând să le oprească tremuratul, oscilând între speranţă şi disperare, cuprinsă de emoţii ciudat amestecate – bucurie, jubilaţie, uşurare şi totuşi, şi o mânie devastatoare:

— De ce te-ai obosit să te întorci?

— Nu mi-am putut lua gândul de la tine.

Arăta atât de sănătos, de *normal,* de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Era prea calm, prea colocvial. Ea ar fi vrut să-i spună cuvinte tandre, dar alte vorbe îi veneau pe buze:

— Sunt tratată... aşa. Nici un cuvânt timp de un an şi apoi: „Bună, bătrâna mea R.J., m-am întors.” De unde ştiu eu că după următoarea ceartă nu te vei urca în maşină şi vei dispărea din nou, pentru încă un an? Sau cinci ani, sau opt?

— Pentru că-ti spun că nu se va întâmpla aşa. Nu vrei să iei în consideraţie asta?

— Ba da, o să iau în consideraţie asta, îşi auzi ea vocea pronunţând cu atâta amărăciune tăioasă, încât el se trase înapoi.

— Pot să rămân peste noapte?

Fu gata să-l refuze, dar îşi dădu seama că nu putea:

— De ce nu? îi spuse şi râse.

— Trebuie să ajung la maşină. Am lăsat-o pe şosea şi am traversat pământul lui Krantz ca să ajung de la râu pe potecă.

— Păi, du-te şi ia maşina până pregătesc masa, spuse ea fără să se ofere să-l ia în Explorer, iar el dădu din cap tăcut şi plecă.

Când reveni, ea îşi recăpătase calmul. Îi spuse să-şi pună valiza în camera de oaspeţi, vorbindu-i politicos, ca unui străin, pentru a-l împiedica să-i simtă bucuria din voce, disponibilitatea. Îi oferi o masă departe de ospăţul fiului risipitor – burgeri de vită încălziţi, cartofi copţi şi sos de mere cumpărat.

Se aşezară la masă, dar, înainte de a înghiţi măcar o dată, ea se ridică şi intră repede în camera ei, închizând uşa. David auzi televizorul pornind, apoi râsete, semănând cu sonorul de la serialul *Seinfeld.*

O auzi şi pe R.J. îşi dădea seama că nu plângea pentru ei, aşa că se duse la uşă şi bătu încet:

— Şi eu o iubeam, şopti el.

— Ştiu.

Plânseră împreună aşa cum ar fi trebuit să facă în urmă cu un an şi ea îi făcu loc lângă ea. Primele sărutări fură moi şi cu gust de lacrimi.

— M-am gândit tot timpul la tine. În fiecare zi, în fiecare clipă.

— Urăsc barba ta, zise ea.

Dimineaţa, R.J. se simţi ciudat pentru că petrecuse noaptea cu un om pe care abia-l reîntâlnise. Nu erau numai barba şi părul strâns în coadă, gândi în bucătărie, în timp ce storcea fructe pentru suc.

El i se alătură când încă nu terminase de prăjit pâinea şi de amestecat omleta.

— Ce e ăsta? E bun.

— Am amestecat portocale cu coacăze.

— Înainte nu beai aşa ceva.

— Aşa beau acum. Lucrurile se mai schimbă, David... Nu te-ai gândit că s-ar putea să fiu cu altcineva?

— Eşti?

— Nu mai ai dreptul să ştii, răbufni mânia ei. De ce ai luat legătura cu Joe Fallon şi nu cu mine? De ce n-ai telefonat niciodată? De ce-ai aşteptat atât până mi-ai scris? De ce nu m-ai anunţat că n-ai păţit nimic, că eşti bine?

— Nu eram bine, zise el.

Omleta de pe farfurii se răcea neatinsă. El începu să vorbească, să-i povestească.

După moartea lui Sarah, aerul mi s-a părut ciudat de întinat, de parcă ar fi fost amestecat cu un galben palid. O parte din mine încă mai raţiona. I-am telefonat agentului funerar din Long Island, Roslyn, am programat înmormântarea şi am urmat dricul spre New York în maşina mea. Conduceam atent. Foarte atent.

Am tras la un motel. A doua zi s-a desfăşurat o slujbă simplă. Rabinul de la fostul meu templu era numit de curând; n-o cunoscuse pe Sarah şi l-am rugat să nu lungească lucrurile. Funcţionarii de la pompe funebre au ţinut linţoliul. Agentul dăduse un anunţ în ziarul de dimineaţă, dar n-a fost văzut decât de foarte puţini oameni. Două fete, foste colege de şcoală cu Sarah, s-au ţinut de mână şi au plâns la cimitirul Beth Moses din West Babylon. Au mai fost cinci adulţi, cunoştinţe de-a le noastre de când locuiam în Roslyn. Au stat deoparte, abătuţi. I-am trimis de acolo pe gropari şi am astupat singur mormântul; la început bulgării loveau cu un zgomot înfundat capacul de lemn, apoi pământul a acoperit pământul.

O femeie voinică pe care am recunoscut-o cu greu – fusese cea mai bună prietenă a Nataliei, când era mai tânără şi zveltă – m-a strâns în braţe suspinând şi soţul ei m-a rugat să merg acasă la ei. Abia dacă-mi amintesc ce le-am spus.

Am plecat imediat după înhumare. Am mers un kilometru sau doi şi am întors în parcarea unei biserici. Era pustie şi am stat acolo mai mult de o oră. Când m-am întors la cimitir, plecase toată lumea.

Cele două locuri erau alăturate. Am stat între ele, cu o mână pe marginea mormântului lui Sarah şi cu cealaltă pe cei al Nataliei. Nu m-a tulburat nici una.

Nu simţeam decât durerea mea şi o singurătate teribilă. După amiaza târziu, m-am urcat în maşină şi am plecat.

Nu aveam o destinaţie precisă. Era ca şi cum maşina mă conducea pe mine, pe bulevardul Wellwood, în curbe, peste poduri.

Spre New Jersey.

În Newark m-am oprit la Old Glory, un bar de lângă bariera Jersey. Am băut repede trei pahare, dar am devenit conştient de priviri holbate şi tăcere. Era un local muncitoresc şi eu purtam un costum bleumarin de marcă, mânjit de pământ şi în plus, eram un adult cu părul lung, strâns în coadă. Aşa că am plătit, am intrat într-un magazin de alături şi mi-am luat trei jumătăţi de whisky, apoi m-am dus la motelul cel mai apropiat.

Am auzit sute de beţivi vorbind despre gustul tăriei. Unii-l descriu ca pe „stele lichide”, „sorbituri de nectar”, „mană cerească”. Am urât întotdeauna alcoolurile din cereale şi m-am ţinut de votcă sau de gin. În camera de motel nu voiam decât să uit, am băut până am adormit. De câte ori mă trezeam, zăceam câteva momente năuc, bâjbâind prin propria-mi minte, apoi năvăleau amintirile îngrozitoare, durerea teribilă şi începeam din nou să beau.

Era un tipar vechi şi familiar, pus la punct de mine odinioară, să beau în camere încuiate, unde eram în siguranţă. Cele trei sticle m-au ţinut beat patru zile. Mi-a fost îngrozitor de rău o zi şi o noapte, pe urmă am luat un mic dejun frugal, am plătit motelul şi m-am lăsat din nou în voia maşinii.

Era o rutină în care mai trăisem, m-am readaptat uşor. Nu

conduceam niciodată beat, pentru că singurele lucruri certe care mă fereau de dezastru erau maşina, portofelul şi carnetul de cecuri.

Conduceam încet şi mecanic, cu mintea amorţită, încercând să las în urmă realitatea. Dar întotdeauna venea o clipă când realitatea mă ajungea din spate, intra în maşină şi conducea cu mine, iar atunci când nu mai puteam suporta durerea, cumpăram două sticle şi închiriam o cameră undeva.

M-am îmbătat în Harrisburg, Pennsylvania. M-am îmbătat la ieşirea din Cincinnati, Ohio şi în alte locuri pe care nu le-am reţinut. Treceam beat din anotimp în anotimp.

Într-o dimineaţă de toamnă, devreme, foarte devreme, cumplit de mahmur, m-am pomenit conducând pe un drum de ţară. Era un peisaj domol, ondulat, cu dealuri mai joase decât în Woodfield şi cu mai multe câmpuri lucrate în loc de păduri. Am oprit maşina lângă un plug tras de cai, mânaţi de un om bărbos cu pălărie de pai, cămaşă albă şi pantaloni negri, cu bretele.

Era din secta Amish.

Am trecut pe lângă o fermă şi am văzut o femeie în rochie lungă şi cu o mică bonetă de rugăciune, ajutând doi băieţi să cureţe zăpada de pe platforma unei căruţe. Dincolo de un ian de porumb, un om secera ovăz.

Îmi erau rău şi mă durea capul.

Conduceam încet prin peisajul rural, casele erau albe şi fără ornamente, hambarele solide, vedeam turnuri de apă cu mori de vânt, ogoare îngrijite. Am crezut că poate intrasem din nou în Pennsylvania, poate eram lângă Lancaster, dar în curând mi-am dat seama că ieşeam din Apple Creek, Ohio, lângă oraşul Kidron. Îmi era o sete puternică. Nu ştiam că mă aflam la doar jumătate de kilometru de magazine, moteluri, Coca-Cola rece şi mâncare.

Aş fi putut uşor să conduc mai departe, dar am trecut pe lângă o trăsurică goală, cu braţele jugului odihnindu-se pe asfalt. Curelele rupte de la acelaşi jug explicau cum scăpase

calul.

Am trecut de un om alergând după o iapă, căreia îi căşunase să fugă drept înainte.

Fără să mai stau pe gânduri, am întors maşina ca să blochez şoseaua, apoi m-am dat jos şi m-am postat în faţa animalului, agitându-mi braţele. Şoseaua era străjuită într-o parte de un gard şi în cealaltă de un lan înalt de porumb. Iapa a încetinit şi, vorbindu-i blând, am luat-o de frâu.

Omul a venit gâfâind:

— Danke. Sehr danke. *Ştiţi să vă purtaţi cu animalele astea, nu?*

— Am avut şi noi un cal.

Faţa lui începuse să-mi joace înaintea ochilor şi m-am rezemat de maşină.

— Sunteţi krank? *Vreţi ajutor?*

— Nu, mă simt bine. Mulţumesc.

Îmi trecea ameţeala şi simţeam nevoia să ies din lumina puternică a soarelui. Aveam Tylenol în maşină.

— Nu ştiţi unde aş putea găsi nişte apă?

Omu! dădu din cap şi-mi arătă casa cea mai apropiată:

— Oamenii aceia vă vor da apă. Bateţi la uşă.

Ferma era înconjurată de lanuri de porumb, dar nu era proprietate Amish – vedeam automobile parcate în curte. Tocmai bătusem la uşă când am observat tăbliţa pe care scria Yeshiva Iisroel. Casa de Studiu a lui Israel. Prin ferestrele deschise se auzea o cântare ebraică, dintr-un psalm, Bayt Hisroel barachu et-Âdonai, bayt Aharon barachu et-Adonai. *O, casă a lui Israel, binecuvântează-l pe Domnul, o, casă a lui Aaron, binecuvântează-l pe Domnul.*

Uşa fu deschisă de un bărbat ce părea Amish din cap până în picioare, dar avea o tichie pe cap, mâneca stângă suflecată şi filacteriile încolăcite în jurul frunţii şi al braţului. În spatele lui se vedea o masă la care stăteau mai mulţi bărbaţi.

Mă privi scrutător:

— Intră, intră. Bist ah Yid?[1]

— Da.

— Te aşteptam, spuse el în idiş.

Prezentările nu se făcură imediat.

— Eşti ai zecelea, mă înştiinţă un bărbos cărunt. Am înţeles că împlineam un minyan, permiţându-le să se oprească din cântare şi să înceapă rugăciunea de dimineaţă. Doi bărbaţi zâmbiră, alţii mormăiră că sosise şi timpul să apară cineva. Nici în cele mai bune împrejurări nu mi-ar fi plăcut să asist la o slujbă după tipic.

Totuşi, atunci şi acolo, ce puteam face? Pe masă erau apă şi pahare şi mai întâi mă lăsară să beau. Cineva îmi întinse filacterii.

— Nu, mulţumesc.

— Ce? Nu fi ateu, pune-ţi-le, nu muşcă, lătră omul.

Trecuseră mulţi ani, trebuiră să mă ajute să înfăşor corect cureluşele de piele în jos pe antebraţ, de-a curmezişul palmei şi în jurul degetului mijlociu. Şi să-mi fixez între ochi cutia cu textul sfânt. Între timp, mai sosiră doi oameni şi se pregătiră, dar nimeni nu mă grăbi. Mai târziu, am aflat că erau obişnuiţi ca evrei nepracticanţi să nimerească acolo; era o mitzvah, o binecuvântare, să-i poţi învăţa pe ceilalţi. Când începură rugăciunile, găsii că ebraica mea ruginită mă servea încă foarte bine; pe vremuri, la seminar, fusesem lăudat pentru frumuseţea ebraicii mele. Către sfârşit, trei dintre participanţi se ridicară pentru Kaddish, rugăciunile pentru cei morţi de curând şi stătui cu ei. Tocmai mă gândeam să scap când aduseră nişte cărţi ebraice uriaşe, cu pagini îngălbenite şi uzate, cu colţurile legăturilor de piele îndoite de atâta folosire.

După o clipă studiau, aşezaţi pe scaunele acelea desperecheate de bucătărie, dar nu studiau pur şi simplu: se contraziceau, raţionau, ascultând cu atenţie şi simpatie. Subiectul era măsura în care omenirea e compusă din yetzer hatov, *înclinaţii bune, în comparaţie cu* yetzer harah,

[1] Eşti evreu?

înclinaţii spre a face rău. Am fost uluit de cât de rar consultau textele din faţa lor; îşi aminteau pe dinafară pasaje întregi din legile redactate de rabinul Iuda cu o mie opt sute de ani înainte. Minţile lor alergau prin Talmudul din Babilon sau Ierusalim, cu uşurinţă şi cu stil, ca nişte copii pe patine cu rotile. Se angajau în dezbateri amănunţite legate de probleme din Ghidul Nedumeritului, Zohar sau alte comentarii. Mi-am dat seama că eram martorul perfecţionării zilnice prin studiu, exerciţiu practicat de aproape şase mii de ani în diverse locuri, la marea academie talmudică Nahardea, la Rashi, în studiul lui Maimonides, în templele din estul Europei.

Discuţia se mută fulgerător din idiş, în ebraică, aramaică, engleza colocvială. Nu puteam înţelege o mare parte din ea, dar adesea încetineau ritmul atunci când chibzuiau la un citat. Încă îmi plesnea capul, dar eram fascinat de ceea ce izbuteam să înţeleg.

L-am identificat pe capul lor, un bătrân cu o barbă aibă şi o coamă, o burtică grăsuţă protejată de şalul de rugăciune, cravată pătată, ochelari rotunzi cu rame de oţel, mărindu-i ochii de un albastru intens, de agată. Rabinul stătea acolo şi răspundea din când în când la întrebări.

Dimineaţa se apropia de sfârşit. Mă simţeam de parcă eram prizonier într-un vis. La prânz, învăţăceii se întrerupseră şi îşi luară pungile cu mâncare, iar eu mă smulsei din reverie şi mă pregătii de plecare, dar rabinul îmi făcu semn din cap.

— Vino cu mine, te rog, să mâncăm ceva.

Îl urmai afară din sala de studiu, prin două clase cu şiruri de bănci uzate şi temele copiilor la ebraică prinse pe pereţi chiar lângă tablă şi apoi urcarăm nişte trepte.

Era un apartament mic şi curat. Podelele străluceau şi pe mobile erau şerveţele de dantelă. Totul era la locul lui; era limpede că nu locuiau copii mici în casa aceea.

— Aici locuiesc cu soţia mea, Dvora. Ea e la slujbă în oraş, vinde rochii. Eu sunt rabi Moscowitz.

— David Markus.

Ne dădurăm mâna.

În frigider erau salată de ton şi legume şi rabinul tăie cu dexteritate felii de pâine îngheţată şi le puse în prăjitor.

— Aşa, spuse ei, după ce binecuvântă mâncarea şi ne aşezarăm. Cu ce te ocupi? Comis-voiajor?

Am ezitat. Dacă aş fi spus că eram agent imobiliar, ar fi fost curioşi să afle ce clădire era de vânzare în apropiere:

— Sunt scriitor.

— Adevărat? Despre ce scrii?

Aşa păţesc dacă îmi ţes singur păienjenişul, m-am gândit nemulţumit.

— Agricultură.

— Sunt multe ferme pe aici, zise rabi, iar eu dădui din cap.

Mâncarăm într-o tăcere camaraderească. După ce terminarăm, îl ajutai să strângă masa.

— Îţi plac merele ?

— Da.

Rabinul scoase din frigider un soi de mere timpurii:

— Ai unde să stai la noapte ?

— Încă n-am căutat.

— Hai să-ţi închiriem camera noastră suplimentară, nu e scump. Şi de dimineaţă ne vei ajuta să facem un minyan. Nu?

Mărul din care muşcam era acru şi palid. Pe perete am văzut un calendar pictat, înfăţişând Zidui Plângerii. Eram obosit să tot stau în maşină şi văzusem că baia era impecabilă. Atunci, de ce să nu mă duc? m-am gândit ameţit.

Rabi Moscowitz se trezi de mai multe ori în timpul nopţii ca să meargă la baie, vârându-şi picioarele umflate în papuci de stofă; bănuiam că are prostata cam mare.

Dvora, soţia rabinului, era o femeie micuţă, încărunţită, cu faţa aprinsă şi ochii vii. Îmi amintea de o veveriţă blândă şi în fiecare dimineaţă cânta cântece idiş de dragoste şi cântece de leagăn, cu o voce dulce şi vibrantă, în timp ce

pregătea micul dejun.

Nu mi-am desfăcut nimic din bagaje, pentru că doream să plec curând. În fiecare dimineaţă îmi făceam patul şi-mi strângeam lucrurile. Dvora Moscowitz îmi spuse că toţi chiriaşii ar trebui să procedeze aşa.

Masa de vineri fu compusă din aceleaşi mâncăruri pe care mi le servea mama când eram copil: peşte, supă de pui, pui fript cu cartofi, compot de fructe şi ceai. Vineri după-amiaza, Dvora pregăti ceva pentru a doua zi, când era interzis să găteşti. Puse într-o oală de pământ cartofi, ceapă, usturoi, secară albă şi boabe de fasole şi le acoperi cu apă. Adăugă sare, piper şi ardei şi le puse la fiert. Cu două ore înainte de începerea Sabatului, adăugă făină şi puse oala în cuptor, unde se coapse la foc mic până către seară.

Când fu descoperită, mâncarea arăta minunat, prinsese deasupra o crustă groasă şi răspândea arome care mă făceau să înghit în sec.

Rabi Moscowitz luă o sticlă de whisky Seagram dintr-un dulap şi umplu două păhăruţe.

— Eu nu beau.

Rabinul îşi desfăcu palmele:

— Nici un şpriţ?

Ştiam că dacă beam, aveam să ajung la sticla de votcă din maşină şi nu mă aflam într-un loc potrivit pentru a mă îmbăta criţă.

— Sunt alcoolic.

— Ah... aşa, dădu rabinul din cap şi-şi strânse buzele.

A fost ca şi când aş fi intrat într-o poveste spusă de părinţii mei, despre lumea ebraică tradiţională în care copilăriseră. Dar uneori mă trezeam noaptea, năpădit de amintiri recente şi durerea mă făcea să întind mâna după sticlă. Odată, m-am dat jos din pat şi am coborât desculţ în grădina plină de rouă. Am deschis portbagajul maşinii, am băut două înghiţituri salvatoare de votcă, dar nu mi-am luat sticla în casă. Dacă Rabi şi Dvora mă auziseră, nu dădură

nici un semn că ar şti ceva.

În fiecare zi stăteam cu discipolii şi mă simţeam ca un seralist. Oamenii din bănci urmau generaţii de părinţi cu preocupări intelectuale, aşa că fiecare dintre ei mă depăşea cu ani lumină în interpretarea Bibliei şi a legilor ebraice. Nu le-am menţionat că eram absolvent al Seminarului Teologic evreiesc şi aveam funcţie de rabin. Ştiam că pentru ei, un rabin reformat nu era rabin. Şi nici un înţelept, cu siguranţă.

Aşa că stăteam tăcut şi-i ascultam cum vorbesc despre bine şi rău în caracterul uman, despre căsătorie şi divorţ, crimă şi pedeapsă, naştere şi moarte.

M-am pomenit deosebit de interesat de un anumit subiect. Levi Dressner, un bătrân tremurător, cu voce gâjâită, a amintit trei înţelepţi care au spus că o bătrâneţe bună poate fi o răsplată pentru respectarea dreptăţii, dar chiar şi drepţii pot întâlni moartea mai devreme, ceea ce e o nenorocire.

Reuven Mendel, îndesat şi trecut de prima tinereţe, cu o faţă roşie, dădea citat după citat în care se spunea că te poţi confrunta cu o moarte timpurie, dacă te gândeşti că tinerii morţi se vor reuni în curând cu un părinte.

Yehuda Nahman, un băiat palid cu ochi somnoroşi şi o barbă mătăsoasă, castanie, cita mai mulţi învăţaţi ce erau siguri că există şi după moarte o conexiune între oameni şi că cei dispăruţi se interesează de vii şi de afacerile lor.

46

Kidron

— Ai stat tot anul cu evreii tradiţionalişti? întrebă R.J.

— Nu, am fugit şi de ei.

— Cum s-a întâmplat? vru să afle R.J., muşcând dintr-o felie rece de pâine prăjită.

Dvora Moscowitz era tăcută şi respectuoasă în prezenţa soţului ei şi a învăţaţilor, dar părea conştientă că eu eram diferit şi devenea vorbăreaţă când rămânea singură cu mine,

Muncea cu sârg pentru a face lună apartamentul şi casa de învăţătură, până la Marile Sărbători. Între două momente de spălat, frecat şi lustruit mă puse la curent cu povestea familiei Moscowitz:

— Timp de douăzeci şi şapte de ani am vândut rochii la magazinul Bon Ton. Abia aştept să vină iulie viitor.

— Ce va fi atunci?

— Voi împlini şaizeci şi doi de ani şi voi ieşi la pensie.

Se delecta în weekend-uri, pentru că vinerea şi sâmbăta nu muncea, respecta sărbătoarea, iar magazinul era închis duminica. Îi dăruise rabinului patru copii, înainte ca Dumnezeu să-i ia puterea zămislirii, facă-se voia Lui. Aveau trei fii, dintre care doi în Israel. Label ben Shlomo era învăţat în casa de studiu din Mea-Sharim, Pincus ben Shlomo era rabin al unei congregaţii din Petah-Tikva. Cel mai tânăr fiu, Irving Moscowitz, era agent de asigurări în Bloomington, Indiana:

— Oaia mea neagră.

— Şi cei de-al patrulea copil?

— Era o fată, Leah, a murit când avea doi ani, de difterie.

După o pauză, întrebă:

— Dar dumneata ? Ai copii?

M-am pomenit forţat să exprim totul în cuvinte.

— Aşa, deci, pentru o fiică te rogi dumneata, mi-a spus ea, luându-mi mâna.

Ni s-au umezit ochii la amândoi. Voiam cu disperare să mă retrag. Ea a făcut un ceai şi mi-a dat pâine cu peltea de morcovi.

Dimineaţa care a urmat m-a găsit treaz, în vreme ce ei mai dormeau. Mi-am făcut patul, am lăsat bani pentru gazdă şi un scurt bilet de mulţumire şi m-am strecurat cu geamantanul în mână către maşină, pe pământul întunecat.

Am stat beat în zilele de sărbătoare – în oraşul Windham şi într-o cabană şubredă din Revenna. În Cuyahoga Falls, directorul motelului a intrat în camera mea – era a treia zi de când beam încuiat acolo – şi mi-a spus să plec. Eram suficient de treaz pentru a ajunge în seara aceea la Akron şi acolo am găsit un hotel vechi şi ponosit, Majestic, victimă a motelurilor mai noi. Camera de pe colţ de la etajul trei era nezugrăvită şi plină de praf. Pe o fereastră se vedea fumul de la o fabrică de cauciuc şi pe alta, apele murdare ale râului Muskingum. Am stat ascuns acolo opt zile. Un băiat din personal, Roman, îmi aducea provizii ori de câte ori rămâneam pe uscat. Nu exista room service la hotel. Roman mergea undeva – probabil departe, pentru că mereu îi lua foarte mult timp să se întoarcă – şi aducea cafea proastă şi hamburgeri uleioşi. Îi dădeam bacşişuri generoase ca să mă lase în pace când eram beat.

Nu ştiu nici acum dacă Roman era numele mic sau numele de familie al băiatului.

Într-o noapte, când m-am trezit, mai era cineva în cameră:

— Roman?

Am aprins lumina, dar nu era nimeni.

Am căutat până şi la baie. Când am stins lumina, am simţit din nou prezenţa aceea.

— Sarah? am întrebat într-un târziu.

— Natalie? Tu eşti, Nat?

N-a răspuns nimeni.

Puteam să-i chem la fel pe Napoleon sau pe Moise, m-am gândit cu amărăciune. Dar nu reuşeam să scap de senzaţia că nu eram singur.

Nu era o prezenţă ameninţătoare. Am stat aşa în camera întunecată, gândindu-mă la discuţia din casa de învăţătură, când Yehuda Najman îi citase pe înţelepţii care scriseseră că morţii dragi nu sunt niciodată departe şi că se interesează de viaţa viilor.

M-am întins după sticlă şi am fost izbit de perspectiva ca soţia şi fiica mea să mă privească, să mă vadă slab şi auto-distructiv în camera asta murdară, puţind a vomă. Aveam destul alcool în mine ca să adorm fără să mai beau, aşa că m-am cufundat în somn.

Când m-am trezit, am simţit că eram din nou singur, dar îmi aduceam aminte ce trăisem.

În aceeaşi zi, mai târziu, m-am dus la o baie turcească unde am rămas îndelung, lăsând aburii băuturii să iasă din mine. Pe urmă mi-am dus hainele la o spălătorie automată. În timp ce se uscau, am găsit un frizer care mi-a tăiat coada şi m-a tuns prost; era momentul să mă maturizez, să încerc să mă schimb.

A doua zi de dimineaţă m-am urcat în maşină, părăsind Akron-ul. Nu m-a surprins faptul că maşina m-a purtat înapoi către Kidron, la timp pentru rugăciune; mă simţeam în siguranţă acolo.

Învăţaţii m-au întâmpinat călduros. Rabinul a zâmbit şi a dat din cap, de parcă m-aş fi întors dintr-o călătorie. Mi-a spus că aveam camera liberă şi după micul dejun mi-am dus lucrurile acolo. De data asta mi-am golit geamantanul, am agăţat nişte lucruri la baie şi pe celelalte le-am pus într-un dulap.

Toamna se transforma în iarnă, care în Ohio seamănă foarte mult cu iarna din Woodfield, cu excepţia câmpiilor mai largi, înfăţişând planuri mari, acoperite de zăpadă. Mă

îmbrăcam ca şi la Woodfield, în haine groase, cu ciorapi de lână şi un pulover greu, peste care-mi puneam o scurtă veche, verde. Mergeam mult pe jos şi pielea mi se asprea din cauza frigului.

Dimineţile participam la minyan, mai mult ca obligaţie socială decât pentru că simţeam rugăciunea ca făcând parte din sufletul meu. Eram interesat în continuare să ascult discuţiile academice desfăşurate după fiecare slujbă şi am descoperit că începeam să înţeleg mai mult din cele auzite. După-amiezele, copiii intrau zgomotoşi în clasele de lângă camera de studiu şi unii dintre învăţaţi le predau. Eram tentat să mă ofer şi eu ca voluntar în educaţia copiilor, dar am înţeles că profesorii erau plătiţi şi nu voiam să stric socotelile nimănui. Am citit mult din cărţi vechi, ebraice şi din când în când îl mai întrebam câte ceva pe rabin şi discutam.

Fiecare învăţat ştia că Dumnezeu îi dăruise harul studiului şi îşi lua munca în serios. Nu-i priveam aşa cum un antropolog studiază băştinaşii din Samoa – doar aparţineam, prin strămoşi, aceleiaşi culturi – dar eram numai un vizitator, un străin. Ascultam atent şi adesea căutam la fel ca ceilalţi, în tratate, fortificarea vreunui argument. Din când în când, îmi uitam reticenţele şi scăpăm o întrebare personală. S-a întâmplat şi în timpul unei discuţii despre lumea viitoare:

— De unde ştim că mai este ceva după viaţă? De unde ştim că există o legătură între noi şi cei iubiţi, care ne-au murit?

Feţele din jurul mesei se întoarseră către mine, îngrijorate:

— Este scris, murmură Gershom Miller.

— Multe lucruri scrise sunt neadevărate.

Gershom Miller se mânie, dar rabinul mă privi şi zâmbi:

— Hai, David, zise el. L-ai ruga pe Atotputernicul, pe El binecuvântat, să semneze un contract? şi, deşi nu voiam, m-am alăturat râsului general.

Într-o seară, la cină, am discutat scrierile secrete.

— Tradiţia noastră afirmă că în fiecare generaţie sunt

treizeci şi şase de bărbaţi drepţi, oameni obişnuiţi care-şi văd zilnic de treabă şi de a căror bunătate depinde prelungirea existenţei lumii, spuse rabinul.

— Treizeci şi şase de oameni, bărbaţi. De ce n-ar putea o femeie să fie şi ea sfântă? am întrebat.

Rabinul şi-a vârât mâna în barbă, aşa cum făcea de câte ori chibzuia. Dincolo de uşa deschisă, am văzut că Dvora se oprise din treabă. Stătea cu spatele întors la mine, dar neclintirea ei era o mărturie a faptului că asculta.

— Cred că poate fi şi o femeie.

Dvora îşi reluă energică treburile. Când aduse salata de somon, părea mulţumită.

— Dar o femeie creştină poate să fie sfântă ?

Am întrebat liniştit, dar am simţit că ei percepuseră greutatea întrebării şi ştiau că se referea la ceva extrem de personal. Am văzut ochii Dvorei cercetându-mă, în timp ce punea platoul pe masă.

Ochii albaştri ai rabinului erau de nepătruns:

— Care crezi că este răspunsul? sondă el.

— Că poate, bineînţeles.

Rabinul dădu din cap fără surprindere şi-mi zâmbi uşor:

— Poate că şi tu eşti un sfânt, zise el.

Începusem să mă trezesc în puterea nopţii cu un parfum în nări. Îmi aminteam că-l respiram când aveam faţa lipită de gâtul tău.

R.J. se uită la el, apoi în altă parte. El tăcu o vreme, apoi începu din nou să vorbească.

Aveam vise erotice cu tine şi mă trezeam epuizat. Cel mai adesea îţi vedeam faţa, te priveam râzând. Uneori, visele nu aveau nici un înţeles. Te visam stând la masa din bucătărie cu familia Moscowitz şi nişte Amish. Te visam conducând un echipaj de opt cai. Te visam îmbrăcată într-o robă lungă de Amish, cu pieptul strâns în pieptar, cu şorţul, o bonetă întunecată pe părul negru...

În comunitate mi se arăta bunăvoinţă, dar prea puţin respect. Învăţătura bărbaţilor din casa de studiu era mai profundă decât a mea şi credinţa lor era diferită.

Şi toată lumea de acolo ştia că eram un beţiv.

Într-o duminică după-amiaza, rabinul oficie la nunta fiicei lui Yossel Stein. Basha Stein se unea cu învăţatul Yehuda Nahman, cel mai tânăr cărturar, un băiat de şaptesprezece ani care fusese întotdeauna un copil minune. Nunta avu loc în hambarul cel mare şi veniră toţi membrii comunităţii. Când cuplul se aşează sub baldachin, cântară în cor:

Cel mai puternic dintre puternici,
Cel mai slăvit dintre îngeri,
Cel mai măreţ dintre toţi
Să-i binecuvânteze pe mire şi mireasă.

După aceea, nimeni nu se întoarse către mine cu un pahar, aşa cum nu mi se oferea nici vin la sfârşitul slujbei de Sabat. Mă tratau cu o condescendenţă amabilă, împlinindu-şi devoţiunea şi faptele lor bune, ca nişte cercetaşi bărboşi care se poartă bine cu infirmii ca să capete o insignă de merit.

Instalarea primăverii mă umplea de durere. Eram sigur că viaţa mea urma să se schimbe, dar nu ştiam în ce mod. Nu m-am mai bărbierit, hotărât să-mi las barbă, ca cei din jurul meu. Am cochetat puţin timp cu ideea de a-mi petrece viaţa acolo, în comunitate, dar ştiam că sunt la fel de diferit de evreii aceia cum eram şi faţă de Amish.

Am urmărit cum fermierii începeau lucrul la câmp. Aroma grea a bălegarului plutea în aer peste tot.

Într-o zi l-am căutat pe Simon Yoder la fermă. Yoder era fermierul care lucra pământul comunităţii; calul lui speriat era acela pe care-l oprisem în ziua când ajunsesem la Kidron.

— Aş dori să lucrez la dumneata, i-am spus.

— Şi ce să faci?

— Ce e nevoie.

— Poţi să mâni caii?

— Nu, asta nu ştiu.

Yoder m-a privit suspicios:

— Să ştii că aici se plăteşte foarte puţin, nu se dă salariu.

Am ridicat din umeri.

Aşa că Yoder m-a testat, m-a pus la lucru la grămada de bălegar şi l-am împrăştiat toată ziua cu lopata. Eram în al nouălea cer. Seara, când m-am întors la familia Moscowitz, frânt de oboseală şi murdar, rabinul şi soţia lui au presupus că ori mă apucasem iar de băut, ori îmi pierdusem minţile.

Era o primăvară neobişnuit de caldă, cam uscată, dar destul de umedă pentru a asigura o recoltă acceptabilă. După ce puse îngrăşăminte, Simon ară şi grăpă cu cinci cai, iar fratele lui, Hans, ară cu opt animale puternice.

— Un cal produce îngrăşământ şi alţi cai, îmi spuse Simon. Un tractor nu produce decât facturi.

Mă învăţă să mân:

— Deja ştii cum să te porţi cu un singur cal. Asta e partea cea mai importantă. Dacă bat pasul pe loc, îi atingi pe spate. Dacă merg, laşi hamurile moi. Sunt obişnuiţi să tragă împreună.

M-am pomenit lucrând cu doi cai, arând colţurile tuturor ogoarelor. Am sădit singur porumb pe pământul ce înconjura comunitatea. Mergând după cai, cu frâiele în mână, eram conştient că învăţăţii îmi urmăreau fiecare mişcare cu ochi curioşi şi chipuri bărboase, privindu-mă ca pe un venit de pe Marte.

După semănat, veni vremea să strângem primul fân. Lucram în fiecare zi la câmp, inspirând mireasma muncii, un amestec de sudoare de cai, de-a mea şi de iarbă tăiată. M-am bronzat tare şi trupul mi s-a întărit treptat. Mi-am lăsat părul lung şi barba mi-a năpădit faţa. Începeam să mă simt ca Samson.

— Rabi, am întrebat într-o seară la cină, crezi că Dumnezeu este într-adevăr atotputernic?

Degetele lungi şi albe au intrat în barba lungă şi albă, scărpinând-o uşor:

— În toate lucrurile afară de unul, răspunse el într-un târziu. Dumnezeu e în fiecare dintre noi. Dar noi trebuie să-i dăm voie să iasă la iveală.

Toată vara am găsit în munca fizică o bucurie simplă. În timp ce lucram mă gândeam la tine şi-mi îngăduiam asta pentru că îmi închipuiam că redeveneam propriul meu stăpân. Începusem să îndrăznesc să sper, dar eram realist şi ştiam că eram un beţiv pentru că îmi lipsea un anumit fel de curaj. Toată viaţa mea fugisem. Fugisem de ororile la care fusesem martor în Vietnam, de slujba de rabin, de dezastrele personale. Mă refugiasem în băutură, în tranzacţii imobiliare, în degradare. Nu-mi făceam prea multe iluzii despre mine însumi.

În suflet mi se acumula o tensiune. O dată cu sfârşitul verii, încercam s-o neg, uneori cu frenezie, dar până la urmă nu s-a mai putut. Într-una din zilele cele mai fierbinţi din august, l-am ajutat pe Simon Yoder să depoziteze a doua recoltă de fân, apoi am plecat spre Akron.

Magazinul era acolo unde ţineam minte. Am cumpărat un litru de whisky Seagram şi am luat de la piaţă şase borcane de heringi în saramură. Unul nu avea capac şi maşina mi se umplu de mirosul de peşte în ulei.

Am mai făcut o cumpărătură de la un bijutier, o perlă pe un lanţ de aur delicat. I-am dat-o Dvorei Moskowitz, achitând şi cazarea cu un cec. Ea m-a sărutat pe amândoi obrajii.

A doua zi după slujbă, am adus mâncarea şi whisky-ul la masă şi am dat mâna cu toţi. Rabinul m-a condus până la maşină şi mi-a dat o plasă de la Dvora, cu sandvişuri cu ton şi fursecuri. De la rabin mă aşteptam la ceva mai preţios şi bătrânul nu m-a dezamăgit:

— Fie ca Domnul să te apere şi să te binecuvânteze. Fie ca El să-ţi strălucească pe chip şi să-ţi aducă pace.

I-am mulţumit şi am pornit motorul:

— Şalom, rabi.

Ştiam că de data asta plecam definitiv. Nu m-am mai lăsat în voia maşinii, ci am condus direct spre Massachusetts.

David ajunsese la sfârşitul povestirii şi R.J. îl privi în ochi.

— Să... rămân? întrebă el.

— Cred că da, măcar o vreme.

— O vreme?

— Acum nu mai sunt sigură de noi. Dar rămâi aici puţin. Dacă ne hotărâm să nu stăm împreună, măcar...

— Măcar să ne despărţim convenabil?

— Cam aşa ceva.

— Eu nu trebuie să chibzuiesc. Dar tu nu te grăbi. R.J., sper că...

Ea îi atinse chipul familiar şi totodată străin:

— Şi eu sper. Am nevoie de tine, David. Sau de cineva ca tine, continuă, spre propria ei uluire.

47

Acomodarea

În seara aceea, când veni de la serviciu, R.J. fu întâmpinată de mirosul apetisant al unei fripturi de miel. Nu era cazul să anunţe că David se reîntorsese, îşi dădu seama. Dacă fusese să cumpere miel, toţi cei care-i întâlniseră răspândiseră vestea întoarcerii.

Gătise o cină minunată, morcovi şi cartofi noi rumeniţi în sos, porumb fiert şi plăcintă de afine. Îl lăsă să spele vasele, iar ea se duse şi luă cutia din sertarul biroului.

I-o întinse, iar el se şterse pe mâini şi o duse pe masă. Vedea că-i era frică s-o deschidă, dar până la urmă dădu la o parte capacul şi ridică voluminosul manuscris.

— Totul e acolo, zise ea.

El îl examină, ţinându-l în mâini şi răsfoindu-l.

— David, e aşa de *bun!*

— L-ai citit?

— Da. Cum ai putut să abandonezi aşa ceva?

Întrebarea era atât de absurdă, încât o făcu să râdă şi pe ea, iar el replică amuzat:

— Doar te-am abandonat şi pe tine, nu-i aşa?

Sătenii reacţionară diferit la aflarea veştii că el se întorsese şi locuia cu ea. Peggy, la cabinet, îi spuse lui R.J. că se bucura pentru ea. Toby îi spuse amabilităţi, dar nu-şi putu ascunde neplăcerea. Crescuse lângă un tată beţiv şi R.J. ştia că prietenei ei îi era teamă să se gândească la ce ar fi putut aduce viitorul pentru cineva care iubea un alcoolic.

Toby schimbă repede subiectul.

— În fiecare zi avem sala de aşteptare arhiplină şi tu nu mai apuci să ajungi acasă la o oră rezonabilă.

— Câţi pacienţi avem acum, Toby?

— O mie patru sute patruzeci şi doi.

— Cred că după ce atingem o mie cinci sute, n-ar trebui să mai acceptăm pacienţi noi.

— O mie cinci sute mi se pare şi mie o cifră justă, încuviinţă Toby. Totuşi, R.J., se întâmplă ca în unele zile să vină pacienţi noi. Eşti în stare să-i trimiţi acasă pe unii pentru că am atins cifra de o mie cinci sute?

R.J. oftă. Ştiau amândouă răspunsul.

— De unde vine majoritatea pacienţilor noi?

Căutară amândouă răspunsul la întrebare pe monitorul computerului şi întocmiră o hartă a ţinutului. Fu uşor de observat că la cabinet veneau pacienţi din zonele periferice, mai ales din vestul Woodfield-ului, din locuri de unde oamenii ar fi trebuit să călătorească foarte mult pentru a ajunge la un doctor, la Greenville sau Pittsfield.

— E nevoie de un doctor aici, zise Toby punând degetul pe hartă în dreptul oraşului Bridgeton. Ar fi mulţi pacienţi pentru el sau ea, adăugă, cu un zâmbet fulgurant. Şi ţi-ar uşura mult viaţa, pentru că n-ar mai trebui să faci vizite la domiciliu atât de departe.

R.J. dădu din cap. În seara aceea îi telefonă lui Gwen, care era ocupată să-şi mute gospodăria peste trei sferturi de continent. Discutară îndelung despre domiciliul pacienţilor şi în următoarele două zile, R.J. le scrise scrisori directorilor de spitale cu programe bune de rezidenţiat, prezentând necesităţile şi posibilităţile orăşelelor din dealuri.

David îşi cumpără de la Greenville un computer, o imprimantă şi o masă de lucru pliantă şi le instală pe toate în camera de oaspeţi. Se apucă din nou de scris. Dăduse şi un telefon neplăcut, la editură, cu teama că Elaine Cataldo nu mai lucra acolo sau poate îşi pierduse interesul faţă de roman. Dar editoarea îi răspunse şi-i vorbi, la început cu multă rezervă. Îşi exprimă îngrijorarea sinceră faţă de slăbiciunea lui, dar, după ce discutară mai mult, îi spuse că şi ea suferise pierderi teribile pe plan personal şi că nu puteai face altceva decât să-ţi continui viaţa. Îl încurajă să

termine cartea şi promise că o va înscrie din nou în planul editorial.

La douăsprezece zile după întoarcerea lui David, se auzi un zgâriat la uşa de la intrare. El deschise şi Agunah intră. Îi dădu ocol de nenumărate ori, apăsându-şi blăniţa pe picioarele lui. Când o luă în braţe, pisica îl linse pe faţă.

David stătu mult cu ea şi o mângâie. Când o lăsă, Agunah se plimbă prin fiecare cameră şi în cele din urmă se cuibări pe covoraşul din faţa căminului şi adormi.

De data aceasta nu mai fugi.

Dintr-odată, R.J. se pomeni împărţindu-şi casa cu altcineva. David se oferi să cumpere şi să prepare el mâncarea, să aducă lemne, să se ocupe de treburile mai grele din gospodărie şi în plus stabiliră să plătească el curentul electric.

R.J. nu mai venea seara într-o casă goală şi altcineva se ocupa de toate corvezile ei. Era un aranjament perfect.

48

Fosila

Gwen şi familia ei sosiră în prima săptămână a lui mai, epuizaţi şi arţăgoşi după trei zile de stat numai în maşină. Casa pe care şi-o cumpăraseră ea şi Phil în Charlemont, aproape de râul Deerfield, era gata, curată şi primitoare, dar camionul care le transporta mobila se stricase în Illinois şi avea să întârzie două zile. R.J. insistă să se mute cu toţii în camera ei de oaspeţi şi se duse să închirieze două paturi pliante de la un magazin de pe şosea, pentru cei doi copii, Annie, de 8 ani şi Julian, de 6. Celui mic îi spuneau Julie.

David se strădui să prepare nişte mese delicioase şi se înţelese foarte bine cu Phil, discutară amândoi despre sporturile de echipă care-i pasionau. Annie şi Julie erau fermecători, dar erau doar nişte copii, gălăgioşi, plini de energie, care făceau ca locuinţa ei să pară prea mică. În prima lor dimineaţă acolo, se bătură şi se certară, apoi Julie începu să plângă pentru că sora lui îi spunea că are nume de fată.

Până la urmă, Phil şi David îi duseră pe copii la pescuit, lăsându-le singure pe cele două prietene.

— Annie are dreptate, să ştii, spuse R.J. Chiar are un nume de fată.

— Hei, se repezi Gwen. Aşa l-am chemat întotdeauna.

— Şi ce dacă? Vă puteţi schimba obiceiul. Chemaţi-l Julian. E un nume foarte bun şi-l va face să se simtă adult.

R.J. era sigură că Gwen îi va spune să-şi vadă de treburile ei, dar, după o clipă, prietena ei îi surâse:

— Buna şi bătrâna R.J. încă mai deţii toate răspunsurile. Apropo, îmi place Davie. Ce-o să se întâmple cu voi?

R.J. clătină din cap:

— Nu deţin nici măcar un răspuns, Gwen.

David începu să scrie dimineaţa devreme, înainte ca ea să plece la cabinet, uneori chiar înainte ca ea să se trezească. Îi spuse că experienţa printre Amish îi permitea să-i descrie pe oamenii care trăiseră în dealurile din Massachusetts cu o sută de ani în urmă, să zugrăvească serile lor petrecute la lumina lămpii şi zilele de trudă.

Scrisul îl umplea de o tensiune care nu putea fi atenuată decât prin muncă fizică. După-amiaza lucra până târziu, culegând fructe din mica livadă, recoltând legumele sau plivind straturile.

Îi fu recunoscător lui R.J. pentru că salvase stupii şi se apucă să-i reabiliteze, proces care-i oferea ocupaţia de care avea nevoie:

— Sunt o varză, îi spuse el voios lui R.J.

Numai doi stupi mai conţineau roiuri sănătoase de albine. David începu să urmărească albinele care zburau spre pădure, sperând să recupereze vreunul dintre roiurile împrăştiate. Unele dintre albinele rămase în stupi erau slăbite de boală sau paraziţi. El îşi confecţionă o mască şi se apucă să cureţe stupii, să-i sterilizeze, să administreze antibiotice albinelor şi dădu afară şoarecii din doi dintre stupi.

Se întrebă cu glas tare ce se întâmplase cu separatorul lui de miere şi cu toate borcanele goale şi etichetele imprimate.

— Le-am pus eu într-un colţ al magaziei în fosta ta casă, spuse R.J.

În weekend-ul acela, David îi telefonă lui Kenneth Dettinger. Dettinger îi confirmă că toate lucrurile lui erau în magazie şi David le luă cu maşina.

Când se întoarse îi spuse lui R.J. că dorise să plătească obiectele, dar Dettinger insistase să le ia pur şi simplu, împreună cu pancarta şi toată colecţia lui de borcane pline, peste douăzeci.

— Dettinger mi-a zis că nu e interesat de apicultură, dar că se va mulţumi cu câte un borcan de miere din când în

când. E un tip simpatic.

— Este, încuviinţă R.J.

— Te-ar deranja dacă aş începe din nou să vând miere?

— Nu, zâmbi ea, ar fi bine.

— O să pun pancarta.

— Îmi place.

El dădu două găuri în latura de jos a pancartei ei, vârî nişte şuruburi şi-şi agăţă plăcuţa dedesubt:

Casa de pe Colină
Dr. R.J. Cole
Eşti dulce ca
MIEREA

R.J. începu să spere într-un viitor mai bun. David mergea din nou la întrunirile Alcoolicilor Anonimi. Merse şi ea cu el într-o seară şi se aşeză în sala cu tavanul jos şi atmosfera plăcută a unei biserici episcopale, împreună cu un grup de vreo patruzeci de oameni. Când veni rândul lui David, el se ridică şi se prezentă.

— Sunt David Markus şi sunt alcoolic. Locuiesc la Woodfield şi sunt scriitor.

Nu se certau deloc. Se înţelegeau de minune şi pe ea n-o neliniştea nimic în afară de un fapt pe care nu şi-l putea scoate din minte.

Nu stătea niciodată de vorbă cu ea despre Sarah.

Într-o dimineaţă, David săpă şi îngriji rădăcinile de rubarbă lemnoase, vechi de când se mutase R.J. acolo, apoi intră în casă şi începu să spele ceva la chiuveta din bucătărie.

— Ia uită-te, o chemă el.

— David, e uimitoare!

Era o piatră-inimă. Bucata de lespede roşiatică era în formă de inimă neregulată, dar în suprafaţa ei era încrustată o fosilă, desenată cu o limpezime minunată.

— Ce e?

— Nu ştiu. Arată ca un fel de crab, nu-i aşa?

— Eu n-am mai văzut un asemenea crab, declară R.J.

Fosila era mai mică de şapte centimetri lungime. Capul larg, cu orbite goale şi proeminente, se conservase perfect. Trupul de crustaceu era alcătuit de un şir de benzi liniare, despărţite în trei lobi verticali.

Căutară la „fosile” într-o enciclopedie.

— Cred că ăsta e, arătă ea cu degetul la o imagine din carte.

Era o trilobită, un animal cu cochilie ce trăise cu peste 225 de milioane de ani în urmă, când o mare parte din teritoriul Statelor Unite era acoperită de o mare caldă şi puţin adâncă. Micuţul animal pierise în noroi. Cu mult înainte ca noroiul să se transforme în piatră, carnea vietăţii se uscase şi carbonizase, lăsând pe fosilă un praf chimic, negru.

— Ce descoperire, David! Poate să existe o piatră-inimă mai frumoasă? Unde s-o punem?

— Nu vreau s-o expun în casă. Aş vrea s-o arăt la un grup de prieteni.

— O idee bună, conchise ea.

Pietrele-inimi îi amintiră de ceva. Poşta pentru David conţinea în dimineaţa aceea un plic de la cimitirul Beth Moses din Long Island. Citise în ziar că, înainte de sărbătorile evreieşti, exista tradiţia de a merge la cimitire.

— De ce n-am merge amândoi la mormântul lui Sarah?

— Nu, spuse el scurt. Nu pot să mă obişnuiesc chiar acum cu ideea. Sunt sigur că mă înţelegi, încheie şi, vârându-şi piatra în buzunar, ieşi afară.

49

Invitaţii

— Alo?

— R.J., aici Samantha.

— Sam! Ce mai faci?

— Deosebit de bine, de aceea te-am sunat. Aş vrea să ne întâlnim, noi şi Gwen şi să vă împărtăşesc o mică surpriză plăcută.

— Sam, te pomeneşti că te măriţi.

— Zău, R.J., nu te apuca să faci tot felul de presupuneri şocante, altfel surpriza mea va părea modestă. Aş vrea să vii la Worcester. Am vorbit şi cu Gwen, când i-am urat bun venit înapoi în Massachusetts. Mi-a spus că ştie că sâmbăta viitoare eşti liberă şi vine şi ea atunci, dacă vii tu.

R.J. se uită în carneţelul ei şi văzu că într-adevăr, sâmbăta era liberă, în afară de datoriile gospodăreşti.

— O.K.

— Minunat. Vom fi toate trei, din nou împreună. De-abia aştept.

— Deci, ai fost promovată, nu-i aşa? Profesor plin? Director adjunct la anatomopatologie?

— R.J., tot o belea ilustră ai rămas. La revedere. Te iubesc.

— Şi eu, răspunse R.J. şi puse jos receptorul, râzând.

Două zile mai târziu, venind acasă de la serviciu, îl văzu din maşină pe David, mergând pe şosea. Venise în întâmpinarea ei, pentru că ştia că pe traseul acela se întorcea acasă.

Mersese doi kilometri când ea îl reperă. R.J. zâmbi văzându-l cum ridică degetul mare ca un autostopist şi-i deschise uşa maşinii.

El urcă, zâmbind cu gura până la urechi:

— De-abia aşteptam să-ţi spun. În după amiaza asta am

vorbit mult la telefon cu Joe Fallon. Calea Paşnică a Domnului a primit o donaţie de la fundaţia Thomas Blankenship. Banii ajung pentru înfiinţarea şi sprijinirea centrului din Colorado.

— Ce bine-mi pare pentru Joe. Blankenship e editorul ăla englez?

— Neo-Zeelandez. Are şi ziare şi reviste. Ce minunat pentru toţi cei ce vrem pace. Joe ne-a rugat să mergem acolo cu el peste vreo 2 luni.

— Cum adică?

— Aşa cum îţi spun. Un grup mic va locui şi va lucra la centru, ca personal permanent. Joe ne invită să facem parte din acest grup.

— De ce m-ar invita pe mine? Nu sunt teolog.

— Joe crede că ştiinţa ta ar fi de folos. Ai putea contribui la probleme medicale, ştiinţifice şi juridice. Îl interesează să aibă acolo un doctor care să aibă grijă de restul membrilor. Ai avea de lucru.

Întorcând maşina pe şoseaua Laurel Hill, ea clătină din cap. Nu era nevoie să se exprime în cuvinte.

— Ştiu. Ai deja de lucru şi îţi place aici.

El se întinse şi-i mângâie obrazul.

— E o ofertă interesantă. Dacă nu erai tu, mă gândeam s-o accept. Dar dacă vrei să fii aici, stau şi eu.

Totuşi, dimineaţa, când se trezi, el era plecat. Pe masa din bucătărie era un bilet liniştitor:

Dragă J.,
Trebuie să plec. Am nişte treburi de făcut.
Mă întorc în două zile.
Te pup,
David

De data asta, măcar a lăsat un bilet, îşi spuse ea.

50

Cele trei

Samantha coborî în holul institutului imediat cum secretara o anunţă că R.J. şi Gwen sosiseră. Succesul îi dăduse linişte şi siguranţă de sine. Părul ei negru, tuns scurt, îmbrăcându-i capul frumos, avea o şuviţă albă, groasă, în partea dreaptă. Odinioară, Gwen şi R.J. o acuzaseră că se vopsea de dragul efectului dramatic, dar nu era aşa. Era modul Samanthei de a-şi accepta natura şi de a găsi ce era mai bun în ea.

Se îmbrăţişară toate, exuberante.

Le anunţă că urma să prânzească în spital, după care aveau să facă turul institutului, apoi să cineze la un restaurant minunat şi să stea de vorbă până noaptea târziu, la Samantha acasă. A doua zi, cele două prietene se puteau întoarce la dealurile lor.

Abia începuseră să mănânce de prânz, când R.J. o fixă pe Samantha cu privirea ei de avocată:

— Hai, femeie, spune-ne de ce ne-ai pus pe drumuri.

— Noutatea, zise Samantha împăciuitor, este că mi s-a oferit funcţia de şef al anatomo-patologiei.

— Vai de mine, suspină Gwen.

O felicitară cu gura până la urechi:

— Ştiam eu, comentă R.J.

— Nu voi fi numită decât peste optsprezece luni, când actualul deţinător, Carroll Hemingway, va pleca la Universitatea din California. Oricum, mi-au oferit postul mai devreme şi eu am acceptat, pentru că asta mi-am dorit întotdeauna. Dar... nu asta e noutatea, zâmbi ea.

Îşi întoarse inelul de aur pe care-l purta pe degetul mijlociu al mâinii stângi, ca să le arate piatra. Era un diamant albastru, nu foarte mare, dar tăiat frumos, iar R.J. şi

Gwen săriră din nou de pe scaune s-o îmbrăţişeze.

Samantha avusese mai multe relaţii până atunci, dar nu se măritase. Deşi ca celibatară îşi făcuse o viaţă de invidiat, erau fericite că găsise pe cineva cu care s-o împărtăşească.

— Stai să ghicesc, zise Gwen. Pariez că e medic, măcar profesor plin sau aşa ceva.

R.J. clătină din cap:

— Eu nu mă hazardez, nu pot să ghicesc. Spune-ne despre el, Sam.

Samantha nu le spuse decât:

— O să-l vedeţi imediat. Ni se alătură la desert.

Dana Carter se dovedi a fi un bărbat înalt, cu părul alb, un alergător înrăit, zvelt până la punctul la care părea slab, cu pielea de culoarea cafelei şi ochi tinereşti.

— Sunt încordat ca o pisică, le mărturisi el. Sam mi-a spus că nu va fi greu să mă prezinte familiei, dar că voi sunteţi adevărata piatră de încercare.

Era director pentru resurse umane al unei companii de asigurări, văduv, cu o fată mare care studia la Brandeis University şi era în acelaşi timp cald şi amuzant. Le cuceri imediat; era evident că era suficient de îndrăgostit pentru a satisface pretenţiile celor mai bune prietene ale Samanthei.

Se despărţiră pe la jumătatea după-amiezei şi apoi mai discutară despre el – era născut în Bahamas şi crescut în Cleveland – spunându-i Samanthei că avusese noroc, dar şi Dana avea de ce să-i mulţumească lui Dumnezeu.

Sam părea foarte fericită când le arătă clinica, lăudându-şi departamentul ei, sectoarele de cercetare, laboratoarele, biblioteca şi amfiteatrele facultăţii de medicină. R.J. se întrebă, fără voia ei, dacă o invidia pe Samantha pentru succesul şi autoritatea pe care le dovedea. Era uşor de văzut că ea dusese la îndeplinire toate aspiraţiile din studenţie. R.J. observa cât de deferent o ascultau cu toţii, ce respectuos i se adresau şi cum se mişcau imediat ca să-i pună în practică sugestiile.

— Cred că ar trebui să lucraţi amândouă aici. E singurul

loc semnificativ unde există un departament de medicină familială în statul ăsta, îi zise Sam lui R.J. N-ar fi frumos să lucrăm toate trei laolaltă, să ne vedem în fiecare zi? Sunt sigură că v-aţi găsi amândouă locul aici.

— Eu mi-am găsit deja locul, replică R.J., uşor crispată, sensibilă la tonul uşor protector adoptat de prietena ei, a cărei atitudine semăna cu cea a atâtor oameni de bine care se străduiau să-i schimbe viaţa.

— Ascultă, insistă Samantha, ce e acolo, în munţi şi aici nu poate fi? Şi nu-mi vindeţi mie gogoşi cu aerul curat şi simţul apartenenţei la colectiv. Şi aici respirăm destul de bine şi sunt şi eu activă în colectivul unde lucrez. Voi sunteţi nişte medici excepţionali şi ar trebui să practicaţi medicina de mâine. Aici se lucrează cu cele mai fierbinţi tehnologii şi descoperiri ştiinţifice. Ce puteţi face la sat şi nu puteţi face aici?

Prietenele ei zâmbiră, dar R.J. nu era într-o dispoziţie polemică:

— Îmi place să lucrez acolo, spuse ea calmă.

— Pot deja să spun că e valabil şi pentru mine, întări Gwen.

— Ştiţi ce, gândiţi-vă bine înainte de a-mi da un răspuns, evită Samantha o respingere. Dacă poţi exprima un răspuns, mă vei chema, dr. Cole, nu?

R.J. îi zâmbi:

— Cu bucurie, doamnă profesoară Potter.

A doua zi, când se întoarse în Massachusetts, R.J. văzu o maşină locală de poliţie parcată lângă garajul ei.

— Sunteţi dr. Cole?

— Da. Ce s-a întâmplat?

— Bună dimineaţa, doamnă. Sunt soldatul Burrows. Nu e nimic alarmant. Au fost ceva tulburări aici azi-noapte. Şeriful McCourtney ne-a rugat să vă aşteptăm întoarcerea şi să-i dăm un semnal prin radio.

Se aplecă şi luă telefonul din maşină, anunţând că dr. Cole

tocmai sosise acasă.

— Ce fel de tulburări au fost?

La scurtă vreme după ora 6 după-amiaza, Mack McCourtney, trecând pe lângă casa ei, observase pe gazonul din faţa magaziei o camionetă Dodge, albastră. Pornise să cerceteze şi găsise trei bărbaţi după casă.

— Intraseră înăuntru?

— Nu, doamnă. N-au apucat să facă nimic. Se pare că şeriful a picat la tanc. Dar în furgonetă erau 6 bidoane de kerosen şi materiale care le-ar fi permis să stârnească un incendiu.

— Doamne sfinte!

Avea o mulţime de întrebări, la care poliţistul nu ştia să-i răspundă.

— McCourtney ştie mai mult decât mine. Va fi aici în câteva minute.

Într-adevăr, McCourtney apăru înainte ca R.J. să-şi ia sacoşa de voiaj din maşină. Se aşezară în bucătărie şi şeriful îi spuse că-i arestase pe intruşi şi-i ţinuse peste noapte în celula strâmtă de la subsolul primăriei.

— Sunt şi acum acolo?

— Nu, doctore. Nu i-am putut acuza de incendiere. Materialele inflamabile nu fuseseră scoase din maşină şi au pretins că se duceau să ardă mirişlea şi că se opriseră la tine ca să întrebe de drumul spre Shelburne Falls.

— Poate fi adevărat?

McCourtney oftă.

— Mi-e teamă că nu. De ce-ar fi tras furgonetă pe gazon, afară din şosea, doar ca să pună o întrebare? Aveau un permis de ars iarba, ca să fie asiguraţi, dar era pentru Dalton, în ţinutul Berkshire şi oraşul ăla e cam departe. Şi apoi, numele lor erau pe lista procurorului general de activişti anti-avort. .

— Ah.

— Mda, întări el. Plăcuţele de înmatriculare erau furate şi proprietarul din Greenville le reclamase. Din păcate, cineva

a achitat imediat cauţiunea.

Mack le luase adresele şi numele şi-i arătă lui R.J. fotografiile pe care li le făcuse în biroul lui:

— Ţi se par familiari?

Unul dintre ei, mai gras şi bărbos, putea fi cel care o urmărise din Springfield.

Dar poate nu era el.

— Nu sunt sigură.

McCourtney, de obicei un ofiţer cinstit, care proteja absolut toate drepturile cetăţeneşti, recunoscu acum că-şi permisese să-şi depăşească atribuţiile „la un mod care m-ar costa slujba dacă ai mai spune şi altcuiva.” În timp ce oamenii aceia erau la închisoare, le spusese, calm şi limpede, că dacă ei sau oricare dintre prietenii lor o mai supărau cu ceva pe dr. Roberta Cole, le garanta personal că aveau să se aleagă cu oase rupte şi infirmităţi permanente.

— Măcar i-am ţinut o noapte la răcoare. Celula aia e chiar mizerabilă, zise el satisfăcut.

Se ridică, o bătu stângaci pe umăr, apoi plecă.

David se întoarse a doua zi. Se salutară încordaţi, dar când îi spuse ce se întâmplase, el veni şi o luă în braţe.

Dori să vorbească şi el cu şeriful, aşa că merseră amândoi la micul birou al lui McCourtney.

— Cum să ne protejăm? întrebă David.

— Ai puşcă?

— Nu.

— Ai putea cumpăra una. Te ajut eu s-o înregistrezi. Ai fost în Vietnam, nu?

— Am fost preot.

— Aşa, suspină McCourtney. O să încerc să-ţi supraveghez îndeaproape proprietatea, R.J.

— Mulţumesc, Mack.

— Dar am un teritoriu foarte mare de patrulă, adăugă el.

A doua zi, un electrician montă reflectoare pe toate laturile casei, cu senzori termici, care le aprindeau ori de

câte ori o persoană sau maşină intra într-o rază de cincisprezece metri de jur împrejur. R.J. instală şi sisteme de securitate, o echipă de tehnicieni montară alarme la uşa de la intrare, sensibile la căldură şi mişcare şi reglate să cheme imediat poliţia şi pompierii, în caz că cineva reuşea să pătrundă în casă.

Nu dură nici o săptămână de la instalarea sistemelor şi Barbara Eustis angajă la clinică doi doctori cu normă întreagă, aşa că nu mai fu nevoie de R.J.

Îşi recăpăta ziua ei liberă.

După câteva zile, ea şi David începură să ignore sistemele de securitate. Ştia că protestatarii n-o mai băgau în seamă, aveau să afle de ceilalţi doi doctori şi probabil că-i vor sâcâi pe ei. Dar, deşi era din nou liberă, uneori nu-i venea să creadă. Avea un coşmar care se repeta, în care David nu se întorsese, sau poate plecase din nou şi cei trei bărbaţi veneau după ea. Ori de câte ori era astfel smulsă din somn sau i se părea că bătrâna casă scârţâie din încheieturi mai tare decât de obicei, atingea butonul de pe panoul de lângă pat, trimiţând dragonii electronici în căutarea duşmanilor. Apoi căuta sub pătură, să vadă dacă într-adevăr fusese doar un vis.

Să se asigure că David era încă lângă ea.

51

Răspuns la o întrebare

Scriindu-le directorilor de spitale despre posibilităţile de a practica medicina în dealurile Berkshires, R.J. subliniase frumuseţea peisajului şi oportunităţile de vânătoare şi pescuit. Nu se aşteptase la un val de scrisori, dar nici la o ignorare totală a mesajului ei.

Aşa că-i făcu plăcere când primi în cele din urmă un telefon de la Peter Gerome, medic cu rezidenţiatul încheiat la New England Medical Center şi specializat în medicină de familie la centrul Universităţii din Massachusetts:

— Momentan, lucrez într-o secţie de urgenţă şi mi-aş dori să practic la ţară. V-aş putea face o vizită, cu soţia mea?

— Veniţi cât mai repede, îl îndemnă R.J.

Stabiliră împreună data vizitei şi în aceeaşi după-amiază îi trimise instrucţiunile necesare venirii acolo prin fax, cea mai recentă concesie făcută de ea tehnologiei, care-i permitea să comunice rapid cu alţi medici din ţară.

Nu era prea lămurită în legătură cu apropiata vizită:

— E prea mult să te aştepţi ca singurul care a răspuns să fie bun de ceva, îi zise lui Gwen, dornică să transforme întâlnirea într-un eveniment cât mai promiţător. Măcar peisajul e la înălţime în perioada asta. Frunzele au început deja să-şi schimbe culoarea.

Dar aşa cum se întâmplă uneori toamna, plouă cu găleata în ziua premergătoare sosirii familiei Gerome. Şiroaiele biciuiră toată noaptea acoperişul şi pe R.J. n-o surprinse să vadă a doua zi că aproape toate frunzele fuseseră smulse din copaci.

Soţii Gerome erau un cuplu simpatic. Peter Gerome era un tânăr ca un urs, cu faţa rotundă, ochi căprui şi blânzi în spatele ochelarilor cu lentile groase şi păr încărunţit

timpuriu, pieptănat cu cărare pe dreapta şi alunecându-i mereu în ochi. Soţia lui, Estelle, pe care o prezentă Estie, era o brunetă atrăgătoare, puţin prea plină, fiind asistentă medicală specializată în anestezie. Semăna foarte bine cu soţul ei la temperament, avea o comportare calmă şi plăcută care o cuceri pe loc pe R.J.

Cei doi Gerome veniseră într-o joi. Îi duse s-o cunoască pe Gwen, apoi îi plimbă cu maşina către Greenville şi Northampton, să vadă spitalele.

— Cum a mers? o întrebă Gwen la telefon, în aceeaşi seară.

— Nu-mi dau seama. N-au fost chiar doborâţi de entuziasm.

— Nu sunt genul entuziast, răspunse Gwen. Sunt nişte gânditori.

Totuşi, le plăcuse destul pentru a se reîntoarce, de data asta într-o vizită de patru zile. Lui R.J. i-ar fi plăcut să stea la ea, dar camera de oaspeţi devenise biroul lui David. Peste tot erau înşirate manuscrise şi el lucra febril la terminarea cărţii. Gwen nu se instalase încă bine şi nu putea primi oaspeţi, dar cei doi Gerome găsiră o cameră la o pensiune de pe Strada Principală, la două sute de metri de cabinetul lui R.J. Ea şi Gwen stabiliră să-i invite la masă în fiecare seară.

R.J. se pomeni sperând că se vor muta în zonă. Amândoi aveau o pregătire şi o experienţă exemplare şi puneau întrebări rezonabile şi practice când R.J. le explica intenţiile ei şi ale lui Gwen de a se constitui într-un grup de medici independenţi.

Cei doi Geromi umblară prin ţinut în cele patru zile, oprindu-se la primării şi magazine şi stând de vorbă cu oamenii. În ultima zi după-amiaza, vremea era rece şi cerul acoperit, dar R.J. îi luă la plimbare pe poteca din pădure, iar Peter aprecie râul Catamount:

— Arată ca un loc bun pentru păstrăvi.

— Aşa şi este, zâmbi R.J.

— Dacă venim aici, putem pescui şi noi în el?

R.J. fu încântată:
— Bineînţeles.
— Atunci, s-a aranjat, conchise Estie Gerome.

În aerul rece, încărcat, se simţea mai mult decât schimbarea vremii. Toby mai avea mai bine de trei luni de sarcină, dar părăsea cabinetul. Voia să petreacă o lună pregătindu-se pentru copil şi ajutându-l pe Peter Gerome să-şi găsească un cabinet. După aceea, urma să lucreze ca administrator pentru Peter şi Gwen şi să ţină la zi registrele celor trei cabinete.

Ca secretară, Toby îi recomandă o persoană pe care R.J. o angajă imediat, ştiind că Toby avea instincte bune cu privire la oameni. Mary Wilson fusese membră a comitetului de planificare urbană când R.J. ceruse permis de renovare a cabinetului. Probabil că Mary avea să fie o secretară bună, dar R.J. ştia că-i va lipsi chipul lui Toby. Pentru a sărbători noua slujbă a lui Toby, R.J. şi Gwen o invitară la cină la un restaurant din Deerfield.

Se întâlniră la restaurant, după serviciu. Toby nu putea să bea din cauza sarcinii, dar se distrară bine şi fără vin şi toastară cu sirop de afine pentru noua slujbă şi noul născut. R.J. se simţi foarte ataşată de cele două prietene ale ei şi se distră bine.

Pe drumul către casă, când ea şi Toby urcaseră jumătate din muntele Woodfield, începu să plouă. R.J. o lăsă pe Toby acasă, apoi conduse încet, cu ştergătoarele măturând parbrizul inundat.

Atentă la drum, fu gata să treacă de ferma lui Gregory Hinton, dar văzu lumina aprinsă în magazie şi zări, dincolo de uşa deschisă, o făptură umană.

Şoseaua era alunecoasă şi nu încercă să frâneze; încetini şi când ajunse la drumeagul care ducea la păşunea lui Hinton, întoarse şi porni înapoi. Gregory urma un tratament intensiv cu radiaţii şi citostatice şi-şi pierduse părul şi suferea de efecte secundare. N-ar strica să-i dea bineţe,

gândi ea.

Opri chiar la uşa magaziei şi el se întoarse când auzi portiera trântită. Stătea pe un scaun pliant lângă una din boxe, în salopetă şi haină de grajd, cu proaspăta chelie acoperită de o şapcă viu colorată, cu o reclamă la o companie de îngrăşăminte pe cozoroc.

— O, ce noapte. Bună, Greg, ce mai faci?

— Ei, ştii tu, clătină el din cap. Greaţă, diaree, slăbiciuni de copil...

— Asta e partea cea mai rea a tratamentului. Te vei simţi mult mai bine după aceea. Din păcate, asta e, nu avem de ales. Trebuie să împiedicăm tumoarea aia să crească. Să o reducem, dacă putem.

— Afurisită boală, clătină el din cap, făcându-i semn spre alt scaun pliant. Stai un pic?

— O să stau.

Se duse să-şi ia scaunul; nu mai fusese niciodată în magazia aceea şi vedea că era folosită ca grajd; în aburul răsuflării vitelor, i se părea că se află într-un hangar de avion, cu staule de-o parte şi de alta. Sus, deasupra ei, sub bolta acoperişului, ceva bătea din aripi şi Greg Hinton îi observă privirea:

— E doar un liliac. Nu zboară mai jos.

— Ce mai grajd, zise ea.

— L-am făcut din două mai vechi, încuviinţă el. Partea asta e prima. Cea din spate a fost un grajd de boi acum o sută de ani. Întotdeauna m-am gândit că o să fac aici o mulgătoare din aia grozavă, dar n-am mai apucat. Le mulg cu Stacia, bătrâneşte, cu gâturile împiedicate, ca să nu se mişte.

Închise ochii şi ea veni şi-şi puse mâna pe a lui.

— Crezi că vor găsi vreodată leac pentru putreziciunea asta, R.J.?

— Cred că da, Greg. Se lucrează la tratamente genetice pentru o mulţime de boli, inclusiv câteva feluri de cancere. În câţiva ani, o să se înainteze enorm. O să fie o lume nouă.

Ochii lui se deschiseră şi-i căutară pe ai ei:

— Câţi ani?

Vaca mare, bălţată negru cu alb, din staulul din faţa lor scoase deodată un sunet ciudat, plângător, care o făcu să tresară. Oare câţi ani aveau să treacă? Se întări:

— Vai, Greg, nu ştiu. Cinci, poate. E doar o aproximare.

El îi zâmbi scurt şi amar:

— Ei, oricâţi ar fi, eu n-o să mai fiu pe acolo, nu-i aşa?

— Nu ştiu. Mulţi oameni bolnavi ca şi tine trăiesc câţiva ani buni. Cred că e important să crezi – chiar să crezi – că vei fi unul dintre ei. Ştiu că eşti credincios şi n-o să-ţi strice să te rogi mult acum.

— Îmi faci o favoare?

— Ce anume?

— O să te rogi şi tu pentru mine, R.J.?

Oh, Doamne, greşise adresa. Dar îi zâmbi:

— Doar asta nu poate face nici un rău, nu-i aşa? spuse şi-i promise că se va ruga.

Făptura din faţa lor slobozi deodată un strigăt puternic, la care îi răspunse întâi o vacă de la celălalt capăt al grajdului, apoi altele.

— Dar de fapt, ce faci tu singur aici?

— Păi, asta de aici încearcă să fete un viţel şi a dat de necaz, spuse el, făcând semn cu bărbia către vaca din faţa lor. E la primul viţel, ştii?

R.J. ştia. O primipară.

— E strâmtă şi viţelul e închis înăuntru, l-am chemat pe cei doi veterinari din împrejurimi care se ocupă de animale mari. Hal Dominic e la pat cu gripă, iar Lincoln Foster e plecat departe, în sud, cu treburi. A zis că o să încerce să ajungă la unsprezece.

Vaca mugi din nou şi se săltă în picioare:

— Uşor, na, na.

— Câte vaci ai?

— Acum, şaptezeci şi şapte. Patruzeci şi una de lapte.

— Şi le ştii pe nume?

— Doar pe cele înregistrate. Ştii, trebuie să le scrii numele

în hârtii. Alea neînregistrate au numere pe şold, dar pe vaca asta o cheamă Zsa Zsa.

În timp ce o priveau,vaca se prăbuşi pe latura dreaptă, cu picioarele întinse.

— Rahat! Rahat! Scuză-mă, zise Hinton. Cad aşa pe o parte numai când sunt pe ducă. N-o să reziste până la unsprezece. De cinci ore încearcă să nască. Am băgat bani în ea, e rasă pură, continuă el necăjit. Poate să dea patruzeci de litri de lapte pe zi. Şi viţelul ar fi fost bun. Am dat o sută de dolari doar pe sămânţă, de la un taur de soi.

Vaca gemu şi se cutremură.

— Nu putem face nimic pentru ea? întrebă R.J.

— Nu, eu sunt prea bolnav ca să mă descurc şi Stacia e sfârşită pentru că a făcut ea aproape tot mulsul. Nici ea nu mai e tânără. A încercat ea să se ocupe de asta, dar după două ore a trebuit să se ducă să se întindă, în casă.

Vaca răgi îndurerată, se ridică în picioare, se prăbuşi din nou pe burtă.

— Să arunc eu o privire zise R.J. îşi scoase haina de piele italienească şi o puse pe un balot de fân.

— Mă loveşte?

— Nu cred, dacă zace aşa, spuse sec Hinton şi R.J. se apropie de vacă pe la spate.

Era o privelişte stranie, un anus murdar de bălegar ca un ochi mare şi rotund deasupra uriaşei vulve bovine în care nu putea vedea decât o copită jalnică şi ceva roşu şi flasc atârnând într-o parte.

— Ce e asta?

— Limba viţelului. Capul e în spate, nu se vede. Nu ştiu de ce, viţeii se nasc de multe ori cu limba scoasă.

— De ce nu iese?

— În mod normal, viţelul se naşte întâi cu copitele din faţă, pe urmă vine capul – cam cum sare un om în apă, cu mâinile în faţă. Ăsta are copita stângă pusă bine, dar piciorul drept e ţinut de ceva. Veterinarul trebuie să împingă capul înapoi în vagin şi să caute cu mâna să vadă ce-i acolo.

— Ce-ar fi să încerc eu?

El clătină din cap:

— Ia ceva forţă.

Ea văzu din nou vaca tresărind.

— Ei, nu strică să încerc. Încă n-am pierdut nici o vacă, încercă să zâmbească, dar el nu gustă gluma. Foloseşti un lubrifiant?

El o privi cu îndoială, apoi negă:

— Nu, te speli pe braţ şi laşi mult săpun pe el, îi spuse şi o duse la chiuvetă.

Ea îşi suflecă mânecile până aproape de umeri şi se spălă cu apa rece şi cu săpunul mare de casă pus acolo.

Apoi se întoarse la vacă:

— Hai, Zsa Zsa, spuse, simţindu-se ciudat să vorbească unui fund.

Când degetele şi mâna îi intraseră în organul umed şi cald, vaca îşi întinse coada, rigidă ca un lemn.

Capul viţelului era foarte aproape, într-adevăr, dar părea de neclintit. Privindu-l pe Greg, văzu că, în ciuda îngrijorării, în ochii lui sclipea un aer de „Ţi-am spus eu”, aşa că R.J. respiră adânc şi se lăsă pe el, de parcă ar fi încercat să împingă într-o apă aproape solidă capul unui înotător. Capul începu să se retragă încet. Când avu loc, îşi împinse mâna în vaginul vacii, încheietura, braţul până la cot, apoi degetele ei dădură de ceva.

—Cred că e... genunchiul.

— Mda, probabil. Vezi dacă poţi să-l întinzi, să ridici copita, zise Hinton, iar R.J. încercă.

Îşi băgă mai adânc mâna şi braţul, dar simţi deodată un fel de undă cosmică, sau un mic cutremur, apoi o forţă se rostogoli spre braţul ei şi-l scuipă afară cu atâta putere încât îi împinse tot corpul.

— Ce naiba, şopti ea, dar nu avu nevoie să-i spună Greg ca să ştie că fusese o contracţie vaginală de o forţă nemaiîntâlnită de ea.

Îşi dădu din nou cu săpun pe braţ. Se întoarse la vacă şi

experimentă câteva minute pentru a-şi da seama cum stau lucrurile. Contracţiile se produceau la intervale de un minut şi durau patruzeci de secunde, aşa că nu avea decât cincisprezece secunde pentru a acţiona. De îndată ce încetă contracţia, băgă braţul şi-l împinse dincolo de genunchi.

— E un os, osul pelvic, îi spuse lui Greg.

Apoi:

— Am copita, dar e prinsă sub osul pelvic.

Coada rigidă se mişcă, de durere poate, şi o plezni pe R.J. peste gură. Ea scuipă şi ţinu coada cu mâna stângă. Simţi tresăririle şi abia avu timp să apuce copita şi s-o ţină bine, în timp ce o undă vaginală îi prinse braţul şi în curând îi fu presat atât de tare, încât era limpede că nu mai putea fi împins afară. Avea încheietura mâinii presată pe osul pelvic al vacii. Răsuflă greu de durere, dar în curând braţul îi amorţi şi R.J. închise ochii şi-şi apăsă fruntea pe Zsa Zsa. Avea tot braţul blocat; până la umăr. Devenise prizonieră, unită cu animalul. Se simţi slăbind şi experimentă deodată cu o siguranţă teribilă, că vaca va muri şi vor trebui s-o taie ca să-i scoată braţul de acolo.

N-o auzi pe Stacia Hinton intrând, dar îi auzi provocarea ursuză:

— Ce vrea fata asta să facă acolo? şi un mormăit în loc de răspunsul lui Greg.

R.J. avea în nări mirosul balegii şi al măruntaielor vacii şi simţea şi mirosul tare al transpiraţiei şi înfricoşării ei. Apoi contracţia încetă.

Adusese pe lume destui copii pentru a şti ce avea de făcut şi-şi retrase mâna amorţită până la genunchiul vacii şi-l împinse înapoi. Apoi reuşi să ajungă dincolo de el, mai jos. Găsi din nou copita şi se luptă cu panica, cu dorinţa de a se grăbi pentru că nu voia să mai aibă mâna în vagin la contracţia următoare.

Lucră atent, apucând copita, ridicând-o în vagin şi apoi afară, lângă cealaltă copită, aşa cum trebuia.

— Heeei, răsuflă Greg Hinton încântat.

— Fată bună! strigă Stacia.

La contracţia următoare, apăru capul viţelului.

Salut, îi spuse R.J. în gând, bucuroasă. Dar nu reuşiră să tragă afară decât copitele şi capul. Viţelul era înţepenit în mamă ca un dop.

— Dacă am avea un trăgător de viţei, zise Stacia Hinton.

— Ce e ăsta?

— Un fel de cablu, zise Greg.

— Legaţi-i copitele, spuse R.J.

Se duse la Explorer şi scoase cablul de vreme rea şi-l trase până în grajd.

Viţelul fu scos foarte uşor – ce punct în favoarea tehnologiei, gândi R.J.

— Taur, constată Greg.

R.J. se aşeză pe jos şi o privi pe Stacia ştergând secreţiile şi rămăşiţele pungii de apă din nările viţeluşului. Îl aduseră în faţa vacii, dar Zsa Zsa era epuizată şi abia se mişcă. Greg începu să frece pieptul noului născut cu smocuri de fân uscat:

— Asta pune plămânii în mişcare, de asta îşi ling vacile viţeii. Dar mămica ăstuia e prea obosită ca să lingă şi un timbru.

— O să se facă bine? întrebă R.J.

— Sigur, răspunse Stacia. Îi aduc imediat o găleată de apă caldă. O s-o ajute să elimine placenta.

R.J. se ridică şi se duse la chiuvetă. Se spălă cât putu, dar îşi dădu seama că nu avea condiţii să se cureţe acolo.

— Ai nişte... gunoi în păr, zise Greg delicat.

— Nu-l atinge, te mânjeşti, spuse Stacia.

R.J. puse la loc cablul cu motor şi-şi duse şi jacheta la maşină, ţinând-o cât mai departe de ea posibil.

— Noapte bună.

Abia le auzi mulţumirile. Conduse până acasă, încercând să se atingă cât mai puţin de tapiseria maşinii.

În bucătărie, îşi scoase bluza. I se mânjise şi partea din faţă: secreţii, sânge, săpun, balegă şi o mulţime de fluide; se

cutremură şi o aruncă în coşul de gunoi.

Stătu îndelung sub duşul fierbinte, masându-şi braţul şi săpunindu-se şi şamponându-se bine.

Închise apa, se spălă pe dinţi şi-şi puse pijamaua pe întuneric.

— Ce e? strigă David.

— Nimic, îl linişti şi el se culcă la loc.

Intenţionase să se culce şi ea, dar în loc de asta se întoarse în bucătărie şi puse apă de cafea. O durea braţul şi avea vânătăi, dar îşi îndoi degetele şi încheieturile şi văzu că nu avea nimic rupt. Luă o hârtie şi un stilou de pe biroul ei şi se aşeză la masă, ca să se asigure că putea să scrie.

Se decise să-i scrie Samanthei Potter:

Dragă Sam,

Mi-ai spus să-ţi scriu dacă găsesc un lucru pe care un doctor de ţară îl poate face, şi unul dintr-un mare spital nu.

În seara asta, m-am gândit la ceva.

Eu pot să-mi bag braţul într-o vacă.

A ta sinceră,

R.J.

52

Cartea de vizită

Într-o dimineaţă, spre neplăcerea ei, R.J. îşi dădu seama că se apropia momentul când trebuia să-şi reînnoiască licenţa de practicare a medicinei în Massachusetts şi ea nu era pregătită. Licenţa de stat trebuia reînnoită o dată la doi ani şi, pentru a proteja clienţii, legea cerea ca fiecare medic care depunea cerere pentru reînnoire să facă dovada că participase la o sută de ore de specializare în perioada respectivă.

Sistemul era conceput pentru a-i ţine la zi pe doctori cu noutăţile din domeniu şi pentru a le spori competenţa, astfel încât să îndeplinească standardele profesiei lor. R.J. era absolut de acord cu proiectul educaţiei continue, dar realiza că în doi ani nu acumulase decât optzeci şi unu de puncte. Ocupată cu cabinetul şi clinica din Springfield, îşi neglijase programul educaţional.

Spitalele locale organizau frecvent prelegeri şi întâlniri care se luau în considerare, dar ea nu avea timp pentru a-şi îndeplini astfel obligaţiile.

— Ai nevoie de o întrunire profesională amplă, îi spuse Gwen. Şi eu sunt în aceeaşi situaţie.

Aşa că, în timp ce citea reviste medicale, R.J. începu să studieze anunţurile de conferinţe şi observă că la New York urma să se ţină un simpozion de trei zile despre cancer, la hotelul Plaza. Era sponsorizat de Societatea Oncologică Americană şi de Comitetul American de Medicină Internă şi oferea un punctaj mare pe grila educaţională a oricărui doctor.

Peter Grome se învoi să stea în casa ei cu Estie cât lipsea, iar Peter avea să-i ţină locul. Deşi solicitase privilegii spitaliceşti, încă nu-i fuseseră acordate, aşa că R.J. aranjase

cu un internist din Greenville să primească toţi pacienţii trimişi de el cu indicaţia de spitalizare.

David lucra la penultimul capitol şi se înţeleseră să nu-şi întrerupă munca. Aşa că plecă singură spre New York, prin lumina de lămâie a soarelui de noiembrie.

Descoperi că, deşi la plecarea din Boston fusese fericită să abandoneze aglomeraţia oraşului, acum era gata să se avânte în ea. După liniştea şi pacea de la ţară, New York-ul i se păru un furnicar uman uriaş şi energia tuturor oamenilor de acolo o stimulă şi pe ea. Călătoria prin Manhattan cu maşina nu fu deloc plăcută şi îşi lăsă Explorer-ul uşurată pe mâna portarului de la hotel. Totuşi, îi părea bine că venise.

Camera ei, mică, dar confortabilă, se afla la etajul nouă. Aţipi puţin, apoi făcu repede un duş şi se îmbrăcă. Înregistrarea participanţilor fu însoţită de un cocktail, unde bău o bere şi-şi potoli foamea.

Nu cunoştea pe nimeni. Mulţi medici erau în familie. La bufet, un doctor, pe al cărui ecuson scria Robert Starbuck din Detroit, Michigan, începu o conversaţie:

— Unde e Woodfield în Massachusetts? o întrebă el pentru început.

— Iese puţin din drumul Mohawk.

— Ah, munţi vechi, tociţi şi încântători. Călătoriţi mult, ca să admiraţi peisajul?

— Nu, zâmbi ea. Nu-i observ decât când fac vizite la domiciliu.

El se holbă uluit;

— Faceţi vizite la domiciliu?

I se golise farfuria şi o părăsi ca să-şi mai ia ceva, dar se întoarse repede. Era un bărbat destul de atrăgător, dar era atât de limpede că umbla după altceva decât după conversaţie, încât nu-i fu greu să-l părăsească lângă farfuriile murdare.

Luă liftul spre parter şi ieşi în oraş. Central Park nu era un loc bun de plimbare noaptea şi n-o tenta; avea destulă iarbă

şi copaci acasă. Porni agale pe Bulevardul Cinci, oprindu-se aproape la fiecare vitrină şi studiind bogăţia veşmintelor, marochinăriei, bijuteriilor, pantofilor şi cărţilor.

Coborî vreo trei sute de metri, traversă o stradă şi apoi se întoarse la hotel. Urcă şi se culcă devreme, aşa cum făcea înaintea cursurilor, în anii de şcoală. Parcă-l auzea pe Charlie Harris:

— Trebuie să ne îngrijim de meserie, R.J.

Era o conferinţă bună, intensivă şi în acelaşi timp plăcută, cu un mic dejun continental servit în fiecare dimineaţă şi două cursuri la prânz şi seara. R.J. o luă foarte în serios. Nu lipsi de la nici o întâlnire, îşi luă notiţe atente şi aranjă să achiziţioneze înregistrările prelegerilor care o interesaseră în mod deosebit. Serile erau rezervate destinderii, participanţii având diverse opţiuni. În prima seară văzu o remontare la *Show Boat,* care-i plăcu mult, iar în cea de-a doua seară privi cu plăcere Teatrul de Dans din Harlem.

În cea de-a treia dimineaţă, avea destule puncte pentru a-şi garanta reacordarea licenţei. N-o interesa decât prima prezentare din ziua aceea şi se gândi că poate după aceea se va duce să cumpere câte ceva.

Dar când urca spre cameră, să-şi facă bagajul, îi veni o idee mai bună.

Recepţionera era o femeie de vârstă mijlocie, veselă şi hotărâtă.

— Desigur, avem, răspunse ea, când R.J. o hartă rutieră a New York-ului.

— Îmi puteţi spune cum să ajung la West Babylon, Long Island?

— Numai un moment, doamnă.

Femeia consultă harta, apoi trasă ruta cu un marker albastru, fără ezitare.

R.J. se opri la prima pompă de benzină şi întrebă cât de departe se afla cimitirul Beth Moses.

Când ajunse, îl ocoli până ajunse la intrare. Chiar în

poartă era un sediu administrativ, unde intră după ce-şi parcă maşina. Un bărbat cam de vârsta ei, îmbrăcat într-un costum albastru şi purtând o tichie albă peste părul blond şi rar, stătea la un birou şi semna hârtii.

— Bună dimineaţa, spuse el, fără să ridice ochii.

— Bună dimineaţa. Aş dori să mă ajutaţi să găsesc un mormânt.

— Numele? dădu el din cap.

— Markus. Sarah Markus.

El îşi răsuci scaunul către computerul din spatele lui şi introduse numele.

— Da, avem şase cu numele ăsta. Ceva iniţiale?

— Nu. Markus, cu „k”, nu „c”.

— Aha. Sunt două. Avea şaizeci şi şapte de ani sau şaptesprezece?

— Şaptesprezece, spuse R.J. cu voce slabă şi omul dădu din cap.

— Sunt atât de mulţi, comentă el, ca o scuză.

— Aveţi un cimitir foarte mare.

— Şase hectare, încuviinţă omul şi-i trasă indicaţiile cu creionul pe o copie a diagramei cimitirului. La douăsprezece secţiuni după clădirea asta, faceţi la dreapta. După opt secţiuni, la stânga. Mormântul e la jumătatea rândului al doilea. Dacă vă rătăciţi, veniţi la mine, vă voi conduce personal.

Apoi trase cu coada ochiului spre computer, ca să verifice poziţia:

— Avem totul pe computer, zise el cu mândrie. Văd că acolo a depus cineva ceva luna trecută.

— O pomenire?

— Da, când s-a dezvelit piatra memorială.

— Oh.

Îi mulţumi şi plecă strângând hârtia în mână. Îşi îndreptă singură paşii de-a lungul aleii înguste, cu pietre măcinate. Dincolo de cimitir, maşinile alergau, trecu o motocicletă, nişte frâne scârţâiră şi o mai deranjă şi zgomotul unui

claxon.

Număra secţiunile.

Mama lui R.J. era îngropată într-un cimitir din Cambridge, cu verdeaţă între pietrele memoriale. Se gândi că monumentele de aici sunt mult prea apropiate. Şi erau atâtea nume, oamenii se mutau aici dintr-un oraş în altul.

... Unsprezece... Doisprezece.

Se întoarse spre dreapta şi mai numără opt secţiuni.

Ar fi trebuit să fie acolo.

La un rând mai încolo, în jurul unei gropi deschise, stăteau pe scaune câţiva oameni. Un bărbat cu tichie termină de vorbit şi îndoliaţii se aliniară să presare ţărână pe sicriu.

R.J. trecu prin dreptul lor, încercând să se mişte cât mai discret. Citea numele de pe tăbliţe sau piatră din mers. Emanuel Rubin. Lester Rogovin.

Multe monumente aveau pe latura de sus pietricele de prund, ca nişte cărţi de vizită lăsate de cei vii. Unele morminte aveau sădite de jur împrejur flori sau arbuşti. Unul era umbrit de un scoruş. R.J. împinse de o parte crengile care o incomodau şi citi numele, Leah Schwartz. Pe piatra ei nu erau altele, mai mici.

Trecu de locul familiei Gutkind, erau mulţi înmormântaţi acolo, apoi văzu o piatră dublă cu două portrete frumoase, cam şterse de vreme, ale unor tineri, Dmitri şi Basya Levnikov, născuţi în anii şaptezeci şi morţi în 1992. Soţ şi soţie? Frate şi soră? Au murit împreună? În accident de maşină, în foc? Fotografiile pe pietrele funerare trebuie să fie un obicei rusesc, gândi ea. Erau refugiaţi; cât de trist să străbaţi o asemenea distanţă şi atâtea bariere culturale, pentru asta.

Kirschner. Rosten. Eidelberg.

Markus.

Markus, Natalie J., 1952-1985. *Soţie adorată. Mamă iubită.*

Era o piatră dublă, cu inscripţia numai pe o parte.

Alături: Markus, Sarah, 1977-1994. *Fiica noastră dragă.*

Piatra era făcută din acelaşi granit ca a Nataliei, dar aceasta nu era roasă de vreme.

Pe fiecare piatră era câte o singură pietricică din aceea, „carte de vizită”. Cea de pe mormântul lui Sarah o făcu pe R.J. să înlemnească: o bucată de lespede roşie în formă de inimă, neregulată, în care se vedea clar capul ca de crab şi trupul vietăţii care trăise cu milioane de ani în urmă.

Nu vorbi cu Natalie şi Sarah, nu credea că ar fi auzit-o. Îşi aminti că odată, la un curs de la facultate probabil, citise că un filosof creştin – Toma d’Aquino? – se îndoise că cei morţi aveau ştire de treburile celor vii. Dar ce putea el să ştie? Ce putea şti oricine, Aquino sau David Markus sau orice altă fiinţă umană? Lui R.J. îi trecu prin minte că Sarah o iubise. Poate că într-un fel, în piatra-inimă era o vrajă, un magnetism care o atrăsese până acolo şi o făcuse să realizeze ce avea de făcut.

Luă două pietre din prundiş şi le puse pe monumentele Nataliei şi al lui Sarah.

Înmormântarea din apropiere se sfârşise, îndoliaţii plecau şi mulţi trecură chiar pe lângă ea. Îşi fereau ochii de priveliştea devastatoare, dar obişnuită într-un asemenea loc, a unei femei prăbuşite lângă un mormânt. Nu aveau de unde să ştie că ea plângea în aceeaşi măsură pentru cei morţi şi pentru cei rămaşi în viaţă.

Ca doctor, îi fusese întotdeauna teribil de greu să vorbească despre moarte cu cei afectaţi şi a doua zi dimineaţa, în bucătărie, se forţă să vorbească, să-i spună lui David că relaţia lor murise. Dar reuşi să exprime ideea că sosise timpul să-i pună capăt.

Îl rugă să recunoască deschis că nu aveau nici o şansă de a rămâne împreună.

— Mi-ai spus că pleci să te documentezi pentru carte, dar te-ai dus să omagiezi mormântul fiicei tale. Totuşi, când te-am rugat să merg şi eu acolo, ai refuzat.

— ... am nevoie de timp, R.J.

— Nu cred că timpul va marca vreo diferenţă, David, îi

spuse ea blând. Chiar şi persoanele căsătorite de multă vreme divorţează adesea după moartea unui copil. M-aş putea obişnui cu teama că, fiind alcoolic, într-o zi s-ar putea să dispari. Dar înăuntrul tău, tu mă învinuieşti pentru moartea lui Sarah. Cred că mă vei învinui întotdeauna şi nu pot să trăiesc cu gândul ăsta.

El era palid la faţă şi nu negă nimic:

— Am fost atât de buni unul cu altul. Dacă nu s-ar fi întâmplat...

Ei i se împăienjeniră ochii. Avea dreptate. În multe feluri, fuseseră buni unul cu celălalt. Dacă nu s-ar fi întâmplat...

— Dar s-a întâmplat.

El acceptă adevărul spuselor ei, dar înţelegea mai greu consecinţele inevitabile:

— Credeam că mă iubeşti.

— Te-am iubit. Te iubesc. Te voi iubi întotdeauna şi-ţi voi dori fericire.

Dar făcuse o descoperire. Se iubea şi pe ea.

În seara aceea veni târziu de la serviciu şi-l găsi hotărât să plece în Colorado, să se alăture grupului iui Joe Fallon.

— O să iau separatorul de miere şi doi din stupii cei mai buni şi o să aşez albinele pe munte. Mă gândeam să golesc ceilalţi stupi şi să-i depozitez la tine în magazie.

— Ar fi mai bine să-i vinzi.

El înţelese finalitatea din spusele ei. Se uitară unul la altul şi el dădu din cap, apoi continuă:

— Nu voi putea să plec încă vreo zece zile. Vreau să-mi termin romanul şi să rezolv cu editura.

— Sună rezonabil.

Agunah trecu pe lângă ei, aruncându-i lui R.J. o privire rece.

— David, aş vrea să-mi faci o favoare.

— Ce anume?

— De data asta, când pleci, ia-ţi şi pisica.

Orele treceau foarte încet şi se străduiau să se evite unul

pe celălalt. Nu trecuseră decât două zile de când îi telefonase tatăl ei, dar i se părea că trecuse mult mai mult.

Când tatăl ei o întrebă despre David, îi spuse că se despărţeau.

— Aha. Te simţi bine, J.R.?

— Da, răspunse ea, luptându-se cu lacrimile.

— ... Te iubesc.

— Şi eu te iubesc.

— Te-am sunat să te întreb dacă nu vii pe aici de Ziua Recunoştinţei.

Deodată, ea simţi nevoia să-l vadă, să-i vorbească, să soarbă încurajările lui:

— Ce-ar fi să vin chiar acum?

— Poţi să aranjezi?

— Nu ştiu. O să încerc.

Când îl rugă pe Peter Gerome să-i mai ţină locul alte două săptămâni, el fu nedumerit, dar se învoi bucuros.

— Îmi place să lucrez acolo, spuse el, iar ea îşi rezervă bilete, apoi îl anunţă prin telefon pe tatăl ei că sosea în Florida chiar a doua zi.

53

Senin şi umbre

Inima îi tresaltă când îşi revăzu tatăl, dar înfăţişarea lui o tulbură; părea să fi scăzut cumva şi deveni conştientă că îmbătrânise de la ultima lor întâlnire încoace. Dar părea în formă şi exulta de bucurie că o vedea. Începură imediat să polemizeze, dar fără aprindere; ea voia să cheme un hamal, ca să nu-i care el bagajul.

— Hai, R.J., e o prostie. Iau eu valiza şi tu duci sacoşa.

Nemaiavând ce face, R.J. îi făcu pe plac. În clipa când ieşiră din clădirea aeroportului, soarele orbitor o făcu să clipească şi aerul umed, tropical, i se lipi de trup.

— Câte grade sunt aici, tată?

— Peste treizeci, răspunse el mândru, ca şi cum căldura ar fi fost o recompensă specială pentru meritele lui.

Conduse maşina spre oraş cu multă siguranţă. Fusese întotdeauna un șofer bun. Ea zări ambarcaţiuni cu pânze pe oceanul ce se întindea până la orizont şi îi fu dor de adierea rece a pădurilor.

El locuia într-un bloc-turn alb, proprietatea Universităţii, într-un apartament impersonal cu două dormitoare. Nu se străduise prea mult să-l amenajeze. În sufragerie erau agăţate două picturi în ulei cu peisaje din Boston. Unul era scuarul Harvard iarna. Celălalt reprezenta competiţia de canoe de pe râul Charles, cu tinerii vâslaşi având pe feţe o grimasă de efort şi clădirile Institutului Tehnologic Massachusetts schiţate vag pe celălalt mal. În afară de picturi şi de câteva cărţi, domnea o curăţenie militară, incomodă, de parcă te-ai fi aflat în chilia mai mare a unui monah-cărturar. Pe biroul din camera de oaspeţi, transformată de tatăl ei în birou, se afla bisturiul lui Rob J.

În dormitor, avea o fotografie cu R.J. şi un desen sepia al

mamei ei, o tânără zâmbitoare într-un costum de baie demodat, dintr-o bucată, strângându-şi pleoapele pentru a se proteja de lucirea soarelui de pe plaja Cape Cod. Pe o comodă avea fotografia unei femei pe care R.J. n-o cunoştea:

— Cine e, tată?

— O prietenă de-a mea. Am invitat-o şi pe ea la cină, ai ceva împotrivă?

— Nu, bineînţeles, numai să fac un duş.

— Cred că o să-ţi placă, zise el.

Până la urmă, realiză R.J., tatăl ei nu era deloc un monah.

Făcuse rezervări la un restaurant pescăresc, de unde puteau urmări traficul marin în timp ce mâncau. Chipul din fotografie era al unei femei bine îmbrăcate, pe nume Susan Dolby. Era voinică, dar nu grasă şi cu o constituţie atletică. Avea părul cărunt tuns cască şi unghiile tăiate scurt şi făcute cu lac incolor. Era bronzată, cu riduri de expresie la colţul ochilor migdalaţi. Erau verzi sau căprui? R.J. putea să pună pariu că era jucătoare de golf sau de tenis.

Era de asemenea şi doctoriţă, medic internist cu un cabinet particular în Fort Lauderdale.

Discutară toţi trei politică medicală. Difuzoarele restaurantului transmiteau „Adeste Fideles”, cam devreme, se învoiră ei. Apa reflecta strălucirea soarelui şi pânzele alunecau pe ea ca nişte lebede de preţ.

— Povesteşte-mi despre cabinetul tău, o invită Susan.

R.J. le vorbi despre sat şi oamenii lui. Discutară despre gripa din Massachusetts şi din Florida şi-şi comparară cazurile; conversaţie obişnuită de doctori. Susan zise că era în Lauderdale de când îşi terminase specializarea la Centrul Medical Michael Riis din Chicago. Terminase facultatea la Michigan. R.J. se simţi atrasă de comportarea ei deschisă şi prietenoasă.

Tocmai când li se serveau creveţii, pagerul lui Susan sună.

— Oho, spuse ea şi scuzându-se, plecă să caute un telefon.

— Ei? întrebă tatăl ei după câteva clipe şi R.J. îşi dădu

seama că femeia aceea era importantă pentru el.

— Ai avut dreptate. Îmi place mult de ea.

— Mă bucur.

Îi spuse că o cunoştea pe Susan de trei ani. Se întâlniseră când ea venise la Boston, să participe la o conferinţă ţinută la facultate.

— După asta, ne-am mai revăzut ocazional, uneori în Miami, alteori la Boston. Dar nu ne-am putut întâlni destul de des, pentru că eram amândoi ocupaţi. Aşa că înainte de a ieşi la pensie la Boston, mi-am contactat colegii de la Universitatea de aici şi m-am bucurat când mi-au trimis oferta.

— Înseamnă că e vorba de o relaţie serioasă.

El îi zâmbi:

— Da, am devenit serioşi în legătură cu asta.

— Tată, sunt fericită pentru tine, zise R.J. şi-i luă mâinile într-ale ei.

O clipă, nu simţi decât că avea degetele şi mai noduroase din cauza artritei. Apoi deveni conştientă de o scurgere treptată de energie, chiar pe când se înclina zâmbind spre el.

Susan se întorcea la masă:

— Am rezolvat la telefon, spuse ea.

— Te simţi bine, tată?

Era palid, dar o privi cu ochi alarmaţi:

— Da. N-ar trebui?

— Se întâmplă ceva, zise R.J.

Susan Dolby o privi:

— Ce vrei să spui?

— Cred că face un atac de cord.

— Robert, spuse calmă Susan, te doare în piept? Ţi-e greu să respiri?

— Nu.

— Nu pari transpirat. Ai dureri musculare

— Nu.

— Ia ascultaţi, asta e cumva o glumă de familie?

R.J. simţea o scufundare, o coborâre a barometrului interior.

— Unde e spitalul cel mai apropiat?

Tatăl ei o privea cu interes:

— Cred că mai bine am asculta-o pe R.J., Susan, zise el.

Nedumerită, Susan se hotărî şi dădu din cap.

— Cedars e la câteva minute de aici. Au scaune cu rotile în restaurant. Putem să sunăm la camera de gardă de la mine din maşină. Durează mai puţin să-l ducem noi decât să aşteptăm o salvare.

Tatăl ei fu cuprins de primele dureri chiar când ajunseră în faţa spitalului. Asistentele şi doctorul erau la uşă, cu o targă şi oxigen. Îi făcură o injecţie cu streptokinază, îl duseră la analize şi împinseră lângă el un electrocardiograf portabil.

R.J. se dădu la o parte. Asculta şi privea totul cu o atenţie feroce, dar oamenii aceia făceau treabă bună şi era mai bine să-i lase în pace. Susan Dolby stătea lângă tatăl ei şi-l ţinea de mână. R.J. aştepta într-o parte.

Era seara târziu. Tatăl ei se odihnea liniştit la terapie intensivă, agăţat de tot felul de aparate. Bufetul spitalului era închis, aşa că R.J. şi Susan merseră într-un mic restaurant apropiat şi mâncară supă de fasole neagră şi pâine cubaneză.

Apoi se întoarseră la spital şi se aşezară într-o sală de aşteptare mică.

— Mi se pare în stare bună, zise Susan, l-au administrat foarte repede anticoagulantele, 1,5 milioane unităţi de streptokinază, aspirină, cinci mii de unităţi de heparină. Avem noroc.

— Slavă Domnului.

— Şi acum, spune, de unde ai ştiut?

R.J. îi spuse, cât de concis şi de concret putu.

Susan Dolby clătină din cap:

— Aş fi spus că asta-i o poveste din imaginaţia ta. Dar am

văzut cu ochii mei.

— Tata îi spune Darul... Uneori, mi se părea că e o povară. Dar învăţ să trăiesc cu el şi să-l folosesc. Acum sunt recunoscătoare pentru el, mărturisi R.J., apoi şovăi, înţelegi de ce nu vorbesc despre asta cu alţi medici. Aş aprecia să nu...

— Nu. Cine m-ar crede. Dar mie de ce mi-ai spus adevărul? N-ai fost tentată să inventezi ceva?

R.J. se aplecă şi-i sărută obrazul bronzat.

— Ştiam că vom ţine secretul în familie.

Tatăl ei avea dureri şi nitroglicerina sublingual nu-l ajuta prea mult, aşa că-i dădură morfină. Îl făcea să doarmă mult. După cea de-a doua zi, ea putu să iasă din spital câte o oră, două. Folosi maşina lui. Susan avea pacienţi, dar îi arătă plaja cea mai bună şi R.J. se ducea să înoate. Se ungea cu creme protectoare, ca o bună doctoriţă, dar se simţea bine să aibă pielea sărată de mare şi să zacă în lumina portocalie cu ochii închişi, încercând să-şi înăbuşe dureroasele păreri de rău pentru David. Se ruga pentru tatăl ei şi pentru Greg Hinton, aşa cum promisese.

În cea de-a treia seară, ceru o audienţă la cardiolog, dr. Sumner Kellicker şi se bucură când auzi că voia să participe şi Susan. Kellicker era un bărbat roşu la faţă şi agitat, purtând costume superbe şi neplăcându-i evident pacienţii cu medici în familie.

— Mă tem în legătură cu morfina, dr. Kellicker.

— De ce, dr. Cole?

— Are efect vagotonic. Poate cauza bradicardie sau grade avansate de blocaj cardiac, nu-i aşa?

— Mda, se întâmplă. Dar tot ce facem comportă riscuri pe undeva, ştiţi asta.

— Nu i-aţi putea da un beta-blocant în loc de morfină?

— Beta-blocantele nu ajută întotdeauna. Poate reveni durerea.

— Dar n-ar strica să încercaţi, nu-i aşa?

Dr. Kellicker îi aruncă o privire lui Susan Dolby, care

ascultase atentă, cu ochii la R.J.

— Sunt de acord, se exprimase ea.

— Dacă asta vreţi amândouă, n-am nici o obiecţie, spuse acru dr. Kellicker.

Dădu din cap şi plecă.

Susan se apropie de R.J. şi o luă în braţe. Rămaseră aşa, legănându-se şi R.J. o îmbrăţişă şi ea.

Dădu mai multe telefoane.

— A făcut atac din prima zi? se minună Peter Gerome. Ce mai vacanţă!

O asigură că avea totul sub control. Oamenilor le era dor de ea şi o iubeau. Nu spuse nimic de David.

Toby era extrem de îngrijorată pentru R.J. şi tatăl ei. Când R.J. o întrebă ce făcea *ea,* Toby se plânse că o durea spatele şi se simţea de parcă ar fi fost însărcinată dintotdeauna.

Gwen o puse să-i descrie amănunţit starea tatălui ei şi o asigură că beta-blocantele erau o alegere mai bună decât morfina.

Avea dreptate. Beta-blocantele înlăturară cu succes durerea şi după două zile, tatălui ei i se permise să se ridice din pat şi să stea pe un scaun, de două ori pe zi, câte o jumătate de oră. Ca mulţi alţi doctori, era un pacient capricios. Punea zeci de întrebări despre starea lui, cerea rezultatele angiografiei şi un raport complet de la Kellicker.

Dispoziţia lui oscila între euforie şi pesimism negru şi din nou euforie:

— Aş vrea să iei cu tine bisturiul lui Rob J. când pleci, îi spuse fiicei lui, într-un moment de depresie.

— De ce?

— O să fie al tău într-o zi, ridică el din umeri. De ce să nu-l iei acum?

Ochii ei îi susţinură privirea:

— Pentru că o să fie al tău încă mulţi ani de acum înainte, îi spuse, încheind subiectul.

Starea lui se ameliora. Începu să stea în picioare lângă pat

şi apoi să se plimbe pe coridor. R.J. ştia că primele şase zile de după un atac de cord sunt cele mai periculoase şi după ce trecu o săptămână începu să respire mai uşurată.

În cea de-a opta zi a ei în Miami, se întâlni cu Susan la hotel, la micul dejun. Se aşezară pe o terasă cu vedere la mare şi R.J. inspiră adânc aerul blând şi sărat:

— M-aş putea obişnui aşa.

— Ai putea sta aici, R.J.? îţi place Florida?

Ea nu vorbise serios, apreciase doar o vreme extrem de prietenoasă.

— Florida e frumoasă... nu-mi prea place căldura mare.

— Te aclimatizezi, deşi noi ne menţinem şi cu aparatele de aer condiţionat. R.J., eu vreau să mă pensionez la anul. Am un cabinet cu un venit foarte bun. M-am gândit că poate te-ar interesa să-l preiei.

— ... Susan, sunt măgulită şi-ţi mulţumesc. Dar mi-am înfipt rădăcinile la Woodfield. Pentru mine e important să practic acolo.

— Eşti sigură că nu vrei să te mai gândeşti? Ţi-aş putea da o mulţime de amănunte. Am putea lucra împreună un an...

R.J. zâmbi şi clătină din cap.

Susan îşi arătă tristeţea printr-o grimasă, apoi îi zâmbi şi ea:

— Tatăl tău e atât de important pentru mine! Pe tine te-am plăcut pe loc. Eşti deşteaptă şi-ţi pasă şi este evident că eşti un medic foarte bun – genul pe care-l admir şi pe care cred că pacienţii mei îl merită. Aşa că m-am gândit că ăsta era modul de a-i mulţumi pe toţi – pe pacienţi, R.J., Robert... şi pe mine – totul dintr-o dată. Eu nu am familie. Mă vei scuza poate că încerc să-mi închipui că-mi voi forma una. Ar fi trebuit să realizez că nu există niciodată soluţii perfecte, care să rezolve problemele tuturor.

R.J. admiră francheţea lui Susan; nu ştia dacă să râdă sau să plângă, nu trecuse nici un an de când îşi închipuise şi ea că va avea o familie.

— Îmi placi, Susan, şi sper ca tu şi tata să rămâneţi

împreună. Dacă se va întâmpla asta, o să ne vedem foarte des, încheie ea.

În aceeaşi zi, la prânz, când intră în camera tatălui ei, el îşi lăsă rebusul deoparte:

— Bună.

— Bună.

— Ce mai e nou?

— Nou? Nimic deosebit.

— Ai discutat cu Susan de dimineaţă?

Aha. Discutaseră şi ei înainte ca Susan să-i facă propunerea.

— Da, am discutat, l-am spus că e o scumpă, dar am şi eu cabinetul meu.

— Ce naiba, R.J. E o ocazie grozavă, spuse el contrariat.

R.J. avu senzaţia că era ceva în firea ei care-i împingea pe oameni s-o înveţe cum şi unde trebuia să trăiască.

— Învaţă să mă laşi să zic nu, tată, spuse ea liniştită. Am patruzeci şi patru de ani şi sunt capabilă să iau hotărârile care mă privesc.

El se întoarse cu spatele, dar după puţin timp se răsuci din nou spre ea:

— Ştii ceva?

— Ce, tată?

— Ai perfectă dreptate.

Jucară gin rummy şi el câştigă de la ea doi dolari şi patruzeci şi cinci de cenţi, apoi aţipi.

Când se trezi, ea îi povesti despre cabinetul ei. El fu încântat că se dezvoltase atât de rapid şi fu de acord să se oprească la cifra de 1500 de pacienţi. Dar îl îngrijoră ideea ei de a plăti imediat datoria rămasă la bancă, pentru care îi co-garantase.

— Nu trebuie să elimini datoria numai în doi ani, să ştii. Să nu te lipseşti de lucrurile de care ai nevoie.

— Nu mă lipsesc de nimic, îl asigură ea şi-l luă de mână.

Calm şi deliberat, el îi întinse şi cealaltă mână.

Fu un moment înspăimântător pentru ea, dar căldura lui îi transmise un mesaj care o făcu să zâmbească şi se aplecă să-l sărute, iar surâsul lui şi sclipirea din ochi îi trădară uşurarea.

De Ziua Recunoştinţei, R.J. şi Susan aranjară să mănânce cu el la spital.

— De dimineaţă, la vizită, am dat nas în nas cu Sumner Kellicker, zise Susan. E foarte încântat de starea ta şi speră să te poată externa în două, trei zile.

R.J. ştia că trebuia să se întoarcă la pacienţii ei:

— Va trebui să găsim pe cineva să stea o vreme cu tine, după ce pleci acasă.

— Aiureli. Va sta la mine acasă. Nu-i aşa, Robert?

— Ştiu eu, Susan? Nu vreau să te gândeşti la mine ca la un pacient.

— Cred că e momentul să ne gândim unul la altul sub toate aspectele, zise ea.

Convins, el se învoi să stea la ea acasă.

— Am o bucătăreasă bună care vine în timpul săptămânii şi găteşte seara. O să-i explic regimul lui Robert şi o să am grijă să facă şi mişcare, atât cât trebuie. Nu-ţi face griji pentru omul nostru, o încurajă Susan şi R.J. promise că va sta liniştită.

A doua zi luă avionul de 18,20 pentru Hartford. Pe când survolau aeroportul Bradley, pilotul anunţă:

— Temperatura la sol, 22 de grade. Bine aţi venit în lumea adevărată.

Aerul nopţii era tăios şi greu, aerul provinciei New England într-un moment de toamnă târzie. Conduse încet spre casă, către Massachusetts şi apoi în munţi.

Când întoarse pe aleea ei, i se năzări că ceva era diferit. Puse frâna şi studie casa întunecată de pe culme, dar nimic nu părea schimbat. Abia a doua zi, când se uită pe fereastră la tăbliţa ei de la şosea, îşi dădu seama că semnul aflat

dedesubt dispăruse.

54

Însămânţatul

Era frig când vântul gonea în întuneric de pe pantele munţilor, îi mătura pajiştea şi se năpustea asupra casei. Pe jumătate adormită, R.J. asculta cu plăcere şuieratul vântului atâta vreme cât stătea ghemuită în pătură; când se crăpa de ziuă, mai stătea puţin sub aşternutul dublu şi gros, în carouri şi se gândea la o mulţime de lucruri, apoi se forţa să sară din pat, să pornească instalaţia de încălzire şi să intre la duş.

În timp ce se ştergea într-o zi, îşi dădu seama că îi întârziase ciclul mai multe săptămâni şi se încruntă la posibila explicaţie medicală care-i trecu prin minte: amenoree premenopauzală. Fu obligată să se gândească la faptul că în curând trupul ei avea să se schimbe, să se îngreuneze, pe măsură ce anumite organe aveau să se modifice, forţând dispariţia permanentă a menstruaţiilor; apoi îşi alungă totul din minte.

Era joi, ziua ei liberă. Soarele răsări de-a binelea şi încălzi casa, aşa că opri termostatul şi făcu un foc în sobă. Îi plăcea să facă focul cu lemne, dar aerul se usca şi fumul care se aşternea pe orice suprafaţă şi mai ales pe pietrele-inimi făcea din ştersul prafului în casa ei o îndatorire herculeană.

Se pomeni stând în faţa unei pietre de râu cenuşii şi rotunjite. Într-un târziu, îşi puse jos cârpa de praf şi se duse la dulapul unde-şi ţinea rucsacul. Începu cu piatra cenuşie şi continuă adunând toate pietrele-inimi.

Când rucsacul fu aproape plin, îl târî în curte prin uşa din spate şi-i goli cu zgomot conţinutul într-o roabă. Apoi repetă acţiunea. Nu opri decât cele trei pietre-inimă pe care i le dăduse Sarah şi pe cele două dăruite de ea fetei, cristalul şi micuţa bucată de bazalt negru.

Fu nevoie de cinci drumuri cu rucsacul ca să golească

locuinţa de pietre. Se îmbrăcă de iarnă – jachetă lungă, căciulă, mănuşi de lucru – ieşi afară şi apucă roaba de mânere. Era aproape pe jumătate plină şi toate pietrele acelea îi îngreunau deplasarea. Depuse eforturi ca să le împingă pe gazon, dar odată intrată pe poteca din pădure, terenul începu să se încline spre râu şi roaba părea că se mişcă singură.

Sclipirea firavă a soarelui ce pătrundea printre frunze desena puncte luminoase pe umbra deasă. În pădure era frig, dar crengile opreau rafalele de vânt şi roata roabei sâsâia pe covorul de ace de pin, apoi duduia pe scândurile podului Gwendolyn Gabler.

Se opri imediat când ajunse la râu. Apa curgea repede şi tulbure din cauza ploilor de toamnă. Nu golise ultima dată rucsacul şi acum îl luă plin şi începu să meargă de-a lungul potecii. Malul râului era străjuit de copaci şi tufişuri; dar se putea pătrunde printre ele şi din când în când se oprea, lua câte o piatră-inimă din rucsac şi o azvârlea în apă.

Era o femeie practică şi-şi întocmi curând un plan de răspândire: arunca pietrele mici în apa de la margine, iar pe cele mai mari la adâncime, în ochiurile de apă presărate din loc în loc. Când termină rucsacul, se întoarse la roabă şi o împinse mai departe pe potecă. Apoi umplu din nou rucsacul şi continuă să arunce pietrele-inimi.

Piatra cea mai grea era cea pe care o scosese de pe şantierul de construcţii din Northampton. Cu spatele încordat, o cără în cel mai adânc ochi de apă, chiar mai jos de un stăvilar mare făcut de castori. Era prea grea ca s-o arunce: încercă s-o ducă de-a lungul stăvilarului, spre mijlocul ochiului de apă. La început, îi alunecă piciorul şi-şi umplu cizma de apă, dar încet-încet, îşi croi drum spre locul pe care-l alesese şi aruncă piatra-inimă ca pe o bombă, privind-o cum se scufundă în apă şi se aşază pe nisip.

Lui R.J. îi plăcea să ştie piatra acolo, în mijlocul râului, sub puterea iernii. Primăvara, efemeridele îşi puteau lăsa ouăle pe ea, iar păstrăvii puteau sorbi larvele adăpostiţi de curent,

lângă piatră. Îşi închipui tăcerea tainică a nopţilor de vară, când castorii puteau urca pe piatră pentru a se împerechea în lumina lunii.

Se întoarse înapoi pe mal şi goli ce mai rămăsese în roabă în apele râului de pe pământul ei, ca şi cum ar fi împrăştiat cenuşa dintr-o urnă. Transformase o jumătate de kilometru dintr-un frumos râu de munte în monumentul ei în amintirea lui Sarah Markus.

Devenise un râu unde puteai găsi o piatră-inimă când aveai nevoie de ea.

Împinse roaba goală acasă şi o puse în magazie.

Îşi scoase hainele de deasupra, cizmele şi ciorapii uzi leoarcă. Se duse desculţă să-şi pună nişte şosete uscate de lână. Apoi, începând din bucătărie, şterse praful din toate camerele.

Când termină, se duse în sufragerie. Casa era goală şi curată, nu se auzea în tăcerea deplină decât murmurul respiraţiei ei. Nu era nici un bărbat acolo, nici o pisică, nici o umbră. Era din nou numai casa ei şi stătu în sufrageria tăcută, în amurg, aşteptând să vadă ce avea să urmeze.

55

Venirea zăpezii

Sub un cer cu nori groşi, decembrie o înlocui pe noiembrie. Copacii se desfrunziră, crengile lor semănau cu nişte braţe ridicate, iar ramificaţiile – cu nişte degete noduroase. R.J. umblase fără teamă toată vara pe poteca din pădure, dar acum, deşi ştia că majoritatea urşilor intraseră în hibernare, îi era frică să nu se trezească faţă în faţă, pe cărarea cea strâmtă, cu uriaşa ei cunoştinţă. La primul drum la Greenville, se opri la un magazin de articole sportive şi-şi cumpără un corn de vapor, o cutiuţă cu un buton la a cărui apăsare se producea un sunet puternic. Când mergea în pădure, îl purta într-o gentuţă la brâu, dar nu văzu decât un căprior mare care n-o mirosise şi înainta prin pădure destul de aproape; dacă ea ar fi fost un vânător, l-ar fi putut ucide.

Pentru prima oară, îşi dădu seama cât de singură era cu adevărat.

Toţi copacii de o parte şi de alta a potecii aveau crengi joase şi uscate şi într-o zi cără cu ea un ferăstrău extensibil şi cu mănuşi fără degete, tăie toate uscăturile, eliberând copacii. Îi plăcea cum arătau trunchiurile curăţate, înălţându-se ca nişte coloane şi se hotărî să cureţe, în timp, toţi copacii ce mărgineau poteca.

Zăpada veni în cea de-a treia zi a lui decembrie, printr-o furtună puternică, neanunţată de nici un fulg. Ninse o zi şi aproape toată noaptea următoare şi R.J. vru să schieze pe potecă, dar o opri spaima aceea iraţională, fără chip, care o îmbolnăvea de mai multe zile. Se duse la telefon şi o sună pe Freda Krantz:

— Aici R.J., Freda. Mă duc să schiez pe poteca mea din pădure. Dacă nu te sun din nou peste o oră şi jumătate, îl rogi tu pe Hank să vină după mine? Nu mă aştept la vreo

greutate, dar...

— Eşti o fată deşteaptă, spuse Freda apăsat. Sigur. Distrează-te bine, R.J.

Cerul era albastru şi soarele urcase sus. Albeaţa zăpezii proaspete o orbi, dar când ajunse în pădure, strălucirea nu mai fu atât de puternică. Schiurile fâşâiau; era prea curând după furtună pentru a vedea multe urme, dar zări unele de iepure, de vulpe şi de şoareci.

Pe toată poteca nu era decât o pantă foarte înclinată şi coborând-o, îşi pierdu echilibrul şi căzu în zăpada moale şi adâncă. Rămase în moliciunea rece, cu ochii închişi, vulnerabilă la orice ar fi putut răsări din pădure – un urs, o fiară, un David Markus bărbos.

Dar nu veni nimeni şi peste puţin timp se întoarse pe schiuri acasă şi-i telefonă Fredei.

Nu părea să fi păţit nimic în urma căzăturii, fracturi, întinderi sau vânătăi, cu excepţia unei sensibilităţi dureroase a sânilor.

Se hotărî să-şi ia un câine. Începu prin a lua cărţi de la bibliotecă şi a citi despre diverse rase. Toţi cei pe care-i întrebă o sfătuiau să-şi ia un alt câine, dar după mai multe săptămâni de umblat prin magazine şi crescătorii, îşi reduse lista şi în final se hotărî să-şi ia un schnautzer uriaş, o rasă veche de secole, care crease câini puternici şi rezistenţi, învăţaţi să apere turmele de vite de orice prădători. Crescătorii împerecheaseră frumosul schnautzer standard cu câinii de stână şi danezii uriaşi; într-una din cărţi scria că rezultatul fusese „un minunat câine de pază, mare, loial şi puternic.”

Găsi la Springfield o crescătorie specializată în schnautzeri uriaşi:

— E mai bine să vă luaţi un căţeluş care să crească lângă dumneavoastră, o avertiză proprietarul. Chiar acum am unul mititel.

R.J. fu imediat sedusă de căţeluş. Era mic şi greoi, cu labe enorme, blana ţepoasă, negru cu gri, un maxilar teşit şi

pătrat şi favoriţi stufoşi:

— Va atinge peste un metru înălţime şi va cântări treizeci de kilograme, îi spuse crescătorul. Dar să ştiţi că mănâncă foarte mult.

Câinele avea un lătrat răguşit şi entuziast care-i amintea lui R.J. de Andy Devine, un actor cu vocea gâjâită din filmele vechi care se transmiteau uneori noaptea la televizor. Îl numi Andy chiar pe drumul spre casă, după ce-l pedepsi pentru că udase scaunul maşinii.

Toby avea mari dureri de spate. Reuşi să meargă la biserică în dimineaţa de Crăciun, dar R.J. fu cea care le fripse curcanul şi le pregăti masa de sărbătoare soţilor Smith. Cumpărase dinadins un curcan foarte mare, pentru a le rămâne prietenilor ei mâncare pentru mai multe zile. Mai mulţi prieteni ai lui Toby le gătiseră în perioada aceea; aşa se proceda într-un sat ca Woodfield şi R.J. admira acest obicei.

După cină, R.J. le cântă colinde la vechiul pian şi cântară toţi trei, iar după aceea se aşeză şi ea lângă foc, somnoroasă şi surprinsă de cât de epuizată se simţea. Uneori tăceau cu toţii şi se simţeau bine.

— Nu trebuie să vorbim, comenta Toby. Nu trebuie decât să stăm şi să-l aşteptăm pe copilaşul meu să se nască.

— Eu o să aştept acasă, spuse R.J. obosită, apoi îi sărută şi le ură Crăciun fericit şi noapte bună.

După ce ajunse acasă, primi cel mai frumos cadou, un telefon din Florida. După voce, tatăl ei i se păru puternic şi fericit:

— Susan mă pune să mă întorc la lucru săptămâna viitoare, zise el. Stai puţin. Vrem să-ţi spunem ceva.

Susan ridică celălalt receptor şi-i spuseră că se hotărâseră să se căsătorească în primăvara aceea.

— Probabil, în ultima săptămână a lui mai.

— Vai, tată... Susan. Mă bucur mult pentru voi.

Tatăl ei îşi drese vocea:

— R.J., ne întrebam... am putea să ne căsătorim acolo, la tine.

— Tată, ar fi grozav!

— Dacă e vremea frumoasă, am dori să ne căsătorim afară, pe pajişte, să ne privească munţii tăi. Am vrea să invităm câteva persoane din Miami. Nişte prieteni de-ai mei de la Boston şi vreo două rude apropiate de-ale lui Susan. Vreo treizeci cu totul, ne-am gândit. Plătim noi tot, bineînţeles, dar poţi tu să aranjezi, R.J.? Să găseşti un furnizor bun, un preot şi aşa mai departe?

Ea le promise că o va face. Îşi luară la revedere, apoi R.J. se aşeză lângă foc şi încercă să cânte la violă, dar mintea nu-i stătea la muzică. Luă un pix şi o hârtie şi se apucă să facă liste cu cele necesare. Muzică, pentru instrumentişti, probabil. Din fericire, în apropiere locuiau nişte artişti minunaţi. Mâncarea cerea multă grijă şi elaborare. Flori... la sfârşitul lui mai era mult liliac şi poate trandafiri. Va trebui să cosească mai devreme pajiştea. O să închirieze un cort, unul mic, deschis pe laturi...

Să aranjeze nunta tatălui ei!

Fu nevoie de mai multe săptămâni de strădanie hotărâtă din partea lui R.J. pentru a-l obişnui pe Andy cu casa şi chiar şi după aceea, căţeluşul îşi mai pierdea controlul rinichilor când se entuziasma. Aşa că-l cază în pivniţă, lângă instalaţia de încălzire. Cedă numai în noaptea Anului Nou. Singură acasă, îşi petrecu seara încercând să nu-şi plângă de milă. Până la urmă, coborî în pivniţă şi-l luă pe Andy, care fu satisfăcut să stea lângă scaunul ei şi să se uite la foc. R.J. toastă cu el cu cacao:

— Pentru noi, Andy, bătrâna doamnă şi câinele ei, zise ea, dar Andy era deja adormit la miezul nopţii.

Epidemia anuală de răceli şi gripe era în plină desfăşurare şi în săptămâna aceea, cabinetul ei fu aglomerat de bolnavi ce tuşeau şi aveau junghiuri. R.J. evitase să răcească, dar se

simţea obosită şi iritată; sânii o dureau în continuare şi muşchii îi erau prea încordaţi.

Luni, în timpul prânzului, când se oprise la bibliotecă să înapoieze o carte, se pomeni ochi în ochi cu Shirley Benson, custodele instituţiei.

— De când aveţi semnul acela negru pe nas?

Shirley făcu o grimasă:

— De vreo două luni. E urât, nu? L-am înmuiat şi am încercat să-l storc, dar n-a mers.

— Daţi-mi voie s-o pun pe Mary Wilson să vă fixeze o programare la un dermatolog.

— Nu, nu vreau, dr. Cole, ezită femeia, împurpurându-se. Nu-mi pot permite să cheltuiesc bani pe aşa ceva. Sunt numai colaboratoare aici, aşa că municipalitatea nu-mi dă asigurare medicală. Copilul meu termină liceul anul ăsta şi ne facem griji cu plata facultăţii.

— Bănuiesc că semnul acela poate fi un melanom, doamnă Shirley. Poate că greşesc şi o să cheltuiţi bani degeaba. Dar dacă am dreptate, poate face rapid metastaze. Sunt sigură că vreţi să fiţi alături de fiul dumneavoastră când pleacă la facultate.

— Bine, încuviinţă femeia, cu ochii umezi.

R.J. nu ştia dacă lacrimile acelea erau cauzate de spaimă sau de mânie faţă de duritatea cu care-i vorbise.

Miercuri dimineaţa, cabinetul fu aglomerat. Făcu mai multe consulturi anuale şi-i schimbă lui Betty Patterson regimul medicamentos pentru a-i combate predispoziţia la intoxicaţie cu insulina. Discută cu Sally Howland despre tahicardia care apărea pe ecocardiograma ei. Veni şi Polly Strickland, care avusese luna aceea un ciclu foarte abundent şi se speriase. Avea patruzeci şi cinci de ani.

— Ar putea fi începutul menopauzei, îi spuse R.J.

— Credeam că atunci se opreşte.

— Uneori, la început, e foarte abundent, apoi neregulat. Sunt mai multe tipare. La foarte puţine femei încetează

imediat menstruaţia, ca şi când ai închide un robinet.

— Norocoasele...

— Da.

Înainte de a pleca la masă, R.J. citi mai multe rapoarte anatomopatologice. Printre ele, unul o anunţa că tumora care fusese eliminată de pe nasul lui Shirley Benson fusese un melanom.

După încheierea programului, R.J. simţi nevoia să se hrănească şi conduse până la un restaurant din Shelburne Falls, unde comandă o salată de spanac, dar se răzgândi în aceeaşi clipă şi o rugă pe chelneriţă să-i aducă muşchi de vită, pătruns moderat.

Îşi mâncă friptura cu piure, salată grecească şi chifle şi bău suc de fructe şi cafea.

Pe drumul de întoarcere la Woodfield, se pomeni gândindu-se la ce ar face dacă o pacientă ar veni cu simptomele pe care le prezenta ea de câteva săptămâni: iritabilitate şi schimbări de dispoziţie, dureri musculare, un apetit feroce, sâni sensibili şi dureroşi şi lipsa ciclului menstrual.

Era un gând absurd. Ani de zile se străduise fără succes să conceapă un copil.

Şi totuşi...

Ştia ce ar fi făcut dacă altcineva ar fi fost pacientul, aşa că, în loc să meargă acasă, trecu din nou pe la cabinet.

Era întunecat şi încuiat, dar intră repede şi aprinse luminile. Îşi scoase haina şi trase jaluzelele de la ferestre, nervoasă de parcă ar fi fost o narcomană care încerca să-şi facă o injecţie.

Găsi un ac steril, uşor de folosit, ataşă o eprubetă la el, apoi îşi înnodă un garou pe braţul stâng. Îşi şterse interiorul încheieturii cotului cu un tampon cu spirt şi strânse pumnul. Fu destul de greu să-şi ia singură sânge, dar găsi vena şi extrase fluidul întunecat, roşu-maroniu.

Îşi dezlegă garoul cu dinţii, apoi astupă eprubetă şi o puse

într-un plic maroniu, îşi îmbrăcă din nou haina, stinse luminile, încuie uşa şi se duse cu sângele la maşină.

Conduse întins pe drumul Mohawk, până la Greenville.

Laboratorul de la subsolul spitalului era deschis permanent. Un singur flebotomist era de serviciu, pentru tura de noapte.

— Sunt dr. Cole. Aş dori să vă las un eşantion.

— Sigur, doamnă doctor. E urgent? La ora asta, nu analizăm sânge decât pentru urgenţe.

— Nu e o urgenţă. E pentru un test de sarcină.

— Pot să-l iau şi să fie lucrat mâine. Aţi completat formularul?

— Nu.

Tehnicianul dădu din cap şi scoase unul dintr-un sertar. Multă vreme, R.J. se gândise să scrie un nume fictiv la „pacient" şi să semneze ea ca medic de familie; apoi, înfuriată pe ea însăşi, îşi scrise numele de două ori, atât la „pacient" cât şi la „medic".

Îl dădu flebotomistului şi văzu o neutralitate grijulie pe chipul lui tânăr, când înregistră semnăturile.

— Aş dori să-mi comunicaţi rezultatul acasă, nu la cabinet.

— Cu plăcere, dr. Cole.

— Mulţumesc.

Coborî la maşină şi conduse încet spre casă, ca şi când ar fi venit de departe.

— Gwen? zise ea la telefon.

— Aha. Tu eşti, R.J.?

— Da. Ştiu că e cam târziu să sun...

— Nu, încă nu ne-am culcat.

— Eşti liberă mâine seară? Aş vrea să vorbim.

— Păi, nu, sunt pe cale să-mi fac bagajul. Mai am nevoie de câteva ore pentru reînnoirea licenţei şi am ales soluţia ta. Plec mâine dimineaţă la o conferinţă despre naşterea prin cezariană, în Albany.

— Oh. E o idee bună.

— Mda. N-am nici un pacient urgent în următoarele două săptămâni şi am aranjat cu Stanley Zinck să-mi ţină locul. Ascultă, ai vreo problemă? Vrei să vorbim acum? Sau pot să anulez. Nu trebuie să merg neapărat la conferinţa asta.

— Nu, du-te, bineînţeles. Nu e mare lucru.

— Vin înapoi duminică seara. Ce-ar fi să stăm de vorbă luni, imediat după orele de serviciu.

— S-a făcut, îmi convine. Drum bun.

— O.K., te iubesc. Noapte bună, R.J.

— Noapte bună.

56

Descoperiri

Fu o noapte neliniştită. Joi se sculă de dimineaţă, nedormită şi ursuză. Cerealele pe care le mâncă la micul dejun aveau gust de bucăţi de carton. Mai avea mult până când să afle veşti de la laborator; i-ar fi fost mai uşor să lucreze în ziua aceea, să fie ocupată şi să nu se mai gândească. Se hotărî să deretice prin casă şi începu cu spălatul podelelor. Linoleumul vechi din hol începu să strălucească după ce-l frecă îndelung şi energic.

Când se uită la ceas, nu trecuseră decât trei sferturi de oră.

Cutiile pentru lemne erau aproape goale şi scoase lemne din şopron, în trei rânduri, şi le aduse în cele două lăzi, cea mare de lângă şemineu şi cea din cireş, de lângă sobă. Apoi mătură aşchiile şi cenuşa.

După 10 şi jumătate, scoase serviciul de argint şi-l puse pe masa din bucătărie. Dădu drumul la un CD cu Mozart, alegând *Adagio pentru vioară şi orchestră.* În mod normal, vioara lui Itzhak Perlman o făcea să uite de orice, dar în dimineaţa aceasta concertul i se părea prea zgomotos şi după un timp se ridică, se spălă pe mâini şi se duse la combină.

Opri muzica şi chiar atunci sună telefonul. Inspiră adânc şi răspunse.

Dar era Jan.

— R.J., pe Toby o doare tare. O doare rău spatele şi are şi crampe.

— Dă-mi-o la telefon, Jan.

— E prea necăjită ca să vorbească, plânge.

Toby trebuia să nască abia peste trei săptămâni şi jumătate.

— Cred că ar fi bine să vin până la voi.
— Mulţumesc, R.J.

O găsi pe Toby agitată, într-o cămaşă de noapte din flanel, imprimată cu trandafiraşi şl mergând de colo-colo în şosetele pe care R.J. ştia că i le dăduse Peggy Weiler de Crăciun.
— R.J., mi-e aşa de frică!
— Ascultă, stai jos. Hai să vedem ce se petrece.
— Dacă stau jos mă doare şi mai rău spatele.
— Atunci întinde-te. Vreau să te consult, zise R.J. pe un ton energic, care nu admitea nici o replică.
Toby respira puţin cam repede. Avea tensiunea 14 cu 8 şi pulsul 92, nu prea rău, ţinând seama că era foarte agitată. R.J. nu se obosi să-i ia temperatura. Când puse palma pe abdomenul convex, recunoscu imediat contracţia şi-i puse mâna şi lui Toby în acelaşi loc, ca să înţeleagă.
Apoi R.J. se întoarse spre Jan:
— Vrei să suni la salvare şi să anunţi că a început naşterea? Pe urmă sună la spital, spune-le că venim şi roagă-i să-l cheme pe dr. Stanley Zinck.
Toby începu să plângă:
— E bun de ceva doctorul ăsta?
— Bineînţeles. Gwen n-ar fi lăsat pe oricine să-i ţină locul, o linişti R.J., punându-şi mănuşi sterile.
Toby avea pupilele dilatate. R.J. o puse de mai multe ori să-şi ridice genunchii, ultima dată cu glas tăios. Examenul digital nu dezvălui mult; se dilatase doar cu vreo trei centimetri.
— Mi-e aşa de frică, R.J.
R.J. o luă în braţe:
— O să fie bine, îţi promit.
Şi o trimise la baie să se aranjeze înainte de venirea ambulanţei.
Se întoarse şi Jan.
— Trebuie să-şi ia nişte lucruri la ea, îi zise R.J.
— Are sacoşa făcută de o lună.

Steve Ripley şi Dennis Stanley veniră repede cu salvarea, nervoşi, pentru că Toby era una de-a lor. Când sosiră, R.J. tocmai înregistrase a doua oară semnele vitale şi-i întinse lui Steve hârtia pe care scrisese.

Jan şi Dennis ieşiră să aducă targa.

— Vin cu ea, spuse R.J. E speriată. Ar fi bine dacă ar veni şi soţul ei, sugeră, iar Steve dădu din cap.

Ambulanţa era plină. Steve stătea lângă capul lui Toby, cel mai aproape de şofer şi de radioemiţător; Jan stătea la picioarele soţiei lui, iar R.J. la mijloc, luptându-se cu toţii să-şi menţină echilibrul, mai ales după ce ambulanţa părăsi drumurile secundare şi intră pe şoseaua sinuoasă. În maşină era cald, aveau o instalaţie puternică. Luaseră păturile de pe Toby, iar R.J. îi ridicase şi cămaşa de noapte, mai sus de pântecul umflat. La început, R.J. o acoperise cu un cearşaf uşor, de dragul pudorii, dar picioarele gravidei îl împinseseră repede în jos.

Toby începuse drumul albă la faţă şi tăcută, dar în curând era congestionată de efortul de a lupta cu durerea şi scotea gemete şi icnete şi din când în când câte un ţipăt ascuţit.

— Să-i dau nişte oxigen? întrebă Steve Ripley.

— N-ar strica, zise R.J.

Dar după câteva inhalări, Toby îşi smulse masca de pe faţă:

— R.J., chemă ea frenetic şi se îndepărtă de şuvoiul care ieşea din ea şi se vărsa pe mâinile şi jeanşii lui R.J.

— Nu-i nimic, Tobe, ţi s-a rupt apa, spuse R.J. şi se întinse după un prosop.

Toby căscă gura mare şi scoase limba de parcă ar fi încercat să ţipe din răsputeri, dar nu se auzi nici un sunet. R.J. o urmărise cu atenţie şi văzuse că se mai dilatase, poate până la patru centimetri, dar de data asta, când privi, văzu vulva lui Toby ca un cerc înconjurând un creştet mic şi păros.

— Dennis, strigă ea, trage pe dreapta şi parchează.

Şoferul găsi imediat un loc pe marginea şoselei şi frână acolo. R.J. se gândea că vor sta mult acolo, dar geamătul lui Toby o avertiză că avea să se întâmple repede. Îşi puse mâinile între picioarele lui Toby şi un bebeluş mic, rozaliu, îi alunecă în ele.

Primul lucru pe care îl observă R.J. fu acela că, prematur sau nu, copilul avea un păr des, blond şi moale ca al mamei lui.

— Ai un băiat, Toby. Jan, ai un fiu.

— Ca să vezi, suflă Jan.

Îi mângâiase tot timpul picioarele soţiei lui.

Bebeluşul scâncea, un sunet ascuţit şi indignat. Îl înveliră într-un prosop şi-l culcară lângă mama lui.

— Hai, Dennis, strigă Steve.

Ambulanţa tocmai trecuse de marginea oraşului Greenville când Toby începu din nou să gâfâie:

— Oh, Doamne, Jan, mai fac unul!

Se zbătu şi R.J. luă copilul de lângă ea şi i-l dădu lui Steve să-l ţină bine.

— Opreşte din nou, strigă ea.

De data asta, Dennis băgă ambulanţa în parcarea unui supermarket. În jurul lor, tot felul de oameni urcau şi coborau din maşini.

Toby holbă ochii. Îşi ţinu respiraţia, gemu şi împinse.

Apoi inspiră iar, gemu şi împinse, din nou şi din nou, zăcând puţin întoarsă spre stânga şi fixând deznădăjduită tabla ambulanţei.

— Are nevoie de ajutor. Ridică-l sus piciorul drept,

Jan, spuse R.J., iar Jan îi luă genunchiul în mâna lui dreaptă şi se aplecă pe coapsa ei ţinând-o îndoită cu mâna stângă.

Toby ţipă.

— Nu, ţine-o! strigă R.J. şi scoase placenta. Între timp, Toby avusese-o mică descărcare a intestinelor; R.J. văzu şi acoperi cu un prosop, minunându-se că lumea era făcută astfel, că milioane de oameni în milioane de ani fuseseră cu

toţii zămisliţi în aceeaşi mizerie, acelaşi sânge şi aceeaşi agonie.

Pe când Dennis demară din nou, spre centrul oraşului, găsi o pungă de plastic şi puse placenta în ea.

Aşezară din nou copilul lângă Toby şi placenta lângă el.

— Tăiem cordonul? întrebă Steve.

— Cu ce?

El deschise mica trusă inutilă de obstetrică a salvării şi scoase o lamă cu o singură latură. R.J. se gândi s-o folosească într-un vehicul în mişcare şi o apucară fiorii.

— Aşteptăm şi lăsăm pe cineva care are foarfecă sterilă, zise ea.

Totuşi, găsi în trusă un instrument potrivit şi tăie cordonul, deasupra abdomenului copilului şi apoi lângă deschiderea pungii de plastic. Toby era inertă, cu ochii închişi. R.J. îi masă abdomenul şi tocmai când ambulanţa intra în incinta spitalului, prin pielea subţire şi moale a pântecului flasc, simţi uterul răspunzând şi contractându-se, începând să redevină tare şi pregătit pentru eventualitatea unei alte naşteri, cândva, în viitor.

În toaleta medicilor, R.J. îşi spălă bine braţele şi mâinile de lichidul amniotic şi de sângele închegat. Avea hainele îmbibate cu un miros puternic, pământesc şi îşi scoase jeanşii şi puloverul şi le făcu pachet. Găsi filtre gri, proaspăt spălate, într-un dulap şi-şi puse unul pe deasupra, apoi îşi vârî hainele ei într-o pungă şi ieşi.

Toby zăcea pe patul de spital:

— Unde e? îl vreau, spuse ea răguşit.

— Îl spală. Tăticul lui e cu el. Are două kilograme şi o sută.

— Nu-i prea mult, nu-i aşa?

— E sănătos. E mic pentru că a fost născut mai devreme. De-asta ţi-a fost aşa de uşor.

— Mi-a fost uşor?

— Păi... repede şi reamintindu-şi, o rugă pe o asistentă care intra în salon. Are nişte crăpături mici în perineu. Dacă-

mi daţi o trusă, pot s-o cos eu.

— ... Dr. Zinck vine acum. Oficial, el este obstetricianul. Nu doriţi să-l lăsaţi pe el? sugeră discret femeia şi R.J. înţelese mesajul şi dădu din cap.

— O să-i daţi numele după bătrâna doctoriţă care a răspuns la apel? întrebă ea.

— Nix, clătină Toby din cap. Jan Paul Smith, la fel ca tatăl lui. Dar vei avea o bucată din el. Poţi să-i vorbeşti despre igienă şi să-l înveţi să se poarte cu fetele. Chestii de-astea.

Ochii i se închiseră şi R.J. îi ridică de pe frunte părul transpirat.

Când salvarea o lăsă la maşină, era 2 şi 10 după-amiază. Conduse încet spre casă, pe drumul familiar. Cerul se aşternu cenuşiu peste câmpul acoperit de zăpadă. Petece de pădure despărţeau poienile oferind adăpost, dar în locurile deschise, vântul se năpustea ca un lup, mânând rafale îngheţate către maşina ei.

Ajungând acasă, se duse direct la robotul telefonic, dar nimeni n-o căutase.

Îi duse lui Andy mâncare şi apă proaspătă în pivniţă, îl scărpină bine pe după ureche, apoi urcă la ea şi făcu un duş lung şi fierbinte, o binecuvântare. Se şterse îndelung şi se îmbrăcă în hainele ei cele mai confortabile, pantaloni de trening şi o bluză veche.

Îşi pusese un adidas când sună telefonul şi se repezi să răspundă, scăpându-l pe celălalt:

— Alo?... Da, eu sunt... Da, cum a ieşit?... Înţeleg. Care sunt cifrele?... Vă rog, îmi puteţi trimite acasă o copie după analiză?... Mulţumesc foarte mult.

Nici nu ştia când îşi pusese celălalt adidas. Se plimbă un timp prin casă şi până la urmă îşi făcu un sandviş cu unt de arahide şi peltea şi bău un pahar cu lapte.

Se împlinise un vis vechi, câştigase la cea mai mare dintre loterii.

Dar... ce responsabilitate!

Lumea părea tot mai sumbră şi meschină, îngrădită de tehnologie. Pretutindeni, oamenii ucideau oameni.

Poate că anul acesta se va naşte un copil care...

Ce nedrept, chiar gândul de a arunca pe umerii nenăscuţi povara de a fi un sfânt sau chiar un Rob J., următorul din şirul medicilor Cole. Ar fi suficient, gândi nevenindu-i să creadă, să apară o fiinţă umană, o fiinţă bună.

Nu era deloc greu de ales.

Copilul acesta va avea o casă caldă şi plină de mirosuri primitoare, de mâncăruri gătite şi aluaturi. R.J. se gândi la ce-ar fi încercat să-l înveţe (sau s-o înveţe) – blândeţea, cum să iubească şi cum să fie puternic şi să învingă frica, să convieţuiască printre fiinţele din pădure, să ghicească în ce râuri se află păstrăvi. Cum să bătătorească o potecă şi să aleagă o direcţie, l-ar fi arătat şi moştenirea pietrelor-inimi.

Îşi simţea mintea clocotind. Ar fi vrut să meargă ore în şir, dar afară bătea vântul şi începuse o ninsoare deasă.

Dădu drumul la CD şi se aşeză pe un scaun din bucătărie. Acum, concertul de Mozart îi vorbea cu dulceaţă despre bucuriile din viitor, recăpătase sens. Stând şi ascultând, R.J. se calmă şi-şi puse mâinile pe pântece. Muzica urca. O simţea pătrunzându-i în fibrele nervoase, în tot trupul. Avea destulă putere pentru a ajunge la sufletul ei şi la însuşi miezul fiinţei ei, în bazinul cald unde se adăpostea fragila vietate.

CUPRINS

Note şi mulţumiri....7

I REGRESUL

1 O întâlnire....12
2 Casa de pe Strada Brattle....17
3 Betts....22
4 Moment decisiv....27
5 O invitaţie la bal....33
6 Adversităţi....41
7 Voci....46
8 Un juriu de pairi....55
9 Woodfield....58
10 Vecini....64
13 Un drum diferit....82
14 Ultima văcăriţă....92

II CASA DE PE COLINĂ

15 Metamorfoză....97
16 La birou....104
17 David Markus....107
18 Intimitate felină....112
19 Casa de pe colină....116
20 Instantanee....121
21 Să-ţi găseşti drumul....128
22 Cântăreţii....134
23 Un dar folositor....141
24 Prieteni noi....147
25 Acomodarea....152
26 Paşi către zăpadă....157
27 Anotimpul frigului....164

28 Sevă tânără....168
III....175
PIETRE-INIMI....175
29 Rugămintea lui Sarah....176
30 O mică excursie....181
31 Coborârea muntelui....186
32 Blocul de gheaţă....191
33 Moşteniri....195
34 Nopţi de iarnă....202
35 Înţelesuri ascunse....208
36 Pe potecă....213
37 Încă un pod....219
38 Reuniunea....225
39 O numire....234
40 De ce se temea Agunah....241
41 Afinităţi spirituale....245
42 Fostul maior....250
43 Camioneta roşie....257
44 Concert devreme....262
IV....270
DOCTORIŢĂ DE ŢARĂ....270
45 La micul dejun....271
46 Kidron....282
47 Acomodarea....290
48 Fosila....293
49 Invitaţii....297
50 Cele trei....299
51 Răspuns la o întrebare....305
52 Cartea de vizită....315
53 Senin şi umbre....323
54 Însămânţatul....332
55 Venirea zăpezii....335
56 Descoperiri....342
CUPRINS....349

Cu acest roman, Noah Gordon își încheie marea trilogie ce urmărește generațiile dinastiei medicale Cole.

Începând cu Robert J. Cole, legendarul doctor din secolul al XI-lea, fiecare fiu întâi născut va purta același nume și inițială iar unii dintre ei vor fi înzestrați cu tulburătorul simț cunoscut sub numele de **Darul**: certitudinea teribilă și instinctivă a morții apropiate. **Darul** apare din nou în CASA DE PE COLINĂ, dar de data aceasta în premieră la o fiică, Roberta Jeanne d'Arc Cole, mai pe scurt R.J.

R.J. își sfidează pentru prima oară părintele iubit la naștere, când se dovedește a fi fată; a doua oară, când alege să studieze dreptul și nu medicina. Și totuși, destinul o ia în stăpânire atunci când R.J. își dă seama că a moștenit **Darul.**